ISSN 2412-1932

Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ
БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

Ministerstwo nauki i szkolnictwa wyższego Rzeczypospolitej Polskiej

UNIWERSYTET WARMIŃSKO
MAZURSKI W OLSZTYNIE
Wydział Geodezji, Inżynierii Przestrzennej i Budownictwa

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske

SVEUČILIŠTE SJEVER
IN VARAŽDIN

МАТЕРІАЛИ

міжнародної
науково-методичної конференції

«УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ»

.

конференція - XXI

Одеська державна академія
будівництва та архітектури

21-22 КВІТНЯ 2016р.

ЧАСТИНА 2

ОДЕСА – 2016

ББК 74.58(4Укр) я 431
М 341
УДК 338 (063)

В збірнику наведені матеріали, які докладалися на XXI Міжнародній науково-методичній конференції «Управління якістю підготовки фахівців» (м.Одеса, 21-22 квітня 2016р.), висвітлюються: результати науково-методичної роботи ОДАБА й інших ВНЗ та організацій України, Польші, Хорватії, Болгарії, Китаю, Молдови, Придністров'я з питань:

- модернізації структури та змісту освіти;
- завданнь вищої освіти у сфері гуманітарного розвитку суспільства;
- розвитку наукової та інноваційної діяльності в освіті;
- методичного забезпечення та організації навчального процессу;
- удосконалення інформаційно-ресурсного забезпечення освіти і науки.

Редакційна колегія:
А.В. Ковров, к.т.н., професор – *голова*
Ю.С. Крутій, к.ф-м.н, професор - *заступник голови*
О.В. Новський, к.т.н., пр.-професор
І.А. Педько, к.ек.н., доцент
О.Ю. Гілодо, к.т.н., доцент
Д.О. Голубова, к.т.н., доцент

Відповідальні секретарі:
М.О. Лесняк
К.С. Яричук

Рекомендовано до друку
Методичною Радою ОДАБА
(Протокол № 7 від 24 березня 2016р.)

Тези доповідей надруковано в авторській редакції. Автори матеріалів несуть відповідальність за вірогідність наведених відомостей, точність даних за цитованою літературою та за використання даних, що не підлягають відкритій публікації.

Відповідальний за випуск: к.ф-м.н., професор ***Ю.С. Крутій***

©Одеська державна академія будівництва та архітектури, 2016

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

MATEMATYKA I FIZYKA – PRIORYTET KSZTAŁCENIA INŻYNIERÓW

Deptuch A., Kaczmarek K. *(Akademia Morska w Szc5zecinie, Szczecin, Polska)*

Ważnym aspektem kształcenia inżynierów na Akademii Morskiej w Szczecinie jest dbanie o jakość ich fachowego wykształcenia. Nacisk kładziony jest na takie przedmioty jak matematyka i fizyka, które pozwalają na osiąganie wysokich wyników w ścisłych przedmiotach kierunkowych. W celu zbadania poziomu jakości szkolenia w zakresie matematyki i fizyki na Akademii Morskiej w Szczecinie przeprowadzona została wśród jej studentów ankieta (badaniu poddano 100 osób). Pierwsze z pytań przeprowadzonej ankiety dotyczyło samooceny własnych osiągnięć w wybranych przedmiotach. Studenci odpowiedzieli na pytanie, czy osiągają lepsze wyniki w matematyce i fizyce studiując na Akademii Morskiej niż w szkole średniej. Wyniki odpowiedzi na pierwsze pytanie przeprowadzonej ankiety przedstawia rys. 1.

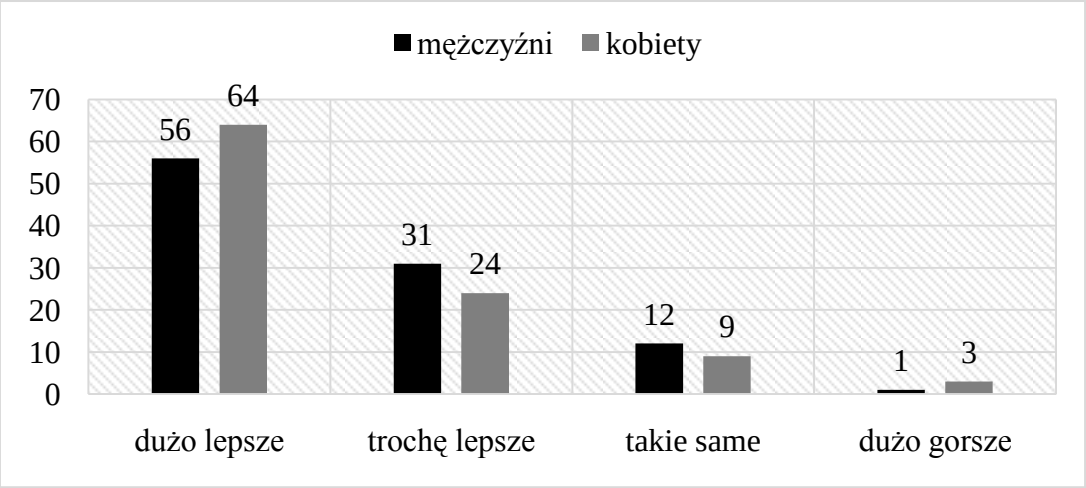

Rys.1. Wyniki odpowiedzi na pytanie ankiety dot. samooceny własnych osiągnięć w matematyce i fizyce

Większość ankietowanych, zarówno mężczyzn jak i kobiet, stwierdziło, że odnoszą dużo lepsze wyniki w matematyce i fizyce (60% wszystkich odpowiedzi). 27% studentów stwierdziło małą poprawę wyników, 11% nie odczuwa zmian, a dla 2% ich osiągniecia okazały się gorsze. Świadczy to o doświadczonej kadrze, zapewniającej kształcenie na wysokim poziomiei w przyjaznym dla studenta środowisku.Drugie pytanie skierowane do ankietowanych studentów wymagało odpowiedzi na pytanie, czy dobre wyniki w takich przedmiotach jak matematyka i fizyka pozwoliły im na osiągnięcie lepszych ocen w przedmiotach specjalistycznych, np. w automatyce czy niezawodności systemów transportowych. Wyniki odpowiedzi na drugie pytanie przeprowadzonej ankiety przedstawia rys. 2.

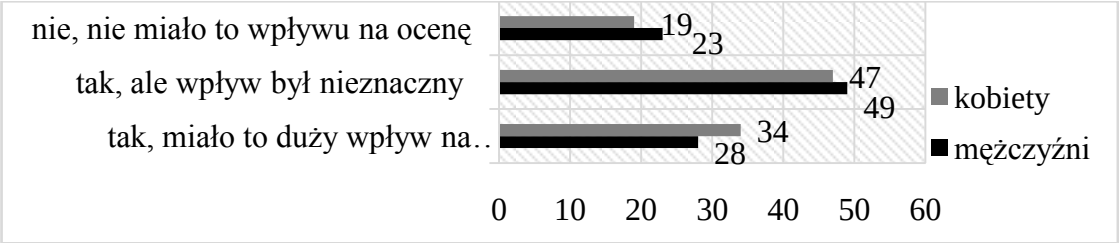

Rys. 2. Wyniki odpowiedzi na pytanie ankiety dot.wpływu wiedzy z przedmiotów tj. matematyka i fizyka na osiągane wyniki w dalszym toku nauczania

Jak wynika z rys. 2. według 31% ankietowanych dobre wyniki w matematyce i fizyce miały duży wpływ na ich oceny w przedmiotach specjalistycznych. Dla 48% studentów odczuwa nieznaczny wpływ na osiąganie lepszych wyników, natomiast 21% nie odczuwa żadnego wpływu.

Ze względu na widoczne powiązanie pomiędzy poziomem wiedzy z zakresu matematyki i fizyki, a dalszym tokiem nauczania i wpływem tych przedmiotów na pozostałe pozycje planu nauczania, Akademia Morska w Szczecinie w ramach wyrównania poziomu wiedzy studentówi przygotowania ich do pełnego zrozumienia dalszych materiałów, prowadzi zajęcia wyrównawcze dla studentów I roku. Zajęcia dydaktyczne są fundowane z środków Unii Europejskiej w ramach programu *Wzmocnienie potencjału dydaktycznego uczelni*. W latach 2010-2014 zajęcia wyrównawcze z matematyki objęły 880 studentów pierwszego roku wszystkich kierunków, a zajęcia wyrównawcze z fizyki – 180 osób. Większość uczestników stanowiły osoby, które posiadały największe braki w wiedzy z tych przedmiotów, oszacowanych na podstawie przeprowadzonych testów. Zajęcia z fizyki odbywały się w specjalnie do tego celu przygotowanych laboratoriach i obejmowały grupę doświadczeń z zakresu prądów i pola magnetycznego.

Akademia Morska w Szczecinie prowadzi także program przygotowujący do matury z matematyki *Pitagoras 2016*, który skierowany jest do przyszłych studentów. W 2015 roku program ten cieszył się dużym zainteresowaniem, dlatego też Akademia postanowiła kontynuować projekt wsparcia maturzystów. Kurs matematyczny przewiduje zajęcia na poziomie podstawowym i rozszerzonym i obejmuje odbywające się dwa razy w tygodniu zajęcia, prowadzone przez pracownika Akademii Morskiej, należącego do Katedry Matematyki uczelni. Akademia wpływa na wzrost poziomu wiedzy i pozwala na odpowiednie przygotowanie się do testu dojrzałości, jednocześnie dając szansę maturzystom zapoznać się z campusem Akademii Morskiej w Szczecinie.

Cały program kształcenia, niezależnie od wybranego kierunku, dostosowany jest do wymagań współczesnego rynku pracy. Otwierane specjalizacje są dopasowywane do potrzeb gospodarki. Akademia Morska posiada nowoczesną bazę dydaktyczną – laboratoria i pracowanie specjalistyczne, symulatory, silniki, kokpity sterownicze, pracownie komputerowe oraz statek szkolno-badawczy, co pozwala jej na pełne wsparcie kształcenia fachowców.

MEDIA DISCOURSE IN LECTURES AND PRACTICAL LEARNING MATERIAL

Syvokin H., Maryanko Y. *(Odessa State Academy of Civil Engineering and Architecture, Odessa, Ukraine)*

In media the scientific and popular style is commonly used in a variety of lectures that operate with scientific facts. In modern society, all kinds of media (radio, television, newspapers) are pragmatic; the main purpose of mass media is to influence the audience while informing it. Taking into consideration the fact that the pragmatic function of modern media is the basic one, we can say that this feature brings the types of media close to journalistic discourse. While analyzing media language features it should be noted that today viewers, listeners and readers encounter various signs of mass media discourse heterogeneity. One of the most interesting features is the use of lexemes, morphological and syntactic structures belonging to different styles of speech, such as conversation, art, business and academic styles. A discourse level application in media research, in contrast to content and analytical (quantitative) methods, makes it possible to discover the contents of specific media reports, their contextual parameters, structural features and peculiarities of their formation. The researchers point out both the problems of integrity of the text and some techniques that are used in a composition of the sample under analysis. Explicit or implicit forms of the meaning reflexion in a speech segment, presentation or intention that are inherent in every utterance (sentence) demonstrate the general idea as well as a text orientation to get a certain result (e.g. legitimize certain social problems). Media discourse as a "global" type of discourse is considered to be a modification of journalistic discourse that reflects the status quo in society, combines many styles and genres; when looing at the aim of the research, it is the most appropriate context to study both purely linguistic and extralinguistic aspects. Emphasizing the main features of information popular presentation stated in the works of linguists the following should be mentioned: firstly, a popular exposition does not allow the speed of the thought which is perfectly appropriate in a purely scientific work. In a popular essay every single thought must be described in detail so that the reader's mind could manage to see the further way towards the logical consequence of the idea. If you bore your reader's mind with too quick transmittions, you will get the same result, which would produce no bridges: the reader will go crazy and lose sight of the general connection of the thoughts. Secondly, popular presentation should avoid abstraction, each common position must be confirmed by tactile facts and exemplified.

ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ МІЖПРЕДМЕТНИХ ЗВЯЗКІВ ЯК ЗАСІБ ІНТЕГРАЦІЇ НАВЧАЛЬНИХ КУРСІВ

Артемов В. О., Вікуліна Л.Ф., Малащук О. С. *(Одеський державний аграрний університет, м. Одеса, Україна)*, **Бахчеван Е. В.** *(Одеський інститут фінансів УДУФМТ, м. Одеса, Україна)*

Для сучасної вищої школи характерна наявність ряду невирішених проблем. Одна з них виявляється у тому, що предметно-дисциплінарна підготовка студентів недостатньо відповідає орієнтації навчання на кінцеві результати. Як правило, кожен викладач навчає студентів своєму предмету ізольовано від інших дисциплін. Такий підхід не сприяє комплексному застосуванню здобутих знань майбутнім фахівцем в його професійній діяльності.

Таким чином, професійна підготовка вимагає певного перегляду структури набуття знань і розробки нових підходів до освіти і технології навчання. Інтегроване навчання представляється найбільш оптимальним і результативним, воно дозволяє вирішувати завдання цілісної професійної підготовки і забезпечує органічне злиття змісту, методів і форм організації навчального процесу [1].

Так, в Одеському інституті фінансів Українського державного університету фінансів та міжнародної торгівлі (ОІФ УДУФМТ) викладачі кафедри вищої математики та інформаційних технологій провели серію інтегрованих занять з предметів - “Математика”, “Основи економічної теорії”, “Фінансовий облік”, “Інформатика”, “Інформаційні системи і технології у фінансах”, “Інформаційні системи і технології обліку” - для студентів спеціальностей “Фінанси і кредит” і “Облік і аудит”.

Практична реалізація методичних положень інтегрованого заняття з автоматизації основних господарських операцій з обліку формування власного, позикового капіталу, руху грошових коштів, ТМЦ з використанням комп'ютерної програми “1С: Підприємство» студентами розглянута в роботах [1-3]. Але в практичній роботі часто зустрічаються задачі, для вирішення яких недостатньо стандартного програмного забезпечення. Проблема аналізу оперативного і щоденного руху грошових коштів за готівковим і безготівковим розрахунком при одночасному обліку в національній і іноземній валютах існує на багатьох малих підприємствах. Вирішення цієї проблеми за допомогою стандартних звітів програми “1С:Бухгалтерія” неможливо, тому ця задача була реалізована в роботі [4] за допомогою розробки макроса для програми MsExcel, як приклад вирішення міжпредметної задачі.

Також роботи по організації навчального процесу з метою підвищення його ефективності проводились і в Одеському державному аграрному університеті (ОДАУ) починаючи з 2002 року.

При розробці методики навчання студентів ОДАУ побудові різних математичних і імітаційних моделей розглянуті переваги використання в учбовому процесі інтегрованих форм заняття, де основним дидактичним інструментом виступають міжпредметні зв'язки, а саме, математики з іншими учбовими дисциплінами і практикою. В якості апробації проведені серії інтегрованих занять на двох факультетах з предметів - “Математика”, “Прикладна математика”, “Теорія механізмів і машин”, а також “Математика”, “Прикладна математика”, “Випробування техніки” на інженерно-технічному факультеті та «Математика», «Геодезія», “Математична обробка геодезичних вимірів” і “Математика”, “Математичні методи моделювання” на землевпорядному факультеті. Всі ці дисципліни спираються на математичний апарат, загальнотехнічні і спеціальні дисципліни і передбачають широке застосування обчислювальної техніки [5].

Досвід проведення інтегрованих занять показує, шо вони підвищують мотивацію студентів до отримання знань, дозволяють підвищити ефективність навчальної діяльності та викликають інтерес до навчання.

Литература

1. Бахчеван Е.В., Данько Т.О., Артемов В. О. Розробка інтегрованого заняття на тему „Автоматизація основних господарських операцій»// Аграрний вісник Причорномор'я Зб. Наукових праць /Одеський ДАУ. - Одеса: ОДАУ-2009, №48. – С.117-127

2. Данько Т,О, Бахчеван Е.В. Інформаційні системи та технології у фінансах // Методичні рекомендації / Одеський інститут фінансів УДУФМТ, Одеса, 2009. 40 с.

3. Бахчеван Е.В., Данько Т.О., Артемов В. О. Використання міжпредметних задач як засобу інтеграції навчальних курсів // Аграрний вісник Причорномор'я. Зб. Наукових праць /Одеський ДАУ. - Одеса: ОДАУ. - 2010.- №55. С.74-85

4. Артемов В.А., Артемова О.В., Бахчеван Е.В. Використання макросів в економічних розрахунках // Аграрний вісник Причорномор'я. Зб. Наукових праць /Одеський ДАУ. - Одеса: ОДАУ - 2008.- №45. С.119-125

5. Вікуліна Л.Ф., Артемов В. О., Малащук О. С., Бахчеван Е. В. Математичне моделювання як засоб інтеграції навчальних курсів // Аграрний вісник Причорномор'я. Зб. Наукових праць /Одеський ДАУ. - Одеса: ОДАУ - 2013.- №67. С.187-192

АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ ПРЕПОДАВАНИЯ ДИСЦИПЛИН ДЛЯ МАГИСТРОВ СПЕЦИАЛЬНОСТИ ТВ

Афтанюк В.В., Розов К.А. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Современные правила подготовки уровня специалист и магистр, гармонизированные с требованиями Болонского соглашения, позволяют принимать студентов базового уровня «бакалавр» различных технических специальностей на специальность «Теплогазоснабжение и вентиляция».

Например, группа магистров по специальности ТВ, сформированная на 2015-2016 уч. год состояла из студентов-бакалавров по специальности ТВ, ПГС и бакалавров других ВУЗов (академии измерений, военной академии и др.).

Понятно, что студенты других специальностей или ВУЗов не имеют требуемой подготовки по специальным дисциплинам, которые изучаются на специальности ТВ (отопление, вентиляция, газоснабжение, теплоснабжение и др.). В тоже время программа подготовки магистров специальности ТВ предполагает дальнейшее углубленное изучение базовых дисциплин специальности.

Например, для магистров продолжением базовой дисциплины «Вентиляция» (уровня бакалавр ТВ) является дисциплина «Научно-прикладные вопросы вентиляции», в которой рассматривается особенности проектирования и оптимизации работы систем вентиляции и аспирации деревообрабатывающих предприятий с учетом современных требований по энергоэффективности. Успешное освоение этой дисциплины требует от студентов комплекса знаний по базовым дисциплинам специальности ТВ.

Эта особенность выдвигает повышенные требования к подготовке методического обеспечения дисциплин читаемых при подготовке специалистов и магистров, т.е. методическое обеспечение должно обеспечить возможность «равной» подготовки как для магистров продолжающих обучение по специальности ТВ, так и студентов пришедших из других специальностей или ВУЗов.

Актуальность этого вопроса важна для всех технических ВУЗов Украины, а его решение должно обеспечиваться подготовкой «специальных» методических комплексов позволяющих учесть разную базовою подготовку студентов.

Разработка таких методических комплексов должны обязательно включать этап апробации, который позволит оптимизировать материалы необходимые для успешного освоения изучаемых дисциплин.

СХОЖІСТЬ ТА РОЗБІЖНІСТЬ ДУМКИ СТУДЕНТІВ-СТОМАТОЛОГІВ ПЕРШОГО І ВИПУСКНОГО КУРСІВ ЩОДО ЧИННИКІВ, ЯКІ УСКЛАДНЮЮТЬ НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС

Бажора Ю.І., Гончарук Л.В., Гончарук С.Ф. *(Одеський національний медичний університет, м. Одеса, Україна)*

Вступ. Вдосконалення української освіти передбачає впровадження в навчальний процес новітніх технологій, узгодженість навчальних планів і програм, стимуляцію студентів до навчання та активну співпрацю викладача і студента. Однак, при цьому необхідно враховувати думку студентів щодо чинників, які ускладнюють навчальний процес. Особливо важливо це в умовах коли реформування системи вищої освіти в України відбувається на тлі несприятливої соціально-економічної ситуації.

Мета дослідження. Визначити основні чинники, які на думку студентів-стоматологів першого і випускного курсів найбльш ускладнюють навчальний процесс та суттево впливають на успішність.

Основна частина. У результаті співбесід зі студентами було визначено 12 чинників, які негативно впливають на перебіг навчального процесу та суттево ускладнюють успішність студентів-стоматологів: брак часу; матеріальне становище; незадовільні житлові умови; відсутність інтересу до навчання; упереджене ставлення викладача до студента; поганий "мікроклімат" в групі; байдужість викладача до навчального процесу; погане матеріальне забезпечення навчального процесу; нерівність студентів у навчальному процесі; недостатня кваліфікація викладача; погана організація навчального процесу; занадто великий об'єм навчального матеріалу.

Методом анонімного анкетування було проведено опитування студентів стоматологічного факультету Одеського національного медичного університету - в перші 1-2 тижня навчання першого курсу (126 осіб) і перед державними іспитами випускного курсу (130 осіб) (вибірка випадкова гніздова, репрезентативна за віком і статтю, помилка вибірки становить не більше 3,5%) щодо значущости цих чинників. Оцінка результатів опитування проводилась шляхом ранжування впливу даних чинників за пріоритетністю (з першого по дванадцяте місце) на основі розрахунку середнього балу. Бали нараховувалися в залежності від місця кожного чинника в структурі ранжирування: 1 місце - 12 балів, 2 місце - 11 балів, ... останнє місце - 1 бал. Визначали місце чинника у ранжуванні, середній бал та відсоток першого місця.

На думку всіх студентів найбільш негативно на навчальний процесс впливає брак часу (перше місце у ранжуванні; 10,85 і 8,14 бали – відповідно 1 и 5 курс; 43,6% першокурсників і 19,2% випускників), що пов’язане з занадто великим об'ємом навчального матеріалу (друге і четверте місця у ранжуванні; 9,02 і 7,53 бали; 19,7% і 14,5% першого місця).

Суттєво негативно впливає байдужість викладача до навчального процесу (третє і друге місця у ранжуванні; 7,17 і 7,93 бали; 10,2% і 14,2%) та упереджене ставлення викладача (п’яте і шосте місця у ранжуванні; 6,45 і 6,72 бали; 2,8 і 5,2%). Досить важливим чинником, особливо для студентів першого курсу є відсутність інтересу до навчання (четверте і сьоме місця у ранжуванні; 6,81 і 6,27 бали; 11,3% і 15,3%).

Найменш негативно впливає на успішність матеріальне становище студента і незадовільні житлові умови (11 і 12 місця у ранжуванні, середній бал з 4,83 до 5,33; відсоток першого місця з 1,3% до 5,2% - 5 курс). У студентів випускного курсу більш високі претензії до матеріального забезпечення навчального процесу (відповідно 9 і 3 місця у ранжуванні; 5,51 і 7,72 балів; відсутність першого місця серед першокурсників і 11,8% серед випускників) і організації навчального процесу (8 і 5 місця у ранжуванні; 5,85 і 7,03 бали; відсутність серед першокурсників і 5,8% серед випускників).

Протягом навчання дещо підвищується значення чинника - недостатня кваліфікація викладача (10 і 8 місце у ранжуванні; 5,27 і 6,18 балів; відсутність серед першокурсників і 2,4% серед випускників). Тоді як, знижується значення таких чинників як поганий "мікроклімат" в групі (7 і 10 місця у ранжуванні; 5,66 і 5,18 балів; 3,5% і 3,1%) і нерівність студентів у навчальному процесі (6 і 9 місця у ранжуванні; 6,44 і 6,03 бали; 3,4% і 6,5%).

Висновки. 1. Найбільш негативно на перебіг навчального процесу студентів впливає брак часу, що пов’язане з занадто великим об'ємом навчального матеріалу, тоді як найменш негативно впливає матеріальне становище і незадовільні житлові умови.

2. На думку студентів першокусників і випускників суттєво впливає на перебіг навчального процесу байдужість викладача до навчального процесу та упереджене ставлення викладача до студента.

3. Для студентів першого курсу більш значущими чинниками є відсутність інтересу до навчання, нерівність студентів у навчальному процесі і поганий "мікроклімат" в групі, а для студентів-випускників погане матеріальне забезпечення і організація навчального процесу.

4. Результати досліджень доцільно використовувати для покращення організації навчального процесу.

ИЗ ОПЫТА СОСТАВЛЕНИЯ УЧЕБНОГО И РАБОЧЕГО-УЧЕБНОГО ПЛАНОВ МАГИСТРОВ

Балдук П.Г., Сурьянинов Н.Г. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

При составлении 2-х летнего учебного плана подготовки магистров новой для ОГАСА специальности «Компьютерные науки и информационные технологии» был использован опыт подготовки магистров ведущих вузов Украины и соответствующие рекомендации академии.

Учебный план новой специальности принципиально отличается от других тем, что имеет уменьшеное количество частей, блоков и дисциплин.

Первоначально нами был составлен учебный план (УП). Основной проблемой при его составлении являлось выполнение *макро*требований: кредитность семестров, продолжительность сессий и каникул. На основании сформированного учебного плана был разработан рабочий учебный план. В процессе его детализации мы столкнулись с проблемой выполнения *мини* требований по ряду критериев — количеству аудиторных часов в неделю (до 18), количеству зачетов и экзаменов в одну сессию (до 11). Пришлось уточнять состовляюшие учебного плана, а затем опять заниматься детализацией РУПа. Составление планов таким образом проводилось в три итерации. Только после этого нам удалось составить сбалансированные учебные планы специальности.

Решить проблему *макро* и *мини*требований удалось путем уменьшения количества изучаемых дисциплин до 21, при двух практиках (производственной и научно-исследовательской). Это уменьшение позволило увеличить часы специализированных дисциплин (примерно до 6 кредитов), ввести по ним курсовые работы и экзамены. Аудиторные часы программы подготовки при этом, практически находятся на нижней границе объема рекомендованных аудиторных часов.Для равномерного наполнения недельной нагрузки были введены практикумы по двум специализированным дисциплинам.

В конечном виде все дисциплины плана сосредоточены в двух блоках. «Блок I» обязательных учебных дисциплин включает в себя 7 дисциплин (в среднем каждая по 2 кредита ECTS). В основном это дисциплины, рекомендуемые для изучения магистрам любых специальностей. «Блок II» выборочных дисциплин состоит из двух частей — дисциплин по выбору академии и студента (соответственно 8 и 6 дисциплин). Дисциплины 1-й части определяют специальность, 2-й части — специализацию. В течение трех учебных семестров магистры выполняют всего 4 КР; сдают 8 экзаменов и 19 зачетов.

О ПОСТАНОВКЕ ДИСЦИПЛИНЫ «МАТЕРИАЛЫ ДЛЯ РЕМОНТНО-ВОССТАНОВИТЕЛЬНЫХ РАБОТ»

Барабаш И.В., Даниленко А.В. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Знание свойств и особенностей ремонтных строительных материалов дают возможность будущему специалисту в области городского строительства и хозяйства правильно выбрать материал с необходимыми свойствами для восстановления любой конструкции здания или сооружения с учетом эксплуатационной среды. Следует особо отметить раздел, посвященный коррозии строительных конструкций, причинам, обусловливающим разрушение материала в процессе его эксплуатации. Это, в первую очередь, касается бетонных и железобетонных конструкций, полов, штукатурных покрытий. Рассматриваются также вопросы выхода из строя деревянных конструкций, деструкции гидро- и теплогидроизоляционных материалов, асфальтобетона. Курс базируется на ряде дисциплин общетеоретического цикла: химии – протекание реакций гидратации, полимеризации; физике - явления, происходящие на границе «ремонтируемая поверхность – коллоидный цементный или органический клей»; геологии- свойства грунтов, характеристика природных каменных материалов; математике, материаловедения. В то же время курс тесно связан с другими специальными дисциплинами, изучаемыми на старших курсах.

Многообразие новых ремонтных строительных материалов делает изучение их свойств и особенностей применения достаточно сложным и трудно усваиваемым. Поэтому весьма важным для успешного изучения данного курса является выработка основополагающих понятий, позволяющих студенту разобраться в физико-химии процесса склеивания наносимого материала на ремонтируемую поверхность. Этому будет способствовать перевод практических занятий, который предусмотрены рабочим учебным планом и рабочей программой дисциплины, в лабораторные работы.

На лабораторных занятиях будут изучаться свойства ремонтных композиций с использованием современных пластифицирующих, модифицирующих и водоудерживающих химических добавок. Это позволит студентам увязать теорию с практикой, получить навыки научно-исследовательского характера, приобщиться к работе на лабораторном оборудовании. Считаем необходимым отметить, что все вышесказанное позволит студентами на более высоком уровне успевать, что в дальнейшем скажется на профессиональном уровне будущего специалиста в области городского строительства и хозяйства.

ЗАСТОСУВАННЯ ПРИ ПІДГОТОВЦІ БАКАЛАВРІВ ЗА НАПРЯМОМ «ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА» КОМПЛЕКСНОГО МЕТОДУ ПРОВЕДЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ БУДІВЕЛЬНИХ РИНКІВ

Барабаш Т.І., Бабій І.М., Гнип О.П. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

При вивченні розділу «Теоретико-методичне дослідження ринків конструкційних та оздоблювальних матеріалів» з дисципліни «Місцеві будівельні і сучасні оздоблювальні матеріали» за напрямом підготовки «Економіка підприємства» студенти освоюють базові методики періодичного проведення економічних досліджень функціонування будівельних товарних ринків у певних територіальних межах. По розглянутій темі курсу розроблені методичні вказівки з завданнями до контрольної роботи з прикладами розв'язання завдань. При проведенні економічного аналізу ринків широко застосовуються прямий і альтернативний методи, в указівках наведені основи даних методів. Для виконання розрахункової частини в умовах завдань за вказані періоди наведені реальні значення показників ринків будівельних матеріалів, що дозволяє студентам охарактеризувати дійсне економічне становище на досліджуваних ринках.Виконання обчислень за основними методиками досліджень сприяють розвитку у студентів практичних навичок при проведенні фінансового аналізу ринків.

Підсумковою частиною контрольної роботи є побудова діаграм з винесенням розрахованих величин показників досліджуваних ринків. Результати проведених досліджень необхідно відображати на діаграмах для кращого зорового сприйняття змін показників будівельних ринків за періоди, що розглядаються в завданнях. За встановленими результуючими показниками завдань простежується щорічна динаміка обсягів ринків окремих сегментів досліджуваних будівельних товарних груп на відповідному загальнодержавному ринку.

При роботі з методичною літературою з досліджуваної тематики курсу студенти виробляють вміння самостійно виконувати основні висновки в сукупності з теоретичним обґрунтуванням необхідності застосування системного методу проведення досліджень. Теоретична і практична частини досліджуваного розділу курсу розроблені з метою формування у студентів удосконаленого комплексного підходу при викладенні узагальнюючих висновків про оцінку економічної ситуації на досліджуваних будівельних ринках.

ТЕСТОВЫЕ ЗАДАНИЯ В КУРСЕ ТЕОРЕТИЧЕСКОЙ МЕХАНИКИ

Бекшаев С.Я., Зинкевич Я.С., Козаченко Т.А., Лещенко Д.Д. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г.Одесса, Украина)*

В процессе обучения большое значение имеет контроль качества усвоения учебного материала. Систематический внутрисеместровый контроль необходим для того чтобы как обучающиеся, так и обучающие могли на каждом этапе изучения дисциплины составить верную оценку полученных промежуточных результатов и при необходимости внести в процесс обучения своевременные коррективы.

Разработанный на кафедре теоретической механики набор тестовых заданий по разделу «Статика» содержит задания, которые рекомендуются студентам различных факультетов при самостоятельной работе и могут использоваться при проведении контрольных мероприятий, включая модульный контроль и семестровые экзамены. Полученные в процессе их использования результаты показали, что они дают возможность сформировать достаточно объективную дифференцированную оценку качества знаний студента по данному разделу, а также определить проблемные темы, над которыми студенту следует поработать в первую очередь, чтобы добиться глубины понимания изучаемого вопроса, необходимой для понимания дисциплины в целом и получения адекватной оценки.

Разработанный комплект заданий можно разбить на две группы. Первая включает стандартный набор типовых задач, охватывающий основные темы курса и отраженный в тематике практических занятий и обязательных индивидуальных заданий. Умение уверенно справляться с заданиями этой группы считается обязательным для получения удовлетворительной оценки.

Задания второй группы требуют не только знания основных результатов и стандартных методик, но и достаточно свободного ориентирования в том теоретическом фундаменте, на котором основаны эти результаты и методики. Выполнение этих заданий потребует знания точного смысла основных понятий курса, точных формулировок всех определений и теорем, а также четкого представления о логической схеме всего курса. Простое зазубривание строгих доказательств здесь вряд ли поможет. Однако индивидуальное продумывание хода всех рассуждений и выводов даст студенту образец, на который можно опираться при построении собственных умозаключений, в большинстве случаев отсутствующих в готовом виде в конспектах или учебниках. Таким образом, выполнение заданий второй группы требует такого уровня владения основными понятиями и результатами курса, который позволяет учащемуся

самостоятельно находить решения нестандартных задач. Хотя эти задания являются в целом более сложными, чем задания первой группы, они формально не требуют знаний, выходящих за пределы программы курса. Здесь нужны не просто знания, а уровень владения этими знаниями, позволяющий найти правильную комбинацию известных результатов для получения ответа. Решение этих задач можно рекомендовать всем, кто хочет изучить механику и применять ее в научной и инженерной деятельности.

Работать над заданиями лучше всего под контролем преподавателя, не требуя от него готовых ответов. Польза от работы будет только при самостоятельном решении. Даже часть заданий, выполненных самостоятельно, принесет учащемуся большую пользу и даст ему уверенность в последующей учебе и работе. Никакие знания, не подкрепленные самостоятельной деятельностью, не могут стать подлинным достоянием человека. Самостоятельное выполнение заданий учит мыслить, анализировать, учитывать условия, ставить задачи, решать возникающие проблемы, т.е. процесс самостоятельной работы постепенно превращается в творческий.

При использовании тестов, в качестве средства контроля, студенту должна быть предоставлена возможность в прямом диалоге с преподавателем отстаивать свою точку зрения и получить аргументированное обоснование полученной оценки. Мы настоятельно рекомендуем учащимся при работе над курсом и, в частности, над заданиями предлагаемого сборника почаще общаться с преподавателем. Это намного повысит эффективность работы, как студента, так и преподавателя.

Тесты по всем разделам теоретической механики (статике, кинематике и динамике) использовались на практических занятиях и при проведении зачетов преподавателями кафедры.

Насколько нам известно, тесты по теоретической механике были разработаны и применялись, например, в известных вузах: НТУУ «Київський політехнічний інститут», МГТУ им. Н.Э. Баумана и др.

Предлагаемый набор тестовых заданий не повторяет разработанные другими вузами и вполне адаптирован к уровню довузовской подготовки студентов нашей академии и большинства инженерных вузов Украины.

Основная часть заданий опубликована в брошюре «Методические указания и тестовые задания для подготовки к модульному контролю по курсу теоретической механики. Раздел «Статика»», Одесса, ОГАСА, 2015. В ней помимо самих заданий приведено достаточное количество характерных примеров заданий с подробными решениями и полезных указаний для учащихся.

ОРГАНИЗАЦИЯ, СТРУКТУРА И СОДЕРЖАНИЕ РЕЖИМА ДНЯ СТУДЕНТА СТРОИТЕЛЬНОГО ВУЗА, КАК ФАКТОР ОПТИМИЗАЦИИ УМСТВЕННОЙ И ФИЗИЧЕСКОЙ РАБОТОСПОСОБНОСТИ

Беликова О.В., Ладышкова Е.Ю. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г.Одесса, Украина)*

Актуальность изучения факторов определяющих работоспособность учащейся молодёжи ни у кого не вызывает сомнений. У студентов строительного ВУЗа вопросы организации, структуры и содержания учебной деятельности в режиме дня, по нашему мнению, имеют свои особенности. Изучение этих вопросов явилось целью наших исследований.

Известно, что качественная составляющая различных проявлений жизнедеятельности человека непосредственно зависит от уровня его здоровья. В условиях рыночной экономики потенциал здоровья личности приобретает роль ведущего фактора успешной профессиональной карьеры. Вместе с тем наблюдается и обратная зависимость: степень социальной интегрированности молодого специалиста, востребованности полученного образования в процессе последующей трудовой деятельности, степень удовлетворения от характера работы во многом определяют его здоровье.

Насколько ответственно и бережно человек будет относиться к собственному здоровью, в существенной мере зависит от социального научения в период первичной социализации и от динамических процессов в молодежном микросоциуме. Воспитание и формирование будущего специалиста, настоящего интеллигента с широким кругозором и подлинной внутренней культурой во многом происходит в вузовской среде.

Высокие требования современной жизни к состоянию здоровья усиливают значение режима дня как фактора, влияющего на умственные и физические способности. Особенно это актуально для студентов строительных ВУЗов, так как в будущем в профессиональной деятельности им придётся работать на открытой площадке при различных погодных условиях: под открытым небом, палящим солнцем, на ветру, под дождем, зимой на холоде и в снегопад. Все эти обстоятельства требуют, чтобы они имели крепкое здоровье, хорошую физическую подготовку, выносливость, смелость и решительность, самостоятельность и инициативность в работе, высокие морально-волевые качества.

Физическая культура и спорт всегда рассматривались как одно из эффективных средств, для достижения достаточного уровня этой подготовки. Особо важным является формирование «здорового образа жизни»

включающего в себя рациональный режим учебной деятельности, двигательной активности а также правильное и полноценное питание студентов.

С целью создания предпосылок для формирования рекомендаций по организации рационального режима трудовой деятельности студента было проведено наше исследование. В нём изучали: мнения студентов по организации режима дня и рационального питания, отношение к физической культуре: - какими видами спорта и физическими упражнениями хотели бы они заниматься, в чём и как выражается их усталость в течение учебного дня.

Было проведено анкетирование 100 студентов Одесской государственной академии строительства и архитектуры всех институтов и факультетов с целью определения уровня их физического состояния, двигательной активности, работоспособности и рациональности питания.

Анализ результатов анкетирования респондентов показал следующее.

Первый вопрос был по оценке физической подготовки: 22% - студентов ответили, что они считают себя в отличной физической форме, 60% - физическое состояние удовлетворительное, 18% - студентов считают, неудовлетворительным свою физическую подготовку.

Полученные данные говорят о том, что студенты способны контролировать уровень своей физической подготовки и могут ее оценивать.

Ответы на вопросы, касающиеся *соотношения труда и отдыха*, показали, что на ежедневные учебные занятия в вузе и дома, а также подработки студенты затрачивают: до 9 часов – 16 %, до 10 часов - 25% , более 10 часов 59%.

Эти результаты говорят о том, что *у студентов перегружена* как учебная (аудиторная) программа, так и вторая половина дня.

На *сон*, большинство студентов, отводят *мало времени*, хотя известно, что сон должен составлять 7-8 часов. По данным опроса, было выявлено, что сон меньше 7 часов был у 63% студентов. Недостаточная продолжительность сна, выявленная более чем у половины опрошенных студентов, свидетельствует о том, что у них *работоспособность* полностью к следующему дню *не восстанавливаются*.

Ответы на вопросы, касающиеся занятий физической культурой, были следующими: 44% студентов занимаются спортом помимо занятий в вузе, 20% студентов иногда ходят на фитнес или в тренажерный зал, 36% студентов не занимаются никакими физическими занятиями кроме учебных занятий физической культурой в ВУЗе. За период обучения в вузе 48% студентов стараются активно использовать предоставленные им возможности для укрепления здоровья, физической подготовленности и совершенствования в одном из 24 культивируемых в академии видов спорта.

У студентов, которые занимаются физической культуре на занятиях в ВУЗе (1-й курс -2 часа, 2-й курс – 4 часа в учебную неделю) успеваемость составляет 76% на 4-4,5 бала, 19% - на отлично и только 3% на удовлетворительно, а из числа не занимающихся спортом 5% - на отлично, 39% - на 4-4,5 бала и 56% - на удовлетворительно.

Анкетирование также показало, как студенты младших курсов снимают стресс или напряжение: - спортом 34%, компьютерными играми – 36% и едой – 30% и 78 % не достаточно владеют *методами и средствами* повышения компенсаторных возможностей (восстановлением) функций организма после учебы.

В ходе исследования выявлено, что 66% студентов питаются *полноценно*, 3-4 раза в день; в тоже время - 6 % студентов *только ужинают*. При этом фрукты в ежедневном рационе присутствуют у 64%, мясо и рыба – 43%, молочных продуктов -28%. Также анкетирование показало, что у 48% проблемы связанные с *нарушением функции желудочно-кишечного тракта*, при этом 27% из них *не обращались к врачу.*

Исследования показали, что *не правильная организация режима дня* и факторы, сопутствующие этому, *негативно влияют* как на умственную *работоспособность*, так и на *физическую подготовленность* студента.

Важно отметить, что 72% студентов изъявили желание прослушать *лекционно-практический курс по рациональной организации режима дня* и о правильном питании.

Проведенная работа позволяет сделать следующие заключения, выводы и практические рекомендации:

Для повышения уровня физической подготовки студентов в ВУЗе необходимо, в процессе бесед, теоретических и практических занятий, широко освещать вопросы реабилитации (путём *оптимизации двигательной* (физической) *активности)*, убеждая при этом, что физическая культура не только укрепляет здоровье, формируя «*здоровый образ жизни*», но является важнейшим компонентом формирования «психо-физического комфорта» в протяжение жизни, а также профилактикой снятия стрессов и напряжений.

Разработать рекомендации об организации оптимального режима дня студента строительного ВУЗа с примерами вариантов правильного питания в современных условиях.

Широко использовать результаты современных педагогических исследований и инновационных технологий по формированию «*здорового образа жизни*» у студентов в процессе преподавания физического воспитания в ВУЗах.

ОПТИМИЗАЦИЯ СОВРЕМЕННОГО ОБУЧЕНИЯ ИНЖЕНЕРОВ

Беспалова А.В. , Файзулина О.А. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г.Одесса, Украина)*

Большинство современных строительных организаций ощущают острую нехватку специалистов с инженерно-технической подготовкой различных уровней. Статистика показывает, что подготовка специалистов в современной системе высшего образования не устраивает работодателей: часть выпускников «не блещут» знаниями, другая часть слабо адаптируется к новым условиям деятельности, не может быстро переориентироваться под ритм и условия предприятия, не способна переучиваться и т.п.

Традиционно в вузах обучение профессиональным дисциплинам проводится вне связи с производственными предприятиями (в виде эпизодических экскурсий, практик, которые часто носят формальный характер). В результате, придя на производство, молодой специалист оказывается не в состоянии применить на практике те знания, которые получил в вузе. Попытки отдельных преподавателей и педагогических коллективов в решении проблемы создания требуемой технологии преподавания профессиональных дисциплин, для формирования ключевых компетенций инженера не дают устойчивых результатов, успешный опыт не становится массовой практикой.

В настоящее время вопрос об оптимизации обучения инженерных кадров профессиональным дисциплинам в системе многоуровневой подготовки один из важнейших. Для поиска путей оптимизации представляется целесообразным разработать «модель выпускника», как целевой ориентир в подготовке инженера на каждом из уровней образования (бакалавр, магистр) с учетом заказа предприятий-работодателей. Для определения потенциала профессиональных дисциплин, которые формируют большую часть требуемых компетенций будущего инженера, необходимо наполнять их содержание не только теоретическими положениями, но и вводить в изучение практико-производственные вопросы и задачи, которые должны способствовать развитию у студентов таких качеств, как творчество, самостоятельность, ответственность и др.

Изменения в системе образования и существующий зарубежный опыт обучения профессиональным дисциплинам свидетельствуют об актуальной потребности в разработке оптимального профессионального инженерно-технического образования в условиях многоуровневой подготовки кадров и требуют его педагогической обеспеченности.

РЕСТРУКТУРИЗАЦИЯ КУРСОВОГО ОБУЧЕНИЯ МАГИСТРОВ ПО НАПРАВЛЕНИЮ «ЭНЕРГОСБЕРЕЖЕНИЕ»

Беспалова А.В., Дашковская О.П., Кныш А.И. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г.Одесса, Украина)*

Современная структура образования направлена на подготовку магистров научной и производственной направленности. Поставленная цель может быть реализована с применением нескольких форм работы: проведение базового теоретического курса, подкрепленного практическими занятиями либо курсовой работойи обеспеченная лабораторным комплексом занятий. Дополнение изученного курса обменом опыта в других учебных заведениях усилит учебный эффект от учебного процесса и закрепит полученную информацию на основе сложившихся связей в профессиональной среде. Такая система подготовки удачно работает при наличии устоявшейся базы знаний, при условии комплексов практической подготовки.

Существующие теоретические знания не способны покрыть практические потребности по ряду ключевых направлений: энергетические ресурсы, обеспечение экологической безопасности, обеспечение состояния промышленной безопасности. Востребованы комплексызнаний ранее не изученных явлений. Помимо прикладных задач, заказчики заинтересованы в прогнозной информации относительно перспективности проектов. В сложившейся ситуации преподносимый объем знаний должен обладать системными свойствами с упорядоченными связями. Применительно к «Энергосбережению» необходим перспективный подход в котором последовательно будут поставлены задачи энергетического мониторинга зданий и сооружений, специальных методов проектирования и монтажа утеплителя, конструктивного моделирования микроклиматической обстановки в увязке с объемами и стоимостью работ. Необходим этап оптимизации на основе базовых рекомендуемых норм расхода энергоресурсов средств механизации. Большинство из представленных норм досконально не изучены, не могут быть обработаны исключительно аналитическими методами. Возникает задача опытного изучения энергозатрат в период учебных практик с применением хронометража и показателей динамической обработки объемов работ. Поставленная задача представлена отдельным пунктом техзадания на учебную практику студентов. Частным решением служит информация, собранная в учебной лаборатории. Последний аргумент позитивно скажется как на заинтересованности потенциальных научных магистров, так компенсирует брешь в нормативной базе учебного процесса.

ЕТАПИ ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО-ГРАФІЧНИХ УМІНЬ ТА НАВИЧОК МАЙБУТНІХ АРХІТЕКТОРІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ТЕМИ «СЮЖЕТНО-ТЕМАТИЧНИЙ НАТЮРМОРТ»

Білгородська О.Є. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

Метою архітектурної освіти є подолання традиційного вузького прагматичного підходу у навчанні, формування професіоналізму в інтересах цілісного світосприйняття на тлі осмислення лідерської позиції архітектора, визначення вищого рівня інтелектуальних, творчих, технічних умінь і цінностей фахівця.

Складність виконуваних дій і операцій передбачає тривалу професійну підготовку майбутнього фахівця. При підготовці обов'язково враховуються наявність в архітектора певних здібностей і формування спеціальних знань, умінь і навичок, що забезпечать подальшу успішність його професійної діяльності [1].

Сюжетно-тематичний натюрморт слугує засобом формування художньо-графічних умінь і навичок, технічних прийомів зображення об'єктів, творчих здібностей студентів-архітекторів. Освоюючи художньо-графічну грамоту зображення (короткочасні замальовки, тривалі академічні постановки, роботу з пам'яті, з уяви) у студентів розвиваються спостережливість, зорова пам'ять, здатність бачити в натурі цікаві з погляду зображення теми та сюжети.

При виконанні академічного завдання «Сюжетно-тематичний натюрморт» виділяємо такі характерні особливості умінь:

1) усвідомленість, тобто всі дії або системи дій потребують осмислення, поетапності, свідомої регуляції і контролю;

2) складність структури (уміння ґрунтуються на основі функціонального поєднання знань і навичок, а також таких якостей особистості, як прагнення до творчості);

3) гнучкість (структура умінь постійно поновлюється: вдосконалюються знання і навички; уміння дає можливість виконувати дії не тільки в звичних, але й у нових умовах);

4) поетапність формування (від початкових умінь до творчих; чим досконаліші уміння, тим більше в них проявляється творчість).

Отже, розглядаємо і визначаємо уміння як створення нового, своєрідного творчого моменту у практиці суб'єкта, як здатність свідомо і самостійно виконати певне завдання [2;3].

Уміння-майстерність виникають на основі вже вироблених навичок і широкого кола знань. На різних рівнях теоретичного аналізу досліджень вітчизняних та зарубіжних дослідників, педагогів, методистів з'ясовується, що межа між поняттями «уміння» та «навички» може зовсім або частково нівелюватися. Елементи вмінь часто переходять у навички, що, у свою чергу, сприяють їх удосконаленню, а іноді передують формуванню.

На процес формування навичок вагомий вплив має методика навчання. Залежно від того, які навички необхідно сформувати у студентів, змінюються і вимоги до організації навчання.

Типовий шлях формування і розвиток навичок має чотири етапи:

1) ознайомлювальний (усвідомлення дій та їх уявлення);
2) підготовчий (свідоме, але невміле виконання);
3) стандартизуючий (автоматизація елементів дій);
4) варіюючий, або ситуативний (пристосування дій до різних ситуацій) [3].

Велике значення у формуванні всіх типів умінь і навичок діяльності відіграють вправи. Вони сприяють автоматизації навичок, удосконаленню умінь, діяльності загалом. Вправи необхідні як на етапі вироблення умінь і навичок, так і в процесі їх збереження. Без постійних, систематичних вправ уміння і навички, зазвичай, зникають, втрачають свої якості. Тому, спираючись на етапи формування навичок, відбувається поетапне формування художньо-графічних умінь та навичок при зображенні сюжетно-тематичного натюрморту.

При виконанні академічного завдання «Сюжетно-тематичний натюрморт» студентам пропонується виконати низку попередніх нарисів, які допоможуть знайти найкращий варіант зображення.

На першому етапі студенти виконують вправи-замальовки натюрморту, які формують образ майбутньої роботи. На цьому етапі студенти вчаться композиційно правильно розташовувати натюрморт, здійснюють композиційні пошуки, ознайомлюються, підбирають та випробують графічний матеріал і тонований папір для його виконання.

На другому етапі для вдосконалення початкових навичок роботи з графічними м'якими матеріалами передбачається виконання самостійних завдань за темою «Сюжетно-тематичний натюрморт», які студенти виконують за межами майстерні. Далі на третьому етапі студенти будують натюрморт на тонованому папері та одночасно вивчають і випробують різни техніки роботи з графічними матеріалами. Коли дії вже частково доведені до автоматизму, студенти починають працювати над сюжетно-тематичним натюрмортом. На четвертому етапі студенти вдосконалюють свої художньо-графічні уміння та навички.

Отже, не можна сказати, що навички є несвідомо регульованими діями. Особливість навичок – свідомий контроль дії в цілому. Свідомість установлює відповідність дії із завданнями діяльності.

Перетворення дії в навички дає можливість звільнити свідомість для розв'язання більш складних завдань діяльності. Відтак стає зрозумілим виняткове значення навичок у творчій діяльності: не опанувавши навичок елементарних дій, не можна створити умови для творчої діяльності.

Отже, формування художньо-графічних умінь і навичок розглядаємо як усталені способи художньо-графічної діяльності студентів архітектурних спеціальностей, спрямованих на практичне оволодіння образно-виражальними можливостями графічного мистецтва.

Увесь творчий процес роботи архітектора тісно пов'язаний із зображенням предметного світу. При навчанні рисунка з натури натюрморт як навчальне завдання для студентів є обов'язковий. Він дозволяє повніше розкрити основні положення реалістичного рисунка, зокрема загострити увагу на особливостях перспективи і тону. Зображуючи натюрморт із різних предметів, студент засвоює принципи лінійно-конструктивного зображення форми, знайомиться з теорією перспективи, набуває навиків передачі об'ємності, матеріальності, фактури предметів за допомогою різних графічних матеріалів. Протягом вивчення всього курсу «Рисунок, живопис, скульптура. Рисунок» особливого значення набуває робота над сюжетно-тематичним натюрмортом, у процесі якої відбувається активне освоєння законів композиції, вираження емоційного ставлення до зображуваної постановки через сюжет і композицію, власного ставлення до зображуваного об'єкта.

У процесі художньо-графічної діяльності студентів при роботі над натюрмортом важливо вдосконалити, загострити чуттєвість до характеру форми, пропорційних співвідношень, світлотіні та вміло використовувати різноманітні засоби рисунка, що, у свою чергу, полегшує та прискорює у студентів процес пізнання.

Література:

1. Основы педагогического искусства / [под. ред. И. Я. Зязюна]. – М.: Просвещение, 1989. – 301 с.
2. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / [З. Н. Курлянд, Р. І. Хмелюк, А. В. Семенова та ін.]. – К. : Знання, 2005. – С. 21.
3. Педагогический словарь : [в 2-х томах]. – М.: Изд-во АПН, 1980. – Т. 1. – 774 с.

СТРАТЕГІЇ ЕФЕКТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ВИКЛАДАЧІВ І СТУДЕНТІВ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ВНЗ

Біляковська О.О. *(Львівський національний університет ім. Івана Франка, м. Львів, Україна),* **Горіна О.М.** *(Національний університет «Львівська політехніка», м. Львів, Україна)*

Головне завдання освіти XXI ст. – сформувати здатність особи до дієвої участі у творенні навколишнього світу, створюючи такі форми взаємодії людей, при яких стане можливий їхній спільний гармонійний розвиток, – діалог і розуміння. Тому освітній процес у ВНЗ має здійснюватися як взаємодія його суб'єктів (викладачів, студентів), у процесі якого майбутній фахівець має сприйняти і усвідомити цілісний образ професії, оволодіти духовними і моральними цінностями.

Взаємодія у навчально-виховному процесі виявляється у співпраці як формі спільної, спрямованої на досягнення загального результату діяльності та спілкування. Зауважимо, що у контексті сучасних освітніх змін функціонально змінюються зміст діяльності викладача вищої школи, який:

а) перестає бути єдиним джерелом і транслятором знань, стає носієм наукової інформації;
б) організовує процес конструювання студентами нових знань, пошуку власного розуміння, формування власних суджень, висновків, поглядів;
в) залучає кожного студента до процесу навчання, стимулює його активність, підтримує постановку нових проблем, висловлення власної думки, оригінальних ідей, не вимагає «правильних» відповідей;
г) захоплює процесом навчання, розвиває внутрішню мотивацію діяльності студентів, сприяє задоволенню їхніх освітніх потреб й інтересів.

Водночас головною вимогою до викладача є вміння «вирощувати» у студентів здібності до самопізнання і самовдосконалення. Адже, покоління сучасних студентів – це те покоління молодих людей, яке менш за все піддається авторитарним педагогічним впливам, менш за все схильне до пасивного і бездоказового прийняття установок та директив, які «спускаються зверху». Більшість сучасних студентів є незалежними у своїх поглядах, позиції, вони автономніші у своїх ментальних основах і усвідомленому відношенні до себе.

Враховуючи різнобічний характер педагогічної діяльності доцільно включати в навчання професійні прикладні задачі, розв'язання яких вимагає не лише індивідуального, але й групового обговорення та оцінки. У процесі розв'язання

групових завдань, студенти набувають навики міжособистісної взаємодії, досвід поважати думки своїх одногрупників. Викладач так організовує взаємодію в аудиторії, що студенти стають рівноправними учасниками процесу навчання і сприймають його як обмін досвідом між ними та викладачем. Викладач лише виражає своє відношення до того, як студенти відповідають на питання, реагують на них, коментують відповіді своїх товаришів, обговорюють проблемні питання.

У ході проведення практичних (семінарських) занять важливу роль відіграє відкрита пізнавальна позиція, яка передбачає особливий тип відношень до предметів, які вивчаються.

Для формування у студентів відкритої пізнавальної позиції, викладачеві необхідно відбирати методи, які сприятимуть сприйняттю і усвідомленню студентами різних поглядів на одне й те ж явище, використання багатьох варіативних способів для його опису та аналізу; синтезу різноманітних теоретичних позицій і думок відносно розв'язання певної проблеми; появі різних ідей і неоднозначних суджень; використання різнопланової наукової інформації, де інтерпретація явища, факту, дії проходить з різних точок зору; перспективному баченню студентами своєї навчальної діяльності в різних ситуаціях і педагогічних умовах. При цьому слід звернути увагу на особистісний вибір студентами власних позицій і можливостей планування своєї подальшої професійної кар'єри.

Отже, проходить переосмислення рольових позицій педагога, який у процесі навчання виконує функцію «координатора» або «наставника», перестає бути безпосереднім джерелом знань та навчальної інформації. Зміна професійної позиції викладача приводить до того, що студент у навчальному процесі виступає як партнер, який вже має певний життєвий досвід. При цьому, чим більшим обсягом знань, навичок та досвідом володіє студент з будь-якого предмета, тим більш самостійним у процесі навчання він буде і бажанішою за таких умов є роль викладача-консультанта, помічника, посередника.

Оскільки освітній процес є багатоаспектним, багатоцільовим і являє собою складну «поліфонічну» структуру, принципово важливим є вміння викладача змінювати рольові функції у ході занять, варіювати стилі поведінки та спілкування, застосовувати різні тактичні прийоми і способи ефективної взаємодії зі студентами. Сучасний викладач має бути гнучким, нестандартно мислячим, позбавленим стереотипних дій, реакцій, які б тяжіли над ним з набутого професійного досвіду.

ПРО КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ДО МЕТОДОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ ГРАФІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ДЛЯСТУДЕНТІВ - ПЕРШОКУРСНИКІВ БУДІВЕЛЬНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Бредньова В.П., Бредньов А.М. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

Як відомо, у вищому технічному навчальному закладі основи графічної освіти та культури формуються на 1-му курсі в процесі вивчення нарисної геометрії та інженерної графіки. Реформа вищої освіти на сучасному етапі пов'язана за своєю суттю у першу чергу з наступною основною задачею - підготувати компетентного та конкурентоспроможного фахівця на європейському та вітчизняному ринку праці. Нарисна геометрія – перша інженерна дисципліна, з якої починається технічна освіта майбутнього будівельника, а далі «Геометричне креслення», «Проекційне креслення», «Машинобудівне креслення» і «Будівельне креслення», що об'єднується в один курс «Інженерна графіка» - все це викликає певні труднощі в її засвоєнні, які пов'язані з особливим з'єднанням логічного мислення та просторового уявлення. За словами видатного російського геометра М.О. Риніна, розвиток та удосконалення такого з'єднанням «является ... таинственной и мало поддающейся изучению точными науками способностью человеческого духа...».

На кафедрі нарисної геометрії та креслення Одеської державної академії будівництва та архітектури в 2015-2016 навч. р. відповідно до робочої програми курсу «Інженерна графіка» студенти - першокурсники будівельних спеціальностей вивчають дисципліну в першому семестрі в обсязі 24 год. лекцій (студенти скороченої форми навчання 12 год.) та 34 год. (24 – відповідно) практичних занять (5 контрольних графічних робіт і наданням викладачеві для перевірки Практикуму (збірник вправ та задач), у якому правильно має бути розв'язано 85% задач (задачі розв'язуються разом з викладачем на лекціях і практичних заняттях, а також самостійно). Для успішного оволодіння знаннями та графічними навичками на кафедрі був розроблений навчально-методичний комплекс. Він містить стислий Конспект лекцій, Практикум, а також навчальні посібники з грифом МОНУ [1,2] з елементами теорії та поясненням графічного розв'язання типових та контрольних задач нарисної геометрії та методичними вказівками. У другому семестрі – 32 год. (24) практичних занять (5 контрольних графічних робіт та одна розрахунково-графічна робота). Контрольні заходи по семестрах – екзамен

та диференційований залік відповідно. Для досягнення позитивних результатів у вивченні цієї дисципліни, безсумнівно, потрібна ефективна якісна самостійна робота студентів (СРС). Для забезпечення СРС на кафедрі є чотири зали для креслення, комп'ютерний клас, в яких для всіх спеціальностей Академії широко наданий різний дидактичний матеріал. З позиції компетентісного підходу для удосконалення традиційної методології, для здобутку графічної грамотності та фундаментальних професійних знань необхідно перебороти інерційність викладання та відношення кожного студента до його навчання. Для бакалавра найбільш значущими професійними компетенціями є системні, що дозволяють оцінювати місце кожного з компонентів в системі навчання та здатність самостійно планувати будь-які зміни з метою її удосконалення. Компетенції формуються послідовно та поступово. Графічна освіта – це процес, внаслідок якого студент набуває знання, вміння та навички роботи з графічною інформацією [3]. Значну роль відіграють сучасні методологічні та психологічні прийоми викладачів щодо організації навчального процесу та методики викладання графічних дисциплін з урахуванням диференційного підходу до кожного студента окремо тощо.

Висновки: самостійна робота як важливий фактор засвоєння навчального матеріалу, формує рівень вмінь, знань, навичок студента, що спочатку потребує керівництва викладача, лише надалі вона можлива без його безпосередньої участі. Прагнення до кращих результатів у навчанні показують психологічно мотивовані студенти, які відчувають присутність фахової конкурентності у майбутній професії, які зацікавлені у більш глибокому засвоєнні теоретичного матеріалу та набутті якісних практичних вмінь. Також необхідно підкреслити, що графічна підготовка є невід'ємною складовою технічної освіти сучасного фахівця. Пошук нових рішень весь час триває, і в цьому є перспектива наближення України до освітнього рівня Європи

Література:

1. Бредньова В.П. Нарисна геометрія. Конструктивні та прикладні задачі з елементами теорії. Навч. посібник (з грифом МОНУ) для вищих техніч. навч. закл. - Одеса: Астропринт, 2005.- 196с. **2.** Марченко В.С. Інженерна графіка. Курс лекцій для студентів першого курсу будівельних спеціальностей. Навч. посібник (з грифом МОНУ) для вищих техніч. навч. закл.- Одеса: Астропринт, 2009.- 168 с. **3.** Бредньова В.П., Марченко В.С., Сидорова Н.В. Про дослідження якості графічної освіти студентів-першокурсників будівельних спеціальностей. - Материалы VI международной научно - практ. конф. «Геометрическое моделирование и компьютерные технологии: теория, практика, образование», Харьков:2009.- стр. 266-268

ИНДИВИДУАЛЬНЫЕ ЗАНЯТИЯ ПО ФИЗИКЕ

Бурлак Г.М., Вилинская Л.Н. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

В последние годы уровень знаний по физике у студентов заметно снизился. В этих условиях для повышения качества обучения физике в ОГАСА введены в учебную нагрузку преподавателя индивидуальные занятия со студентами 1 курса.

Индивидуальные занятия со студентами нами ведутся в нескольких направлениях: 1) устранение недостатков в теоретической и практической подготовке студентов, выявленных в ходе изучения предмета; 2) отработка материала, неусвоенного из-за пропусков занятий, неподготовленности и пр.; 3) усвоение и расширение знаний по отдельным сложным вопросам курса физики, 4) укрепление межпредметных связей (электромагнетизм для электротехники в строительстве, динамика вращательного движения для теоретической механики). По нашему мнению, этот вид занятий позволяет выделить время и для подготовки студентов к олимпиаде. При индивидуальном подходе к обучению оказывается возможным использовать также различные приемы поощрения учебно-познавательной деятельности студентов, успешно осваивающих программу дисциплины, активно работающих на индивидуальных занятиях (добавляются балы при контроле знаний). Следует отметить, что на данных занятиях происходит более тесное сотрудничество преподавателя и студентов, что позволяет активизировать мотивацию к обучению. По нашему мнению, эффективность индивидуальных занятий была бы выше при внесении их в учебное расписание с обязательным посещением студентов. На сайте кафедры физики содержится полная информация о времени и месте проведения индивидуальных занятий по физике. В соответствии с рабочей программой нами разрабатывается график индивидуальных занятий. На индивидуальных занятиях студенты обязаны иметь при себе конспект лекций, тетрадь для индивидуальных и практических работ, что позволяет оперировать к ранее изложенному материалу, проводить аналогии при разборе решений задач. Во время проведения индивидуального занятия студенты получают консультативную помощь или представляют результаты проделанной самостоятельной работы в письменном или устном виде.

Таким образом, индивидуальные занятия позволяют восполнить пробелы в знаниях, углубить и обобщить знания по отдельным вопросам физики, закрепить умения, которые студенты получают в процессе обучения.

МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ПРИ ПРОВЕДЕННІ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ У ВВНЗ

Бутник М.А., Волошин В.П., Риндін Ю.І. *(Військова академія, м. Одеса, Україна)*

Згідно з Інструкцією про організацію освітньої діяльності у вищих військових навчальних закладах Збройних сил України практичне заняття – це вид навчального заняття, під час якого викладач організовує засвоєння курсантами (слухачами, студентами) теоретичних положень навчальної дисципліни методом вправ та індивідуального виконання спеціально сформульованих завдань та сприяє формуванню у них вмінь і навичок практичного застосування цих теоретичних положень. Практичні заняття проводяться в навчальних лабораторіях, лінгафонних кабінетах і класах, обладнаних необхідними технічними засобами навчання, комп'ютерною технікою, у навчальних центрах, на полігонах, на зразках озброєння та військової техніки.

Практичні заняття на зразках озброєння та військової техніки проводяться з метою засвоєння їх будови, оволодіння методами їх застосування, експлуатації, технічного обслуговування, ремонту і збереження відпрацювання прийомів, визначених статутами, настановами, документами.

Практичне заняття включає проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок тих, хто навчається, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення, вирішення контрольних завдань, їх перевірку і оцінювання.

Під час проведення практичного заняття навчальна група, за необхідності, може ділитися на підгрупи. В такому випадку в одній з підгруп навчальні заняття можуть проводити підготовлений льотно-інструкторський, інженерно-технічний, навчально-допоміжний склад або командири підрозділів слухачів (курсантів, студентів), які допущені до проведення навчальних занять наказом керівника вищого військового навчального закладу. Отже, практичне заняття повинно принципово відрізнятися від заняття теоретичного виду, а саме, на ньому необхідно створити умови для виконання завдань кожним курсантом. Тому на перший план виходить матеріальне забезпечення заняття, яке повинно бути добре осмислено. Але сама по собі наявність матеріальної бази не є достатньою умовою для того, щоб кожний курсант виконував поставлене завдання: для цього викладачу необхідно заздалегідь підготувати відповідне методичне забезпечення для практичної роботи курсантів у вигляді технологічних (операційних) карток.

НЕКОТОРЫЕ ВОПРОСЫ ПО МЕТОДИКЕ РУКОВОДСТВА САМОСТОЯТЕЛЬНЫМ ИЗУЧЕНИЕМ УЧЕБНОГО МАТЕРИАЛА СТУДЕНТАМИ

Валканоцкий В. И. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Самостоятельная работа студентов – одна из форм овладения учебным материалом под руководством преподавателя во время аудиторных семинарских занятий.

Вопрос-ответная форма (традиционная).

Дебаты – устный обмен мнениями обучающихся в целях поиска правильных ответов и выводов; дискуссия (обсуждение) – обмен мнениями между обучающимися по изучаемой теме.

Дискуссия – это эффективный способ вовлечь студентов в процесс обучения.

Ролевая игра – многосторонний способ обучения, обеспечивающий активное участие, вовлеченность, экспериментирование и открытие в процессе обучения.

Групповое обсуждение – аудитория после лекции разбивается на группы для обсуждения и обмена мнениями, взглядами, вопросами и выводами через лидеров групп со всей аудиторией.

Кейс-метод – образовательный метод, помогающий студентам мыслить эффективно. Группе преподносится фактическая информация, основанная на реальной ситуации, предлагается провести обсуждение проблем, проанализировать ситуацию и выработать рекомендации. Кейсы могут быть выражены многими способами. Они могут быть длинными и полностью описывать ситуацию или же могут быть краткими и витиеватыми, в любом случае их цель остается прежней – послужить поводом для студентов прийти к каким-либо умозаключениям, исходя из предложенных фактов.

Кейс-метод предполагает и групповую дискуссию. Обычно кейс-метод проводится в две стадии: на первой стадии участникам раздается кейс, и они должны иметь достаточно времени прочитать и осмыслить материал. На второй стадии участников просят обсудить кейс.

Обзор пройденного – данный метод в отличие от разбора темы может применяться периодически для того, чтобы удостовериться в том, что все студенты проходят цикл обучения. Он поможет достичь нескольких целей: побудить студентов поделиться своей реакцией на работу в группе, дать отражение некоторому опыту, проверить материал, который был изучен, выработать обратную связь для обучающегося и преподавателя и др.

ВАЖНОСТЬ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ЦВЕТНОГО ОФОРТА В ОБУЧЕНИИ СТУДЕНТОВ НАПРАВЛЕНИЯ «ИЗОБРАЗИТЕЛЬНОЕ ИСКУССТВО»

Валюк Ю.П. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Среди многообразия искусства графики цветной офорт все еще не получил достойного внимания. Причиной его робкого изучения и освоения кроется в отсутствии высокой графической культуры, детального изучения материала, техники, технологии, истории возникновения и развития столь интересного изобразительного направления.

Искусство цветного офорта в образовательном цикле представляет собой единый художественно-творческий и учебно-познавательный процесс, который позволяет развивать наблюдательность, воображение, глазомер, координацию руки и глаза будущего художника. Студенты приобретают особое видение мира, а также теоретические знания, практические навыки. Техника цветного офорта может применяться в направлении подготовки специалистов ИЗО. Главная цель цветного офорта заключается не в простом воспроизведении цветного эскиза или имитации колористических задач живописи, но в поисках самостоятельных путей, цветовых решений, свойственных этой технике. Роль цвета в офорте не должна выходить за пределы тех учебно-декоративных, сдержанных задач, которые свойственны графике в общем.

Решение цветовых задач для учащегося начинается тогда, когда он приступает к варьированию тепло-холодности различных оттенков черной краски и подбирает для печати бумагу разнообразных тонов. Проблемой создания цветного офорта является точное выполнение всех этапов работы, при подготовке досок необходимо идеально «подогнать» их по размеру. При переводе одного и того же рисунка на каждую из досок погрешность недопустима. Любая неряшливость, неточность, ошибки при расчете этапов выполнения работы в учебно-творческом процессе может привести к отрицательным результатам. Организация учебно-творческой работы подразделяется на три основных этапа: подготовительный (разработка композиции); гравирование и травление досок; печатание.

Цветной офорт является одной из составляющих частей образования в области изобразительного искусства, имеет устоявшиеся традиции, черты новаторства, в нем совмещаются проблемы графики как основы и живописи. Изучение технологии цветного офорта имеет большое значение в формировании знаний, умений и навыков у будущих специалистов в области изобразительного искусства.

АКТИВІЗАЦІЯ ТА СТИМУЛЮВАННЯ ТВОРЧОЇ ПРАЦІ СТУДЕНТІВ

Ващинська О.А. *(Одеська державна академія будівництва і архітектури, м.Одеса, Україна)*

Активізація та стимулювання творчої праці студентів та науково-педагогічних працівників, підвищення якості підготовки фахівців та навчально-пізнавальної діяльності студентів, вдосконалення навчального процесу, корегування питань, які вивчаються на базових дисциплінах спеціальності є мета проведення олімпіад. Якість підготовки спеціалістів в сучасних умовах визначається не тільки рівнем їх знань, але й вмінням самостійно вирішувати нові професійні завдання.

Рішенням МОН України в квітні 2014 року та в травні 2015 року в Одеській державній академії будівництва і архітектури були проведені заключні етапи Всеукраїнських студентських олімпіад зі спеціальності 7.06010103 «Міське будівництво і господарство», в яких прийняли участь представники майже всіх 14 ВНЗ України, в яких ведеться підготовка з цієї спеціальності.

В цілому результати олімпіади надали можливість високо оцінити рівень підготовки майбутніх фахівців зі спеціальності «Міське будівництво та господарство»

В ході проведення олімпіади 2015 року були виявлені найбільш актуальні питання, які повинні бути вивчені за спеціальністю «Міське будівництво та господарство». В дисципліні «Планування та благоустрою міст» члени журі запропонували збільшити увагу питанням реконструкції забудов, кварталів, прибудинкових територій. Викладачам дисципліни пропонується покращити підготовку студентів в питаннях: про функціонування територій міста, розподіл населення міста на групи, розподіл об’єктів різного функціонального призначення по зонах міста.

В питаннях Олімпіади за дисципліною «Міські вулиці та дороги» увага приділялась питанням удосконалення існуючої вулично-дорожньої мережі міст, проектуванню поздовжнього профілю, розрахунку конструкції дорожнього одягу за пружнім прогином. Ці пропозиції, які виробили журі олімпіаді необхідні для єдності вимог контролю знань студентів.

Олімпіада є міцним об’єднуючим початком і плацдармом спільного співробітництва, зближення і дружби як викладачів так і студентів . Вона послужила поштовхом для вироблення загальної стратегії і рівноцінної участі всіх у розробці завдань для перевірки фахових знань.

НОВЫЕ ТИПОЛОГИЧЕСКИЕ ГРУППЫ СООРУЖЕНИЙ И ПРЕПОДАВАНИЕ АРХИТЕКТУРНЫХ ДИСЦИПЛИН

Вершинин В.И. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Изучение передовых тенденций в формировании архитектурных объектов и получение навыков проектирования современных типов сооружений стоят в числе основных задач в подготовке студентов специальности «Архитектура», что должно отражаться в теоретических и практических дисциплинах. В настоящее время структура лекционных типологических курсов и тематика курсового и дипломного проектирования для студентов – архитекторов в основе своей отражает традиционно сложившееся деление сооружений на три типологические группы – жилые, общественные и промышленные здания.

Передовой мировой опыт показывает, что в современных условиях архитектурная организация застройки выходит за рамки такого разделения, и получают широкое распространение новые виды сооружений, не укладывающиеся в традиционные типологические рамки, образующие принципиально новый тип застройки - многофункциональные сооружения и комплексы. И если примеры объединения гражданских видов деятельности – жилых и общественных, встречались и ранее, то в настоящее время создаются интегрированные здания, активно объединяющие все три функции, включая и производственную. Это стало возможным благодаря безвредным чистым технологиям и широкому развитию малых и средних предприятий. Такие сооружения могут включать помимо производства в различных сочетаниях торговлю, выставки, офисы, исследования, а также жилье и т.д.

Эта передовая тенденция, существенным образом меняющая основные типологические требования в архитектуре, должна найти свое отражение в составе лекционных дисциплин, в тематике курсового и дипломного проектирования, в направлениях научных исследований. В учебном проектировании тематика курсовых проектов в целом может сохранять типологическое соответствие традиционным типологическим группам для изучения на практике вопросов их пространственного формирования. Интеграция функций в большей степени должна найти свое отражение в дипломном проектировании на звание специалист и магистр архитектуры на VI курсе. Такой подход позволит студенту показать свое умение решать сложные функциональные задачи, а также даст новые творческие возможности в формировании застройки.

О ДИСЦИПЛИНЕ «ОРГАНИЗАЦИЯ СТРОИТЕЛЬСТВА» ДЛЯ МАГИСТРОВ МТТ

Ветох А.М. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Эффективность использования капитальных вложений при транспортном строительстве предопределяется и формируется в значительной степени с учетом различных факторов. Это организация проектно-изыскательских работ, применение прогрессивных методов проектирования транспортных сооружений и их элементов с учетом системных взаимосвязей между всеми компонентами природно-технических систем. Однако решающую роль на стадии возведения без сомнения нужно отвести технологии и организации работ по строительству и реконструкции транспортных сооружений.

В настоящее время недостаточно знать только методы и технологию производства отдельных видов работ, не менее важны и общие вопросы организации строительства, объединяющие все виды работ по возведению различных транспортных сооружений. Разработка технологических процессов строительства при проектировании организации строительства сооружений зависит не только от индивидуального подхода к решению вопросов технологии и организации строительства по сравнению с другими видами строительства, но и от типа сооружения. Так, технология и организация работ по возведению мостов, путепроводов, транспортных тоннелей, метрополитенов и др. сооружений отличается кардинально и не может быть унифицирована в рамках одного курсового проекта.

И уже при выполнении диплома бакалавра и проектировании календарного плана студенты не в полной мере осознают индивидуальные особенности организации строительства различных видов транспортных сооружений. По этой причине в действующих ныне и рассматриваемых на перспективу учебных планах по мостостроительной специальности необходимо изучение студентами трех дисциплин: на стадии ОКУ "бакалавр" – «Организация строительства», «Технология и организация строительства» и на стадии ОКУ "магистр" – «Организация строительства транспортных сооружений». В первом случае изучаются методы производства мостостроительных работ, во втором – методы календарного планирования производства работ в различных формах и в третьем - методы управления, планирования организации строительства.

Теоретические основы, полученные при изучении указанных дисциплин должны закрепляются выполнением расчетно-графической работы и двух курсовых проектов.

ВЛИЯНИЕ МЕТОДИКИ АКТИВНОГО ОБУЧЕНИЯ ИНЖЕНЕРНОЙ ГРАФИКЕ

Викторов А.В. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Обучение вероятно должно быть развивающим, а не только информативным. Этот тезис позволяет реализовать методику активного обучения ИГ предложенная Викторовым А.В. Сценарии проведения занятия разрабатываются с учетом модели деятельности интеллекта и шкалы эмоциональных тонов. Анализ модели деятельности интеллекта показывает, что значительные усилия на лекции – целесообразно направить на развитие мышления, в нашем случае при помощи графических образов (4н, 5н). По шкале эмоциональных тонов полезно оценить средний уровень эмоционального тона аудитории. Если он соответствует цифрам 2,5-скука, или 3,0 – консерватизм, то эффективность лекционной работы будет не высока. Для поднятия эмоционального тона до значения 3,3 – интерес, хорошо себя зарекомендовало поисково-эвристическое обучение. Этот метод применен при проведении занятий на ЗтК. Результаты тестирования студентов на остаточные знания показали эффективность этого направления. Более подробно об особенностях методики развивающего обучения уже говорилось на предыдущих конференциях.

Сейчас продолжаются работы по совершенствованию методики развивающего обучения. В частности, при подготовке лекции, проводилось структурирование основных положений лекции: сперва в виде тезисов – кратко, затем в основной части лекции более развернуто, а в конце еще раз на примерах. Таким образом, основные положения лекции звучали в аудитории трижды. Учитывая специфику предмета (инженерная графика), это был не только текст, а и значительное количество иллюстраций. Базовые знания подавались в виде таблиц основ теории. Конспект получился информативным. Конечно же, можно получить эту информацию по интернету, но информация, которая прошла активное обсуждение в аудитории, уже хорошо знакома и отложилась в памяти. Следует подчеркнуть, что предусматривается не ретроспективная подача материала, а с учетом модели деятельности интеллекта. Речь идет только об изложении графики – специфического предмета, требующего развития пространственного мышления. Хочется отметить, что в 80% школ Одессы черчения вообще нет. То есть целесообразно идти от бытового сознания к теоретическому.

В рамках этого проекта, были изданы брошюры «Начерталка без проблем», «Развитие мышления с помощью графических образов», «Байки по начерталке». Студентам была предоставлена возможность работать с обучающей программой Адонис. Разработанной в ОНМУ проведен конкурс «Властелин проекций». (10к, 11к).

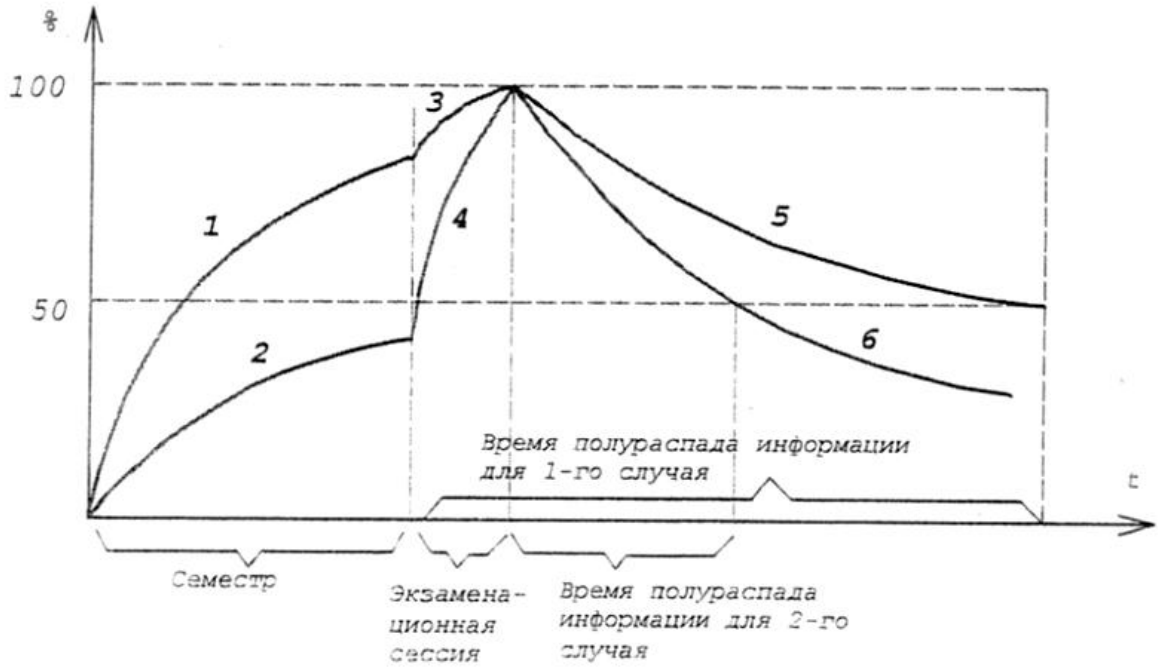

Из графика видно, что при систематическом изучении материала уровень накопления информации к концу семестра будет большим (кривая 1), и для подготовки к зачету студентам потребуется не много усилий для закрепления полученных знаний (кривая 3). Если систематической работы в течении семестра не было, то уровень накопления информации к концу семестра будет не велик (кривая 2) и студентам потребуется приложить много усилий, что бы сдать зачет (кривая 4).

Процесс (забывания) знаний в первом случае будет происходить медленней (кривая 5). При этом период забывания во втором случае будет близок к периоду штурма экзаменационной сессии, тогда как в первом случае достаточно велик.

Представляется целесообразным работу в этом направлении продолжить обратив особое внимание на работу с моделью деятельности интеллекта.

Литература:

1. А.Г. Малибога Вопросы организации педагогического труда в высшей школе. М., «Высшая школа» 1971 г.
2. И.Я. Иванин. Научная организация самостоятельной работы студентов. В сб. Совершенствование учебно-воспитательного процесса и труда в вузе. М. 1973.

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ПОДГОТОВКИ АРХИТЕКТОРОВ ПО ВОПРОСАМ ЭНЕРГОСБЕРЕЖЕНИЯ В АРХИТЕКТУРЕ

Витвицкая Е.В. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Энергетический кризис, разразившийся в конце 70-х годов XX века, заставил мировое сообщество обратиться к разработке программ по энергосбережению. Во многих странах мира (в том числе и в Украине) разработана и совершенствуется нормативная литература по вопросам энергосбережения в строительстве и архитектуре, которая обязывает архитекторов при проектировании современных зданий и комплексов максимально использовать энергосберегающие технологии и разрабатывать архитектурные решения с учетом требований энергосбережения. Эта проблема должна решаться архитекторами комплексно на всех этапах разработки архитектурного проекта: выбор рациональных энергоэффективных градостроительных и планировочных решений застройки территории (без переохлаждения зимой и перегрева летом), использование альтернативных источников энергии (солнечной, геотермальной, ветровой, кинетической и др.), разработка тепловой оболочки зданий (конструктивные решения стен и светопрозрачных элементов) с необходимой теплозащитой, выбор энергоэффективного оборудования (осветительного, сантехнического, технологического) и т.д.

Для решения поставленных задач необходима соответствующая подготовка архитекторов в вузе по утвержденной программе с представлением в экспозиции дипломных проектов энергоэффективных архитектурных решений, разработанных для проектируемого комплекса.

Несмотря на актуальность данной проблемы на уровне МОНУ пока ещё не утверждена программа подготовки архитекторов в вузе по вопросам энергосбережения, отсутствует также и представление энергосберегающих архитектурных решений в их дипломных проектах. В настоящее время вузы сами начинают разрабатывать и экспериментировать свои методики по изучению вопросов энергосбережения при подготовке архитекторов.

В АХИ ОГАСА исследованием проблемы энергосбережения в современной архитектуре и воплощением полученных результатов в учебный процесс при подготовке архитекторов более 10 лет занимается кафедра ОАиДАС; по результатам исследований в учебном процессе уже применены следующие методические разработки (автор - проф. Витвицкая Е.В.):

– ***При подготовке бакалавров архитектуры*** *–расширено изучение* нормативной фундаментальной дисциплины «Строительная физика» – в

каждом из её разделов *рассматриваются вопросы энергосбережения* в современной архитектуре и градостроительстве:

- в разделе «Архитектурная климатология»–рассматриваются вопросывыбора рациональных энергоэффективных градостроительных и планировочных решений застройки территории, обеспечивающие защиту от переохлаждения зимой и перегрева летом (лекции и КР №1, часть 1);

-в разделе «Строительная теплофизика»(который целесообразно уженазвать «Строительная теплофизика и энергосбережение») – рассматриваются вопросы энергоэффективных решений тепловой оболочки зданий – конструктивные решения стен и светопрозрачных элементов с необходимой теплозащитой (лекции и КР№ 1, часть 2);

-в разделе «Архитектурная светотехника» – рассматриваются вопросы энергоэффективных светотехнических решений при планировке и застройке городов, при разработке светопрозрачных конструкцийи солнцезащитных устройств зданий, обеспечивающих необходимую инсоляцию, освещение, защиту от переохлаждения и перегрева(лекции и КР № 2, часть 1и 2).

– ***При подготовке магистров и специалистов архитектуры*** – *разработаны структура и программа новой учебной дисциплины* «**Строительная физика и энергосбережение в архитектуре**» и *соответствующего разделавы пускной работы магистра* и *дипломного проекта специалиста архитектуры*, которые утверждены руководством ОГАСА и начиная с 2014-15 уч.г. предусмотрены учебными планами и выполняются в АХИ ОГАСА:

- на 5-м курсе – *новая учебная дисциплина* «**Строительная физика и энергосбережение в архитектуре**» (создана на базе существовавшего спецкурса «Строительная физика»);при её изучении выполняют РГР, в которой *студенты анализируют архитектурные решения ДП бакалавра на соответствие энергосберегающим и физико-техническим требованиям*. Если эти требования в ДП не были обеспечены, архитектурные решения корректируются и предусматриваются *дополнения к экспозиции ДП* (пример - рис.1);

- на 6-м курсе – *новый раздел выпускной работы магистра* и *ДП специалиста архитектуры* «**Строительная физика и энергосбережение в архитектуре**» (создан на базе существовавшего ранее раздела ДП «Строительная физика»), в котором студенты *выбирают архитектурные решения с учетом энергосберегающих и физико-технических требований* и *представляют их в экспозиции выпускной работы магистра* или *ДП специалиста* архитектуры (пример - рис.2).

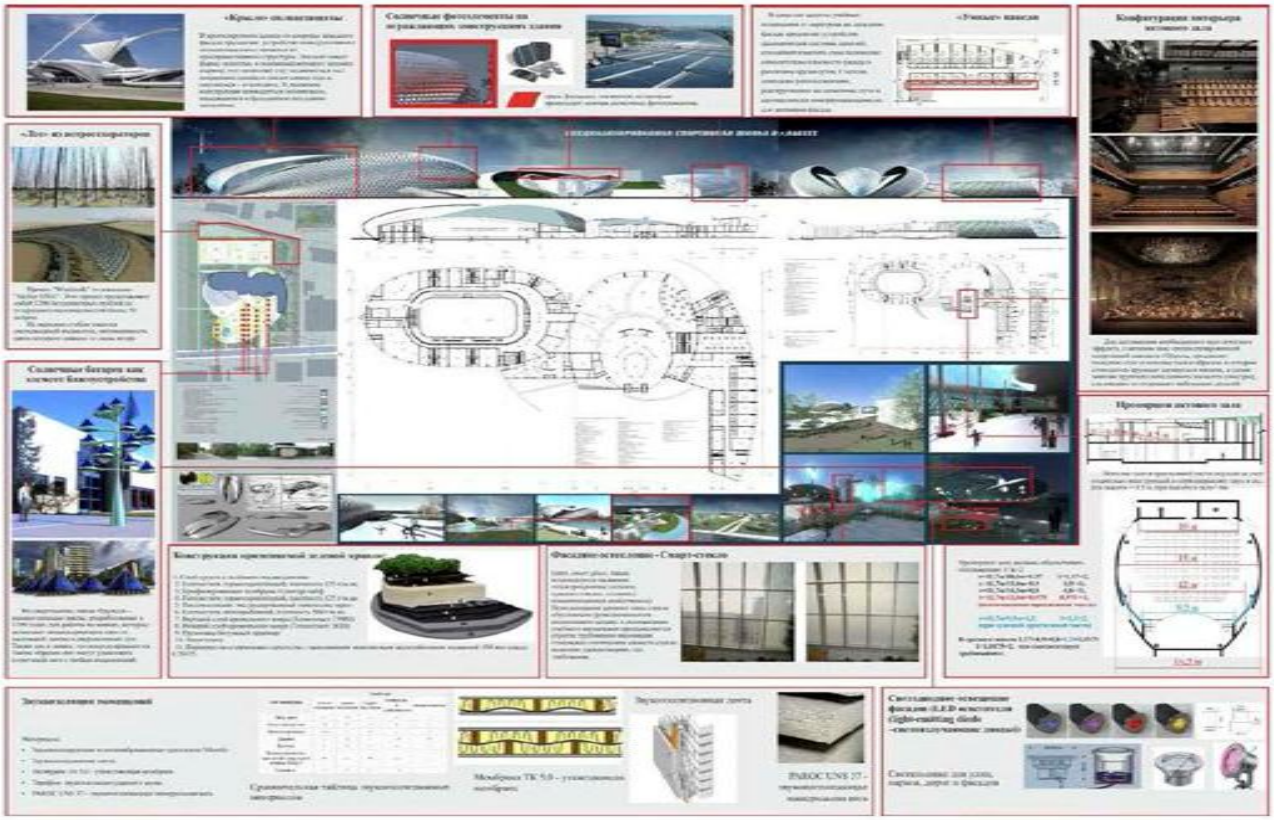

Рис. 1 – РГР (5-й курс) - Разработка мероприятий по энергосбережению (Дополнения к диплому бакалавра Павловой Ю)

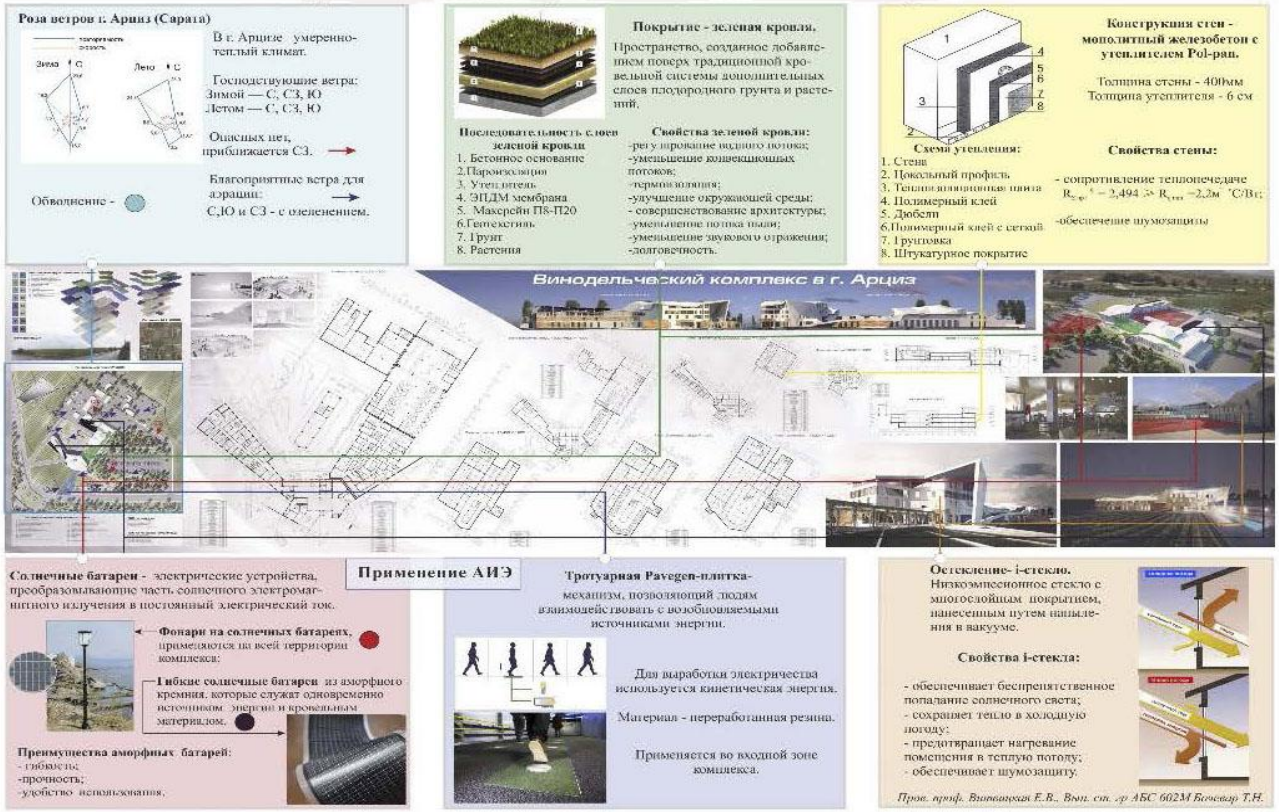

Рис. 2 – Раздел ДП (6-й курс) - Разработка мероприятий по энергосбережению (в выпускной работе магистра)

СОТРУДНИЧЕСТВО ИНСТИТУТАИНЖЕНЕРНО-ЭКОЛОГИЧЕСКИХ СИСТЕМ С ИНОСТРАННЫМИ ФИРМАМИ ПО СОВЕРШЕНСТВОВАНИЮ УЧЕБНОГО ПРОЦЕССА

Витюков В.В., Бандуркин С.К., Афтанюк В.В. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры , г. Одесса, Украина)*

В 2005 году. Институт инженерно-экологическихсистем на основании договора о научно-техническом сотрудничестве с официальным представителем фирмы «Danfoss» на Украине начата работа по внедрению в учебный процесс совместных методик расчета и изучения оборудования данной фирмы, которая специализируется на выпуске: тепловых счетчиков, термостатических головок для радиаторов, модульных тепловых пунктов, регуляторов перепада давления и расхода, запорно-регулирующей арматуры для систем отопления и газоснабжения. За последующие годы к этому процессу присоединились фирмы «KANN» - 2006 г.,«HERZ» - 2007г., «REHAU»-2008г/Основными направлениями совместной работы являются, изучение студентами программ «Расчёт теплопотерь» и «Гидравлический расчет систем отопления» представленных, как в электронном варианте («KANN» и «Danfoss») так и в виде учебного пособия («KANN»).Внедрение в учебный процесс пособий руководств, инструкций, справочников проектировщика, настольных книг проектировщика, переданных на кафедру безвозмездно («HERZ» - 150 экземпляров, «KANN» - 120 экземпляров, «Danfoss» - 130 экземпляров и «REHAU» - 30 экземпляров). Ежегодное проведение конкурсов дипломных проектов по кафедрам ОВ и ОВБ, ТГС, и «Кондиционирование воздуха и механика жидкости». Динамика изменения количества студентов участвующих в конкурсах за последние 4 года представлена в таблице:

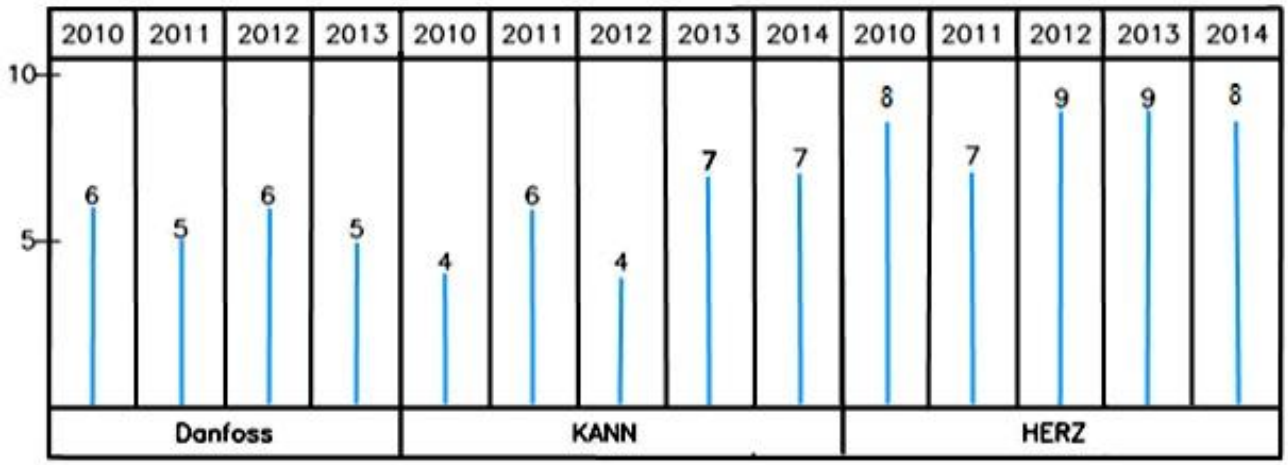

Так же в учебном процессе широко используется такая форма сотрудничества с иностранными фирмами как проведение лекционных занятий совместно с ведущими специалистами фирм «KANN», «URSA», «HERZ», на которых параллельно теоретическому изложению материала иллюстрируется практическое применение представленных материалов и конструктивных элементов систем отопления. Одной из форм внедрения в учебный процесс современных методик гидравлического расчета систем отопления, является проведение на занятиях семинаров-практикумов, на которых представители фирм совместно с преподавателем ведут расчет конкретных систем отопления с целью дальнейшего использования в дипломном проектировании. Данные семинары ежегодно проводятся фирмой «HERZ». Таким образом комплекс вышеперечисленных мероприятий позволяет значительно повысить уровень подготовки студентов.

ПРЕДМЕТ ТА ЗАВДАННЯ КУРСУ «ІСТОРІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ ХАРЧОВОЇ НАУКИ»

Вікуль С.І. (*Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса, Україна)*

Навчальна дисципліна «Історія та методологія харчової науки» читається для студентів які навчаються в Одеській національній академії харчових технологій за напрямом підготовки бакалаврів 6.051702 «Технологічна експертиза та безпека харчової продукції».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є освоєння теоретичних основ історії та методології харчової науки.

Метою викладання дисципліни «Історія та методологія харчової науки» є: формування уявлення студентів про роль природничих наук у становленні науки про їжу (нутриціологію), ознайомлення з історією розвитку харчових продуктів рослинного і тваринного походження, та можливими шляхами надходження токсичних або потенційно токсичних сполук в харчові продукти, а також більш повного уявлення про проблеми безпеки харчування і викладання основ методології науки про їжу.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Історія та методологія харчової науки ” є: ознайомлення студентів із становленням і розвитком індустрії харчових галузей і різними концепціями харчування людини; вивчення якісного складу їжі; освоєння методології оцінки якісних характеристик харчових продуктів рослинного і тваринного походження; вивчення основних причин забруднення сировини і продуктів харчування контамінантами хімічної та біологічної природи; ознайомлення з можливими шляхами надходження токсичних сполук в харчові продукти, з механізмами токсигенного, канцерогенного, мутагенного та іншими несприятливими впливами окремих токсикантів на організм людини; освоєння нових знань про світові тенденції в сфері здорового харчування.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні: *знати:* історію та методологію науки про їжу, яка розширює професійну фундаментальну підготовку; основні фактори, що впливають на розвиток індустрії їжі в історичному аспекті; державну політику України в галузі здорового харчування; світові тенденції здорового харчування; місце і роль фахівця харчових технологій в формуванні світогляду населення про безпечне харчування, *вміти*: використовувати фундаментальні наукові уявлення та знання в галузі методології науки про їжу; давати оцінку будь-якому виду їжі з точки зору теорії безпечного харчування.

ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВИХ МЕТОДІВ ДЛЯ РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНОСТІ СТУДЕНТІВ

Влялько В.А., Кантаржи Н.І. *(Одеський державний екологічний університет, м.Одеса, Україна)*

Залучення України до єдиного світового простору викликає необхідність якісної підготовки висококваліфікованих кадрів. Стратегічним завданням сучасної системи освіти є виховання творчої соціально-активної особистості. Розвиток творчого потенціалу має бути більш динамічним, пов'язаним з ініціативною поведінкою суб'єктів навчання. Суворі вимоги соціального замовлення вимагають нових підходів до організації навчання, зокрема при вивченні гуманітарних дисциплін.

Для досягнення поставленої мети необхідним залишається пошук шляхів, засобів, методів активізації пізнавальної діяльності студентів і на цій основі розвиток їхнього творчого мислення та самостійності. Серед основних завдань є посилення практичного спрямування підготовки фахівців, вироблення у них навичок та умінь використовувати набуті знання на практиці. Виконання цих завдань можна вирішити за допомогою ігрових методів навчання. У грі здатності будь-якої людини проявляються повною мірою. Гра гарантує позитивний емоційний стан, підвищує працездатність і зацікавленість викладача і студента. Ігрова форма занять створюється за допомогою ігрових прийомів і ситуацій, що виступають як засіб спонукання, стимулювання до навчальної діяльності.

У вітчизняній науці та практиці за останні роки накопичено позитивний досвід використання навчально-рольових ігор у різноманітних ланках системи підготовки кадрів (О.Ф. Волобуєва, А.М. Воробйов, П.М. Городов, В.А. Губін, О.І. Гуськов, В.П. Давидов, М.С. Кравчук, В.Д. Лопатка, Т.І. Олійник, О.Б. Тернопольський, О.В. Торічний та ін.). Таким чином гра розглядається, як ситуативно-варіантна вправа, де створюється можливість для багаторазового повторення мовного образу в умовах, максимально наближених до реального мовного спілкування з властивими йому ознаками: емоційністю, спонтанністю, цілеспрямованістю мовного впливу. У зв'язку з цим і виникла необхідність у проектуванні навчально-рольових ігор, які стимулюють до різноманітних міжособистісних взаємодій усіх суб'єктів навчального процесу, та які є засобом формування професійної комунікативної компетенції. Саме у грі засвоюються громадські функції, норми поведінки. Гра вчить, змінює, виховує, або, як говорив Л.С. Виготський, веде за собою розвиток. Головним елементом гри є

ігрова роль: не важливо яка саме, важливо, щоб вона допомагала відтворювати різноманітні людські відносини, що існують у житті. І тільки якщо покласти в основу гри відносини між людьми, вона стане змістовною і корисною. Що ж до розвиваючого значення гри, то воно закладене в самій її природі, бо гра – це завжди емоції, а там, де емоції, - там активність, там увага і уява, там працює мислення. Таким чином, гра – це діяльність; вмотивованість, відсутність примусу; індивідуалізована діяльність, глибоко особиста; навчання і виховання в колективі і через колектив; розвиток психічних функцій і здібностей; «навчання з захопленням»[2].

Ігрові технології базуються на різних методах навчання. Високу ефективність мають комунікативні ігри, в яких, зазвичай, використовуються прийоми комунікативної методики. Адже комунікативні ігри мають високий ступінь наочності і дають можливість активізувати досліджуваний мовний матеріал у мовленнєвих ситуаціях. Таким чином, комунікативна гра вводиться у навчальний процес як творче навчальне завдання з метою створення реальних умов для прояву мисленнєвої діяльності студентів. Це сприяє формуванню та розвитку їхніх інтелектуальних та комунікативних умінь, а звідси виникає підґрунтя для реалізації особистісного потенціалу студентів [1].

Широко використовуються рольові та ділові ігри для вияву творчих здібностей особистості, розв’язання комплексних завдань із засвоєння нового навчального матеріалу, закріплення вивченого матеріалу, формування загально-начальних умінь та навичок.

З’ясовано, що рольова гра – це своєрідна триєдність, яка втілюється у мовленнєвій, ігровій та навчальній діяльності. Студенти сприймають її, у першу чергу, як ігрову діяльність, у процесі якої вони примірюють різні ролі у різних ситуаціях. При цьому навчальний характер рольової гри ними часто не усвідомлюється. Натомість викладач свідомо розглядає рольову гру як форму навчання спілкуванню, тому для нього мета гри полягає передовсім у «розвитку мовленнєвих навичок і умінь вихованців» [3].

Особливий інтерес становить ділова гра. Ділова гра - це моделювання реальної діяльності у спеціально створеній проблемній ситуації. Вона є «засобом і методом підготовки та адаптації до трудової діяльності та соціальних контактів», методом активного навчання, який сприяє досягненню конкретних завдань, структурування системи ділових стосунків учасників. Її конструктивними елементами є проектування реальності, конфліктність ситуації, активність учасників, відповідний психологічний клімат, міжособистісне та міжгрупове спілкування, розв'язання сформульованих на початку гри проблем.

Застосування ділових ігор під час навчання дає змогу максимально наблизити навчальний процес до практичної діяльності, врахувати реалії сьогодення, приймати рішення в умовах конфліктних ситуацій, відстоювати свої пропозиції, розвивати в учасників гри колективізм та відчуття команди, отримати результати за досить обмежений час. У спеціально створених умовах студент "проробляє" найрізноманітніші життєві ситуації, які дають йому змогу сформувати світогляд, відстояти свою позицію.

Варто наголосити, що форма роботи, яка охоплює рольову або ділову гру, висуває високі вимоги до викладача як ключової фігури навчального процесу. Передовсім він повинен виконувати свої контролюючі функції ненав'язливо для студентів, тобто виявляти терпіння. Це дає студентам можливість відчути самостійність, докладати зусилля для вирішення як мовних, так і ситуативних завдань, проявити свої комунікативні здібності. Тому у рольових або ділових іграх особлива увага відводиться мові викладача, його вмінню використовувати з метою пояснення міміку, голос, педагогічне спілкування загалом. З іншого боку, успішність гри забезпечується за умови, якщо викладач спроможний: а) створити атмосферу, в якій відсутнє побоюванню студента перед кожним висловлюванням; б) брати участь у грі, ідентифікуючи себе зі студентами; в) бути витриманим, у тім числі й в конфліктній ситуації; г) подавати студентам сигнали того, що він їх цінує та поважає, довіряє їм самостійну організацію й проведення тих чи інших складових гри; д) змістовно й різноманітно організовувати роботу [2].

Отже, використання ігрових методів якісно сприяють удосконаленню комунікативної компетентності студентів, формуванню суспільно корисних якостей людини. Гра розвиває критичне мислення, вміння порівнювати, аналізувати помилки і перспективи, мислити абстрактно та презентувати результати своїх досліджень. Студенти переважно позитивно оцінюють ігрові методи навчання, вбачаючи в них реальну практичну цінність.

Література:

1. Жицька С.А. Використання навчально-рольових ігор професійної спрямованості для підготовки до професійно-комунікативної діяльності [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://confesp.fl.kpi.ua/ru/node/1140.

2. Єфімова О.М. Рольові ігри в методиці викладання англійської мови [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://confesp.fl.kpi.ua/ru/node/1140.

3. Яковенко Т.В. Застосування педагогічних технологій для розвитку креативності майбутнього інженера-педагога [Електронний ресурс] - Режим доступу:https://www.kpi.kharkov.ua/archive/Наукова_періодика/Tipuss/2012_1/Yakov.pdf

ШИРЕ РАСКРЫВАТЬ СТУДЕНТАМ ИСТИНУ: ПРОГРАММА ЭНЕРГОСБЕРЕЖЕНИЯ ИМЕЕТ ЭКОЛОГИЧЕСКУЮ СУЩНОСТЬ

Воинов А.П. *(Одесский национальный политехнический университет)*, **Димитрова Ж.В.** *(ОГАСА)*, **Воинова С А.** *(Одесская национальная академия пищевых технологий), г. Одесса, Украина*

Проблема защиты окружающей среды (ОС) приобрела приоритетное положение среди проблем развития человечества. Составляющие ее задачи освещены в Киотском протоколе (1997 год) и в Парижском соглашении по климату (2015 год).

Среди отраслей производства наиболее сильное и многостороннее вредное воздействие на ОС оказывает энергетика, обе ее части: стационарная энергетика (прежде всего огнетехнические объекты) и транспортная энергетика. Соотношение интенсивности их влияния различно на разных континентах и в разных регионах.

Программа энергосбережения (ЭС) ориентирована на всемерное сокращение выделения энергии на всех (трех) этапах обращения с ней. При этом, наибольшим потенциальным полезным эффектом располагает третий этап.

Таким образом, из изложенного следует, что цель программы ЭС состоит в противодействии развитию парникового эффекта и сокращении выброса парниковых и вредных составляющих топочных газов. Данная цель также воплощена и составляет объект современной науки наук – экологии. То есть. программа ЭС является по существу программой экологической. Это обстоятельство решительно поднимает значение, ценность программы ЭС до уровня важнейшей программы – программы экологической.

Особое значение имеет задача управления сферой обращения с реальной программой ЭС. Уровень качества управления работой над элементами программы (от разработки комплекса ее мероприятий до практического осуществления очередного конкретного мероприятия) определяет уровень технологической эффективности осуществляемых мероприятий [1, 2].

Студентам следует объяснить, что в практических условиях производства на каждом объекте энергетики имеется возможность осуществления доступных мероприятий, входящих в типовую программу ЭС. В этих условиях важна инициативность сотрудников предприятия, энергетиков.

Изложенные общеизвестные обстоятельства должны быть известны студентам, будущим энергетикам, не в общем виде, а в деталях. Они должны

участвовать в формировании платформы своих профессиональных знаний специалиста-энергетика.

В связи с этим, представляется целесообразным в рамках действующих учебных планов и программ дисциплин включать в излагаемый материал элементы информации, отражающие рассматриваемые здесь вопросы. Представляется, что элементы сведений о существе программы ЭС можно – рассмотреть на лекционных, на практических занятиях, – отразить в курсовых проектах студентов, – развить в дипломных изысканиях студентов, – разработать в научно-исследовательской работе студентов, занимающихся в научных кружках при кафедрах, – изложить в докладах студентов на ежегодных отчетных научно-технических конференциях молодых исследователей, – отразить в отчете о преддипломной производственной практике, проведенной на передовом предприятии и т.д.

Необходимо стремиться к тому, чтобы подготовка выпускника ВУЗа вызывала у него активную рефлекторную реакцию противодействия нарушениям норм ЭС, если он встретит их в своей практической работе на производстве.

Выводы: 1. Отечественная энергетика нуждается в активном осуществлении комплекса мероприятий программы энергосбережения. 2. Оборудование большинства действующих объектов энергетики израсходовало расчетный ресурс работоспособности, поэтому нуждается в частичном, а позже – в полном обновлении. 3. Обновление энергетического оборудования следует сочетать с мероприятиями программы энергосбережения. 4. Объекты энергетики и энергетические подразделения промышленных предприятий нуждаются в пополнении инженерными кадрами, владеющими комплексом современных знаний в области производства, транспортировки и использования энергетических ресурсов. 5. При подготовке специалистов-энергетиков необходимо обеспечить их обучение комплексу знаний в области производства и использования электричества и теплоты с современным высоким уровнем эффективности. 6. Выпускники ВУЗов энергетического профиля должны владеть комплексом знаний в ответственной и сложной области энергосбережения, предельно актуальной для отечественного производства. 7. Усиливается необходимость в учебном процессе ВУЗов развить и углубить работу, направленную на расширение и углубление знаний студентов в области энергосбережения, имеющего экологическую сущность.

1. Воинова С.А., Воинов А.П. О подходах к управлению технологической эффективностью систем теплообеспечения / Вісник ОДАБА, Вип. № 51.- Одеса: ОДАБА, 2014.- С. 64 - 68.

2. Воинова С.А. Некоторые особенности гибкого управления техническими объектами - /Енергетика та електрифікація, 2013, №10. - С 34 - 37.

ВИКОРИСТАННЯ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ВНМУ ІМ. М.І.ПИРОГОВА ПРОГРАМИ «СИСТЕМА ВЕДЕННЯ МЕДИЧНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ»

Вуж Т.Є., Ревіна Т.Г., Марчук І.А. *(Вінницький національний медичний університет ім. М.І.Пирогова, м. Вінниця, Україна)*

У 2016-го року в Україні розпочнеться впровадження проекту електронних медичних карт та реєстрів пацієнтів.Тому актуальною є необхідність навчання медичних кадрів навикам роботи в подібних програмах і системах по створенню медичної документації.

До навчального плану дисципліни «Медична інформатика» для студентів спеціальностей «Лікувальна справа», «Педіатрія» та «Стоматологія» входить тема «Індивідуальні медичні картки. Структуризація змісту електронних медичних карток». Для опрацювання цієї теми студентам видаються матеріали щодо створення електронної індивідуальної медичної картки пацієнта. Для вдосконалення навчального процесу колективом кафедри Біологічної фізики, медичної апаратури та інформатики ВНМУ була створена програма «Система ведення медичної документації» і впроваджена в начальний процес згідно рішення Вченої Ради ВНМУ ім. М.І.Пирогова.

Новостворена програма призначена саме для того, щоб надати майбутнім лікарям навики роботи з медичною документацією в електронному вигляді.

Робота з програмою розрахована на 2 практичні заняття (4 академічні години). На першому занятті викладач розповідає студентам за допомогою презентаційного матеріалу про стан електронного медичного документообігу в вітчизняній та у зарубіжнійсучасній медичній галузі.

Далі студенту пропонуються ознайомитись з методичними рекомендаціями щодо роботи у програма «Система ведення медичної документації».

Після цього студенти отримують паперовий варіант медичної картки хворого з метою створення подібної в вищезазначеній програмі.

На першому кроці роботи з цією програмою студент створює історію хвороби (титульну сторінку), куди вносить інформацію про пацієнта: його паспортні дані, в якому стані і коли він поступив до медичної установи (Рис.1).

Далі студент заповнюю описову частину історії хвороби, де вносяться скарги пацієнта, anamnesmorbi, anamnesvitae, об’єктивні дослідження пацієнта (Рис.2).

Наступними кроками роботи в програмі є заповнення різних пунктів меню, таких як Щоденник, Лист лабораторних досліджень, Лист призначень, Температурний лист. Також програма дозволяє обробляти інформацію, робити

виписний епікриз, шукати інформацію про вже створені історії хвороби (які знаходяться в архіві програми) та переглядати відкриту карточку.

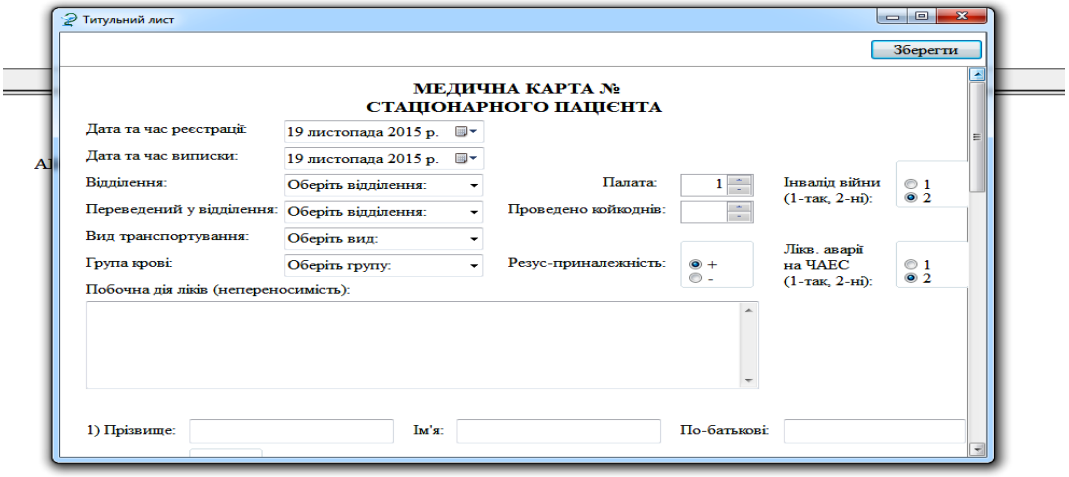

Рис.1 Титульна сторінка історії хвороби в програмі «Система ведення медичної документації»

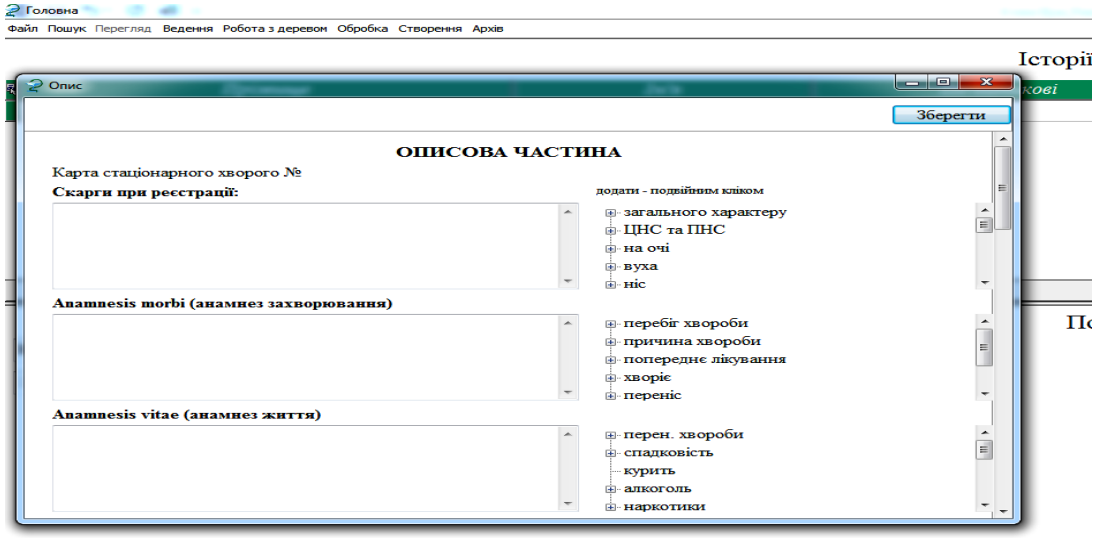

Рис.2. Описова частина медичної картки в програмі «Система ведення медичної документації»

Після створення повної медичної електронної картки пацієнта студентом, викладач перевіряє правильність її заповнення і опитує студента стосовно роботи в програмі «Система ведення медичної документації». На основі відповідей на запитання викладача та правильності заповнення медичної картки студент отримує відповідну оцінку.

Отже, новостворена програма «Система ведення медичної документації» дозволяє студентам познайомитись з роботою в подібних програмах по введенню і створенню електронних медичних карток, що надалі допоможе студентам в подальшій лікарський практиці працювати в сучасних програмах, що вводяться державним проектом електронних медичних карт та реєстрів пацієнтів.

ОРГАНИЗАЦИЯ УЧЕБНОГО ПРОЦЕССА ПО МАТЕМАТИКЕ СТУДЕНТОВ, ОБУЧАЮЩИХСЯ НА НЕРОДНОМ ЯЗЫКЕ В ТЕХНИЧЕСКОМ ВУЗЕ

Гавдзинский В.Н., Стехун А.А. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

За последние годы наметилась тенденция увеличения количества студентов, приезжающих из других стран для получения высшего образования на Украине. Это студенты из Турции, Марокко, Экваториальной Гвинеи, Индонезии, Вьетнама, Китая. В этой связи становится актуальным внедрение новых подходов к обучению студентов, получающих образование на не родном языке в техническом вузе, которое сопряженно с определенными трудностями. Самой основной проблемой обучения таких студентов является недостаточное знание украинского или русского языка. Обучаясь в общем потоке, иностранные слушатели часто с трудом воспринимают слова лектора или преподавателя, ведущего практические занятия. Как бы четко и ясно не был изложен материал, эффективность обучения резко падает, если возникают трудности с пониманием языка. Другой особенностью обучения становится несоответствие багажа знаний, которые обучающиеся получили ранее у себя на родине и тех знаний, которые требуются для успешного изучения курса высшей математики здесь. Можно выделить еще один фактор, влияющий на качество обучения, это различия форм и методов построения учебного процесса в разных странах. Простой пример: для построения прямой в некоторых странах составляют таблицу, беря значения как минимум в 4 точках; проблемы возникают при построении параболы с вершиной, абсцисса которой не является целым числом; построение синусоиды вызывает серьезные затруднения. Из-за достаточно слабой подготовки иностранные учащиеся испытывают значительные трудности при обучении в группах совместно с украинскими студентами. Помимо этого спецификой восприятия учебного материала является то, что сначала они слушают преподавателя и только потом записывают, поэтому педагогу надо либо останавливаться и ждать, либо материал будет воспринят только на слух. Наши преподаватели не всегда учитывают эту особенность. Очевидно, что имеется противоречие между потребностью в качественной математической подготовке иностранных студентов, обучающихся на русском языке, и недостаточной разработанностью существующих методик обучения иностранцев на подготовительном этапе. Необходимо учитывать степень их базовой математической подготовки,

различия в знаниях, умениях и навыках в сравнении с украинскими студентами, а также фактор постепенного овладения математическими компетенциями на русском языке. Разрешение обозначенных трудностей начинается с подготовительного отделения, где на протяжении одного года с ними ведется большая и плодотворная работа. Надо заметить, что одного года обучения не достаточно для полного решения очерченных проблем. Отметим еще тот факт, что на подготовительном отделении обучаются студенты в малокомплектных группах и для всех русский язык не является родным.

Перед преподавателем возникают задачи огромной сложности: во-первых, "переводить" уже имеющиеся у слушателей знания на русский язык, во-вторых, при минимуме языковых средств закрепить в сознании студентов абсолютно неизвестные им научные понятия. Поэтому занятия по математике должны строиться по принципу доступности и усвояемости. Таким образом, становится очевидным, что при организации учебного процесса надо таким образом планировать аудиторное время, чтобы было возможным уделять больше внимания студентам, обучающимся на неродном языке.

Темп преподавания дисциплины в основном ориентирован на студентов, обучающихся на родном языке. В такой ситуации иностранным учащимся достаточно сложно придерживаться предложенного ритма. Получается, что студент, обучающийся на неродном языке, начинает отставать в изучении дисциплины. Для того чтобы исправить эту ситуацию мы предлагаем использовать виртуальный ресурс кафедры. А именно: конспекты лекций (в виде слайдов-презентаций); задачи, которые необходимо решить в процессе изучения дисциплины; варианты контрольных работ; перечень необходимой литературы. Наличие лекций в виде презентаций дает возможность решить проблему ведения конспектов иностранными студентами на неродном языке, которая для них является одной из сложных задач. Иностранный студент может ознакомиться с предстоящей лекцией заранее и законспектировать её. Во время лекции студенту достаточно внимательно слушать материал, и при необходимости задать вопросы. Если же учащийся не до конца разобрался в материале или не успел выполнить задания на занятиях, он может самостоятельно еще раз повторить материал в более медленном темпе.

Важным аспектом повышения успеваемости является подготовка индивидуального раздаточного материала преподавателем непосредственно к занятию с учетом уровня знаний каждого студента. Это активизирует работу слабых учащихся и способствует повышению их заинтересованности, позволяя ликвидировать индивидуальные пробелы в знаниях. На практических занятиях каждому иностранному студенту выдавать карточку с заданиями на занятие. На

карточке в письменном виде приведены решения тех примеров, которые будут объяснены на доске преподавателем или решены студентом. Таким образом, студент, если не успевает записывать решение, может его просто прослушать, сравнить запись на доске с записью на карточке. При необходимости преподаватель может подойти к и ответить на вопросы индивидуально. Опираясь на правильные записи решения примеров на карточке, студент лучше усваивает методы решения задач, более грамотно оформляет решение задач в тетради.

Еще одной формой занятий, способствующей успешному обучению иностранных студентов высшей математике, являются индивидуальные занятия. Они направлены как на ликвидацию у студентов пробелов по школьному курсу математики и доведения их хотя бы то того уровня знаний, который необходим для изучения курса высшей математики, так и на более быструю адаптацию студентов к обучению на русском языке. Количество студентов, посещающих занятия такого курса, меньше, чем в обычных группах, что дает возможность преподавателю уделять больше внимания обучению именно студентов, обучающихся на неродном языке, используя более простые обороты речи, замедленный темп речи и личностно-ориентированный подход, что является невозможным при совместном обучении и иностранных и украинских студентов.

Хорошим стимулом в активизации процесса обучения являются показ современных достижений науки и возможность практического применения полученных знаний. А без использования интерактивной среды это весьма затруднительно. Домашние задания, в которых необходимо обращаться к интернет ресурсам, значительно поднимают уровень заинтересованности слушателей в обучении, особенно если вслед за получением задания имеется возможность обсуждения изучаемых вопросов.

Не последнюю роль в процессе совершенствования обучения иностранных студентов играет и применение ресурсов электронной почты, так как студенты охотно общаются с преподавателями по интернету, задавая возникшие по ходу выполнения домашних заданий вопросы. Это влияет и на создание атмосферы взаимопонимания и заинтересованности между педагогами и обучающимися.

Итак, организация учебного процесса для студентов, обучающихся на неродном языке в техническом вузе, представляет собой комплекс мероприятий. Успех этих мероприятий зависит от того насколько грамотно преподаватель постоит процесс обучения.

ОСОБЕННОСТИ ПОДГОТОВКИ И ПРОВЕДЕНИЯ УЧЕБНО-МЕТОДИЧЕСКИХ ХУДОЖЕСТВЕННЫХ ВЫСТАВОК

Герасимова Д.Л. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г.Одесса, Украина)*

Художественная культура важная часть нашего бытия, познания мира, жизни и своего места в ней. Восстановить в Одессе подготовку специалистов с высшим художественным образованием позволило создание в 2009 году кафедры Изобразительного искусства. По специальности изобразительное искусство, ведется подготовка художников в области станковой живописи, монументальной живописи, графики, а также выпускники могут работать в области художественного оформления интерьеров и экстерьеров зданий. Кафедра выпускает бакалавров, специалистов, а в текущем учебном году планирует выпуск магистров Изобразительного искусства.

Несмотря на успешное развитие специальности «Изобразительное искусство» в ОГАСА, имеются проблемы, связанные не только с учебным процессом, но и с общим уровнем художественного развития общества. К ним можно отнести: недостаточную оценку эстетического воспитания в обществе, неприятие ценностей высокого искусства частью современной молодежи, снижение роли художественной подготовки в школьной программе, отсутствие возможности оплачивать обучение, приобретать дорогостоящие инструменты и материалы, а также длительность, непрерывность и, по существу, «незавершаемость» процесса художественного образования. Все это становится препятствием на пути выбора специальности Изобразительное искусство для части одаренной молодежи. В данных условиях эффективным инструментов популяризации специальности являются художественные выставки.

Выставка – публичный показ художественных произведений, в отличие от постоянных музейных экспозиций, формируется на определенный отрезок времени. Различают выставки комплексные и по отдельным видам искусства, таким как живопись, скульптура, графика. Выставки могут формироваться по жанрам: бытовой, портретный, пейзажный, натюрморт, а также по виду участников – работы преподавателей, студентов, дипломников. Если для экспозиции отбираются работы на определенную тему, то такая выставка называется тематической. Художественные выставки играют большую образовательную и воспитательную роль. Выставка – это организованное мероприятие, способствующее решению целого ряда задач, в том числе методико-педагогических, а сформированная в учебном заведении, имеет большой методический потенциал, являются лучшим «методическим

пособием» для учащихся. Проведению художественных выставок предшествует большая организационная работа. Необходимо определить тематику выставки, согласовать место и время проведения. Составление тематико-экспозиционного плана выставки включает следующие этапы: отбор художественных работ, оформление живописи, графики, скульптуры, формирование экспозиции, доставка экспонатов, развеска художественных работ, графический дизайн, распечатка плакатов и пригласительных (доставка пригласительных), формирование сценария для открытия выставки.

Художественный метод авторов является главным критерием отбора работ. Художественный метод это не только субъективный подход каждого художника к своей работе, а совокупность объективных законов развития искусства. Совокупность принципов любого художественного метода включает: принципы художественного отбора элементов действительности, способы художественного обобщения, принципы эстетической оценки мира с позиций определенного эстетического идеала, принципы воплощения действительности в образы искусства.

Выставочный зал кафедры Изобразительного искусства стал культурно - просветительским центром не только академии, но и всего города. В выставочном зале регулярно проходят выставки преподавателей и студентов кафедры Изобразительного искусства АХИ, а также других авторов представляющих декоративно - прикладное искусство, архитектуру, художественную фотографию. В свою очередь, преподаватели и студенты каф Изобразительного искусства принимают активное участие в городских, областных, Всеукраинских и зарубежных выставках и пленэрах различного уровня, а также в конкурсах. Например, в 2013 г. дипломные работы выпускников кафедри принимали участие в Международном XXII смотре – конкурсе дипломных работ выпускников архитектурных и художественных специальностей высших учебных заведений и получили 11 дипломов первой степени и 2 второй степени. Смотр-конкурс проходил в выставочном зале морвокзала, где с экспозицией ознакомилось большое количество посетителей. Но привлечь людей – это лишь часть задачи, наша выставочная деятельность вносит посильный вклад в формирование и развитие эстетических потребностей и вкусов зрителей, а также способствует сохранению и передаче новым поколениям лучших традиций профессионального образования в области искусства. Становление, развитие и совершенствование специальности Изобразительное искусство зависит от развития академии в целом. В свою очередь, художественная специальность должна влиять, и надеюсь, в дальнейшем, будет влиять на формирование культурного потенциала ОГАСА.

РАЗВИТИЕ ПЕРСПЕКТИВНЫХ ЭНЕРГОСБЕРЕГАЮЩИХ ТЕХНОЛОГИЙ В УЧЕБНОМ ПРОЦЕССЕ

Гераскина Э.А., Шевченко Л.Ф., Даниченко Н.В., Хоменко О.И.
(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г.Одесса, Украина)

Жилищно-коммунальное хозяйство Украины потребляет около 75 млн. тонн уловного топлива, при этом на 1 м^2 общей площади жилых зданий расходуется теплоты в 1,5 раза больше, чем в США и в 2,5 раза превышает этот показатель для скандинавских стран. Характерно, что отопительная техника в стране на 80% ориентирована на газообразное топливо, более 75% которого импортируется из стран ближнего зарубежья. В этиху словиях практической реализации мер по повышению теплоэнергетической эффективности отопительно-вентиляционных систем отводится особое значение .

Закон Украины «Про енергозбереження» направлен на решение задач теплоснабжения, отопления и вентиляции зданий с низким уровнем энергопотребления. Успешная реализация поставленнях задач может обеспечиваться засчёт более эффективного использования энергии традиционного источника теплоты, рациональных решений абонентских систем с незначительным удельным теплопотреблением.

Так же для повышения энергоэкономичности теплоснабжения, отопления и вентиляциипринят также закон Украины «Про теплопостачання». Он предусматривает развитие теплоснабжения на основе схем с оптимальным сочетанием централизованных и децентрализованных систем с рациональным использованием нетрадиционной энергии солнца, геотермальних вод, тепловых отходов. Предусматривается внедрение когенерационных установок, в том числе на базе действующих районных котельных с применением высокоэффективного оборудования, прежде всего современных теплоутилизаторов, теплообменников и внедрения систем рационального управления технологическими процесами.

Решение задач по теплоэнергосбережению на кафедре отопления, вентиляции и охраны воздушного бассейна находит отражение в учебном процессе по специальности «Теплогазоснабжение и вентиляция». Использование энергии солнца рассматривается при выполнении курсового проекта на 3-ем курсе, теплоты удаляемого вентиляционного воздуха – на 4-ом курсе, теплоты вторичных энергоресурсов на основе тепловых насосов – на 5-ом курсе. Кроме того, вопросы энергосбережения решаются в дипломном проектировании студентов.

Инженерные кадры, подготовленные в академии, несомненно, должны быть конкурентно способные, то есть успешно решать огромный объём задач на современном уровне. Для подготовки высококлассных специалистов уже сегодня необходимо уделять особое внимание при составлении и корректировке учебных программ бакалавров и магистров. Актуальность введения на кафедре курса «Энергосбережение в зданиях» в современных условиях, когда цены на энергоносители растут, неоспорима.

Этот курс охватывает такие проблемы как совершенствование теплозащитных свойств оболочки здания, использование альтернативных источников тепловой энергии, составление энергетического паспорта здания. Знания, которые получат молодые специалисты при изучении этого курса, могут быть ими продуктивно использованы, как при оснащении инженерными системами объектов коттеджного строительства, так и при возведении высотных зданий. В развитие этого направления на кафедре также разработан курс «Энергоаудит инженерных систем и зданий», в котором освещены вопросы натурного обследования объектов ЖКХ на предмет их энергоэффективной эксплуатации, даны методики технического и экономического обоснования принятых инженерных мероприятий.

Для эффективного освоения этих курсов и понимания их актуальности студентам предлагаются лекционный материал, практические занятия и для закрепления знаний - выполнение курсового проекта. В ходе изложения материала большое внимание уделяется наглядности мероприятий по энергосбережению, их тепловой и экономической эффективности, а также инженерному решению практических задач.

С целью совершенствования знаний и использования современного оборудования и технологий по энергосбережению в институте ежегодно устраиваются совместные семинары с ведущими европейскими фирмами, в частности с фирмами Viessmann, Herz, Danfoss, Buderus, Vaillant, Kan. Периодически организуются экскурсии на объекты, где уже внедрены энергосберегающие мероприятия. Это посещение гелиоустановки теплоснабжения санатория«Белая акация», теплонасосной установка в морском порту, посещение ежегодной выставки «Ваш дом, Одесса», выставки дипломных проектов студентов прошлых лет. Существенно стимулирует активность студентов ежегодный конкурс дипломных работ, который спонсируют фирмы Herz, Danfoss и Kan. Все эти мероприятия вызывают неподдельный интерес у студентов к проблеме энергосбережения и их желание активно и качественно изучать дисциплину для дальнейшего использования полученных знаний в практической деятельности инженера-строителя.

МОВНІ ЗНАННЯ – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

Глушкова Н.М. *(Одеський державний екологічний університет, м. Одеса, Україна)*

Підготовка спеціалістів вищої кваліфікації передбачає не тільки формування професійних знань і вмінь, а й мовну компетентність, комунікативні навички в галузі свого фаху. Мовні і комунікативні компетенції формуються на заняттях з української мови за професійним спрямуванням.

Науково-технічний прогрес, перебудова соціально-економічної й політичної системи в країні несуть в нашу мову нові поняття, терміни. На наших очах народжуються нові професії, формується їх термінологія, збагачується словниковий склад новою науково-технічною лексикою. Тобто мова є не тільки інструментом здобуття знань, вона безпосередньо пов`язана з виробництвом, з його галузями и процесами, вона є засобом професійного спілкування.

Знання мови професії передбачає вільне володіння лексикою свого фаху, вміння логічно нею користуватися як в усному так і в писемному мовленні. Оскільки мова є засобом пізнання та діяльності, то правильному професійному спілкуванню людина вчиться все своє життя. Знання мови свого фаху підвищує ефективність праці, допомагає краще орієнтуватися в складних професійних ситуаціях та в контактах з представниками спільної діяльності.

Кожна професійна галузь має свою термінологію. Як відомо, *терміни* – це слова і словосполучення, що означають чітко окреслене спеціальне поняття певної професійної сфери. Вони мають точне, конкретне значення, позбавлені суб`єктивно-оціночних відтінків. Терміни виконують функцію передачі досвіду, комунікативних зв`язків у спільній професійній діяльності.

Мова професійного спілкування вимагає однозначності тлумачення основних понять, зафіксованих у термінах. Для будь-якої сфери діяльності це дуже важливо, оскільки неточне вживання того чи іншого слова може мати небажані наслідки.

З метою удосконалення мовно-професійних знань гідрометеорологічного напрямку на кафедрі українознавства Одеського державного екологічного університету велика увага приділяється методичному забезпеченню кожної професійної спеціалізації. З цією метою укладаються термінологічні словники вузького професійного профілю: «Океанологія», «Військова метеорологія», «Агрометеорологія» тощо.

Оскільки забезпечення навчальною літературою, підручниками і посібниками українською мовою таких спеціальних галузей як «Метеорологія», «Військова метеорологія», «Агрометеорологія», «Гідрологія суші», «Океанологія», «Гідроекологія» ще недостатнє, на кафедрі українознавства укладені методичні вказівки щодо перекладу навчально-професійних текстів з цих спеціальностей. Робота над перекладом на практичних заняттях з української мови за професійним спрямуванням надає можливості в комплексі вирішувати такі завдання: розширення та систематизацію мовних знань в професійній галузі; опрацювання умінь та навичок перекладу навчально-наукового тексту; вдосконалення навичок та умінь в різноманітних видах мовленнєвої діяльності; оволодіння термінологією свого фаху.

Для вирішення цих проблем методичні вказівки складаються з двох модулів: перший модуль містить 20 варіантів, кожен з яких має 10 завдань лексичного, граматичного та стилістичного характеру. В завданнях широко використовується термінологічна лексика відповідної спеціальності, даються тренувальні вправи з відповідями для самоперевірки.

Другий модуль методичних вказівок містить 25 варіантів текстів навчально-наукового підстилю для перекладу з російської на українську мову гідрологічного та метеорологічного напрямку. Наприклад: «Классификация облаков», «Состав атмосферного воздуха», «Морфометрические характеристики мирового океана», «Влияние метеорологических факторов и строения зоны аэрации на режим грунтовых вод» та ін. Робота над перекладом надає можливості оволодіти мовою своєї спеціальності, ознайомитись з термінологічною лексикою, сферою її використання.

Професійне мовлення не обмежується використанням фахової термінології, адже кожна галузь виробництва має вузькоспеціальні слова або звороти, так звані професіоналізми. Значна частина професіоналізмів з часом стає термінами, тобто вони є одним із найважливіших джерел творення галузевої термінології.

Робота з методичними вказівками забезпечує практичне відпрацювання тем «Науковий стиль та його засоби в професійному спілкуванні», «Проблеми перекладу і редагування наукових текстів», «Наукова термінологія в текстах за професійнім спрямуванням» та ін. Студенти навчаються правильно перекладати тексти з науковою термінологією, грамотно писати і тлумачити наукові терміни свого фаху, доцільно користуватися ними в професійному спілкуванні як в усній так і в письмовій формі.

Отже, оволодіння науковою термінологією є невід`ємною складовою мовної професійної компетентності майбутніх фахівців вищої кваліфікації.

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ПРИ ФОРМУВАННІ ЗМІСТУ ВІЙСЬКОВО-СПЕЦІАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

Головань В.Г., Дроздов М.О., Верламов О.М. *(Військова академія, м.Одеса, Україна)*

Технологію відбору і формування змісту військово-спеціальної підготовки офіцерів розглянемо на прикладі такої дії за курсом «Військово-спеціальної підготовки». Курс «Військово-спеціальна підготовка» реалізує виділену нами систему методичних принципів на основі врахування специфіки військово-професійної підготовки й припускає організацію управління навчальним процесом на стратегічному, тактичному й оперативному рівні. Важливо враховувати, що технологія організації відбору й конструювання змісту курсу «Військово-спеціальна підготовка» повинна забезпечувати цілісність педагогічного процесу за допомогою реалізації системно-цілісного підходу.

У змістовному плані цілісність педагогічного процесу факультету військового навчання технічного ВНЗ забезпечується відбиттям мети й змісту навчання на основі досвіду, накопиченого в сфері військово-професійної діяльності.

В організаційному плані педагогічний процес здобуває властивість цілісності, якщо забезпечується єдність процесу освоєння й конструювання змісту навчання та навчальної матеріальної бази, а також процесу взаємодії суб'єктів педагогічного процесу, спрямованого на досягнення тими, яких навчають, цілей військово-професійної підготовки.

Основними засобами досягнення цілей військово-спеціальної підготовки є: розробка ієрархії цілей військово-професійної підготовки за фахом; розробка моделі фахівця (професіограми) по конкретній спеціальності; розробка кваліфікаційних вимог як доповнення до Державних освітніх стандартів; створення навчально-методичного комплексу, який включає навчальні плани, програми, що забезпечують військово-технічну підготовку; розподіл функцій, повноважень і відповідальності з організації військово-технічної підготовки в структурі військово-професійної підготовки; створення інформаційно-технологічного середовища навчання; відбір змісту військово-спеціальної підготовки по конкретних спеціальностях і дисциплінам; забезпечення дидактичних умов реалізації системи інтенсивного навчання організації військово-спеціальної підготовки; розробка технології відбору й конструювання курсу «Військово-спеціальна підготовка» на факультетах (кафедрах) військового навчання технічного ВНЗ.

ЭТАПЫ ФОРМИРОВАНИЯ КОММУНИКАТИВНОЙ КУЛЬТУРЫ У СТУДЕНТОВ-СТОМАТОЛОГОВ

Горб-Гаврильченко И.В. *(ГУ «Днепропетровская медицинская академия МОЗ Украины», г. Днепропетровск, Украина)*

Компетентностный подход в образовательном процессе медицинского вуза, а особенно в обучении будущих врачей-стоматологов направлен на подготовку конкурентноспособного специалиста, обладающего необходимыми компетенциями и востребованного на рынке труда. В настоящее время стоматология является широкой отраслью медицины, состоящей из самостоятельных дисциплин, каждая из которых интенсивно развивается. Постоянно создаются новые лечебные технологии и методы диагностики. Врач-стоматолог должен быть достаточно эрудированным, на высоком уровне владеть практическими навыками и отвечать современным требованиям, т.е. быть конкурентоспособным. В контексте конкурентоспособности важными ресурсами личности врача-стоматолога являются не только профессиональные знания, умения и навыки, но и коммуникативная компетентность.

Компетентность означает способность мобилизовать полученные знания, умения, опыт и способы поведения в условиях конкретной ситуации, конкретной деятельности. В конечном итоге в понятии «компетентность» заложена идея интерпретации содержания образования, формируемого «на результат». Компетентностный подход в образовании объединяет в себе не только интеллектуальную и навыковую составляющие, то есть когнитивный и операционально-технологический аспект, но и мотивационную, этическую, социальную и поведенческую составляющие процесса обучения. Он включает результаты обучения - знания и умения, систему, привычки, ценностные ориентации.

Среди основных пяти компетенций, которым должен обладать выпускник стоматологического факультета, важное место занимает аксиологический компонент - умение эффективно сотрудничать с другими людьми, выстраивать эффективные коммуникации, сотрудничать с коллегами и поддерживать благоприятную атмосферу в коллективе, устанавливать максимально доверительные отношение с пациентом и его родственниками.

Контакт «врач - пациент» изобилует множеством проблемных ситуаций интерактивного, социально-перцептивного и информационного плана, поэтому в деятельности врача-стоматолога коммуникативная компетентность играет особую роль. Потому что, а доверие пациента и готовность к сотрудничеству

являются психологическим основанием установления необходимого для эффективной стоматологической помощи.

Формирование коммуникативной компетентности врача-стоматолога осуществляется в три этапа. На первом этапе обучения работу по формирования коммуникативной компетентности целесообразно начинать с овладения студентами базовыми (неспецифическим) навыками, которые необходимы всем специалистам, работающим в системе «человек-человек». Основная цель данного этапа - приобретение навыков эффективной межличностной коммуникации с любым партнером вне профессиональной сферы. Развитие базовых навыков осуществляется в течение первого и второго курсов обучения. Именно на этих курсах студенты-стоматологи изучают общеобразовательные дисциплины, не обучаются на медицинских базах и не имеют опыта профессионального общения и взаимодействия с пациентом. Кроме того, многие студенты первого и второго курса имеют личностные особенности (неадекватно заниженную или завышенную самооценку, отсутствие коммуникативной направленности, застенчивость), которые могут создавать барьер и препятствовать осуществлению эффективной коммуникации. На данном этапе студенты получают базовые коммуникативные навыки. Основными базовыми компетенциями эффективной коммуникации являются: умение устанавливать контакт с собеседником, презентовать себя, представиться, производить благоприятное впечатление (улыбка, взгляд, тон голоса, интонация), контролировать свои действия. Слушать собеседника и понимать содержание его высказываний, используя техники: выяснения, перефразирования, резюмирования, умение проявлять соучастие и интерес к партнеру, умение выслушивать, выяснять проблему партнера, умение развивать мысли партнера, учение прояснять, конкретизировать проблему партнера, умение выражать свое отношение к высказываниям партнера. Приобретение базовых навыков коммуникации способствует психологической коррекции личности будущего стоматолога.

Второй этап формирования коммуникативных компетенций начинается на третьем, четвертом и пятом курсах. В этот период студенты-стоматологи начинают обучаться в стоматологических клиниках: изучают базовые медицинские дисциплины, осваивают технику приема пациентов и приобретают опыт взаимодействия и общения с пациентами. Основная задача данного этапа – развитие навыков профессионального общения, то есть коммуникативных навыков в ситуациях «врач-пациент». Наблюдения за процессом приема пациентов, опыт самостоятельной диагностики и лечения зубов пациентов способствует реализации базовых коммуникативных навыков в профессиональную деятельность. На этом этапе обучения студенты-

стоматологи приобретают углубленные профессиональные коммуникативные навыки. При помощи компонентов углубленных профессиональных коммуникативных навыков формируется элементарный уровень стоматологической культуры.

Третий этап развития коммуникативных навыков начинается во время обучения в интернатуре, где врачи-интерны-стоматологи приобретают специализированные коммуникативные навыки. Основная цель третьего этапа - формирование позитивного впечатления у пациентов о профессионализме врача, об эффективности процесса и результата лечения. Именно на этом этапе все приобретенные ранее навыки должны приобрести устойчивый характер и способствовать формированию коммуникативной компетентности, интегрального профессионально-личностного образования, влияющего на эффективность деятельности и успешность профессиональной самореализации. Психологическими характеристиками такого профессионально-личностного образования, являющимся результатом высокого уровня коммуникативного мастерства и свободы в профессиональном общении, являются высокий уровень включенности в профессиональное взаимодействие, отсутствие напряженности в процессе общения, высокая контактность, совместимость, гибкость, адаптивность и хорошие навыки саморегуляции. К значимым навыкам данного этапа можно отнести следующие: умение передавать информацию и понимать смысл высказываний пациента, предоставлять обратную связь, учитывая психологические особенности пациента. Владение навыками убеждающей речи: умение высказывать свою точку зрения, аргументировать свою речь, показать достоинства новых технологий и материалов для лечения, разъяснить условия предоставления гарантий, гибко реагировать на возражение пациента. Основные коммуникативные навыки этого этапа связаны с умением специалиста устанавливать прочные доверительные отношения и эффективно сотрудничать с пациентом.

Компетентностный подход в образовании способствует развитию у студентов-стоматологов профессиональной культуры врача, совершенствованию современной модели взаимоотношений врача и пациента, решению актуальных проблем современной медицины. Будущим врачам всегда нужно помнить, что ни один врач не сделает хорошей карьеры и не сумеет заслужить доверия и уважения своих коллег и пациентов, если не умеет корректно общаться, не владеет искусством речи. Коммуникативная компетентность врача-стоматолога способствует благоприятному впечатлению о нем, способствует формированию положительного имиджа специалиста и расширяет поле его профессиональной деятельности (удовлетворенный оказанной услугой пациент рекомендует врача своим знакомым и близким).

СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ В БЕЗПЕРЕВНІЙ МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Горностаєва Н.Ю., Кравченко Т.Ю., Лотиш Н.Г., Васильченко Л.В., Копейка Г.К. *(Одеський національний медичний університет, м. Одеса, Україна)*

Найефективніший метод активації навчального процесу – це поєднання навчальної, наукової та практичної діяльності. З цією метою важливе входження в систему безперервної освіти, яке повинно базуватися на принципах багаторівневості, ступінчастості, варіативності, гнучкості та багатофункціональності.

Однією із форм семінарського заняття на кафедрі педіатрії №3 з післядипломною підготовкою є бесіда злікарями – інтернами у формі питання-відповідь (Сократівський метод). З одного боку, питальна форма навчання розвиває мислення, раціоналізує емоції і формує логіку у викладанні думок. Продуманий ланцюжок питань і відповідей дозволяє управляти мисленням лікаря-інтерна, особливо в системі діалогу «викладач-студент».

З іншого боку, при такій формі співбесіди на семінарському занятті, не розкривається індивідуальність майбутнього фахівця під час розв'язання різного ступеня складності ситуаційних клінічних задач, включаючи їх розв'язування в інтерактивному (діалоговому) режимі.

У зв'язку з цим, нами постійно впроваджуються більш досконалі методи викладання. Один із методів полягає в тому, що в процесі навчання лікарям-інтернам дається проект затемою заняття. Надається також час та література. Протягом одного тижня, до наступного семінарського заняття, група аналізує цілі, завдання, матеріали, методи, вивчаючи клініку, діагностику, лікування патологічного процесу. Розділивши групу на 2-і підгрупи, викладач пропонує захистити цей проект, опонуючи один одному. Таким чином, заняття пронизане науковим сенсом.

Однією з головних функцій викладання педіатрії в умовах реалізації інтерактивного безперервного навчання є створення інформаційно – освітнього середовища, що включає спеціальним чином написані і структуровані навчальні посібники, комп'ютерні програми, мульмедійні підручники, посібники з тестування, що було реалізовано и досі розробляється співробітниками кафедри педіатрії №3 з післядипломною підготовкою виданням навчально-методичних посібників з основних розділів педіатрії.

ХУДОЖЕСТВЕННАЯ РОСПИСЬ В ОФОРМЛЕНИИ СОВРЕМЕННОГО ИНТЕРЬЕРА

Григорьева В.Б. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, м. Одесса, Украина)*

В настоящее время художественная подготовка будущих архитекторов недостаточно связана с архитектурным проектированием, разрыв межпредметных связей отрицательно влияет на конечный результат обучения – дипломный проект. Существующее положение может быть качественно улучшено благодаря подбору специфической тематики по рисунку для студентов выпускных курсов. Спецкурс по рисунку на 4-ом курсе активизирует творческую деятельность при решении архитектурных задач в различных современных условиях.

Оформление интерьера с помощью художественной росписи позволяет решать широкий спектр художественных задач, которые невозможно реализовать на практическом проектировании. Поэтому, изучение особенностей художественной росписи как элемента монументальной живописи, ее видов и способов исполнения, указывает будущим архитекторам не только новый путь развития дизайна интерьера, но и вдохновляет практиков-проектировщиков на поиск новых архитектурных и художественных форм и способов оформления замкнутого пространства интерьера.

Художественная роспись охватывает широкий спектр творческих подходов к данной теме: от романтического переосмысления архитектурной классики до научно- фантастических образов концептуальных интерьеров будущего. Художественной росписи доступны любые самые смелые эксперименты со стилизованными образами натюрморта, пейзажа или фигуры.

Практическое значение предлагаемой темы по дисциплине «Рисунок. Спецкурс.» для студентов 4-го курса специальности «Архитектура» заключается в следующем:

- впервые в программе художественной подготовки будущих архитекторов обоснована и апробирована тема, связанная с дизайном интерьера;
- разработана методика создания стилизованного образа живой модели и гармоничное введение его в общее художественное решение интерьера;
- собран и систематизирован иллюстративный материал по теме.

Данная тематика стимулирует творческую деятельность будущего архитектора и способствует повышению уровня исполнения дипломного проекта.

ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ» ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ В ТЕХНІЧНИХ ВНЗ

Данилова О.І. *(Одеська національна академія харчових технологій, м.Одеса, Україна)*

Основною метою викладання дисципліни «Інтелектуальна власність» (ІВ) для студентів економічних спеціальностей ВНЗ є виховання та формування у майбутніх спеціалістів знань та навичок з організації, планування, управління ІВ, стратегічного управління процесом створення та розповсюдження нововведень. Завдання курсу полягає у забезпеченні інтелектуального і соціального розвитку особистості шляхом навчання основам правових та економічних аспектів ІВ.

В сучасних умовах недостатньо отримати знання та вміння, необхідні для професійної діяльності з економічних дисциплін, важливо отримати комплекс навичок для підвищення загальної компетенції для рішення управлінських завдань із урахуванням міжособистісних стосунків. Лише комплексний підхід до навчання та тісний зв'язок між дисциплінами дозволяє отримати певний позитивний результат. Так, в ОНАХТ можна відмітити достатньо гармонічне поєднання таких дисциплін, як «Інноваційний розвиток підприємства» та ІВ, оскільки під час навчанні магістрів вони добре доповнюють одна одну. В той же час, поєднання дисциплін «Основи економічної безпеки» (ОЕБ) та ІВ або «Фінансовий менеджмент» (ФМ) та ІВ виявився менш вдалим. У випадку поєднання ІВ з ОЕБ не зовсім зрозуміло яким чином перетинаються загрози і дестабілізуючі чинники економічної безпеки або індикаторні показники безпеки з об’єктами права інтелектуальної власності (ОПІВ). При поєднанні ІВ із ФМ суто економічні розрахунки і задачі, пов’язані із балансом підприємства, зокрема, аналізом показників ліквідності, платоспроможності, майнового стану, фінансової стійкості підприємства погано корелюють із завданнями з розрахунку вартості ОПІВ, які, хоча і враховуються на балансі підприємства як нематеріальні активи, але мають низку особливостей.

Таким чином, впровадження нових навчальних програм повинно бути побудовано не тільки з урахуванням навантаження з окремих предметів, але й зважати на сутність дисциплін, на важливість отримання студентами універсальних професійних компетентностей з використання ОПІВ в діяльності підприємства, надати їм можливість оволодіти практичними навичками, щодо правового регулювання патентного права; освоїти фундаментальні знання щодо правової охорони ОПІВ та їх захисту в Україні та світі.

ВИКОРИСТАННЯ ТЕСТОВИХ КОМП'ЮТЕРНИХ ЗАВДАНЬ НА КЛІНІЧНИХ КАФЕДРАХ

Десятська Ю.В., Шевченко І.М., Горностаєва Н.В. (*Одеський національний медичний університет, м. Одеса, Україна)*

Важливий елемент організації самостійної роботи студентів - це постійний контроль знань. В даний час у вищих навчальних закладах великою популярністю користується комп'ютерний тестовий контроль.

Особливість учбової програми, що вивчається студентами на 5 курсі має на увазі вивчення неонатології, гематології, ендокринології. Згідно учбової програми на кафедрі педіатрії №1 ОНМедУ розроблені комп'ютерні тести за допомогою яких забезпечується попередній, поточний і підсумковий контроль знань. Застосовуючи попередній контроль знань викладач отримує необхідну інформацію про ступень засвоєння знань які вивчалися на попередніх етапах навчання, дає можливість викладачу спроектувати навчальний процес. Крім того порівняння початкового рівня з кінцевим дозволяє вимірювати «приріст» знань. Поточний контроль необхідний для діагностування ходу навчального процесу, виявлення динаміки останнього, зіставлення реально досягнутих на окремих етапах результатів із запланованими. Підсумковий контроль здійснюється перед іспитом. Кількість правильних відповідей яка зараховується як допуск до іспиту становить - 90%. Саме застосування комп'ютерного тестування відкриває можливість об'єктивно і, головне, кількісно визначити рівень знань учня, зводячи до мінімуму суб'єктивізм викладача.

Природно, не всі необхідні характеристики засвоєння учбового матеріалу можна отримати засобами тестування. Такі, наприклад, показники, як уміння конкретизувати свою відповідь прикладами, знання фактів, уміння пов'язано, логічно і доказово висловлювати свої думки, деякі інші характеристики знань, умінь, навичок діагностувати комп'ютерним тестуванням неможливо. Тому подібне тестування ми поєднуємо з іншими традиційними формами і методами перевірки. Так, для кожної теми учбової програми застосовуються ситуаційні задачі та практичні навички, обов'язковим також залишається написання історії хвороби що дозволяє удосконалити засвоєння матеріалу. Поєднання в учбовому процесі цих форм навчання та оцінка знань виконує три основні функції: контролюючу, навчальну і виховну.

Враховуючи те що комп'ютерні тестові завдання на нашій кафедрі розроблені за загальноприйнятою системою це також дає змогу студентам з більш високою успішністю підготуватися до ліцензійного іспиту «Крок -2».

ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ ПО ВИВЧЕННЮ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ГРУПАХ ІНШОМОВНИХ СТУДЕНТІВ

Джой Т.В. *(Одеській державний екологічний університет, м. Одеса, Україна)*

Швидкий сучасний розвиток світових технологій вимагає сьогодні все більш зростаючої потреби у спілкуванні та співпраці між різними іншомовними країнами та народами різних мов.

Особливого значення в такому разі набуває українська мова як засіб міжнародного спілкування, який допомагає координувати та інтегрувати господарство, науку, політику, граючи відому роль у зростаючих політичних, науково-технічних та культурних зв'язках України з іншими державами.

Тому мета викладання української мови – допомогти всім бажаючим представникам інших народів, що вчаться на Україні у вищих навчальних закладах і, можливо, працюватимуть у нас, оволодіти мовою корінного населення нашої держави.

Географія студентів-іноземців Одеського державного екологічного університету досить різноманітна – Азербайджан, Туркменістан, Молдова, Придністров'я, Білорусь і т.д.

Саме на початковому етапі навчання мові складається визначений психологічний настрій та виховується зацікавленість до вивчення української мови, закладається мовний та мовленнєвий фундамент, на якому потім будується весь подальший процес оволодіння мовою.

Спочатку визначається кінцевий рівень навчання. Студенти повинні вміти:

- спілкуватися українською мовою, читати суспільно-політичну літературу за фахом;
- слухати лекції викладачів українською мовою, виступати з повідомленнями, доповідями, писати курсові роботи, дипломні проекти, оформляти найнеобхіднішу документацію за фахом.

Щоб досягти кінцевого рівня, з самого початку роботи в групі визначаємо:

- психологічні особливості студента, його відношення до вивчення української мови, характер мислення;
- різний рівень підготовки у загальноосвітньому навчанні.

У зв'язку з цим перед викладачем постає задача розвитку практичних умінь і навичок – оволодіння всіма чотирма видами мовленнєвої діяльності в їх взаємозв'язку. В кінцевому результаті студент повинен навчатися слухати та розуміти, говорити й писати в межах включених в програму тем.

Великої уваги приділяється текстам для роботи над ними та системі вправ за текстами.

Відпрацьовується система вправ, в яких лексичні, морфологічні та синтаксичні категорії розглядаються під кутом зору їх функціонування у зв'язній мові.

Перша група вправ спрямована на віднаходження в тексті шуканих слів (термінів), визначення їх лексично-синтаксичної сполучності, перетворення сполучень (наприклад, дієслівних в іменникові), визначення за спеціальними словниками значень термінологічних сполучень. Ці вправи сприяють розвитку зв'язної мови студентів, привчають користуватися словниками, готують до самостійної роботи з текстом.

Друга група вправ підпорядкована складанню висловлювань на рівні речення, на засвоєння типів речень, їх значень, функцій та стилістичних можливостей, на вивчення різних типів речень у взаємозв'язку та поєднання цих речень в мікротексти (пари речень). В результаті студенти повинні навчатися відповідати на запитання за текстом, переказувати його усно та письмово.

Третя група вправ націлена на формування вмінь користування монологічною та діалогічною мовою в сфері обраного фаху.

Значної уваги приділяємо організації самостійної роботи студентів з учбовим матеріалом. Цю роботу проводимо як аудиторно, так і позааудиторно.

Важливим на початковому етапі вивчення української мови є знайомство з мовним етикетом, який вважається особливістю національної специфіки мови.

Знайомство зі сферою національного спілкування здатне зробити заняття жвавими та цікавими.

Обов'язковою є робота із словниками. Це один з найважливіших засобів самостійної роботи.

Раціонально організований контроль дає викладачеві можливість аналізувати свою діяльність, своєчасно помітити помилки, накреслювати шлях їх подолання, планувати індивідуальну роботу.

Контроль та оцінка знань мають велике значення для того, хто вивчає мову, оскільки це допомагає йому бачити, яких успіхів він досяг, які недоліки ще є в його уміннях та навичках,над чим йому ще необхідно попрацювати.

Кінцевою метою навчання слід вважати вміння вільно сприймати українську мову в усній та писемній формах, а також логічно правильно висловлювати свої думки. Власна орфографічна та пунктуаційна грамотність з кінцевої мети перетворюється в одну зі сходинок на шляху до свободи розуміння та самовираження.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Димитрієва Н.А., Іванюта Г.А. *(Ізмаїльський технікум механізації і електрифікації сільського господарства, м. Ізмаїл, Україна)*

Сучасність вимагає від педагогіки докорінної зміни самої системи і методики навчання. Неможливо робити ставку на традиційні методи, які базувались на засвоєнні навчального обсягу знань. Треба орієнтуватись на сучасні ефективні технології навчання.

Проблеми, які постали перед сучасною системою освіти, потребують комплексного і всебічного вивчення. Освіта проходить процес реформації, і це є результатом реформування суспільства.

Наше завдання – створити умови найбільшого сприяння розвитку здібностей студентів, їх індивідуальним інтересам і можливостям. Це забезпечить в подальшому конкурентоспроможний освітній рівень спеціалістів.

Для цього потрібно мати робочі програми, які враховують рівень сучасного розвитку і які, при умові їх виконання дадуть суттєві результати. Робочі програми мають певні обмеження (тематика, розподіл годин), але це не догма. Їх постійно треба узгоджувати з вимогами сучасності, враховувати досягнення науки і техніки і, в залежності від цього, коригувати.

Робоча програма – напрям діяльності викладача. А для студентів потрібно на основі такої програми дати методичне забезпечення. Це конспект лекцій, в якому стисло і чітко сформульовані основні положення даної дисципліни; перелік тем семінарів, практичних і лабораторних та курсових робіт тощо, методичні рекомендації до їх виконання, довідкові дані; завдання і методичні рекомендації до самостійної роботи студентів

Важливо також дати напрям творчій діяльності студентів. Але не обмежувати цей процес жорсткими рамками. Заохочувати і стимулювати таку роботу.

Студенти повинні чітко усвідомлювати, що треба знати і що уміти в результаті засвоєння даної дисципліни. Для цього оприлюднити контрольні питання, список літератури.

Викладачам потрібно пам’ятати, що студент – не просто слухач, а це співучасник процесу конструювання нових знань.

Центральним напрямом сучасної освіти є самостійна і індивідуальна робота студентів. Самостійна робота дає студентам широкий вибір діяльності, де є можливість розвивати свій кругозір і не обмежувати свою фантазію. В той же час самостійна робота повинна носити плановий характер. Викладач створює умови для успішного навчання, сприяє самореалізації особистості. Самостійна

робота буде плідною, якщо виконуються її основні функції: пізнавальна, виховна, самоосвітня, прогностична, коригуюча.

Пізнавальна функція визначається засвоєнням студентом систематизованих знань з дисципліни, вирішенням поставленої проблеми. Самоосвітня – це формування певних умінь і навичок, самостійного їх розширення, оновлення і творчого застосування. Прогностична – розвиток уміння студента передбачати і оцінювати методику виконання завдань, оцінювати можливий результат роботи і вибирати оптимальний напрям своєї роботи.

Коригуюча – вміння своєчасно, в залежності від змін напряму роботи чи об'єму інформації, коригувати свою діяльність.

В сучасних умовах не слід відкидати і індивідуальні заняття, бо кожна людина має своє сприйняття світу, явищ, предметів. Тут можна виділити такі групи студентів:

1. Миттєве сприйняття інформації, швидке реагування на дії. Такі студенти легко засвоюють і опрацьовують інформацію.
2. Поміркованe сприйняття. Отримавши інформацію, студент повинен її обміркувати. Іноді не все бере на віру.

Тому при індивідуальних заняттях потрібно враховувати ці нюанси і направляти процес навчання на максимальну результативність. При організації проведення індивідуальних занять потрібно визначити ступінь підготовленості студентів, з'ясувати напрями роботи з різними студентами.

Індивідуальна творча робота вимагає від викладача певної підготовки. В цій діяльності потрібно з'ясувати, що цікавить студента, який вид занять або роботи йому потрібен. Тоді викладач разом зі студентом чи студентами вибирають рівень діяльності.

Перший рівень – пошуковий. Викладач ставить проблему, студенти її вирішують. Іноді проблему створюють самі студенти. І її вирішення вимагає допомоги викладача.

Другий рівень – творчий. Є проблема. Студент вирішує її. Перша проблема виявляє другу. Після творчих пошуків проблема вирішена і здобутки можна втілювати в життя.

Сучасний процес навчання неможливий без використання персональних комп'ютерів, як засобу отримання інформації. Обов'язковим є також використання мультимедійних комп'ютерних програм, Інтернету, електронних підручників, довідників.

Від того, як викладач володіє сучасними технологіями і методиками, як створив методичне забезпечення і організував навчальний процес, залежить якість підготовки студентів.

О РЕЗУЛЬТАТАХ МЕТОДИКИ ПРОВЕДЕНИЯ ПРАКТИЧЕСКИХ ЗАНЯТИЙ ПО ТЕХНОЛОГИИ СТРОИТЕЛЬСТВА

Дмитриева Н.В., Бичев И.К. (*Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г.Одесса, Украина*)

Повышение требований к научной и практической подготовке современного специалиста влечёт за собой возрастание роли преподавателей и их ответственности за подготовку молодого поколения. Деятельность в условиях современного производства требует от квалифицированного рабочего, инженера и техника применения самого широкого спектра человеческих способностей, развития неповторимых индивидуальных физических и интеллектуальных качеств, которые формируются в процессе непрерывной практической работы [1]. А навыки, необходимые для будущей профессии, приобретаются в процессе практических занятий. Это и подтверждает актуальность выбранной темы.

Специальные дисциплины - это основополагающие дисциплины специальности, именно на них происходит становление студента как будущего специалиста. По этой причине подготовка к занятиям по таким дисциплинам имеет ряд особенностей. Дисциплина «Технология строительства (спецкурс) является именно такой дисциплиной, опираясь на теоретическую и практическую базу которой выполняется раздел дипломного проекта степени высшего образования «Бакалавр».

Одной из целей практических занятий по спецкурсу является развитие у студентов преобразующего мышления и творческих способностей, реализовать которые можно, используя методику наглядного моделирования, манипулирования с предметами и игровую форму, где студенты включаются не только в творческую,но и в производственную деятельность. Практические занятия проводятся после изучения основных разделов, тем и носят обобщающий и закрепляющий характер. Они могут проводиться не только в аудитории, но и за пределами учебного заведения.

По выбранным темам заданий для курсового проектирования студенты готовят доклады. В докладе студенты кратко описывают технологические процессы, положительные и отрицательные аспекты выбранной технологии с последующим обсуждением с сокурсниками. Это позволяет увидеть глазами студентовтехнологические процессы и лучше им запомнить.

На примере практического занятия на тему «Моделирование кирпичной кладки» эффективным мотивационным механизмом повышения мыслительной активности студента является игровой характер изучения и закрепления

материала.Он заключается в следующем: студентам предлагается выполнение кладки из деревянных или полиуретановых моделей камней правильной формы.

В процессе моделирования также осваиваются системы перевязки швов и специальные виды кирпичной кладки; кладка отдельных конструктивных элементов; кладка стен с облицовкой кирпичом. Также студенты делятся на звенья «двойка», «тройка» и «пятерка» и выполняют задания по кирпичной кладке в виде соревнований на скорость и качество выполнения работ.

Так же следует отметить повышение интереса студентов к дисциплине проведением мастер-классов на выполнение таких работ как штукатурные, отделочные и монтаж гипсокартонных перегородок и т.д. Практическое занятие по монтажу гипсокартонных перегородок проводятся в специализированной мастерской оборудованной компанией «КНАУФ» на базе Одесского профессионального лицея строительства и архитектуры (ОПЛБА). В процессе практического занятия студенты ознакомляются с основами и особенностями монтажа гипсокартонных перегородок. Все студенты с энтузиазмом участвуют в монтаже гипсокартонных перегородок. Методика проведения практических занятий по данной дисциплине основывается на привлечении возможно большего числа органов чувств студентов: слуха, зрения, осязания, обоняния. Многоканальность поступления информации обеспечивает лучшую активность мозга, более прочное запоминание материала [2].

Был произведен сравнительный анализ усвоения материала студентами только на основании лекционного материала и при изучении лекционного материала и закрепления его на практических занятиях, проводимых по данной методике. Проверка знаний осуществлялась в тестовой форме. Результаты показали следующее табл.1. Сравнительный анализ усвоения материала студентами

Направление, группа	Количество студентов, прошедших тест	Результат тестирования только изучения лекционного курса,%	Результат тестирования изучения лекционного курса и практических занятий,%
МО-352	10	61	77,23
ГСХ-335	13	67,54	84,3
ПСК-338	16	59,7	80,57
ПГС-429	22	68,9	89,3
ПГС-430	20	63,2	84,81
КПГС-426	14	68,3	75,1

Таким образом, описанная выше структура занятия позволяет полностью задействовать всех студентов группы, обеспечить 100% занятость и в среднем на 15-20% улучить усвоения предложенных тем.

1. Горб В.Г. Педагогический мониторинг в вузе: методология, теория, технология. Екатеринбург, 2003. **2.** Левина М.М. Технологии профессионального педагогического образования / Левина М.М.: Учебник. - М: Велби, 2007. - 480 с.

СОВРЕМЕННЫЕ ОСОБЕННОСТИ ОРГАНИЗАЦИИСАМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ СТУДЕНТОВ ТЕХНИЧЕСКИХ ВУЗОВ

Дорошенко Ж.Ф. *(Одесский национальный политехнический университет, г.Одесса, Украина),* **Потапов М.Д.** *(Одесская национальная академия пищевых технологий, г.Одесса, Украина)*

Современные подходы организации учебного процесса отличаются перераспределением объёмов самостоятельной работы студента и аудиторных занятий, предусмотренных учебными планами. Это привело к увеличению доли самостоятельной работы в рамках практически оставшегося без изменения общего объёма времени для учебных дисциплин. В связи с этим возникает серьезная проблема повышения эффективности самостоятельной работы студента в процессе изучения дисциплин, относящихся к специальным базовым и специальным профессиональным. Это объясняется тем, что именно они призваны формировать необходимый профессиональный уровень подготовки будущего выпускника технического ВУЗа в современных условиях.

Эффективность самостоятельной работы определяется тем, насколько осмысленно студентом выполняется эта работа. В свою очередь, осмысление, как мотивация обучения, формируется тогда, когда для студента становится очевидной практическая ценность выполнения конкретной работы при решении реальных производственных задач. Такое понимание приходит, прежде всего, при выполнении расчетно-графических работ, курсовых работ и проектов и, безусловно, при выполнении дипломных работ и проектов. Именно такой подход требует детальной проработки тематики указанных видов работ. А это связано с четкой постановкой задачи – что, и с какой целью, предлагается выполнить студенту в рамках реальных технологических процессов с использованием стандартного современного оборудования или проектируемого в рамках поставленной задачи эффективного оборудования. Этот этап организации самостоятельной работы обязывает преподавателя помочь студенту сформировать целостное представление о целевой задаче промышленного предприятия, в рамках которой предлагается выполнить конкретную самостоятельную работу. А это, фактически, развивает навыки системного подхода, без которого эффективно решать задачи инженерного уровня невозможно.

Следующий этап организации самостоятельной работы связан с обеспечением студента информационной базой, позволяющей решить

поставленную задачу. Эта база должна сформировать у студента представление о надежных источниках специальной информации – работы авторитетных ученых, серьезная справочная литература. Необходимо помочь студенту выработать критически-избирательное отношение к данным, приводимым во всемирной «информационной паутине». И потому становится очевидным необходимость обеспечения студента учебной и учебно-методической литературой.

Этот этап организации самостоятельной работы, как показала практика, достаточно просто может быть решен за счет создания электронной библиотеки вузовского и кафедрального уровня. Фонды таких библиотек формируются преподавателями кафедры, обеспечивающей изучение конкретных дисциплин. В отдельных случаях, целесообразно использовать литературные источники, которые по объективным показателям являются классическими (фрагменты монографий, справочные данные, нормативные методики и т.д.). Эти материалы целесообразно также представить в электронном виде.

При обеспечении студента всеми учебно-методическими материалами ведущая кафедра должна обязательно разработать рабочие графики выполнения конкретных видов самостоятельной работы. Эти графики должны отражать последовательность выполнения полученного заданияпо этапам с указанием дат промежуточного контроля и сдачи (защиты) работы.

Исходные данные к индивидуальным заданиям необходимо систематически обновлять, избегая их повторения из года в год.

Целесообразно разработать типовую форму индивидуального задания по конкретному виду самостоятельной работы, которая кроме указания темы, исходных данных, должна включать график выполнения и даты контрольных просмотров. Такая форма выдачи задания подчеркивает его значимость и помогает студенту правильно организовать свою работу по выполнению конкретной задачи.

Самостоятельная работа призвана выработать у студентов навыки большей самостоятельности в принятии решений, умение работать со специальной литературой, грамотно формулировать вопросы и искать на них ответы, правильно планировать процесс выполнения поставленной задачи. Все это способствует формированию специалиста инженерного уровня и может быть достигнуто только в результате систематической, осмысленной, творческой совместной работы студента и преподавателя. С учетом современных тенденций организации обучения в ВУЗе, повышение эффективности самостоятельной работы становится одной из основных задач успешной подготовки квалифицированных кадров.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ВИДЕОМАТЕРИАЛОВ КАК СРЕДСТВО АКТИВИЗАЦИИ УЧЕБНО-ПОЗНАВАТЕЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СТУДЕНТОВ-ИНОСТРАНЦЕВ НА ПРОДВИНУТОМ ЭТАПЕ ОБУЧЕНИЯ РКИ

Драгомирецкая О.А. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Развитие современных технологий позволяет преподавателям расширять рамки урока и ведет к активному применению новых форм обучения языку, одной из которых является урок с использованием видеоматериалов.

При просмотре аутентичных видеороликов, студенты встречают грамматические и лексические конструкции, применяемые в живой речи, таким образом, они усваивают их ситуативное использование без зазубривания, что бесспорно, делает процесс обучения более легким и непринужденным. Неадаптированность видеоматериала усложняет устное восприятие и заставляет его тренировать. К тому же видеоряд помогает разобраться в даже самых сложных моментах видеоматериала и удержать внимание иностранной аудитории. Кроме того, при использовании видеороликов на уроке у студентов развивается мотивация речевой деятельности. Обучающий видеоролик выбирается исходя из того, что он интересен сам по себе и после его просмотра студентам непременно захочется его обсудить и подискутировать на его тематику с остальными участниками группы. Более того, видеоролик служит для того, чтобы показать студентам, изучающим язык, что они уже владеют языком на достаточном уровне, чтобы понимать специализированные передачи. Важно, чтобы видеоролик соответствовал уровню подготовки студентов, поэтому рекомендуется применять неадаптированный видеоматериал на старших курсах. Это приносит удовлетворение собой как личностью и дает мотивацию на дальнейшее развитие и совершенствование своих коммуникативных знаний. Применение видеоролика на занятиях способствует развитию памяти и концентрации внимания у студентов. Перед учащимися стоит задача выделить главную информацию, проанализировать увиденное для того, чтобы суметь ответить на вопросы к ролику, подготовиться к обсуждению просмотренного, а также составить его план и написать аннотацию.

Таким образом, следует отметить, что во время просмотра видеоролика активизируется коллективная учебно-познавательная деятельность и даже невнимательный студент становится более сконцентрированным на материале. Это доказывает необходимость использования видеоматериалов на уроках РКИ

ПРИНЦИП ВИПЕРЕДЖУВАННЯ У НАВЧАННІ КУРСАНТІВ ВВНЗ

Дроздов М.О., Красний Ю.П., Ройлян В.О. *(Військова академія, м. Одеса, Україна)*

Виразним рефреном усіх сучасних реформ системи вищої професійної освіти є перенесення акценту на всебічну активізацію самостійної пізнавальної діяльності тих, хто навчається. Підстав для цього цілком достатньо. З одного боку, ознакою часу стало значне зниження якості підготовки випускників системи загальної середньої освіти. З другого боку, ланцюгове зростання обсягу знов здобутих сучасних науково-професійних знань не дозволяє вмістити їх послідовне викладання в умови аудиторних занять у межах традиційних термінів підготовки сучасних фахівців.

З чим сьогодні зіткнулися викладачі ВНЗ, особливо на першому курсі навчання? Погано підготовлена до слухання достатньо складних фундаментальних та спеціальних дисциплін аудиторія, у переважній більшості, не здатна до адекватного їх сприйняття, конспектування, упорядкування та остаточного оволодіння. Якщо вдатися до аналогії, то сучасний викладач, в умовах напруженого освітнього процесу, не рідко виступає в ролі стрільця, який взяв занадто велике упередження по відношенню до цілі. Тож його «постріл» як правило, не буває влучним. Скоріше всього, саме цим, у першу чергу, пояснюються невдачі сучасної системи вищої освіти, які з часом стають все помітнішими.

Прийшовши до такого висновку, автори даного дослідження на базі Військової академії (м. Одеса) організували і провели педагогічний експеримент на базі кафедри фундаментальних наук Військової академії (м.Одеса), основна ідея якого полягає в спеціальній організації та інформаційному забезпеченій попередньої підготовки навчальної групи до будь якого чергового заняття за рахунок самостійної роботи кожного з курсантів (студентів). Важливим результатом такої самостійної роботи є утворення лаконічного і, водночас, достатнього для порозуміння конспекту майбутнього заняття. При цьому в кращій бік принципово змінюються умови пізнавальної діяльності курсантів (студентів) на занятті. Тепер вони відвідують заняття, тема, зміст та термінологія яких їм в основному знайомі. Рутинна діяльність, звичайна для традиційного навчання (запис дати і теми заняття, його основних положень, формул, таблиць, графіків, а також інформаційних джерел, рекомендованих для самостійного вивчення), вже не відволікають тих, хто навчається від уважного, зосередженого сприйняття пояснень і дій викладача і

задавання йому запитань, що виникають – важливої ознаки продуктивного пізнавального процесу. Основним видом пізнавальної діяльності на занятті тепер є зосередження курсантів (студентів) в намаганні порозумітися у тому, чим їм не вдалося оволодіти під час попередньої самостійної роботи. Додатково відзначимо - така попередня самостійна підготовка курсантів (студентів) до занять дозволяє їм вчасно визначити слабкості своєї загальної середньої чи поточної освітньої підготовки і усунути їх ще до занурення у складнощі напружених занять у ВВНЗ.

Безумовно, практична реалізація такого підходу є неможливою без належної організаційно-інформаційної діяльності викладача, яка в нашому експерименті ґрунтувалася на:

- налагодженні надійної комунікативної взаємодії викладача з командиром (старостою) кожної навчальної групи, а також з кожним бажаючим курсантом (студентом), за допомогою мобільного та Інтернет зв'язку (через e-mail);
- передачі курсантам (студентам) на першому ж занятті на флеш-носії спеціалізованого інформаційного пакету з навчальної дисципліни в електронному вигляді з папками «Розклад занять», «Робоча навчальна програма», електронними підручниками, максимально наближеними до формату конспекту за видами занять «Лекції», «Практичні заняття», «Лабораторні заняття», «Семінарські заняття», програмним забезпеченням автоматизованого тренування (закріплення знань) та самостійного контролю знань;
- постійному моніторингу освітніх досягнень кожної навчальної групи і, в першу чергу, результатів самостійної роботи кожного з курсантів (студентів);
- всебічному підвищенні навчальної дисциплінованості курсантів (студентів) на основі формування свідомого відношення до обраної майбутньої професії а також врахуванні їх індивідуальних пізнавальних та психологічних характеристик (чималу ролі в цьому грає прикладна спрямованість кожної навчальної дисципліни, яка вивчається).

Взаємодія викладача з курсантами є далеко непростим психолого-педагогічним процесом, з величезною кількістю впливових чинників та їх складною ієрархічною взаємодією. Тому автори мають намір продовжити подальші дослідження за визначеною вище схемою побудови освітнього процесу, оскільки, як виявилося, вона має чималі перспективи на успіх. Першими ознаками цього стало помітне зростання пізнавальної активності курсантів (студентів) безпосередньо на заняттях і результативності виконання ними навчальних контрольних заходів. Випереджувальне навчання веде до помітного зростання якості та ефективності освітнього процесу.

ПРОФОРІЄНТАЦІЙНА РОБОТА З ПІДЛІТКАМИ ОСНОВНИЙ МЕТОД ПОКРАЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАННЯ

Дроздова О.В., Коноваленко Д.О. (*Комунальний заклад охорони здоров'я Харківський медичний коледж №2, м. Харків, Україна*)

Проблема вибору професії є найбільш гострою для підлітка та його батьків, оскільки професія визначає все подальше життя.

Ще у XVIII сторіччі Григорій Сковорода говорив, про те, що у кожної людини є душа, яка має хист або спорідненість, і мається на увазі не належність, до того чи іншого людського роду, а навпаки визначається схильність людини до конкретної справи. «Як що справа до душі, от і людина щаслива та відчуває сенс свого життя» - писав у своїх роботах Г.Сковорода.

В сучасному світі, на тлі кризових явищ людина не завжди в змозі обрати професію до душі, в результаті цього виникає маса негативних наслідків. Окрім внутрішнього особистого незадоволення, виникає проблема відсутності висококваліфікованих спеціалістів деяких професій.

Нажаль, підлітки схильні обирати найбільш популярні професії, а на крайній випадок будь яку професію, за умови безпроблемного вступу за результатами зовнішнього незалежного оцінювання до вищого навчального закладу.

Соціологічні опитування, які були проведені останніми роками серед студентів, в тому числі і медичних вищих навчальних закладів I-II акредитації, показали наступне, що значна кількість студентів не планують обмежуватись тільки наявністю диплома коледжу або училища і планують вчитись далі, не завжди за спеціальністю.

Що стосується студентів медичного профілю то з основних причин, які спонукають студентів планувати навчання і надалі можна назвати наступні: першу - низький рівень заробітної плати молодшого медичного персоналу та важкі умови праці. Друга причина полягає в тому, що на відміну від студентів інших навчальних закладів, наприклад, таких як: музичне училище, училище культури, коледж текстилю та дизайну, деякі студенти медичної галузі обрали спеціальність не маючи повного уявлення про сутність професії.

За результатами опитування в Комунальному закладі охорони здоров'я Харківському медичному коледжі №2: 31 % студентів обрали свою спеціальність за власним бажанням і планують в майбутньому пов'язати своє життя з медициною. При цьому, чітке уявлення про професію мають лише 10% опитаних, окрім того вони планують в подальшому вступати до медичного університету. 26% студентів обрали професії медичної галузі вважаючи їх

престижними та такими, що дозволять заробляти гарні гроші, але в майбутньому вони себе бачать не тільки в ролі медичної сестри або зубного техніка, а і в ролі косметолога, масажиста та навіть майстра татуажу. 11% опитаних обрали професію, так би мовити «за компанію», потрапивши під вплив родичів та знайомих, що навчались або навчаються у навчальних закладах медичного профілю. 3% - втупили до медичного коледжу на вимогу батьків, при цьому працювати в медицині в майбутньому не бажають, хоча зазначають, що отримані знання в житті не будуть зайвими. І нарешті 19% опитаних студентів визначили причину вступу до коледжу – як небажання навчатись у 10-11 класах загальноосвітніх шкіл з причини негативних взаємовідносин з однокласниками та вчителями.

Також представники даної групи зазначають, що навчання в коледжі дає змогу отримати не тільки атестат про повну середню освіту, а диплом молодшого медичного працівника. Основним гаслом, що характеризує дану групу можна назвати наступне: «Життя це річка, головне пливти за течією та не напружуватись».

Як що поєднати результати опитування з показниками успішності то можна зробити наступні висновки: студенти, які обирали спеціальність свідомо, мають високі показники успішності.

Ті хто обрав професію під впливом чи тиском з боку інших, навчаються в переважній більшості задовільно. Подібна тенденція спостерігається не тільки серед студентів навчальних закладах медичної галузі, а й серед інших також. Винятком є студенти, що обрали так звані творчі професії - майже всі вони обирали професію свідомо, чітко розуміючи сутність професії, вплив сторонніх на вибір спостерігався тільки у 1% опитаних.

Окрім того, дана категорія студентів мають високі показники успішності, розуміючи, що здобуті знання та вміння дозволять складати гідну конкуренцію на ринку праці (наприклад у музичному училищі ім. Б.М. Лятошинського на відділеннях Теорія музики та Фортепіано, середній бал студента досягає 4,9 за 5 бальною шкалою, а відсоток випускників, що працюють за спеціальністю становить в середньому 93 %).

Дане дослідження показало, що існує пряма залежність між уподобанням до обраної професії та показниками успішності.

Таким чином можна зауважити про необхідність наявності соціальних програм, що направлені на популяризацію професій та проведення цілеспрямованої профорієнтаційної роботи серед підлітків шкільного віку.

СПОСОБ УЛУЧШЕНИЯ ВОСПРИЯТИЯ МАТЕРИАЛА ПРИ ИЗУЧЕНИИ ТЕХНИЧЕСКИХ ДИСЦИПЛИН

Дудник Л.В., Петричко С.Н. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г.Одесса, Украина)*

В настоящее время в учебном процессе широко используются технические средства подачи материала. Преподаватели используют мультимедийную аппаратуру для проведения аудиторных занятий. Это обеспечивает наглядность излагаемой информации. Например, во время занятий по дисциплинам, касающимся строительства, эксплуатации и ремонта автомобильных дорог и искусственных сооружений на них, студентам демонстрируются ролики о выполнении данных работ на строительной площадке, а также фотографии с мест строительства и эксплуатируемых объектов, схемы, таблицы и т.д.

Данная визуализация помогает лучше понять и закрепить теоретический материал. А также позитивно отражается при самостоятельной работе студента, так как в памяти всплывает не только теоретический материал, озвученный преподавателем, но и визуальные образы. Однако, как бы позитивно не отражалось на знаниях студентов использование мультимедийной техники, она не заменит выездной практики.

Поэтому желательно выезжать с группами студентов как на объекты, которые уже построены, так и на строящиеся. Выезжать можно заранее, то есть до изучения материала на занятиях. В процессе экскурсии преподаватель имеет возможность рассказать общую информацию об объекте, методах строительства, конструктивных элементах и так далее. После таких выездов уже на занятиях студентам легче понимать, о чем идет речь. Преподаватель, рассказывая очередную тему, о которой уже шла речь на выезде, может напомнить об этом студентам, чтоб заострить на этом внимание, а также, что еще лучше, показывать студентам реальные фотографии с тех мест, где они уже побывали. Выполненная фотофиксация объектов строительства может использоваться и для последующих курсов студентов.

Данную методику хорошо использовать для дисциплин, которые читаются несколько семестров. Тогда повторный выезд на объект позволяет увидеть изменения в результате действия погодных явлений и эксплуатации объекта.

Главный плюс демонстрации самостоятельно полученных материалов в том, что если в процессе изучения дисциплины нет возможности организовать экскурсию, то, указав месторасположение объектов, у студентов есть возможность самостоятельно ознакомиться с ними.

РЕШЕНИЕ ЗАДАЧ НАЧЕРТАТЕЛЬНОЙ ГЕОМЕТРИИ В ОБЩЕМ СЛУЧАЕ

Думанская В.В., Марченко В.С. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

На кафедре Начертательной геометрии и инженерной графики ОГАСА студенты всех направлений изучают раздел начертательной геометрии – «Позиционные задачи». В этом разделе рассматриваются задачи на взаимное пересечение различных геометрических образов таких, как плоскости, поверхности и др. Результатом решений таких задач является нахождение линии (линий) или точки (точек) их пересечения. Применяют три алгоритма решения этих задач. В первом случае оба образа занимают проецирующее положение, во втором случае один из образов занимает проецирующее положение, а другой – общее. Особо сложными для студентов является алгоритм решения задач в третьем случае, когда оба геометрических образа занимают общее положение. То есть ни один из образов на комплексном чертеже не занимает проецирующее положение.

В практикуме, где студенты решают задачи по курсу начертательной геометрии, есть несколько заданий на нахождение линий (точек) пересечения образов, занимающих общее положение. В одном из таких заданий необходимо на двухкартинном комплексном чертеже найти линию пересечения двух плоскостей общего положения, заданных плоскими фигурами. У большинства студентов возникают трудности при прочтении и представлении взаимного расположения образов в этом задании. Опыт показал, что студентам проще понять изучаемый материал, когда при его объяснении преподаватель использует наглядные пособия. Поэтому авторами статьи был изготовлен макет этого задания в натуральную величину, на котором определена искомая линия пересечения двух поверхностей. Преподаватели с помощью макета разъясняют студентам условие задачи и методику ее решения. Использование макета при проведении занятия способствовало более глубокому пониманию изучаемого материала, и помогло научить студентов решать сложные задачи из курса начертательной геометрии. Такой опыт позволяет повысить успеваемость по предмету.

Использование наглядных пособий в учебном процессе поможет студентам развить их объемно-пространственное воображение и конструктивное мышление, чтобы в дальнейшем стать им высококвалифицированными специалистами.

ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ ВНЗ ДО ПУБЛІЧНИХ ВИСТУПІВ

Думанська Л. Б. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

Навчання української мови (за професійним спрямуванням) студентів першого курсу технічних вищих навчальних закладів зорієнтовано на удосконалення і поглиблення фахових знань, їх загальномовної культури, термінологічної компетенції. Важливим аспектом даної дисципліни є оволодіння як писемним, так і усним науковим мовленням, оскільки це є важливою умовою формування і розвитку сучасного фахівця. Цей аспект особливо важливий у зв'язку з помилковим вживанням термінів, граматичними помилками, багатозначністю тлумачення слів та висловів, змістовими неточностями.

На жаль, більшість студентів не вміють стисло, грамотно, логічно викласти інформацію, бояться говорити на аудиторію, під час публічних виступів, зокрема захисту дипломної роботи, переживають справжній стрес; пізніше це заважає професійному вдосконаленню і кар'єрному зростанню молодого фахівця. Тому викладач під час викладання дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» повинен навчати студентів власне науковому підходу до підготовки виголошення інформації.

Зміст і результати наукового дослідження, самостійно виконуваного студентами, найчастіше оформлюються усними жанрами наукової літератури: науковою доповіддю, повідомленням на науково-практичних конференціях, виступом під час захисту дипломної роботи.

Підготовку студентів до публічних виступів доцільно проводити під час організації студентських наукових конференцій. Необхідно заздалегідь ознайомити студентів зі структурою доповіді (повідомлення, виступу), основними правилами виголошення інформації. Вступ повинен чітко і переконливо відображати причину і мету виступу, розкривати суть конкретного питання, містити аргументи. Студент-доповідач має привернути й утримати увагу аудиторії, тому речення повинні бути короткими, простими, позбавленими незрозумілої термінології, канцеляризмів. В основній частині необхідно розкрити суть проблеми, навести аргументи, пояснення, міркування. Варто інтонаційно виділяти найважливіші місця і виражати своє ставлення до предмету мовлення. Доцільним буде використання переконливих фактів, цитат, цифр, діаграм, схем, графіків тощо, проте слід пам'ятати, що ілюстративний

матеріал не повинен поглинати змісту доповіді. Важливим є визначення місць для риторичних та проблемних запитань, логічних пауз тощо. Наприкінці виступу студент має зробити лаконічні та однозначні висновки, що відповідають темі, узгоджуються зі вступом і не виходять за межі загального стилю викладу інформації.

У студентських наукових роботах новизна визначається переважно такими поняттями, як «проілюстровано», «уточнено», «доповнено», «систематизовано», «узагальнено», «класифіковано», «конкретизовано» відомі матеріали та результати, оскільки наукова робота має бути скерованою на одержання нових знань в обраній галузі.

Під час підготовки до публічного виступу для більш ефективного усного мовлення студенту необхідно увести в ключових позиціях тексту вставні словосполучення типу *можна сказати, як кажуть у таких випадках,* звертання для активізації уваги слухачів (*шановні колеги, як вам відомо)*. Доцільно використовувати мовні кліше: для узагальнення, висновків (*отже, таким чином, відтак, у результаті* тощо); для ілюстрації матеріалу *(наприклад, проілюструємо яскравими прикладами, унаочнимо* тощо); для виокремлення частин висловлювання *(необхідно зазначити, треба врахувати, зупинимося на головному* тощо); для об'єктивної оцінки інформації (*безперечно, встановлено, можна припустити, природно* тощо); для суб'єктивної оцінки інформації *(уявляється вірогідним, на наш погляд, точка зору автора* тощо); для введення нової інформації *(постає питання про…, основні переваги цього методу…, деякі додаткові зауваження стосуються…* тощо).

Студенту слід пам'ятати, що після виголошення інформації на конференціях часто трапляються дискусії, тому кожен доповідач повинен розвивати у собі вміння та навички полемічного мистецтва. З метою публічного обговорення дискусійних питань широко застосовують діалог, що дозволяє здобувати знання шляхом роздумів, міркувань, спільного обговорення проблеми, пошуків оптимального рішення. Для перетворення монологу в діалог слід перебудувати текст таким чином, щоб у ньому в окремих частинах були питання та відповіді (*Як Ви думаєте...? Що відрізняє дану проблему від попередньої?* тощо). Також варто заздалегідь спрогнозувати вірогідні заперечення і зауваження слухачів та підготувати можливі контраргументи і оптимальну форму реакції на них з метою переконання.

Отже, під час вивчення української мови (за професійним спрямуванням) у технічному вищому закладі освіти слід приділяти належну увагу формуванню навичок усного мовлення, побудові грамотних та логічних висловлювань різних типів під час публічних виступів.

МЕТОДИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ АРХИТЕКТОНИЧЕСКОГО ФОРМООБРАЗОВАНИЯ

Ексарев В.А., Ексарева Н.М., Закорчемный Ю. О. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г.Одесса, Украина)*

….только безусловное знание принципов несущих конструкций может позволить проектировщикам участвовать в процессе создания современной среды. Хайно Энгель

Архитектурное формообразование охватывает широкий круг вопросов создания материальной среды. Культуру архитектурного проектирования необходимо формировать целенаправленно на основе комплексного, системного подхода к «архитектурным» и «инженерным» дисциплинам.

Учение о несущих конструкциях, вследствие значительного объема информации, длительное время было лишено целостного изложения, соответственно, и понимания. К сожалению, формулировка идеи несущей системы часто представляется не как интегральная часть создания первоначальной идеи, а как процесс, который следует за творческой частью архитектурного проекта, с точки зрения, содержания, значимости и времени.

По причине методического характера сумма знаний, полученных студентами последовательно и обособлено по «архитектурному» проектированию и «инженерным» конструкциям не обеспечивает высокое качество и систему знаний. В методологическом плане своеобразным мостиком, объединяющим понятия «конструкция» и «композиция», является тектоника, архитектоника.

Структурные формы современной архитектуры подчиняются действию физических законов, принципу экономии материалов и стандартизации технологических процессов. Даже, так называемые «нетектонические» приемы, парадоксы современной архитектуры обращаются все к тем же категориям композиции: тяжелого и легкого, высокого и низкого и т.п.

Для получения скоординированного и эффективного результата при подготовке архитекторов, наряду с развитием архитектурных убеждений, высоких целей, должны быть детально раскрыты технические знания. Целесообразно объединить дисциплины и разделы «Материаловедение», «Архитектурные конструкции», «Инженерные конструкции» в комплексную дисциплину «Архитектурное конструирование» с позиций архитектоники. Это будет способствовать полноценному освоению всех аспектов конструирования архитектурной формы.

Аспекты архитектонического формообразования должны присутствовать в содержании дисциплин на всех уровнях – от общих принципов на начальной стадии до анализа конкретных решений и их применения.

ПІДВИЩЕННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «МІКРОБІОЛОГІЯ»

Єгорова А.В., Данилова О.І., Труфкаті Л.В. *(Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса, Україна)*

У сучасному світі, який динамічно розвивається, є мобільним, насиченим інформацією, для реалізації особистості важливим стає не стільки сума знань, скільки вміння їх здобути та осягнути, а також сформувати практичні вміння та навики. Формування високопрофесійного компетентного фахівця можливо лише шляхом розвитку пізнавальної активності студентів, яка є умовою, метою та кінцевим результатом ефективної навчально-пізнавальної діяльності студентів у ВНЗ. Курс «Мікробіологія» забезпечує засвоєння студентами знань шляхом розкриття взаємозв'язків між явищами, порівняння нової інформації з відомою, конкретизації, узагальнень, при цьому оцінка навчального матеріалу здійснюється з різних точок зору (технологічної, біологічної) з урахуванням конкретної спеціальності та спеціалізації, на якій навчається майбутній фахівець. При цьому під активізацією розуміємо діяльність, спрямовану на стимулювання процесу усвідомлення майбутніми інженерами їхніх загальних інтересів і потреб, визначення необхідних засобів та активних дій для досягнення поставлених цілей. Під час проведення лекційних та практичних занять основна увага приділяється спільній діяльності викладача та студентів. В навчанні використовується мультимедійний супровід лекцій, насиченість практичною роботою під час проведення лабораторних занять, спонукання студентів до енергійного, цілеспрямованого освоєння матеріалу. Робочі зошити допомагають подоланню інерції та пасивних стереотипних форм навчання. Особлива увага приділяється цьому під час проведення методичних конференцій, при навчанні молодих викладачів в ВШПМ (вищій школі професійної майстерності). Активізація навчання здійснюється двома шляхами: збільшенням активності студентів в процесі навчання шляхом спонукання до виконання індивідуальних завдань з теми лабораторного заняття або підготовкою додаткового матеріалу з теми лекції, самоопрацювання матеріалу за конспектом лекцій та шляхом активізації самого навчального процесу шляхом залучення сучасних методів навчання та постійною адаптацією матеріалу з дисципліни «Мікробіологія» до викликів часу. Як результат освоєння дисципліни «Мікробіологія» відбувається більш повно, що сприяє формуванню інженерних кадрів для харчової промисловості, які володіють знаннями та уміннями і здатні до постійного професійного росту.

СКВОЗНАЯ ПОДГОТОВКА СТУДЕНТОВ К ВЫПОЛНЕНИЮ ВЫПУСКНОЙ РАБОТЫ БАКАЛАВРА НАПРАВЛЕНИЯ ПОДГОТОВКИ 6.050503 «МАШИНОСТРОЕНИЕ» ПО ТЕМАТИКЕ «РАСЧЕТ И ПРОЕКТИРОВАНИЕ ГРУЗОПОДЪЁМНЫХ МАШИН»

Жданов А.А. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Одной из тематик выпускных работ бакалавров направления подготовки 6.050503 «Машиностроение» по кафедре «Подъемно-транспортные, строительные и дорожные машины» (ПТСДМ) ОГАСА является «Расчет и проектирование грузоподъёмных машин».

Для организации рационального распределения времени, отведенного бакалаврам на написания выпускных работ и обеспечения выполнения требования к их содержанию, а именно того, что выпускная работа бакалавра должна содержать результаты самостоятельной работы студентов по 4-5 дисциплинам, изученным студентами на протяжении всего срока обучения в академии, на кафедре ПТСДМ проведена работа по увязке заданий на самостоятельную работу по следующим взаимосвязанным курсам: «Строительная техника» (СТ), «Грузоподъёмная, транспортная и транспортирующая техника» (ГТТТ), «Строительная механика и металлоконструкции машин» (СМиМКМ). Курсы изучаются студентами последовательно и методически было целесообразно увязать задания на самостоятельную работу студентам в единый комплекс, который мог быть основой выпускной работы бакалавра, что и было реализовано.

В настоящее время в курсе «Строительная техника» студенты-механики выполняют контрольную работу, которая содержит решение ряда задач по расчету и выбору узлов реверсивной лебедки. По курсу «Грузоподъёмная, транспортная и транспортирующая техника» предусматривается выполнение расчетно-графической работы (РГР) с тематикой по расчету грузоподъёмной и транспортирующей техники. С учетом того, что студенты-механики изучают еще и курс «Подъёмно-транспортные машины и оборудование», в рамках самостоятельной работы по которому выполняют курсовую работу по расчету транспортирующих машин, кафедрой было принято решение в рамках курса «Грузоподъёмная, транспортная и транспортирующая техника» самостоятельную работу студента ориентировать на расчет грузоподъемной техники с обоснованием выбора материалов и методов расчета деталей крюковой подвески грузоподъемного устройства (используются материалы

курсов «Материаловедение» и «Сопротивление материалов»), расчет механизма передвижения грузовой тележки башенного крана. На четвертом курсе бакалавры изучают дисциплину «Строительная механика и металлоконструкции машин», по которой предусмотрено выполнение курсовой работы на тему «Расчет и проектирование балочной стрелы башенного крана». Это самый сложный раздел самостоятельной работы по тематике «Расчет и проектирование грузоподъемных машин». Соответствующие исходные данные для этой курсовой работы использованы в качестве исходных данных в самостоятельной работе по курсам «Строительная техника» и «Грузоподъёмная, транспортная и транспортирующая техника».

Увязав задания на самостоятельную работу по курсам «Строительная техника», «Грузоподъёмная, транспортная и транспортирующая техника», «Строительная механика и металлоконструкции машин», мы обеспечили возможность включения полученных студентами результатов по выполненным разделам самостоятельной работы в выпускную работу бакалавра, что позволяет рационально распределить время дипломника на разработку и написание выпускной работы и обеспечивает преемственность преподавания студентам соответствующих дисциплин.

Студенты, выбравшие предложенную тему выпускной работы бакалавра из тематики «Расчет и проектирование грузоподъемных машин» могут использовать полученные результаты выполненной ими ранее самостоятельной работы по курсам «Строительная техника», «Грузоподъёмная, транспортная и транспортирующая техника» и СМиМКМ и своей выпускной работе.

Материал контрольной работы по курсу «Строительная техника» и РГР по курсу «Грузоподъёмная, транспортная и транспортирующая техника» оформляется как расчет механизма грузоподъёма башенного крана, и механизма передвижения грузовой тележки. Материал курсовой работы по СМиМКМ оформляется в виде выбора параметров башенного крана, расчета и проектирования балочной стрелы башенного крана.

Графическая часть выпускной работы бакалавра включает 6 листов формата А1, иллюстрирующая расчетную часть и имеющая самостоятельное значение в разделе конструкторской разработки крюковой подвески, грузовой тележки и балочной стрелы крана.

Этот основной раздел выпускной работы дополняется некоторыми дополнительными расчетами и разделами. И в результате получаем цельную самостоятельно выполненную студенческую выпускную работу бакалавра по направлению 6.050503 «Машиностроение», полностью отвечающую современным требованиям.

РОЛЬ САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ В АУДИТОРИИ В ПРОЦЕССЕ ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ В НЕЯЗЫКОВЫХ ВУЗАХ

Зайцева О.Ю., Почтарук Г.Я., Фадеева А.П. (*Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса)*

Программой по иностранному языку в неязыковых вузах предусматривается не только умение читать, переводить и пересказывать текст по специальности. От студентов требуется также, чтобы они умели извлекать содержательную информацию из научного текста, оформлять полученную информацию в устной и в письменной форме (в виде рефератов и аннотаций). Эту задачу можно решить только при правильном сочетании аудиторной и внеаудиторной самостоятельной работы.

В проблеме организации самостоятельной работы выделяется два направления: 1) организация собственно самостоятельной работы и 2) самостоятельная работа в аудитории.

При собственно самостоятельной работе необходимо учитывать психологическую, интеллектуальную и мотивационную готовность студентов. Мотивационная готовность к самостоятельной работе предполагает наличие познавательного интереса. Для его формирования большое значение имеет выбор текстов, а также правильная организация самостоятельной работы как на занятиях, так и дома. Интеллектуальная готовность студентов предполагает умение сопоставлять и сравнивать, анализировать, аргументировать, делать выводы и т.п.

Психологи и методисты выделяют три уровня готовности студентов к самостоятельной работе на занятии: копирующий, воспроизводящий и творческий. Копирующий уровень (1-я степень готовности) позволяет студенту совершать соответствующие действия, работая совместно с преподавателем над анализом усваиваемого материала с целью ознакомления. Воспроизводящий уровень (2-я степень готовности) предполагает самостоятельное воспроизведение студентов тех приемов, которые были усвоены совместно с преподавателем. Творческий уровень (3-я степень готовности) – способность студентов использовать уже усвоенные приемы в новых условиях самостоятельно, без посторонней помощи.

Отсюда следует, что часть упражнений, которые выполняются совместно с преподавателем и под его руководством, могут рассматриваться как самостоятельные упражнения на занятии. Самостоятельная работа в аудитории повышает интерес студентов к иностранному языку, способствует повышению активности на занятиях и улучшает качество их речевой подготовки.

ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМ АВТОМАТИЗОВАНОГО ПРОЕКТУВАННЯ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІН «АРХІТЕКТУРНІ КОНСТРУКЦІЇ БУДИНКІВ І СПОРУД»

Закорчемний Ю.О., Кушнір О.М. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м Одеса, Україна)*

Активний перехід сучасного суспільства від індустріального до інформаційного етапу розвитку науки і техніки висуває в якості однієї з основних завдань, що стоять перед системою освіти, завдання формування і вдосконалення знань фундаментальних основ систем автоматизованого проектування (САПР).

САПР - це автоматизовані системи, що реалізують сучасні інформаційні технології виконання функцій архітектурного та інженерного проектування, являють собою організаційно-технічне середовище, призначене для автоматизації процесу проектування.Основна мета САПР - підвищення ефективності праці інженерів, архітекторів, технологів і т.д. включаючи:скорочення трудомісткості і термінів проектування;скорочення собівартості проектування;підвищення якості і техніко-економічного рівня результатів проектування.

При викладанні дисциплін «Архітектура будівель і споруд» на кафедрі «Архітектурні конструкції, реставрація і реконструкція будівель, споруд та їх комплексів» особлива увага приділяється сучасним комп'ютерним технологіям. Найбільш ефективний вплив на студентів справляє поєднання сучасних комп'ютерних аудіовізуальних та мультимедійних засобів, електронних освітніх ресурсів і традиційних засобів навчання - наочних посібників, технічних засобів навчання, дидактичних матеріалів.Використання в навчальному процесі САПР дає змогу студентам в майбутньому досягти:- автоматизації оформлення проектної документації; - інформаційної підтримки і автоматизації процесу прийняття рішень; - використання технологій паралельного проектування; - уніфікації проектних рішень; - стратегічного проектування; - застосування методів варіантного проектування і оптимізації.

Робота викладача і студента, організована з використанням комп'ютерних технологій стає більш наочною, цікавою і актуальною. Знання і використання фундаментальних основ систем автоматизованого проектування при вивченні різних дисциплін, є досить актуальною сучасною вимогою до навчального процесу в технічних ВНЗ і стає невід'ємною частиною високого професійного рівня майбутніх фахівців.

КОНКУРСНАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ – КАК СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕТОДИКИ ПРЕПОДАВАНИЯ АРХИТЕКТУРНОГО ПРОЕКТИРОВАНИЯ

Захаревская Н.С.,Снядовская Т.Ю. (*Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г.Одесса, Украина)*

Архитектурная профессия требует, как показывает опыт, постоянного совершенствования и развития личности архитектора. Только неустанная творческая работа, реальное проектирование позволяют профессионалу соперничать с постоянно развивающимися коллегами. В периоды отсутствия реальных заказов, участие в конкурсах на архитектурные, градостроительные и дизайнерские проекты позволяют архитекторам не терять квалификацию и двигаться в своем развитии вперед. Анализируя процессы, происходящие в застройке жилыми и общественными зданиями, требование вариантных решений и общественных обсуждений, кафедра пришла к необходимости постоянно вовлекать студентов под руководством преподавателей в конкурсную деятельность.

Студенты и преподаватели кафедры Архитектуры зданий и сооружений за последний год приняли участие в 4-х конкурсах.

В конкурс на Аппарт-отель в Испании было вовлечены студенты 5-го курса. Четырехмесячная упорная работа над проектом послужила стимулированием профессионального развития студентов. Возможность проектирования на зарубежной площадке, изучение испанского ландшафта, архитектурной среды средиземноморского городка оказало влияние на творческую активность будущих архитекторов (рис.1).

Всеукраинский конкурс Украинского центра стальных конструкций привлек студентов 3-4 курсов в номинации «Рекреационный центр в Карпатах» и 5-го курса в номинации «Общественно-торговый центр в г. Киев». Национальный архитектурный студенческий конкурс STEELFREEDOM призван привлечь студентов со всех профильных ВУЗов Украины, и направлен на создание инновационных архитектурных проектов с применением стальных конструкций.

Организаторы конкурса при составлении задания на проектирование использовали «Методические рекомендации» кафедры Архитектуры зданий и сооружений АХИ ОГАСА «Студенческая спортивно-оздоровительная база отдыха». Это было сделано для органичного внедрения идей конкурса в курсовое проектирование по «Архитектурному проектированию». Разработка

проекта под реальный участок позволило студентам, учитывая все особенности земельного участка, выполнить проекты с максимальным приближением к реальным условиям. Во время подведения итогов и награждения победителей в г. Киеве студенты посетили выставку стальных конструкций, мастер-классы известных архитекторов, приняли участие в обсуждениях и дискуссиях. Участники данного конкурса получили бесценный опыт участия в многовекторном процессе, состоящем из 4-х конкурсных этапов, каждый из которых был ограничен временными рамками и задачами. Опыт общения с коллегами, диспуты на профессиональные темы с маститыми украинскими архитекторами послужит творческому развитию участников.

Важнейшее направление подготовки студентов – участие в решении городских архитектурных и градостроительных проблем. Одним из путей решения проблемы может служить альтернативное, «опережающее проектирование». Участие студентов и преподавателей кафедры в 2-х конкурсах, объявленных Горисполкомом в 2015 г. принесли победу студентке АХИ ОГАСА за проект реконструкции зоопарка в г. Одесса. Конкурс на благоустройство Лунного и Стамбульского парков на Приморском бульваре объединил три команды студентов. Интересные и современные решения конкурсантов были удостоены внимания и взяты за основу городскими властями.

Объединение конкурсных задач с обучением архитектурному проектированию позволяют улучшать уровень подготовки студентов. Студенты, которые вовлечены в конкурсную деятельность, демонстрируют высокие результаты на Всеукраинских конкурсах дипломных проектов и в профессиональной деятельности по окончании обучения.

Рис.1 Конкурсный проект. Аппарт-отель в Испании

О ПОДГОТОВКЕ ИНЖЕНЕРОВ-МЕХАНИКОВ СПЕЦИАЛЬНОСТИ «ЭКСПЛУАТАЦИЯ И ТЕХНИЧЕСКОЕ ОБСЛУЖИВАНИЕ СТРОИТЕЛЬНЫХ МАШИН, АВТОМОБИЛЕЙ И ГОРОДСКОГО ТРАНСПОРТА»

Исаев В.Ф., Бабиченко В.Я., Колин В.М., Часовщик Ю.Я. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г.Одесса, Украина)*

В подготовке инженеров в нашем институте всегда было много специальностей, направлений образования и специализаций по учебным программам, охватывающим всю строительную индустрию в стране и специалистов, работающих в смежных со строительством областях.

Промышленное строительство характерно тем, что все технологии на 90…95% выполняются механизировано, т.е. строительными машинами, оборудованием и механизированным инструментом. Естественно, что все учебные программы содержали, в той или иной степени, курс лекций, практических занятий и лабораторных работ по дисциплинам «Строительные машины», «Механическое оборудование предприятий стройиндустрии», «Механическое оборудование, централизованных заготовок сантехмонтажа» и другие. В ОИСИ некоторое время были кафедры «Детали машин», «Строительные машины», «Процессы и аппараты в технологии строительноых материалов» и т.п.

Почти во всех строительных институтах страны, наряду с направлением подготовки по специальностям «Архитектура и градостроительство», «Строительство и гражданская инженерия» присутствуют направления подготовки бакалавров, специалистов и магистров по направлению «Механическая инженерия» специальности (направления подготовки) «Отраслевое машиностроение». С недавних пор и в нашем институте готовят инженеров-механиков бакалавров и магистров. На факультете «Гидротехническое и транспортное строительство» была создана кафедра «Подъемно-транспортные, строительные и дорожные машины», взявшая на себя, в основном, подготовку инженеров специализирующихся на направлении «Машиностроение в строительной индустрии».

На Украине был головной проектный институт страны «Гипростроммашина», почти в каждом областном центре существовало предприятие выпускавшее строительные машины и оборудование. В Одессе завод строительно-отделочных машин, завод имени Январского восстания, выпускавший краны и крановое оборудование. В других городах выпускались

экскаваторы, бульдозеры, катки, скреперы, копры и многие многие другие строительные машины, для создания которых на заводах были собственные конструкторские бюро с профессиональными инженерами механиками, которых готовили строительные ВУЗы министерства образования.

По известным причинам на сегодняшний день головной институт в Киеве прекратил свое существование, почти все заводы не выпускают строительную технику, в связи с чем строительное машиностроение практически отсутствует, и как следствие квалификация механик – машиностроитель утратила свою актуальность.

Вместе с тем на каждом предприятии стройиндустрии имеется огромное количество машин отечественных и зарубежных образцов, которые активно эксплуатируются, обеспечивая конкурентоспособность предприятий. Производственная и техническая эксплуатация этой техники требует техническое обслуживание (ТО), планово-предупредительные ремонты и модернизацию на протяжении полного срока службы машины, который, зачастую, за недостатком других машин, увеличивается в 2…3 раза.

Квалифицированный рабочий персонал для технического обслуживания готовят, все еще существующие. профтехучилища, среднее звено руководителей (бригадиры, мастера) выпускают техникумы и колледжи, а руководящий состав с высшим образованием, организующий, планирующий и контролирующий этот процесс (ТО и ППР) – ВУЗы не готовят.

Ректорат, учебная часть, деканат и приемная комиссия поддержали инициативу кафедры о создании на факультете ГТС специализации направления механическая инженерия – строительные машины «Техническое обслуживание строительных машин, автомобилей и городского транспорта». Проанализировав профессорско–преподавательский состав нашего факультета и академии в целом, полагаем что данная специализация может быть качественно подготовлена, при соответствующих коррективах учебных программ на кафедре ПТСДМ, а также с использованием опыта и педагогических кадров смежных кафедр, таких как «Начертательной геометрии», «Водоотведения и гидравлики», «Проектирование автомобильных дорог и аэродромов», «Технологии строительного производства» и других.

Установлен контакт с ведущими ВУЗами и специалистами в этой области из Киева, Николаева, Кременчуга и Одессы. Ведется работа по открытию филиала кафедры (фирма «Дорстрой») и, в перспективе, налаживание контактов с зарубежными производителями строительной техники, поставляющими ее на Украину и конкретно в Одессу (фирмы Либхер, Каматсу, Катерпиллер, Като, Бумар и др.).

ПРИЙОМИ ДЕКОРАТИВНОЇ СТИЛІЗАЦІЇ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬОГО ОБРАЗУ У СТУДЕНТІВ - АРХІТЕКТОРІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ СПЕЦІАЛЬНО-ХУДОЖНІХ ДИСЦИПЛІН

Карпова С.М. *(Одеська державна академия будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

На сучасному етапі розвитку суспільства з появою єдиного інформаційного простору проблема стилю, стилізації стає особливо актуальною. Соціокультурні зміни в суспільстві мали безпосередній вплив на систему вищої освіти і почали вимагати перегляду програм і зміни методики викладання традиційних дисциплін, в тому числі спеціально-художніх дисциплін в системі архітектурної освіти .

Введення в програму спеціально-художніх дисциплін завдань, де акцент переноситься на композиційно-декоративне вирішення, на пошук стилю, є однією з умов для формування професійних компетенцій майбутніх архітекторів .

Мета статті – описати та охарактеризувати творчий метод декоративної стилізації в процесі вивчення дисциплін художнього циклу**.**

Проблема формування образотворчої грамоти майбутніх фахівців у процесі підготовки у вищих навчальних закладах не є новою серед науковців. Теоретичні та методологічні аспекти її формування розглядають у своїх працях В.Біда, Е.Ігнатьєв та ін. Проблеми художнього стилю і стилізації розкрито у дослідженнях А.Лосєва, В.Власова. Підготовці студентів до художньої діяльності засобами творчого створення художніх композицій декоративної спрямованості присвятили свої праці Н.Большакова, Н.Клімова, та ін. Учені дослідили методичні та організаційні навчально-творчі проблеми декоративно-прикладного мистецтва у системі професійної підготовки студентів різних спеціальностей: художніх (К.Аміргазін, М.Соколов та ін); дизайнерів (К.Даглдіян, Л.Логвиненко та ін.). Зазначимо, що в багатьох дослідженнях у контексті обговорювання проблем художньої підготовки та образотворчої грамотності згадується декоративна стилізація. Проте її сутність як основа вивчення проектної графіки в системі професійної підготовки майбутніх архітекторів не була предметом спеціального дослідження.

Графічне зображення і стилізація форм навколишньої дійсності є важливими професійними засобами не тільки художника, дизайнера, але і архітектора. У творчій діяльності архітектора декоративний підхід слугує для виявлення гармонійної внутрішньої узгодженості архітектурного проекту, пропорційності

всіх його частин і формотворчих конструкцій, стилістичної єдності, силуетної впорядкованості і застосовується у проектній графіці.

Архітектор працює з образами, взятими з тієї ж реальності, об'єктивної дійсності, що і художник, але відбирає, найбільш виразні характерні властивості і якості натури, які найбільше відповідають специфічній асоціативно-образній мові. Важливо, що при створенні архітектурного проекту вирішальне значення має те, наскільки креативно, творчо архітектор може переробити навколишню дійсність у ємку знакову систему, яка відображатиме його думки, ідеї, індивідуальні особливості. Цей процес і називається стилізацією.

Стилізація – це навмисна імітація, трансформація або вільне тлумачення художньої мови будь-якого стилю, характерного для певного автора, течії, напряму, національної школи тощо. В іншому значенні стосовно тільки пластичних мистецтв. Завдання спрямовані на формування теоретичних знань, умінь та навичок стилізації і трансформації об'єктів дійсності виконувались студентами Архітектурно-художнього інституту ОДАБА за темами: "Стилізація натюрморту; "Стилізація природних форм"; "Стилізація пейзажу"; "Стилізація інтер'єру.

При виконанні завдань зі стилізації студенти вирішують такі творчі завдання: площинне рішення об'ємного простору; умовності зображення предметів; силуетне рішення предметно-просторового середовища; розподіл площини на частини; наповнення площин декоративним орнаментом; ритмічна організація простору.

Так, метою виконання завдань з теми "Стилізація натюрморту" було формування у студентів основ теоретичних знань, практичних умінь і навичок декоративно-прикладного мистецтва, формування у них естетичної культури і художнього смаку, розвиток художньо-творчих здібностей. При виконанні завдання студенти набували базові вміння та навички побудови декоративної композиції, опановували нові графічні прийоми і виразні засоби графіки. Процес роботи над декоративною стилізацією становив декілька етапів: візуальне вивчення натури і збір матеріалів, виконання ескізів варіантів композиційних пошуків; виконання основного графічного варіанту. З дисципліни «Живопис» студенти виконували завдання спрямовані на пошуки колористичного рішення. Вони вирішували завдання умовної передачі декоративних предметів за допомогою умовних колірних й тональних відношень.

У зв'язку з потребою донести замовнику інформацію, в якому оточенні перебуває архітектурна споруда, як вона поєднується з природним або міським

ландшафтом в архітектурній графіці склалася практика доповнювати креслення проекцій будівель зображеннями дерев, тварин, автомобілів тощо. Архітектор для позначення масштабу оточення вводить в своє креслення антураж і стафаж. Однією з цілей архітектора при зображенні на кресленні необхідних аксесуарів є створення образотворчого середовища, що оточує реальний об'єкт.

У програмі з дисциплін художнього циклу питанню стилізації природних форм приділяється велика увага, оскільки вивчення природних форм допомагає оволодіти аналітичним мисленням і способами вираження натури в трансформованих формах, тобто переробити навколишню дійсність і наповнити її своїми думками і почуттями, індивідуальними відтінками. Стилізоване зображення досліджуваних об’єктів дає можливість пошуку нових оригінальних способів зображення дійсності, що відрізняються від ілюзорного, фотографічного зображення. Метою таких завдань є розвиток у студентів здібностей передачі умовного рисунку, необхідного для оформлення архітектурного задуму.

При створенні архітектурного образу в практичній діяльності архітектора виникає необхідність максимально спростити зображення з тим, щоб воно найбільш точно передавало авторську ідею. Для досягнення цієї мети архітектор використовує свідому умовність, цілеспрямоване прагнення організувати художній задум простими образотворчими засобами. Знання можливостей образотворчих засобів графіки і вміння їх застосувати у своїй професійній діяльності є одним з професійно необхідних якостей майбутнього архітектора.

Ураховуючи вагомий вплив композиції на види образотворчого мистецтва, завдання повинні будуватися так, щоб мета передбачена програмою, перегукувалася з метою спеціально художніх і професійно орієнтованих архітектурних дисциплін: “Рисунок”, “Живопис”, “Архітектурна графіка”. У навчальному процесі підготовки фахівців архітекторів освоєння прийомів декоративної стилізації є важливим етапом у змісті навчальної програми. Ці методи використовується надалі при проектуванні архітектурних об’єктів, елементів фірмового стилю, емблем різного призначення.

Отже, завдання з зображення декоративної стилізації сприяють формуванню у майбутніх фахівців-архітекторів навичок графічного моделювання і стилізації форм у своїй професійній діяльності, виробляють у них вміння вільно і грамотно зображати як реально існуючі об’єкти, так і проектовані.

У подальших дослідженнях планується детальне опрацювання форм і методів викладання образотворчих дисциплін у системі архітектурної освіти з використанням засобів комп’ютерного моделювання та комп’ютерної графіки.

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «МОСТИ І ТРАНСПОРТНІ ТУНЕЛІ»

Карпюк В.М., Карпюк І.А. (*Одеська державна академія будівництва та архітектури*)

Серед різноманітних проблем великих міст однією з найбільш важливих і актуальних залишається проблема транспорту. Перенасиченість міст автомобілями створює справжню транспортну кризу, паралізує рух, порушує екологічну систему. Тому розвиток інфраструктури, зокрема будівництво нових доріг «Північ-Південь», «Схід-Захід» в різних рівнях у м. Одесі є актуальною задачею, яка окрім значних капіталовкладень потребує ще кваліфікованих фахівців.Проте, аналіз рівня їх підготовки показує, що є ще багато невирішених питань у навчальному процесі. Зокрема, немає відчуття наявності чіткої структурно-логічної схеми їхнього навчання. Деякі кафедри формально підходять до цього процесу і не ураховують його специфіку. В результаті студенти четвертого курсу, вивчаючи дисципліну «Підземні транспортні споруди», не мають чіткої уяви про тунелі, про те, як вони улаштовуються в різних гідрогеологічних умовах, про взаємодію їхніх оправ з ґрунтами основи. Більше того, вони не вміють визначати внутрішні зусилля в найпростіших (наприклад, кільцевих) оправах тунелів та будувати відповідні епюри, не мають поняття про метод скінчених елементів, за допомогою якого можна було б змоделювати взаємодію зазначених оправ з ґрунтовим середовищем з використанням інженерних програмних комплексів, наприклад «PLAXIS-8», «PLAXIS-3D», «Лира - SAPR» та ін. Тому перед викладанням основного матеріалу і роз’ясненням особливостей проектування залізобетонних оправ тунелів глибокого розташування у відповідній курсовій роботі викладач вимушений спочатку в швидкому темпі викласти додаткову інформацію, а студенти її засвоїти з метою ліквідації зазначених прогалин. Це створює непотрібну напруженість у навчальному процесі, а у студентів деяке розчарування у правильності вибору спеціальності за зазначеним напрямком ще й з огляду частої зміни відповідальних за дану спеціальність кафедр. Ураховуючи викладене, пропонуємо створити відповідну науково - методичну комісію, яка ґрунтовно розібралася б зі станом підготовки студентів за даною спеціальністю на різних кафедрах, можливо переглянула б концепцію та структурно-логічну схему їх навчання, взявши за основу сам процес їх зведення, а не те, що є на кафедрах та рівень їх завантаження. Такий підхід сприятиме, на наш погляд, престижу даної спеціальності.

ЩОДО НЕОБХІДНОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ-БУДІВЕЛЬНИКІВ

Картель Т.М. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г.Одесса, Украина)*

Виховання конкурентоспроможного фахівця – мета сучасної вищої професійної освіти. Через це вища технічна освіта має забезпечити процес успішного оволодіння майбутніми інженерами-будівельникамистійкими основами сучасних наук, поєднаний з вихованнямїх професійного інтелекту, здатністю до самоосвіти, вмінням виправляти, корегувати, приводити до відповідності з новими даними, зміненими умовами реального життя свої професійні й комунікативні компетенції,фахові знання та здібності. Високі вимоги української держави до професійної та іншомовної підготовки фахівців будівельної галузізумовлюють подальший пошук більш ефективних методів та підходів у навчанні їх іноземної мови для спеціальних цілей. Для іншомовної підготовки інженерів-будівельників, здатних адаптуватися до умов полікультурного й полілінгвального суспільства, що бурхливо розвивається, необхідно активне впровадження широкого спектру педагогічних інновацій в систему вищої технічної освіти задля забезпечення їх комунікативного розвитку як носіїв іншомовної компетентності. Формування останньої у майбутнього інженера-будівельника обумовлено наступними причинами:

– розвитком гуманітарнеий й комунікативних наук, у тому числі їх прикладних аспектів, що охоплюють різні сторони соціального життя, внаслідок чого основними навичками, невід'ємними атрибутами професійної діяльності випускників технічних внзів стають комунікативні здібності;

– формуванням сучасного конкурентного ринку праці, мотивуючого випускників на усвідомлений вибір майбутньої професійної спеціалізації вже під час навчання у внзі і на закріплення необхідних мовних та іншомовних компетенцій;

– динамічним вдосконаленням інженерії, сфери будівництва, що диктує необхідність постійного освоєння нових прийомів, способів, технологій, форм різноманітної діяльності, знаходження ефективних методів вирішення проблем, залучаючи іноземних фахівців.

Згідно Закону України «Про вищу освіту», перехід вищої освіти на рівневу систему та реалізація принципів Болонського процесу привела до зміни парадигми змісту і методіву сучасній технічній освіті. На зміну трансляції «готового знання» приходить ідеологія формування компетенцій, а парадигма передачі знань замінюється парадигмою студентоцентрованого навчання. Основоположний принцип Болонських реформ у вищій освіті інженерів-

будівельників передбачає впровадження технологій студентоцентрованого навчання, що передбачає зсув акцентів вїх іншомовній підготовці з викладання на учіння, знавчання іноземної мови у спеціальних цілях на оволодіння ними іншомовною комунікативною компетентністю. Перехід до студентоцентрованого навчання посилює роль педагогічних інновацій в реалізації освітніх програм. Звичні «знання-уміння-навички» не заперечуються, але акцент переноситься на «знання-розуміння-навички», в результаті інтегрування яких формуються індивідуальні, комунікативні, соціальні й професійні компетенції.Сучасні реалії інженерії вимагають адаптації майбутніх інженерів-будівсельників до мінливих умов професійної діяльності. Звідси затребуваність таких універсальних компетенцій як: вміння працювати в команді, здатність до критичного мислення, спроможність використовувати організаційно-управлінські вміння в професійній і соціальній діяльності, навички іншомовної комунікації із зарубіжними партнерами. Тільки власні когнітивні й практичні дії майбутніх фахівців та їх рефлексія, усвідомлення способів вирішення професійних проблем шляхом отримання позитивних результатів змушують їх розмірковувати й формують запит на актуалізацію відповідних знань й освоєння необхідних компетенцій. Врахування специфіки формування ознак мовної особистості майбутнього інженера-будівельника вимагає від викладача іноземної мови вищого технічного закладу переосмислення особистісної траєкторії організації його іншомовної підготовки, визначення суб'єктних ціннісних установок і оволодіння новими педагогічними технологіями, заснованими на особистісно-центрованому, компетентнісному, рефлексивному і конструктивістському підходахдо організації навчальної діяльності студентів в контексті Болонських принципів. Його зусилля мають бути спрямовані на організовану в креативному дусі соціально-професійну й іншомовну підготовку майбутнього інженера-будівельника як фахівця й інтелектуала з критичним професійним мисленням, що володіє здатністю об'єктивно оцінювати результати своєї праці, так само як і доробки зарубіжних фахівців як суб'єктів, включених у процес іншомовної комунікативної взаємодії, співробітництва й співтворчості. Таким чином, викладачеві іноземної мови необхідно володіти всім арсеналом дослідницьких, пошукових й евристичних методів, вміти організувати дослідницько-самостійну роботу студентів – майбутніх інженерів-будівельників на заняттях з іноземної мови; вміти організовувати і проводити з ними дискусії професійного спрямування, не нав'язуючи свою точку зору, не пригнічуючи студентів своїм авторитетом; вміти інтегрувати знання з різних галузей для вирішення проблем в межахобраних проектів із активним застосуванням засобів іноземної мови.

ТЕОРЕТИЧЕСКИЙ И ПРИКЛАДНОЙ АСПЕКТЫ В ПЕДАГОГИЧЕСКОМ ПРОЦЕССЕ ОБУЧЕНИЯ АРХИТЕКТОРОВ

Киселёв В.Н., Киселева А.В. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Общественно-значимый результат учебной проектной деятельности – подготовка профессионала — архитектора или профессионала инженера — архитектора. Продукт деятельности – серия *курсовых проектов* – направлен на формирование творческого мировоззрения, развитие композиционных способностей студента, становление его как творческой личности (*Курсовой проект* — учебное задание, выполняемое методом проекта (на основе исследовательской, творческой и практико-ориентированной деятельности) на каждом курсе обучения архитектурной специальности). К числу задач архитектурно-проектной деятельности следует отнести развитие творческой активности, а также выработку художественного и эстетического вкуса, графического и макетного мастерства, развитие интеллекта студента, пространственного мышления и образного воображения.

Процесс деятельности в течение нескольких лет обучения совершенствуется под влиянием результата учебной архитектурной проектной деятельности — курсового проекта. Методика архитектурного проектирования вскрывает диалектический характер проектирования, сложную динамику познавательной и творческой деятельности: учитывает специфику учебной дисциплины проектирования – усложнение заданий на каждый новый курсовой проект, взаимоотношения педагога и студента и особенности психической деятельности учащегося как творческой. В обучении неразрывно связаны между собой три стороны: учебный предмет – его содержание; деятельность педагога – преподавание; деятельность учащегося – учение. Всякое взаимодействие между ними можно рассматривать как передачу информации. Обучение проектированию в общем виде содержит: восприятие, наблюдение и опыт. Восприятие в процессе учения связано с приемом сообщения, осмыслением, отбором, ассоциированием и накоплением информации, ее воспроизведением и творческой переработкой. Наблюдение включает внутренний мыслительный поиск и анализ предполагаемого решения, носит разведывательный познавательный характер. Опыт, в процессе которого внутренний поиск сочетается с процедурой проектирования, характерен приобретением навыков и умений. Предметное объемно-пространственное моделирование или макетирование в курсовом проекте, как частный метод

архитектурного проектирования, – важное средство развития творческой активности в обучении, имеющее преимущества перед графическими средствами. Мыслительный образ будущего объекта медленнее вырисовывается в графическое изображение, тогда как при проведении предметной деятельности – макетирования – это происходит скорее.

В 1920г. педагог архитектор Н.Левандовский положил начало новому методу обучения на архитектурном факультете ВХУТЕМАСа (высшие художественно-технические мастерские). Метод основан на трех принципах: во-первых, выявление формы, способствующей организации человека в пространстве; во-вторых, задания решались в абстрактной форме (эскизно), без решения функциональных задач; в-третьих, задания выполнялись в макете. С этого времени в архитектурной практике и проектном творчестве изменилось отношение к макету: он стал таким же рабочим методом и средством выражения архитектурной мысли, профессиональным языком, как и графика.

Архитектурный макет – это объемное изображение сооружения (или комплекса сооружений). Учебный макет – это, прежде всего, объем, организующий пространство в трех измерениях.

Восприятие макета как объемной формы естественно для учащихся. Макет ближе к реальным аналогам, так как обладает большей наглядностью, чем плоскостное изображение, и поэтому в начальном обучении может быть более доходчив. Логика развития процесса восприятия такова, что все последующие элементы предмета (поверхность, контур, линия, соотношение и т. д.) возникают в процессе обучения, с возникновением аналитического мышления. Если теоретический материал по основам архитектурной композиции – логическое построение объективных архитектурных закономерностей, то композиционные упражнения – это перевод логических рассуждений в образную форму, создание чувственных образов в творчестве, их субъективная трактовка. Поэтому наглядность макета проявляется не только в доступности органам чувств, но и том, что чувственное восприятие связано с определенными теоретическими знаниями по объемно – пространственной композиции, так как он (макет) отражает определенные композиционные закономерности.

Сооружения многих выдающихся мастеров архитекторы часто представляют собой комбинации простых геометрических объемов: жилые дома и виллы Ле Корбюзье, башня в Токио и башня «Херст Тауэр» архитектора Н. Фостера, Музей современного искусства Ф.Л. Райта. Создание этих произведений архитектуры, поражающих лаконизмом и выразительностью форм достигается решением множества непростых задач.

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ІНЖЕНЕРІВ-БУДІВЕЛЬНИКІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ВИЩОЇ МАТЕМАТИКИ

Ковальова Г.В. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

Важливу роль в підготовці студентів архітектурно-будівельних напрямів відіграє математика як універсальна міждисциплінарна мова для опису будівельних та архітектурних об'єктів, а також процесів, пов'язаних з будівництвом. Однак найбільшою проблемою в процесі навчання є дуже низька мотивація студентів до вивчення математики, тому що вони не усвідомлюють, де і як будуть використовувати свої знання. Крім цього, щоб підготувати фахівця, конкурентоспроможного на ринку праці, необхідно змістити акценти з процесу накопичення нормативних знань, умінь і навичок у площину формування й розвитку у студентів здатності практично діяти та творчо застосовувати набуті знання й досвід у професійній сфері. Тому основною метою при навчанні математики повинно бути формування у студентів вмінь моделювати такі процеси та явища, з якими вони зустрінуться у своїй професійній діяльності.

Для підвищення рівня професійної компетентності студентів на заняттях з вищої математики доцільно використовувати систему спеціально підібраних професійно-орієнтованих задач, тобто задач, що оперують з об'єктами професійної діяльності і орієнтовані на формування способу дій майбутньої професійної діяльності фахівців. Етапами розв'язання таких задач є: 1) складання математичної моделі об'єкта професійної діяльності, про який йдеться мова у задачі; 2) визначення опорних знань і дій, необхідних для розв'язання; 3) визначення необхідних фрагментів конспекту з математики та предметної галузі; 4) виконання дій з розв'язання задачі; 5) аналіз отриманого розв'язку. В процесі розв'язання визначаються об'єкти і їх характеристики, які надані в умові задачі, з'ясовується, що треба знайти. Крім того, визначаються декларативні знання (означення, властивості, теореми, ознаки, умови), необхідні для розв'язання, з'ясовується, які дії треба виконати, щоб розв'язати задачу, і які процедурні знання (формули та алгоритми) для цього необхідні. Працюючи з такими задачами, студент наочно бачить склад своєї діяльності, більш ефективно засвоює зміст навчання за допомогою механізму мимовільного запам'ятовування згідно з психологічною закономірністю засвоєння знань, яка полягає в тому, що знання формуються не до, а в процесі їх практичного застосування.

ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ МОВЛЕННЄВОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНІХ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

Ковальчук Т.С. *(Військова академія, м. Одеса, Україна)*

Поширення сучасних процесів світової глобалізації на теренах нашої країни зумовило активний розвиток військового співробітництва України з іноземними державами. Організація та проведення спільних навчань і маневрів, участь у миротворчих операціях, партнерство у підготовці військових кадрів викликають гостру необхідність у військових фахівцях, які були б спроможними здійснювати ефективну співпрацю з представниками інших країн. Таким чином, пошук найбільш ефективних шляхів формування і вдосконалення іншомовної мовленнєвої компетенції майбутніх військовослужбовців є актуальною проблемою сьогодення.

Іншомовна комунікативна компетенція включає низку компетентностей в аудіюванні, говорінні, читанні та письмі. Серед зазначених компонентів особливу увагу необхідно приділяти компетентності у говорінні, адже за умови сформованості відповідних умінь можливо набути здатності до реалізації усно-мовленнєвої комунікації в життєво важливих сферах і ситуаціях спілкування.

Перш ніж розглянути шляхи формування та удосконалення іншомовної компетенції в говорінні майбутніх офіцерів, зупинимось на питанні визначення мети навчання цього виду мовленнєвої діяльності.

Згідно з нормаитвними документами Міністерства Оборони України майбутні військовослужбовці повинні опанувати іноземну мову на рівні СМР-2, тобто функціональному відповідно до мовних стандартів НАТО STANAG 6001.

Володіння таким рівнєм дозволяє досить вільно спілкуватись на повсякденні суспільні та професійні теми. Кандидат повинен вміти описувати людей, місця і речі; розповідати про теперешні, минулі та майбутні події простими завершеними уривками; стверджувати, порівнювати і протиставляти факти; детально розповідати про свої враження, почуття, та власне ставлення; давати прямі інструкції і вказівки; запитувати і давати відповіді на нескладні запитання. Особа, яка володіє таким рівнєм, може свідомо і правильно користуватися простими найчастіше вживаними структурами та основними граматичними правилами, а більш складні структури використовувати неточно, або взагалі уникати. Кандидат повинен мати достатній лексичний запас, щоб висловлюватись на більшість тем, повязаних з повсякденним життям або виражати думку на абстрактні теми. Темп мовлення повинен бути досить

швидким, хоч нерідко можуть трапляютись паузи для граматичного і лексичного планування та реформулювання висловлювання.

Як свідчать наведені дані, вміння говоріння майбутніх офіцерів мають досягти достатньо високого рівня, що надасть їм можливість вільно почувати себе в автентичному іншомовному середовищі. У зв'язку з цим, на наш погляд, використання сучасних технологій навчання є найбільш перспективним напрямком у формуванні та вдосконаленні вмінь іншомовного говоріння курсантів вищих військових закладів освіти. На нашу думку, до найбільш ефективних технологій слід віднести навчання у співробітництві, метод проектів та ігрову діяльність.

Навчання у співробітництві, яке характериєується науковцями як найбільш успішна альтернатива традиційним методам, допомагає реалізувати особистісно-орієнтований підхід у навчанні. Основновною ідеєю навчання у співробітництві є виконання особистого завдання, працюючи в групі, тобто отримання спільного результату, який залежить від внеску кожного.

Метод проектів також набув широкого розповсюдження в практиці навчання іноземних мов. Науковці визначають цю технологію як дослідницько-пошукову діяльність, яка передбачає не лише досягнення певного результату, але й організацію процесу досягнення цього результату. Проект є самостійною роботою, в якій мовленнєве спілкування органічно вплітається в емоційно-інтелектуальний контекст іншої діяльності (гри, анкетування, випуску журналу тощо). Курсанти можуть активно взаємодіяти один з одним, здійснювати пошукову діяльність із особистісно значущої проблеми.

Актуальним залишається і використання ігрових видів роботи в процесі оволодіння майбутніми офіцерами іншомовним говорінням. Використання ігрових елементів створює сприятливий психологічний клімат, наближає процес навчання до реальних умов спілкування, допомагає особистості розкрити свій інтелектуальний потенціал. Адже гра, як складна та захоплююча діяльність, вимагає великої концентрації уваги, тренує пам'ять, розвиває мислення та мовлення, сприяє процесу соціалізації.

Вищезазначене дає змогу дійти таких висновків: формування іншомовної комунікативної компетенції належить до актуальних педагогічних проблем, вирішення яких має важливе значення для підвищення ефективності професійної підготовки майбутніх офіцерів; використання сучасних технологій навчання в оволодінні курсантами іноземною мовою сприятиме не тільки удосконаленню процесу формування іншомовної комунікативної компетенції майбутніх військовослужбовців, але й розвитку їхніх інтелектуальних здібностей, набуттю особистісно значущих для кожного знань та вмінь.

ОСОБЕННОСТИ КУРСА «ХИМИЯ ВЯЖУЩИХ ВЕЩЕСТВ» ДЛЯ СТУДЕНТОВ СПЕЦИАЛЬНОСТИ 6.060101 «ТЕХНОЛОГИЯ СТРОИТЕЛЬНЫХ КОНСТРУКЦИЙ, ИЗДЕЛИЙ И МАТЕРИАЛОВ»

Колесников А.В., Семенова С.В., Шарыгин В.Н. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г.Одесса, Украина)*

Одной из характерных черт высшего технического образования в странах Европы и, в будущем, Украины – переход к парадигме непрерывности, системности и целостности. Так, исследование свойств вяжущих материалов являются органической составляющей цепочек «материал – изделие – конструкция» и «научное исследование – техническая разработка – испытания– внедрение». В связи с этим одной из задач курса «Химия вяжущих веществ» является понимание студентами перехода от микроскопических свойств материалов и их изменений в процессе структурообразования к суммарным эксплуатационным характеристикам, используемым в строительно-технологической практике.

В рамках курса будущие инженеры-технологи изучают химические реакции и физико-химические процессы, сопровождающие твердение вяжущих веществ, с целью возможного управления процессами структурообразования для получения материалов с необходимыми прочностными свойствами. Поэтому лабораторный практикум по данной дисциплине составлен таким образом, что у каждого студента есть возможность самому исследовать различные процессы, происходящие при твердении вяжущих веществ, а также интерпретировать полученные результаты и сопоставлять их с известными теоретическими данными. Например, несколько лабораторных работ посвящены процессам, происходящим в твердеющем гипсовом тесте: исследование изменения пластической прочности в на пластометре Ребиндера, исследование изменения электропроводности с помощью реохордного моста, изучение тепловыделения с помощью термопары, изучение изменения объемов твердеющего образца методами дилатометрии и т.д. Важно отметить, что исследования проводятся каждым студентом на своем индивидуальном вяжущем веществе.

Таким образом, студенты по окончанию лабораторного практикума, сделав соответствующие выводы из проведенной работы, фактически выполняют небольшую научно-исследовательскую работу. Такой наукоемкий подход к проведению лабораторных работ, на наш взгляд, позволяет научить студентов получать и интерпретировать результаты исследований, а также способствует формированию аналитического мышления при выполнении любых технологических и инженерных задач.

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ СТУДЕНТОВ-АРХИТЕКТОРОВ В ПРОЦЕССЕ ХУДОЖЕСТВЕННО-ОЗНАКОМИТЕЛЬНОЙ ПРАКТИКИ ПО ЖИВОПИСИ

Коншина А.М. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Кафедра рисунка живописи и архитектурной графики организовывает художественно-ознакомительную практику студентов 2го курса по специальности «Архитектура». Она проходит как в г. Одесса, так и в других городах ближнего и дальнего зарубежья, с натурным обследованием и фиксацией памятников архитектуры, панорамы города, мостов, дворов и перспективы улицы. Под руководством преподавателей кафедры студентами решаются задания по выполнению поставленной задачи. Художественно-ознакомительная практика проходит на пленере после окончания 4 семестра обучения. Освоив материал, полученный в процессе выполнения курсовых работ, студенты закрепляют его, проходя эту практику. Коллектив кафедры и архитектурно-художественного института, в частности, поддерживает творческие связи со многими университетами и научно-исследовательскими институтами, творческими ассоциациями, благодаря чему, студенты имеют возможность пройти практику в разных городах и странах. Основное задание архитектора - это поиск решений, которые оптимально совмещают безопасность сооружения, рациональное использование площади и особенности оригинальной дизайнерской идеи. Для ясной и выразительной подачи этой идеи и поиска ее решения, архитектор обязан владеть средством передачи и воплощения своего замысла. Архитектурный рисунок, графика, «живой» этюд, используемый в пленэрной художественно-ознакомительной практике по живописи, является этим приемом. В процессе работы над архитектурным наброском, этюдом, развиваются острота восприятия натуры, зрительная память, умение минимальными средствами фиксировать характерные черты объекта. На кафедре рисунка, живописи и архитектурной графики архитектурно-художественного института, данная практика нацелена на изучение и создание пленэрной работы, где передача пространства в различных вариантах перспективы, из формирующих его элементов: рельефа местности, воды, растительности, архитектурных сооружений в реальном мире, способствует развитию создания творческих образов в архитектурной композиции. Последовательность заданий практики, раскрывает этапы изучения архитектуры населенных пунктов, городов, ее связи с ландшафтом

местности. Пленэрная практика средствами рисунка и живописи способствует созданию образа — от единичного архитектурного объекта до формирования целого города. Способствует развитию изучения цвето-воздушной и линейной перспективы, созданию колористического мировоззрения на основе натурных наблюдений, дает возможность дальнейшей деятельности работы по памяти и по представлению. Практика совершенствует профессиональную подготовку студентов, повышает общую художественную культуру. Она помогает развить наблюдательность, дает хорошую возможность ознакомиться с интереснейшими памятниками художественной культуры.

В процессе прохождения практики перед студентами стоят следующие задачи:

- познакомиться с природой данного региона: климатом, ландшафтом, характерными растениями;
- освоить законы линейной и воздушной перспективы;
- изучить изображение предметов и объектов, находящихся в световоздушной среде, в различных состояниях общей освещенности, зависящей от часа суток, изменений погоды;
- познакомиться с различными графическими материалами.

Основная часть практики проводится на природе и в городской среде, в местах имеющих не только уникальные архитектурные объекты, но и выразительную среду в целом, помогающую решать поставленные учебные задачи. Одновременно с изображением памятника архитектуры, панорамы города, архитектурного пейзажа, перспективы улицы, двориков с замкнутым внутренним пространством, мостов и т.д., студент должен изучать их историю, что потом пригодится ему в учебном процессе. Задачей практики является умение сформировать объемно-пространственное и художественно-композиционное мышление, использовать полученные знания и владение цветовосприятием в архитектурно-дизайнерском творчестве, овладеть принципами композиционного построения на картинной плоскости с использованием цвета и методике работы с натуры.

Художественно-ознакомительная практика по живописи, направлена на закрепление, расширение, углубление и систематизацию знаний студентов-архитекторов. Полученные навыки используют, на основе изучения предмета, связанного со спецификой специализации, для овладения целостной профессиональной деятельностью.

Итоги практики показывают готовность студента к дальнейшей профессиональной деятельности, владение практическими знаниями, умениями и навыками, необходимыми в выбранной студентом специальности.

ДИСТАНЦИОННЫЕ КОНСУЛЬТАЦИИ И ПРОВЕРКА СТУДЕНЧЕСКИХ РАБОТ – ПЛЮСЫ И МИНУСЫ

Корнеева И.Б. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

В курсе сопротивления материалов согласно учебному плану есть как аудиторные занятия, так и расчетно-графические работы, которые студент должен выполнять самостоятельно для лучшего усвоения и закрепления пройденного материла. Также предусмотрено и самостоятельное изучение некоторых тем курса. И так как сопротивление материалов является фундаментом технических дисциплин для любой строительной специальности, нельзя упускать такую возможность работы со студентами как дистанционное обучение. Это может быть, например, консультирование и проверка РГР по электронной почте.Такой вариант взаимодействия дает студенту возможность в любое время получить ответ на свой вопрос, а также помогает наладить диалог преподавателя со студентом.

По прошествии нескольких лет работы в этом направлении восторженность сменилась пониманием, что кроме несомненных плюсов у данного метода есть и минусы.

Плюсы всё те же: доступность, простота, отсутствие временной привязки, скорость ответа преподавателя, на защиту РГР студент может приходить с заранее проверенной работой; а также возросшая аккуратность самих работ и осознанность задаваемых вопросов, улучшение контакта со студентами, увеличение показателей успеваемости.

Отрицательные моменты, их немного, но они есть: совершенно неконтролируемый объем работы за оговоренное для ответа время, невозможность отвечать на письма в учебное время, так как студент отвлекается от занятий, получая уведомление на телефон.

Для коллег, которые только собираются осваивать данный метод, сложились небольшие рекомендации: создать отдельную почту для работы со студентами, в названии лучше использовать фамилию преподавателя и/или название дисциплины, почту располагать на ресурсе с дополнительным сервисом (например, гугл-диск), сразу сортировать письма по группам или работам, хотя бы раз в неделю удалять архив, увеличить оговоренное время ответа до двух суток (но не больше), предложить студентам схему: одно письмо – одна задача или один вопрос, проверку правильности решения задач вести с большого экрана и только после окончания занятий.

ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МОСТИ ТА ТРАНСПОРТНІ ТУНЕЛІ»

Костюк А.І., Постернак О.О., Дмитрієва Н.В. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

Характерними рисами реформування освіти є прагнення до підвищення якості освіти, фундаментальності та інтеграції, збільшення варіативності, ролі самостійної роботи і технологізації процесу навчання. Метою інформатизації є створення умов для розвитку особистості, її самовизначення й самореалізації. На досягнення цієї мети направлений освітній процес у навчальному закладі.

Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу має відрізнятися різноманітністю, відповідати варіативним освітнім програмам, розроблятися для всіх видів навчальної діяльності студентів і відрізнятися комплексністю.

Вимоги до змісту окремих компонентів навчально-методичних комплексів залежать від виду навчально-методичного матеріалу, але спільним має бути комплексний підхід.

Завданнями навчально-методичного комплекса:

- створення найкращих умов для управління освітнім процесом шляхом систематизації навчально-методичних матеріалів, що забезпечують підготовку студентів;
- оптимізація підготовки та проведення занять, інтенсифікація всього навчально-виховного процесу;
- активізація діяльності активності студентів через диференціацію завдань з урахуванням їх індивідуальних здібностей;
- забезпечення єдиних вимог до студентів;
- організація та регулювання методичної роботи викладачів та кафедр;
- забезпечення навчально-методичними матеріалами всіх видів занять і навчальної та позааудиторної діяльності;
- надання методичної допомоги студентам та викладачам;
- забезпечення безперервності та продуктивності внутрішньої системи підвищення кваліфікації працівників освітнього процесу.

Якісна розробка та постійне вдосконалення нормативної та навчально-методичної документації - це складова частина створення оптимального комплексного навчально-методичного забезпечення освітнього процесу з навчальних дисциплін. Важливо, щоб вся ця документація була не формальним

набором документів, а дієвим інструментом підвищення результативності освітнього процесу.

Забезпечення студентів навчально-методичним комплексом допоможе засвоїти новий матеріал, диференціювати, індивідуалізувати навчання, удосконалювати контроль і самоконтроль, звільнити час для дослідницької роботи, а отже, підвищити ефективність навчального процесу.

Кафедри проводять значну методичну роботу, спрямовану на створення навчально-методичних матеріалів, що дозволяють:

- викладачеві застосовувати більш ефективні, оптимальні методи і прийоми роботи або освоїти нові технології в навчанні;
- студентам ефективно виконувати навчальну діяльність;
- навчальному закладу забезпечити високу якість професійної підготовки фахівців.

В 2009 році Одеською академією будівництва та архітектури відкрито підготовку за спеціальністю «Мости та транспортні тунелі».

В даний час на ОКР «бакалавр» навчається 44 студента, на ОКР «спеціаліст» 4, на ОКР «магістр» 3.

Фахівці спеціальності «Мости та транспортні тунелі» отримують теоретичні знання та практичні навички з розрахунків конструкцій мостів та транспортних тунелів з застосуванням сучасних методів, з розробки документації проектів мостів та тунелів різного призначення і проведення будівельно-монтажних робіт, з використанням сучасних матеріалів, технологій та техніки, з забезпечення їхньої надійності експлуатації .

В навчальних та робочих планах чітко визначені місце та функції кожної дисципліни, вимоги до знань і умінь з кожної з них. Відповідно до потреб підготовки таких фахівців, кожного поточного навчального року відбувається оптимізація робочого навчального плану, в якому враховуються поточні зміни, організаційні та методичні вдосконалення навчального процесу.

Рівень демократизації начально-виховного процесу забезпечується залученням студентів до участі в управлянні навчально-виховним процесом. Означене залучення здійснюється шляхом самостійного вибору кафедри на дипломне проектування, обговорення зі студентами наслідків контрольних випробувань, розбір обґрунтованості оцінок та помилок.

Навчально-методичне забезпечення всіх видів самостійної роботи, передбачених освітньою програмою спеціальності, часто не систематизоване. Досить повно представлені навчально-методичні комплекси лабораторних робіт, курсового та дипломного проектування. Разом з тим у них

часто даються неповні переліки навчально-методичних матеріалів, не пропонуються чіткі алгоритми роботи.

Комп'ютерні засоби навчання збільшують інформативність навчального процесу, збагачують його зміст, створюють умови для його інтенсифікації, кардинально змінюють технології інформаційного методичного забезпечення. Виникає необхідність створення автоматизованих баз даних науково-методичної інформації, інформаційно-методичного забезпечення навчального процесу і створення бази для впровадження елементів дистанційного навчання.

Планування навчально-виховного процесу включає такі основні позиції:

1. Навчальна робота та виховні заходи щодо її підтримки.
2. Поточна атестація та контроль якості знань студентів.
3. Культурно-освітнє виховання.
4. Залучення студентів до науково-дослідної роботи.

На кафедрах, що забезпечують цю спеціальність, щорічно аналізується наявна база навчально-методичного забезпечення і на основі цього аналізу вирішується питання щодо розробки необхідних для забезпечення навчання методичних матеріалів.

В цілому спеціальність забезпечена необхідними конспектами лекцій, методичними вказівками до лабораторних робіт, методичними вказівками до практичних занять, методичними вказівками по індивідуальній роботі.

Слід відмітити, що про якість підготовки фахівців цієї спеціальності свідчить те, що в минулих роках на Всеукраїнських олімпіадах «Мости і транспортні тунелі» наші студенти займали призові місця.

Одночасно існують невирішені та проблемні питання:

- необхідно підвищити авторитет даної спеціальності, вирішити проблеми прийому та формування контингенту студентів, зв’язку з профільними підприємствами та подальшим працевлаштуванням випускників;
- забезпечити залучення фахівців відповідно профілю спеціальності; підготовку фахівців через цільову аспірантуру;
- підготовити на випускаючих кафедрах магістерські програми підготовки фахівців ОКР «магістр», які б відповідали сучасним вимогам;
- забезпечити підвищення кваліфікації викладачів, в тому числі за рахунок опанування програмних комплексів для розрахунків мостових споруд;
- забезпечити в повній мірі необхідними методичними розробками дисципліни програм підготовки ОКР «бакалавр», «спеціаліст» та «магістр»;
- продовжити роботу по формуванню базової по цій спеціальності кафедри на базі кафедри будівельних конструкцій;

МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ

Кошельник О.Л., Холодкова О.Л., Фнтонова Н.А., Десятський В.В.
(Одеський національний медичний університет, м. Одеса, Україна)

В сучасних умовах в медичному вузі особлива роль відводиться фундаментальним дисциплінам, так як медико-біологічні предмети створюють базис для клінічних кафедр, в зв'язку з цим особливо гостро стоять питання про підвищення рівня знань у студентів молодших курсів. В даний час здійснюється перехід до компетентнісно-орієнтованої освіти, коли в результаті інтегрування понять знання-розуміння-навички формуються здатність і готовність до професійної діяльності, що позначаються як компетенції. Сучасний рівень медицини визначає необхідність таких компетенцій як готовність пов'язувати свою професійну діяльність з продовженням освіти, здатність самостійно працювати з інформацією, приймати рішенняю. Навчання іноземних студентів у медичному вузі має свої особливості, в зв'язку з цим більшої значущості набуває спадкоємність дисциплін, яка пов'язана з достатнім рівнем знань з фундаментальних предметів (анатомія, фізіологія). Вивчаючи системну анатомію, студенти отримують знання, які використовуються на наступних курсах, тому виклад матеріалу має забезпечити високу ступінь виживання знань. Перед викладачами стоїть завдання підвищення результативності навчальної діяльності, що забезпечує високий рівень знань з предмета. Навчальний процес повинен бути орієнтований на формування професійних компетенцій, що дозволяють творчо мислити, використовувати обсяг наукової інформації по базисних дисциплінам для сприйняття клінічних дисциплін і прийняття відповідальних рішень при постановці діагнозу і виборі плану лікування. Робота з іноземними студентами вимагає пошуку адекватних засобів і технологій процесу освіти. У своїй роботі ми використовуємо різні способи інтенсифікації навчального процесу, такі, як застосування прийомів (традиційних та інноваційних), що володіють найбільшими навчальними здібностями; збільшення індивідуальної практики кожного окремого учня в цій галузі знання протягом аудиторних і позааудиторних занять; стимулювання інтелектуальної активності студентів.

Проведення занять англійською мовою передбачає створення позитивної емоційної атмосфери, що є запорукою результативної роботи в освоєнні даного предмета. Діяльний підхід в методиці викладання анатомії людини англійською мовою передбачає не тільки вивчання навчального матеріалу, а й підготовку до його використання. Студенти повинні свідомо підходити до навчального

процесу з чітким розумінням мети навчання і етапів роботи, спрямованих на її досягнення. Для вироблення навичок і вмінь в навчальний процес вводяться проблемні завдання. Застосування пасивних прийомів навчання не забезпечує постійно активного режиму роботи студентів. Іноземні студенти дуже люблять проводити самостійний аналіз навчального матеріалу, а завдання викладача - коригувати цей процес. На етапі аудиторної самостійної роботи можуть бути ефективними мікрозадачі із застосуванням знань, отриманих в ході пояснення нового матеріалу, коли перед студентами стоїть завдання відібрати відповідну інформацію, оцінити її та класифікувати. Це забезпечує постійне тренування з використанням навчального матеріалу з урахуванням різноманітних аспектів його застосування. Індивідуальний підхід в роботі з іноземними студентами може бути ефективним у тому випадку, якщо він здійснюється одночасно за двома напрямками. Перший напрямок полягає в підборі методик викладання на основі диференціації студентів за індивідуальними особливостями пізнавальних процесів. Другий напрямок - індивідуалізація - передбачає формування навчальних умінь, що компенсують недоліки в розвитку здібностей. При індивідуальному підході робота викладача має подвійний зміст. З одного боку, студенти повинні отримувати знання, які сприяють розвитку мислення. З іншого боку, викладач повинен орієнтуватися на рівень розвитку мислення студентів. Студентам з переважанням конкретного мислення необхідно давати спеціальні вправи для формування зв'язків між частинами досліджуваного матеріалу, а для студентів з високим рівнем абстрагування і розвиненими здібностями до інтеграції можна пропонувати творчі завдання з включенням клінічних моментів. Для раціонального проведення практичних занять дуже важливо правильно складати творчі завдання, що дозволяють краще засвоювати матеріал і здійснювати поточний контроль розуміння викладеного матеріалу. Викладач повинен сприяти виробленню стійких мотивацій для вивчення даного предмета. У нашій практиці ми застосовуємо різні методи, засновані на посиленні клінічної значущості предмета. Студенти повинні чітко уявляти, що без достатніх знань з анатомії людини неможливо набути професійних навичок. Уже з перших практичних занять викладач починає формувати інтерес до досліджуваного предмета шляхом застосування наочних методів викладання, залучення студентів до виготовлення анатомічних препаратів, що суттєво впливає на досягнення мети навчання. Дуже ефективно залучення іноземних студентів в роботу студентського наукового гуртка при кафедрі анатомії людини. Все це спонукає до формування необхідних компетенцій для майбутньої професійної діяльності.

ТЕХНОЛОГИЯ УПЛОТНЁННОГО ОПРОСА НА ЗАНЯТИЯХ

Кравченко С.А., Мельник М.В. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Опрос является важным составляющим компонентом учебного процесса, позволяя систематически проводить текущий контроль, качественно оценивать усвоение материала. На лекционных и практических занятиях опрос является одним из видов самостоятельной работы обучающихся, способствующих развитию их самостоятельности и закреплению знаний.

Среди видов опроса выделяется уплотненный опрос, эффективно используемый многими опытными педагогами. Своё название он получил благодаря тому, что при его использовании, преподаватель экономит время на проверку знаний и навыков студентов, «уплотняя» различные формы и методы контроля, сжимая и помещая их в отрезок времени, отводимый в методике преподавания на опрос в начале урока.

Уплотненный опрос иначе называется комбинированным [1], так как представляет собой комбинацию различных форм повторения, фиксации и проверки знаний. Такая технология позволяет в ходе опроса проверить и оценить гораздо большее количество студентов и осуществлять стимулирование всей аудитории, группы обучающихся при опросе.

Рассмотрим организацию уплотнённого опроса на следующем примере.

1-й шаг – начало уплотнённого опроса. Одному или двум студентам отводится 5 минут на подготовку ответа у доски, нескольким студентам даются задания для индивидуальной работы.

2-й шаг – фронтальная работа. В течение тех 5 минут, которые отведены на подготовку ответа у доски, с остальными студентам преподаватель проводит устный фронтальный опрос по ключевым понятиям изучаемого раздела. 1-3 наиболее активных студента за эту работу могут получить балы.

3-й шаг – оцениваемый ответ у доски. Перед тем, как поставить была, преподаватель просит группу проанализировать и оценить ответ товарища [2]. Анализ и оценивание, выполненные другим студентом, также оцениваются.

4-й шаг – студенты, работавшие индивидуально, сдают выполненные задания. Их преподаватель может проверить в течение урока.

5-й шаг – завершение уплотнённого опроса, общая оценка работы группы на данном этапе лекционного, или практического занятия.

Собственно уплотнение при технологии уплотненного опроса достигается посредством…

- разделения учащихся для разных видов учебной работы;
- использования в ходе опроса разных методов контроля;
- сочетания индивидуальных и фронтальных форм организации учебно-познавательной деятельности;
- организации самоконтроля и взаимоконтроля, стимулирования самостоятельности учащихся.

Таким образом, при уплотненном опросе удается опросить большинство учащихся, основательно проверить их знания, воспроизвести обширный по размеру материал, оценить уровень его усвоения. Кроме того, в технологию уплотнённого контроля хорошо вписывается использование обучающих информационно-коммуникационных технологий и электронных образовательных ресурсов. Так, интерактивная доска позволит учащимся задействовать богатый иллюстративный материал при подготовке ответа у доски, а электронные тесты могут заменить традиционные карточки, используемые в качестве индивидуальных заданий (это особенно актуально, когда в классе на всех учеников не хватает индивидуальных рабочих мест за компьютерами).

Итак, технология уплотнённого опроса имеет следующие особенности:

1) обеспечивает существенную экономию времени при проведении текущего контроля;
2) позволяет включить в работу всех студентов;
3) способствует развитию у студентов самостоятельности, навыков самоконтроля;
4) реализует разнообразие форм и методов контроля за счёт комбинирования индивидуального контроля с фронтальным и групповым;
5) предоставляет возможность использовать программные системы для проверки учеников даже в условиях нехватки рабочих мест;
6) предъявляет повышенные требования к квалификации педагога, требует от него постоянного переключения внимания для организации и контроля деятельности обучающихся.

Литература:

1. Методика контроля в учебном процессе: виды, методы и приемы, формы и организация. – URL: http://paidagogos.com/p=140.
2. Сидоров С.В., Гаврилов А.Г. Теоретические предпосылки проектирования рефлексивной компетентности // Мир науки, культуры, образования. – 2010. – № 1. С. 253-256.

РОЛЬ ДІЛОВОЇ ГРИ У НАВЧАННІ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ

Кравченко Т.Ю., Горностаєва Н.Ю., Копійка Г.К., Васильченко Л.В.
(Одеський національний медичний університет, м.Одеса, Україна)

Питання якісної підготовки медичних кадрів залишається досить актуальним. Неперервна професійна освіта передбачає формування і підтримання професійної діяльності лікарів. Важливість і необхідність якісної підготовки інтернів-педіатрів та медичних вузів у системі підготовки майбутнього спеціаліста незаперечна.

Дуже важливо, щоб в результаті цього навчання кожен інтерн опанував тими знаннями, вміннями і навичками, які дозволять йому після закінчення вузу працювати в закладах первинної ланки охорони здоров'я.

Однією з ланок підготовки інтернів є ділова гра, яка імітує професійну діяльності в обстановці, максимально наближеної до умов реального життя. Тим більше, що проблема браку хворих за деякими темами занять зустрічається досить часто.

Ділові ігри - один з методів активного навчання, що поліпшують якість навчання в порівнянні, як з традиційними, так і іншими методами і засобами навчання:

- це оптимізація професійного мислення за допомогою навчальних алгоритмів;
- оптимізація професійних умінь і навичок за допомогою програмованого навчання;
- моделювання професійної діяльності, найвища форма якого - дидактичні ігри як новий ефективний метод підготовки лікаря.

Зміст навчальної ігрової імітації полягає в тому, щоб виховати в інтерна практичне вміння безпомилкової диференціальної діагностики, клінічно подібних захворювань, достовірного діагнозу та оптимального лікування хворого. Переваги ділової гри перед іншими видами навчання полягають у тому, що ділова гра, імітуючи ситуації, реальні в майбутній професії, розвиває вміння шукати і працювати з інформацією, дозволяє значно активізувати творчі можливості лікаря-інтерна.

Принципово важливо підкреслити, що клінічні ігри, в основі яких лежить диференційна діагностика, а вже потім лікування, повинні обов'язково називатися з провідного клінічного синдрому.

Ділові ігри проходять, як правило, у формі узгодженого групового розумового пошуку, що вимагає залучення до комунікацію всіх учасників гри. За своєю суттю цей метод навчання є особливою формою комунікації. У будь-якому типі комунікації один з учасників є доповідачем, який висловлює свою точку зору. Другий учасник є помічником, який, сприймаючи сказане і зроблене, намагається захистити точку зору доповідача. Завершується ділова гра підведенням підсумків, де основна увага спрямована на аналіз її результатів, найбільш значущих для практики.

У процесі підготовки й проведення ділової гри, кожен учасник повинен мати можливість для самоствердження й саморозвитку. Викладач повинен допомогти учневі стати в грі тим, ким він хоче бути, показати йому самому його кращі якості, які могли б розкритися в ході спілкування. Ділова гра - це контрольована система, тому що процедура гри готується, і коректується викладачем. Якщо гра проходить у планованому режимі, викладач може не втручатися в ігрові відносини, а тільки спостерігати й оцінювати ігрову діяльність учнів. Але якщо дії виходять за межі плану, зривають мети заняття, викладач може відкоригувати спрямованість гри і її емоційний настрой.

Основні завдання, які необхідно ставити перед інтернами під час ділових ігор:

- навчити майбутнього педіатра створювати психологічний клімат спілкування з хворою дитиною, її батьками та родичами;
- навчити інтерна проводити диференціальну діагностику та призначити оптимальну тактику лікування;
- ефективно діяти на амбулаторному прийомі у поліклініці в ролі дільничного педіатра.

У процесі підготовки до ділової гри у інтернів-педіатрів з'являється мотив для активного пошуку діагностичної інформації відповідно виконуваної ним ролі, виробляється навик роботи з отриманою інформацією. Пошук конкретного рішення поставленої задачі змушує інтерна переключитися на активні форми навчання, зокрема, самонавчання. Інтерн, який погано підготувався до заняття, не зуміє розібратися в запропонованій клінічної ситуації не досягне своєї мети прийняття правильного рішення.

Ділова гра супроводжується мобілізацією творчих можливостей інтернів і створює емоційну мотивацію до активного пошуку інформації, її використання у вирішенні конкретної задачі.

Таким чином, ділова гра розвиває вміння шукати і працювати з інформацією, дозволяє значно активізувати творчі можливості інтерна, що дозволяє підготувати самостійного, думаючого дільничного лікаря-педіатра.

СОДЕРЖАНИЕ ПРЕДМЕТА «МИКРОБИОЛОГИЯ» В КОНТЕКСТЕ ЭКОЛОГИЗАЦИИ ОБРАЗОВАНИЯ

Крушинская Т.Ю. (*ГУ «Днепропетровская медицинская академия МОЗ Украины», г.Днепропетровск, Украина)*

Экологизация образования - один из важнейших факторов устойчивого развития, гармонизации взаимоотношений природы и общества, обеспечения качества и безопасности жизни людей. Являясь органичной составляющей системы образования, экологизация вырабатывает новое миропонимание системы «общество-природа» как самоорганизующейся, способной к саморегуляции и самовоспроизведению непрерывно эволюционирующей. Таким образом возникает новый подход к деятельности, основанный на формировании ноосферно-гуманитарных ценностей. Экологизация образования предполагает не столько изучение отдельного предмета «экология» студентами разных специальностей или включение информации об окружающей среде (отдельные элементы природоведческого или краеведческого содержания) в программы естественно-научных, технических и гуманитарных дисциплин, сколько проникновения экологических идей, понятий, принципов эти дисциплины, а также подготовку экологически грамотных специалистов самого различного профиля.

Изучение микробиологии входит в программу подготовки многих специалистов как производственного так и социального сектора. Эта дисциплина имеет значительный потенциал в решении задач экологизации образования. Представляя собой раздел биологии она, естественно, включает знания об экологии микроорганизмов: их роли в биоценозах и биосфере в целом, участии в круговоротах важнейших элементов, ассоциативных взаимодействиях внутри микробоценоза и с другими участниками природных сообществ. Важной является информация природоохранного характера: о биологических способах обезвреживания различных отходов и использовании микробов-биосенсоров для контроля загрязнений окружающей среды. Усвоение этих знаний формирует профессиональную компетентность в части ее экологического компонента.

В содержании предмета «микробиология» можно также выделить вопросы, которые не являются собственно экологическими, но способствуют развитию экологического мышления. Сюда относится изучение инфекционного процесса через взаимодействие факторов, связанных с организмом человека, микробом-возбудителем и окружающей средой, в том числе социальной. Рассмотрение такого явления как коллективный иммунитет наглядно поясняет положение о

популяционном уровне экологических процессов и в то же время позволяет осознать возможность личного влияния на них своим ответственным поведением. Культивирование ауксотрофных микроорганизмов на лабораторных занятиях убеждает в реальности закона лимитирующего фактора, а наблюдение за динамикой роста бактерий в стационарной культуре – закона константности. Проникновение в сущность закона динамического равновесия достигается в ходе изучения микробиологических основ антибиотикотерапии в связи с такими актуальными проблемами современности как распространение резистентных форм микроорганизмов, осложнения антибиотикотерапии, целесообразность использования генов антибиотикоустойчивости в качестве маркеров при получении генетически-модифицированных организмов, применения кормовых антибиотиков в животноводстве.

Изучение медицинской микробиологии приводит студентов к осмыслению правила обязательности заполнения экологических ниш: на фоне успехов в борьбе с эпидемическими инфекциями все чаще возбудителями заболеваний людей становятся условно-патогенные микроорганизмы, а общее число патогенов в природе возрастает. Причем здесь можно проследить, как экологическая закономерность реализуется через социальные механизмы: из-за увеличения мобильности людей лихорадка Эбола и болезнь Лайма, ранее локально распространенные в тропических странах, теперь встречаются и в Европе. Микробиология дает материал и для осознания относительности экологических закономерностей, в частности, закона конкурентного исключения: нередки случаи, когда у одного больного обнаруживается сразу 2 или 3 возбудителя разных заболеваний, передающихся половым путем, причем инфекции носят хронический характер.

Особый интерес представляет изучение нормальной микрофлоры человека. В этом случае человеческий организм выступает естественной средой обитания для сотен видов микроорганизмов, которые, в свою очередь, необходимы для его нормального функционирования. Под действием определенных факторов качественный и количественный состав, активность и локализация нормофлоры может изменяться, приводя к различной патологии, что может быть рассмотрено и с точки зрения нарушения экологических взаимосвязей. Осознание собственного организма как одной из экосистем происходит не только на профессиональном, но и на личном уровне, а потому особенно важно для формирования экологического мышления.

Как видим, содержание дисциплины «микробиология», даже в его существующем виде, позволяет решать важные задачи экологизации образования при использовании соответствующих методик подачи учебного материала.

ОСОБЕННОСТИ ПРЕПОДАВАНИЯ СКУЛЬПТУРЫ В СИСТЕМЕ АРХИТЕКТУРНО-ХУДОЖЕСТВЕННОГО ОБРАЗОВАНИЯ

Кубриш Н.Р. *(Одесская государственная академия строительства и архитектур*ы, *г. Одесса, Украина*)

Архитектоническое начало скульптуры сближает ее с архитектурой. Взаимодействие этих видов искусств осуществляет архитектурно-художественный синтез, в результате которого возникает новое эстетически-образное качество и восприятие архитектурного пространства и жизненной среды. В синтезе искусств ведущую роль играет архитектура, которая определяет место и организует пространство, идейную и художественно-стилевую направленность, масштаб, технику исполнения и общие принципы композиции.

В условиях развития современного общества и процессов урбанизации разрушаются многие формы синтеза искусств, прежде всего, архитектурно-художественного. Прогрессирующее отчуждение архитектуры современного города от человека порождено отсутствием средового подхода, учитывающего синтез всех компонентов его наполнения. Поэтому наиболее важной для архитектора является способность подходить к решению проектных проблем с позиций художника, свободно оперирующего языком пластического моделирования в изменчивом контексте процессов урбанизации. В этой ситуации особенно повышается значимость художественно-ориентированной проектной практики. Следовательно, в методике организации профессиональной подготовки будущих архитекторов важное место должно быть уделено принципам гармоничной и многогранной связи архитектурного проектирования с изобразительным искусством, формирование понимания стилевого единства окружающей человека среды.

Учебная программа дисциплины «Скульптура» разработана с учетом особенностей подготовки будущих архитекторов и взаимосвязана с такими учебными программами профессионально направленных дисциплин как «Рисунок», «Объемно-пространственная композиция», «Архитектурное проектирование», «Живопись», «История искусств». В учебном процессе заложены эффективные формы и методы обучения скульптуре, основанные на взаимодействии историко-педагогических традиций, необходимых в подготовке профессионально грамотного и художественно образованного архитектора, обладающего высоким эстетическим вкусом.

Процесс обучения искусству скульптуры имеет две стороны: с одной стороны необходимо владеть теоретическими знаниями, с другой – нужна непрерывная практика, в процессе которой происходит совершенствование определенных приемов и технических навыков. Эти две составляющих учебного процесса должны находиться в постоянном взаимодействии, делая процесс обучения основам скульптуры более динамичным и результативным.

Основой методики преподавания дисциплины являются практические занятия в сочетании с такими учебными формами как краткие лекционные сообщения по теме занятий и консультации. Краткие лекционные сообщения служат теоретической подготовкой к практическим занятиям, способствуют более профессиональному и осмысленному выполнению учебных заданий студентами. В них раскрываются основные закономерности лепки объемных форм и рельефа различной сложности, рассматривается методика выполнения заданий, а также основы пластической анатомии человека (головы) и конструктивных и пластических особенностей геометрических фигур, предметов, растений и животных, изучаются принципы гармоничной и многогранной связи (синтеза) скульптуры с архитектурой.

Практическая часть программы дисциплины включает в себя ряд учебных аудиторных и самостоятельных заданий, в процессе выполнение которых студенты приобретают профессиональные знания, навыки и умения в овладении различными техниками, методами и видами лепки (рельеф, круглая скульптура); знакомятся с материалами и инструментами, которые используются в скульптурной практике; обучаются основам стилистического анализа скульптуры; формируют умение лепить разнообразные объекты с натуры и по представлению, а также пользоваться выразительными средствами скульптуры; развивают художественное мышление, зрительную память и представление, творческое воображение, художественные способности; повышают интерес к овладению искусством скульптуры.

Методическая последовательность изучения студентами закономерностей и методов рельефного изображения на плоскости и особенностей формообразования в круглой скульптуре, а также развитие профессиональных навыков и умений пластического моделирования выстроена по принципу «от простого – к сложному». В методике преподавания дисциплины учебные задания разработаны на сочетании основ реалистического изображения и особенностей декоративной стилизации (формообразования). Прием чередования заданий, имеющих диаметрально противоположные требования и задачи, позволяют изучать и применять в практической работе различные выразительные средства скульптуры и технические приемы.

Таким образом, учебной программой дисциплины предусматриваются следующие аудиторные задания: «Лепка рельефа растительного орнамента с гипсовой модели», «Лепка рельефа композиции из простых геометрических тел», «Лепка античной маски с гипсовой модели».Самостоятельная работа состоит из выполнения двух творческих композиций «Рельеф стилизованного орнамента» и «Рельеф стилизованной маски (маскарон)». Задания для самостоятельной работы студентов предполагают более свободную реализацию творческого замысла. Творческий процесс разделяется на несколько последовательных стадий: поиск идеи – замысла и его разработка, затем – воплощение идеи посредством средств выражения и материалов скульптуры в гармоничном синтезе с архитектурой. Студенты постигают основы скульптурной композиции в ее взаимосвязи с архитектурным пространством и плоскостью, изучают принципы архитектурно-художественного синтеза различных исторических эпох. Эти задания дают возможность студентам освоить и изучить разнообразные приемы и методы скульптурной пластики– от копирования простого растительного орнамента с гипсовой модели – к пониманию закономерностей уплощения объемных форм в рельефе, особенностей формообразования и моделирования в круглой скульптуре, основных принципов декоративной стилизации и стилистической взаимосвязи с архитектурным пространством или плоскостью. Творческая работа вне аудитории помогает студентам учиться организовывать свою работу, искать идею, формулировать цели, выявлять скрытые особенности натуры, выразительно решать композиционные задачи, совершенствовать техническое мастерство в области скульптурной пластики, выявляет и развивает художественно-творческий потенциал. Следует отметить, что скульптура в данном случае является не только средством изучения пластической грамоты и формообразования, но также может служить основой для методических инноваций в использовании заданий изобразительного цикла в учебном проектировании.

Таким образом, дисциплина «Скульптура» играет важную роль в системе подготовки профессионально грамотного и художественно образованного архитектора. В связи с этим появилась объективная потребность в осмыслении специфики обучения скульптуре. В разработке методик и базовых учебных программ по данной дисциплине должны учитываться особенности и специфика будущей профессиональной деятельности. Взаимодействие архитектурного проектирования и скульптуры повышает эффективность форм и методов обучения, а также формирует у студентов понимания принципов и основ синтеза архитектуры и изобразительного искусства.

СУЧАСНІ ПОГЛЯДИ НА ПЕРСПЕКТИВУ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ

Кудінова О.Л. (*Одеський коледж комп'ютерних технологій Одеського державного екологічного університету)*

Система освіти має готувати самодостатніх фахівців, у відповідності до міжнародних стандартів, які готові до рішення будь-яких питань у професійній діяльності.

Система освіти повинна готувати фахівців адаптованих до життя у світі багатоманітних зв′язків, від контактів з найближчим оточенням до глобальних. Саме глобалізація характеризує тенденцію до єдності світу і до загострення в цивілізованих рамках конкуренції між державами.

Освіта має набути інноваційного характеру, а її продукт – фахівець повинен бути здатним до інноваційного типу життя в сучасних умовах життєдіяльності.

В інформаційному суспільстві економічні знання стають безпосередньо продуктивною силою. Тобто студент у ході навчання повинен набути важливих компетенцій через знання., що дасть змогу знаходити оптимальні рішення в будь-яких життєвих ситуаціях.

Систематичне оновлення змісту навчання, поліпшення якості освіти.

Економічні спеціальності популярні в будь який час і будь-якій країні і посідають вагоме і визначне місце в житті суспільства. Тому підготовка в вищих навчальних закладах фахівців з економіки – є обумовлено саме сьогоденими вимогами і актуальністю для нашої країни.

Вища економічна освіта передбачає забезпечення фундаментальної, практичної підготовки фахівців, які мають визначити темпи і рівень науково-технічного, економічного прогресу, формування інтелектуального потенціалу суспільства як його найбільшої цінності.

Освіта XXI століття – це не лише надання знань і вихованності особистості. Освіта в добу глобалазації та високих технологій – це чинник соціальної стабільності, економічного добробуту, конкурентоспроможності та національної безпеки.

Література:

1. Закон України «Про вищу освіту»» //Освіта-2014р – 01 липня, №1576
2. Галузеві стандарти вищої освіти.
3. Національна доктрина розвитку освіти //Освіта України. – 2002. – 23 квітня.
4. Указ Президента України «Про заходи щодо пріоритетного розвитку освіти в Україні» від 30 вересня 2010 р. № 926.

РОЛЬ ПРЕПОДАВАТЕЛЯ В ОБУЧЕНИИ ИНОСТРАНЦЕВ ЯЗЫКУ

Кулибаба М.О. (*Одесская государственная академія строительства и архитектуры, г. Одесса)*

Обучение русскому языку как иностранному – это совместная работа преподавателя и учащихся. В центре находится учащийся как субъект учебной деятельности, между ним и преподавателем должны установиться партнерские отношения для достижения намеченной цели.

Одной из главных целей преподавателя является создание всех условий для активной совместной учебной деятельности учащихся в учебных ситуациях. Преподаватель должен дать возможность студентам осмыслить новый языковой материал, получить достаточную устную практику для формирования необходимых навыков и развития речевых умений, выполняя посильные для него задания в собственном темпе.

Основная цель обучения языку состоит в овладении именно устной речью как средством общения. На занятиях усваиваются речевые образы, необходимые для общения в актуальных для обучаемого сферах и ситуациях (в первую очередь, конечно, это учебно-профессиональная и социально-культурная сферы). Важное место преподавателем отводится теоретическим сведениям о языке, а также формированию письменной речи в разных ее видах (составлению сжатого варианта текста, тезисов, аннотации, реферата, обзора научных статей). Чтобы научить владеть языком, преподаватель осуществляет обучающие действия (объясняет новый материал, задает вопросы и т.д.). Для эффективности обучения украинскому (русскому) языку преподаватель должен уметь управлять своими обучающими действиями и сознательно их организовывать.

Цель обучения языку в целом состоит в развитии интеллекта учащегося и его логического мышления. Практика акцентирует внимание на применении теоретических сведений о языке в упражнениях, которые выполняются как устно, так и письменно. Ищущий преподаватель и увлеченные студенты используют много увлекательных речевых взаимодействий. Методикой накоплено множество приемов и упражнений, вовлекающих студентов в естественную вербальную деятельность.

Свободное и полное освоение языка - длительный и трудоемкий процесс, поэтому он должен быть организован с учетом индивидуально–психологических, возрастных и национальных особенностей личности обучаемого, а также его интересов.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СУЧАСНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ РАДІОЕКОЛОГІВ

Курятников В.В. *(Одеський державний екологічний університет, м. Одеса, Україна)*

Створення навчально-методичного комплексу є необхідною умовою підготовки фахівців за будь-якою спеціальністю. Такий комплекс обов'язково включає до себе робочі програми усіх навчальних дисциплін та програми практичної підготовки разом з конспектами лекцій, посібниками та підручниками, які забезпечують освітньо-професійну підготовку. Невід'ємною частиною такого комплексу є також набори контрольних завдань для перевірки знань студентів та методичних вказівок для лабораторних і практичних робіт.

В Одеському державному екологічному університеті (ОДЕКУ) підготовка фахівців радіоекологів здійснюється по двом освітньо-кваліфікаційним рівням - бакалаврському та магістерському. На обох рівнях особливістю навчально-методичного комплексу є наявність лабораторного практикуму. Як правило, проведення лабораторних робіт має за мету – придбання вмінь та навичок у роботі із радіоактивними ізотопами при вивченні роботи радіометрів, дозиметрів та визначенні за їх допомогою радіоактивності, доз або потужності доз випромінювання. До недавнього часу можливість непотрібного опромінювання завжди ускладнювала процес навчання студентів. Однак у теперішній час є можливості запобігти цим труднощам шляхом використання віртуальних джерел іонізуючого випромінювання, або їх моделей.

Створення та використання віртуальних джерел іонізуючого випромінювання з іншого боку дозволяє удосконалити та розвинути методи дистанційної форми навчання, коли студенту поза межами навчального закладу потрібно отримати та засвоїти практичні знання та вміння при роботі із лабораторними приладами.

Потужним методом у навчанні радіоекологів на будь-якому етапі їх підготовки в ОДЕКУ є лабораторний практикум на комп'ютерній основі «ГАММАЛАБ», призначений для моделювання в реальному часі апаратурних гамма-спектрів напівпровідникових та сцинтиляційних детекторів під час вимірювань джерел довільного радіонуклідного складу. Комплекс інтегровано до спектрометричного програмного забезпечення, яке постачається під маркою «ЛСРМ» - відомого виробника програмних продуктів у галузі спектрометрії [1] .

Література:

[1] - Пакет программ LSRM-2000. Руководство пользователя.–Менделеево Московской обл.: ГП "ВНИИФТРИ", ООО "ЛСРМ", http://www.lsrm.ru.

К ВОПРОСУ ОБ ИЗУЧЕНИИ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА СТУДЕНТАМИ МАГИСТРАТУРЫ

Кусаковская В.А. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г .Одесса, Украина)*

Программа по английскому языку для студентов магистратуры, которым предстоит заниматься научными исследованиями, должна включать подробное изучение стиля научной литературы. В данном докладе рассматриваются основные требования к стилю научного изложения и отдельные вопросы, связанные с необходимостью оказания помощи начинающим исследователям в создании своего стиля в строгом соответствии с современными нормами научной коммуникации в письменной и устной форме.

Стиль можно определить как функционально-обусловленную совокупность приёмов употребления, отбора и сочетания средств речевого общения в сфере того или иного языка. Научный стиль включает различные жанры: доклад, научный отчёт, лекция, статья, учебник, научная монография, а также квалификационные работы (реферат, курсовая работа, дипломная работа, диссертация).

Студенты магистратуры должны получить чёткое представление не только об общих характеристиках всех научных текстов, но и об особенностях отдельных жанров. На наш взгляд, в программу следует включить сравнительный анализ английской и украинской научной прозы, который необходим для точного понимания и перевода научных текстов.

Особенности языка научного текста определяются сферой общения (в нашем случае – строительство и гражданская инженерия, компьютерные науки и технологии, архитектура и градостроительство и т.д.). На этапе обучения в магистратуре продолжается изучение терминологической системы отдельных подъязыков, связанных с конкретными специальностями, на более высоком уровне С1 (по европейской шкале).

Научный язык отличается высокой частотностью лексических единиц, в частности терминов. Каждый студент должен накопить тезаурус для получения и передачи научной информации, предназначенной для круга специалистов. Для оценки уровня владения английским языком целесообразно разработать контрольные материалы на базе международных тестов: CAE (C1), CPE (C2).

Особое внимание в работе с научными текстами уделяется синтаксису. Например, синтаксической компрессии для сохранения объёма информации и синтаксическим конструкциям типичным для данного стиля.

ІМІТАЦІЙНО-ІГРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Куц М.О. (*Криворізький державний педагогічний університет, м. Кривий Ріг, Україна*)

Інтенсифікація світових інтеграційних процесів спричиняє необхідність змін як у традиційній системі, так і в існуючих моделях змісту навчання іноземним мовам у вищих начальних закладах. Відзнакою сьогодення є акцентування на пошуковій навчальній діяльності студентів; розмаїття форм групової і колективної взаємодії; використання резервів самостійної роботи студентів для підвищення рівня їх мовної підготовки; більш гнучкі та індивідуалізовані критерії оцінки навчальної діяльності, перехід від інформативних до активних форм навчання із широким застосуванням проблемних, дискусійних та ігрових методів і технологій.

За М. Строніним, гра на занятті з іноземної мови – це ситуативно-варіативна вправа, де створюється можливість для багаторазового повторення мовного зразка в умовах максимально наближених до реального мовного спілкування із властивими йому ознаками: емоційністю, спонтанністю, цілеспрямованістю мовного впливу. Під час гри в студентів формуються лексичні, граматичні навички, навички вимови. Відтак, ігри при вивченні іноземної мови забезпечують виконання важливих методичних завдань: створення психологічної готовності студентів до мовного спілкування; забезпечення природної необхідності багаторазового повторення ними мовленнєвого матеріалу; тренування у виборі потрібного мовного варіанта, що є підготовкою до ситуативної спонтанності мовлення загалом (І. Бім, Г. Китайгородська, Р. Мільруд, С. Ніколаєва, Ю. Пассов).

Специфіка ігрових методів полягає в їх опорі на ігрову функціональну основу, тобто на ігрові елементи, зв’язки, відношення. Л. Кондрашова, М. Вієвська, Л. Савченко виокремлюють технологічну структуру гри, до якої належать такі *елементи*: настанова на гру, завдання, правила гри, ігрові ситуації, ігровий стан, сюжетно-ігрові дії, результат гри. Основними *компонентами* гри є сценарій, ігрова обстановка і регламент гри.

Н. Гальськова і Н. Гез описують зміст технології організації та проведення гри при вивченні іноземної мови так:

1. Підготовчий етап. Підготовка викладача: а) вибір теми й формулювання проблеми; б) відбір і організація повторення необхідних мовленнєвих засобів; в) уточнення параметрів ситуації (час, місце, кількість учасників, ступінь

офіційності; статусно-рольові характеристики партнерів; особистісні характеристики персонажів; мовні наміри: запит інформації, вираження згоди/незгоди, аргументація власної думки); г) підготовка атрибутів гри; д) уточнення мети гри й запланованого кінцевого результату. Підготовка студентів: а) пошук додаткових даних з теми або опрацювання роздавального матеріалу; б) повторення мовних формул і лексики з теми.

2. Проведення гри: ігрова ситуація, розігрування ролей.

3. Контроль, що припускає загальне обговорення й аналіз гри.

На заняттях з іноземної мови варто використовувати як тривалі імітаційно-ігрові методи, так і ситуативні й короткочасні. Провідним елементом технології імітаційно-ігрового навчання є ігрова ситуація. Відповідно до цього розрізняють: комунікативні ігри (communication games); комунікативні імітації (communicative situations in role-plays and problem-solving); вільне спілкування (socialisation).

Характерними ознаками імітаційно-ігрових технологій навчання іноземної мови, відмічає Л. Кондрашова, є: імітаційне моделювання; опис ситуацій і типів пізнавальних дій та комунікації; проблемний характер навчальних ситуацій; розподіл ігрових ролей між учасниками гри з урахуванням їх можливостей, здібностей, підготовленості й установок; стан емоційно-позитивної напруги учасників імітаційно-ігрової діяльності; пошук різних варіантів вирішення поставлених завдань; багатоваріантність рішень; обговорення підсумків імітаційно-ігрової діяльності; чіткість критеріїв оцінювання дій студентів.

Названі характеристики імітаційно-ігрового навчання, як вказує В. Ягупов, віддзеркалюють ознаки навчальної технології, а саме: дидактична мета ставиться перед студентами в формі ігрового завдання; навчальна діяльність підкоряється правилам гри; навчальний матеріал використовується як її засіб; у навчальну діяльність уводиться елемент змагання, що переводить дидактичне завдання в ігрове; успішне виконання дидактичного завдання пов’язується з ігровим результатом; навчальна діяльність проектується як процес реалізації в часі та просторі імітаційно-ігрового навчання.

Отже, імітаційно-ігрові технології навчання іноземної мови спроможні ефективно й цілеспрямовано формувати іншомовну компетентність студентів, оскільки їх структурні одиниці – ігрові вправи – можна інтерпретувати: як найточнішу модель іншомовного спілкування, як мотиваційно-збуджувальний чинник комунікації, як засіб розвитку толерантності й емпатії, як фактор розширення асоціативної бази при засвоєнні мовленнєвого матеріалу, як інструмент діагностики труднощів, що трапляються в формуванні комунікативних здібностей студентів.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ «БУДІВЕЛЬНЕ МАТЕРІАЛОЗНАВСТВО. СПЕЦКУРС»

Лавренюк Л.І., Парута В.А. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

У сучасних складних економічних умовах спеціаліст повинен вміти виконувати самостійно технічні та соціальні задачі. При вивченні дисципліни «Будівельне матеріалознавство. Спецкурс» для спеціальності «Промислове та цивільне будівництво» програмою передбачена самостійна робота студентів, котра зумовлює розвиток та закріплення їх знань. Крім традиційного виконання лабораторних та розрахунково-графічних робіт, для розвитку логічного і творчого мислення студентів пропонується скласти роздрібнену схему на вибрану тему. У центрі схеми записується назва теми і від неї відокремлюється у різні сторони усе, що з нею зв'язано: терміни, властивості матеріалу, сировинні матеріали, технологічні особливості, обладнання, схеми виробництва, різновиди виробів та конструкцій і т.п.

Наприклад, тема «Монолітне будівництво» і від неї відокремлюється:

- основні технологічні операції при зведені будівель і споруд;
- різновиди опалубки, армування та види арматури;
- види обладнання для транспортування та ущільнення бетонної суміші;
- способи бетонування конструкцій у зимових умовах.

Крім цього пропонується для бетону та залізобетону проаналізувати проблемні ситуації при його використанні у певних умовах експлуатації. Для цього рекомендується складення таблиці, у якій вказують:

1) переваги, властивості та ресурси бетону, необхідні для його використання у будівництві будівель та споруд;
2) недоліки та слабкі його сторони і методи їх покращення;
3) можливості що дозволяють вдосконалити властивості бетону які ведуть до економії ресурсів (використання домішок і т.п.);
4) погрози та наслідки (зниження якості бетону, збільшення його вартості).

Такий аналіз дозволяє більш ефективно використовувати бетон та залізобетон у конкретних умовах при дії певних факторів (агресивне середовище, намокання - висушування, заморожування та інше).

Таким чином, використання таких методів при самостійній роботі дозволяє доповнити та поглибити знання студентів, вдосконалити їх творче та логічне мислення, сформувати науковий світогляд, що допоможе стати сучасним фахівцем своєї справи.

ПРОВІДНІ ЧИННИКИ ВИСОКОЇ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Лекан О.Я., Мацегора Н.А., Голубенко М.Ю., Бабуріна О.А., Шпота О.Є.
(*Одеський національний медичний університет, м. Одеса, Україна*)

Якість застосованих технологій навчання безпосередньо впливає на рівень фахової підготовки майбутніх лікарів. Відомі три основні фактори, що впливають на якість освіти: професійна компетентність викладачів, зміст навчальних програм і організація самого навчального процесу.

Навчальний процес на кафедрі фтизіопульмонології забезпечує виконання ряду завдань: формування у студентів клінічного мислення, вміння опитувати пацієнта, трактувати дані фізикального обстеження, лабораторних та інструментальних досліджень, проводити диференційну діагностику, поставити діагноз, призначити комплексне лікування, надавати невідкладну допомогу в екстрених випадках.

Одним із засобів засвоєння практичних навичок є використання ситуаційних задач. На передостанньому занятті студент окрім тестових завдань отримує ситуаційну задачу. Рішення задачі вимагає від студента не тільки теоретичної підготовки, але й аналітико-синтетичної, творчої діяльності. Так, на основі отриманих даних студенту необхідно обґрунтувати і написати діагноз у відповідності з класифікацією туберкульозу, призначити лікування за загальним принципами, які передбачені DOTS-стратегією, з урахуванням клінічної категорії обліку хворого використати стандартний режим протягом основного курсу хіміотерапії і так далі.

Окрема увага приділяється ситуаційним задачам, в яких описані ускладнення туберкульозу. Щоб розв’язати таку задачу студент повинен знати клініку та діагностику легеневої кровотечі чи спонтанного пневмотораксу; вміти надати невідкладну допомогу в кожному клінічному випадку.

Певну роль при всіх формах навчання відіграє мистецтво викладача звернути увагу студента на значення збору епіданамнеза, особливості клінічного перебігу туберкульозу, проведення своєчасної лабораторної та рентгенологічної діагностики туберкульозу.

Ситуаційні задачі допомагають розвитку клінічного мислення у студентів, є ефективним методом контролю отриманих знань з дисципліни «фтизіатрія» і можуть використовуватись як ефективний метод навчання майбутнього лікаря.

Отже, усі чинники: професійна компетентність викладачів, зміст навчальних програм і організація самого навчального процесу сприяють високій якості освіти.

ПРО ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ВИЩОЇ МАТЕМАТИКИ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Лесечко О.В., Шевченко Т.І. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

Вивчення вищої математики у вищому навчальному закладі має спиратися на знання, які мали б бути засвоєні в школі. Проведення контрольної роботи на остаточні знання шкільного курсу математики виявляє деякі об'єктивні та суб'єктивні проблеми. Одна з них полягає в тому, що абітурієнти мають різний рівень шкільної освіти. Тому, для добре підготованих, одна з проблем переходу до навчання за порядком, прийнятим у ВНЗ, полягає, в першу чергу, в непристосованості до нових принципів навчання. Досвід викладання, при аналізі підсумків засвоєння матеріалу виявляє, що кращий результат очікувано мають студенти з якіснішими знаннями шкільного матеріалу, вищою мотивацією до результатів. Як правило, сумлінний студент усвідомлює, що в основі більшості спеціальних технічних предметів, які він вивчатиме надалі, лежить серйозне математичне підґрунтя, тому без знання вищої математики справжній інженер з нього не вийде. Це стосується загального сприйняття предмета, який своєю абстрактністю викликає більше почуття поваги, ніж прагнення до ретельного засвоєння.

Втім, прогалини шкільної математичної освіти дуже впливають на психологію і мотивацію здобуття нових знань не тільки з математики. Уявлення про характер майбутньої професійної діяльності у більшості першокурсників є примітивним, математична освіта багатьма сприймається спрощено. Одним з засобів переконання в необхідності глибшого оволодіння основними математичними положеннями є безпосереднє спілкування студента і викладача. Введення індивідуальних занять приносить відчутні результати, тільки було б бажано узгодити час таких занять з загальним розкладом. Проведення додаткових консультацій звісно виявляє рівень мотивації до досягнення результатів якісніше підготованих і більш цілеспрямованих. На жаль, відчутно вплинути на сумління менш якісно підготованих, менше налаштованих на здобуття якісної освіти, можливостей у викладача відповідно значно менше. Методичні посібники, лекції в електронному та друкованому вигляді, інший підготований матеріал, що використовується для забезпечення засвоєння матеріалу та належного контролю остаточних знань, на нашу думку повинен покращити засвоєння принаймні ключових положень курсу вищої математики, передбаченого програмою.

МЕТОДИКА ПРОВЕДЕНИЯ ПРАКТИЧЕСКИХ ЗАНЯТИЙ

Лободюк Т.А., Каменев В.Г. (*Одесская государственная академия строительства и архитектуры г. Одесса, Украина)*

Практические занятия являются одной из основных форм и неотъемлемой частью учебного процесса.

Практическое занятие (от греческого praktikos – деятельный, активный) это форма учебного занятия при котором преподаватель организует детальное рассмотрение студентами отдельных теоретических положений учебной дисциплины и формирует умения и навыки их практического применения путем индивидуального выполнения заданий.

Разрабатывая методические пособия для проведения практических занятий в первую очередь необходимо опираться на рабочую программу по дисциплине, в которой обязательно должны быть определены количество и тематика практических занятий на каждый семестр. Для каждого занятия определяются тема, цель, структура и содержание. Исходя из них выбирается форма проведения занятия (комбинированная, самостоятельная работа, фронтальный опрос, тестирование и т.д.) и дидактические методы, которые при этом применяет преподаватель. Методика практических занятий может быть различной в зависимости от опыта и методических концепций преподавателя, его эффективности в конкретной ситуации. Но преподаватель не должен превращать практическое занятие в продолжение лекции.

Например, если преподаватель ставит задачу проверки уровня усвоения теоретического материала лекции предшествующей данному практическому занятию то целесообразно провести в начале занятия устный фронтальный опрос; если ставится задача проверить знания студентов по более широкому кругу вопросов то целесообразно провести небольшое по времени тестирование и т.д.

Задачи которые решаются в ходе практических занятий:

1. Расширение и закрепление теоретических знаний полученных в ходе лекционных занятий
2. Формирование у студентов практических умений и навыков необходимых для успешного решения задач.
3 Формирование у студентов творческого отношения и исследовательского подхода в процессе изучения дисциплины.
4 Развитие у студентов потребности в самообразовании и совершенствовании знаний и умений по данной дисциплине.

5 Формирование профессиональных качеств будущего специалиста и навыков приложения полученных знаний в профессиональной сфере.
6 Умение пользоваться нормативными документами. учебной литературой и методическими указаниями.

Методическая оптимальность:

1. Создание условий активного творческого восприятия учебного материала.
2. Последовательность элементов занятия и умения точно распределить время на них.
3. Правильное определение, четкая формулировка цели и достижения ее в результате проведения занятия, соответствие учебного материала поставленной цели учебной программе календарно-тематическому плану учебного занятия.
4. Доступность, логичность и последовательность изложения учебного материала, связь материала с другими дисциплинами, умение создать проблемные ситуации, использование технических средств программированного обучения, наглядность.

Примерный порядок проведения практического занятия:

1. Организационная часть (проверка присутствующих наличие подсобных средств обучения)
2. Проверка усвоения пройденного материала (путем тестирования технического диктанта фронтального опроса и т.д.)
3. Цель практического занятия(от правильной постановки цели во многом зависят результаты занятий)
4. Практическое занятие
5. Подведение итогов
6. Задание для самостоятельной проработки на следующее занятие.

В основе организации обучения студентов лежит принцип методической поддержки, который требует чтобы студенты были в достаточной мере обеспечены учебно-методической литературой позволяющей освоить базовый уровень подготовки.

Преподаватель должен правильно выбрать метод, с помощью которого студенты лучше усвоят учебный материал и уделить особое внимание подготовке вопросов и выбору методов работы, в результате которых создаются условия, побуждающие студентов проявить творческое усилие и активизацию мыслительной деятельности для решения поставленной задачи. Необходимо продумать методику повторения, сформулировать и записать вопросы для опроса студентов.

РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНОЇ САМОСТІЙНОСТІ, ЯК НЕОБХІДНА СКЛАДОВА НАВЧАННЯ СТУДЕНТА – АРХІТЕКТОРА В РАМКАХ ДИСЦИПЛІНИ «ЖИВОПИС»

Лозінська Я.О. *(Одеська державна академія будивництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

Навчальним планом виділена значна кількість годин для самостійної роботи студентів з дисципліни «Живопис». Окрім аудиторних завдань, студент виконує домашнє завдання, що призводить до міцного і свідомого засвоєння знань та вмінь. Самостійна робота у вигляді вправ дозволяє здобути міцні знання лише в процесі свідомого систематичного їх засвоєння і залежить від послідовності вивчення та закріплення в практичній діяльності.

В рамках дисципліни «Живопис» можна виділити 3 способи формування і розвитку пізнавальної самостійності студента: репродуктивний, частково-пошуковий та творчий. З них самим кращим способом розвитку пізнавальної самостійності є творчий спосіб. Адже саме творчі завдання змушують студента найбільш активно задіяти всі свої інтелектуальні здібності й вміння при вирішенні найбільш складних композиційних й живописних завдань.

Самостійна робота виконує дидактичні функції: закріплення знань, одержаних під час аудиторної роботи; розширення і поглиблення учбового матеріалу; формування умінь і навичок самостійного виконання завдань.

На жаль, не всі студенти початкових курсів володіють в достатній мірі пізнавальною самостійністю. Серед можливих причин, слід виділити такі: недостатній рівень підготовки абітурієнтів, несвідомий підхід до вибору майбутньої професії, погана самоорганізація (запізнення, невідвідування занять). Тут слід звернути увагу на ту величезну роль, яку грає педагог в навчально – виховному процесі. Під керівництвом педагога студент повинен усвідомити важливість й необхідність планування і організації самостійної роботи в семестрі. Для цього необхідний чіткий і своєчасний контроль виконання домашніх самостійних робіт. Для стимулювання самостійної пізнавальної діяльності студента, педагогу необхідно в першу чергу сформувати в ньому позитивний емоційний досвід ведення самостійної роботи, надаючи необхідну допомогу в напрямку роботи та використовуючи оцінки особистісного плану (схвалення, визнання, оцінка).

Однією з пріоритетних цілей навчання є розвиток у студента пізнавальної самостійності, як здатності до самостійного аналізу, переосмислення накопиченого досвіду і самовдосконалення, що необхідно для його професійного зросту.

ОПТИМІЗАЦІЯ ПІДГОТОВКИ ІНТЕРНІВ-НЕОНАТОЛОГІВ З ПРОФЕСІЙНИХ ВМІНЬ

Лотиш Н.Г., Мерікова Н.Л., Стречень О.О., Папінко Р.М. *(Одеський національний медичний університет, м. Одеса, Україна)*

Застосування симуляційної підготовки в медицині розповсюджується досить швидко. Симуляційна методика - це техніка моделювання різних станів за допомогою імітаційної інтерактивної системи. Особливо важлива для тренування заходів при критичних станах в неонатології.

Високий ризик ускладнень при виконанні медичних маніпуляцій, обмеження правового та етичного характеру надають стимуляційним технологіям навчання практичної значущості в процесі викладання неонатологіїв медичному вузі. Значною перевагою симуляційного тренінгу в порівнянні з традиційною методикою підготовки є можливість багаторазового відпрацювання певних навичок та дій, доведення їх до автоматизму, без ризику для новонароджених та інтернів, а також забезпечення об’єктивного контролю якості надання медичної допомоги за результатами тренінгу.

Мета роботи.

Оцінка ефективності симуляційної методики оволодіння навичок невідкладної реанімаційної допомоги та інтенсивної терапії новонародженим із загрозливими станами.

Матеріал та методи.

Зазначену методику ми використовуємо протягом останніх 2-х років. Інтерни-неонатологи, які навчаються на кафедрі педіатрії №3 з післядипломною підготовкою відвідують симуляційний клас регулярно за розкладом. Навчальний клас оснащеносучасними високотехнологічними манекенами і комп’ютерними роботами-імітаторами, що суттєво наближає до умов роботи в пологовій залі, відділенні реанімації та інтенсивної терапії для новонароджених.

Засвоєнню практичних навичок передує теоретичний курс, який базується на сучасних рекомендаціях ведення доношенихновонароджених та немовлят з низькою та екстремально низькою масою тіла (ЕНМТ) та стандартах реанімації новонароджених.

Підготовка з теоретичного курсу включає засвоєння важливих елементів теми:

- - критерії оцінки стану новонароджених;

- - визначення показань та протипоказань для проведення реанімаційних заходів;
- - первинні реанімаційні заходи впологовій залі новонародженому з асфіксією, синдромом дихальних розладів, ЕНМТ;
- - алгоритм добору найбільш раціонального засобу фармакотерапії (лікарські препарати, шляхи введення, режим дозування).

Оволодіння та засвоєння практичних навичок та умінь проводимо за послідовними етапами при роботі в симуляційному класі:

I. - підготовчий технічний етап:

- ознайомлення з роботою апаратів та набором інструментів, які використовуються для надання екстренної допомоги новонародженим, і надбаннянавичок користування цим обладнанням;
- засвоєння сучасної технології догляду за новонародженим у кувезі та відкритій тепловій системі,забезпечення теплового ланцюжка;
- правила підключення дихальної апаратури (включення апарату ШВЛ, приєднання кисню, зволоження та підігрів повітряно-кисневої суміші);
- моніторинг життєво-важливих функцій організму немовлят (аналіз частоти дихання, серцевого ритму, артеріального тиску, показників пульсоксиметрії).

II.-основний тренувальний етап:

- алгоритм первинної кардіо-легенево-церебральної реанімаційної допомоги новонародженим в критичних станах;
- надання правильного положення тіла новонародженому для проведення реанімаційних заходів;
- відпрацювання вмінь з санації і підтримки вільної прохідностіверхніх дихальних шляхів;
- накладання лицьової маски для забезпечення вентиляції легень;
- - проведення непрямого масажу серця, ШВЛ доношеній та недоношеній дитині;
- -відпрацювання навичок встановлення датчика пульсоксиметрата підключення монітора;
- оцінка ефективності реанімаційних заходів.

III. -заключний контрольний:

- проведення тренінгу на час (на кожне завдання, так само як і в реальній життєвій ситуації, для надання реанімаційної допомоги відводиться обмежений термін на огляд, оцінку стану, прийняття рішення та маніпуляції;

- визначення подальшої тактики ведення новонароджених та прогнозанаслідків реанімаційної допомоги.

При правильному проведенні реанімаційних заходів за рахунок наявності зворотнього зв'язку манекен реагує звуковими та світловими сигналами. У випадку невірних дій або закінчення критичного часу, відведеного на маніпуляцію, манекен перестає реагувати і працювати, «немовля помирає». Після проведення практичних навичок викладач симуляційного класу аналізує і обговорює персональні дії інтернів-неонатологів, виявляє помилки і надає рекомендації щодо їх усунення.

Зазначену методику інтерни-неонатологи сприймають позитивно, з великою зацікавленістю. За оцінкою викладачів на підставі перевірки знань та вмінь відзначається більш високий рівень засвоєння і виживання практичних навичок.

Висновок.

Симуляційна технологія у підготовці інтернів-неонатологів сприяє реалізації індивідуального підходу до навчання,більш високому рівню засвоєння матеріалу за короткий термін, формуванню навиків практичної роботи лікаря без негативних наслідків для здоров'я новонароджених.

Література:

1.Викторов В.В. Симуляция введения сурфактанта новорожденным (муляж). / В.В. Викторов, А.Г. Крюкова // Виртуальные технологии в медицине. -2015. - №1(13). - С.80.

2. Марков Ю.І.Симуляційні технології відпрацювання практичних навиків серцево-легеневої реанімації в медицині невідкладних станів. / Ю.І.Марков, В.В. Орел // Медицина неотложныхсостояний.- 2014. - № 7(62). - С.157-158.

3.Межинский С.С. Респираторнаяподдержкановорожденных. Опытобучения в симуляционном центре. / С.С. Межинский, Н.А. Шилова, Т.В. Чаша, Н.В. Харламова, И.А. Панова // Виртуальные технологи в медицине. - 2015. - №2(14). - С.81.

4.Наказ МОЗ України №584 від 29.08.2006 р. «Про затвердження Протоколу медичного догляду за новонародженою дитиною з малою масою тіла при народженні».

5. Наказ МОЗ України №484 від 20.08.2008 р. «Про затвердження клінічного Протоколу надання допомоги новонародженій дитині з дихальними розладами».

6. Наказ МОЗ України №225 від 28.03.2014 р. Уніфікований клінічний протокол «Початкова, реанімаційна і післяреанімаційна допомога новонародженим в Україні».

СОВРЕМЕННЫЕ ОСОБЕННОСТИ В ПРОВЕДЕНИИ ЛЕТНЕЙ ПРАКТИКИ ПО ЖИВОПИСИ И РИСУНКУ ДЛЯ СТУДЕНТОВ АРХИТЕКТОРОВ ВТОРОГО КУРСА АХИ ОГАСА

Любимова Е.Д. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Современная летняя практика при подготовке студента архитектора – важная составляющая учебного процесса, одна из неотъемлемых частей той работы, которая проводится в течение учебного года в стенах института. Традиционные места проведения летней практики в настоящее время – архитектурная и ландшафтная среда Одессы, ее дворы, улицы, парки и скверы, исторические архитектурные памятники и современные здания.

Студенты работают на пленэре, изучают влияние среды на восприятие пространства и цвета. Впечатления от увиденного, выполненные в живописных этюдах, графических набросках – это первые шаги самостоятельного творчества молодых зодчих. Во время пленэра закрепляются и углубляются профессиональные знания и умения по живописи, рисунку и композиции. Индивидуальные задания развивают творческую активность студентов.

Пленэр - прекрасный способ изучения архитектуры. Во время летней практики студенты изучают памятники архитектуры и их детали, памятники природы, истории и культуры. Современный пленэр способствует получению навыков по изображению различных пространственных ситуаций, что является одним из перспективных направлений в развитии методики рисунка при подготовке архитектора. Графические методы отображения пространств способствуют формированию профессионального пространственного мышления, а так же получению навыков в передаче на плоскости архитектурных и природных ансамблей и городских панорам. У молодых архитекторов формируются профессиональные качества в восприятии архитектурного пространства. Этому способствует изучение на пленэре графической передачи глубины пространства методом разбивки его на пространственные планы и т.д.

В структуре подготовки архитектора летняя практика – пленэр в условиях городского и природного ландшафта занимает значительное место. Эта учебная практика на современном этапе является комплексным художественно педагогическим процессом, где наряду с обучением профессиональных графических навыков и знаний, создаются естественные условия для влияния окружающей среды на развитие личности молодого архитектора.

Современная учебная практика на пленэре способствует гармоничному сочетанию процессов обучения и воспитания студентов архитекторов.

ПРОБЛЕМА ОТБОРА УЧЕБНОГО МАТЕРИАЛА В СВЕТЕ ИНТЕГРАЦИИ УКРАИНЫ В ЕВРОПЕЙСКИЙ ПРОЦЕСС

Магомедова Л.П. (*Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина*)

В настоящее время происходит качественно новое осмысление всей системы образования Украины в связи с необходимостью интеграции вузовского обучения в общеевропейскую модель (по Charta Universitatum, Bologna, 1988). Переосмысливается парадигма обучения всем дисциплинам, и меняется концепция обучения иностранным языкам (ИЯ). Социальный заказ Украины ориентирован на личность, обладающую высоким уровнем профессиональных знаний и свободно владеющую иностранным языком во всех сферах иноязычного общения.

Придерживаясь общих требований к уровню знаний, умений и навыков на ИЯ, которыми должны обладать студенты, выпускники бакалавриата и магистратуры, украинские вузы, тем не менее, по-разному решают вопрос о повышении эффективности учебного процесса в целом, об использовании учебно-методических комплексов, методик и технологий обучения.

Статья посвящена некоторым проблемам, с которыми сталкиваются преподаватели ИЯ вузов, а именно: отбор учебно-методических комплексов для обучения на разных факультетах вуза, специфика работы кафедр ИЯ на факультетах неязыковых специальностей, возможности и условия для профессионально-ориентированного обучения.

Актуальность работы состоит: в отсутствие единого, принятого в масштабах страны УМК по ИЯ, изучаемому в вузе; в различии мнений преподавателей вузов относительно приемов формирования языковых и коммуникативных навыков, методических технологий по выработке у студентов языковой и коммуникативной компетенции.

Одним из насущных вопросов в сегодняшнем глобальном мире является правильный отбор учебной литературы по иностранному языку, чтобы, с одной стороны, обеспечить обучаемому солидную языковую базу и развить его профессиональную компетенцию, а с другой — в большом разнообразии печатных изданий найти те учебники, пособия и разработки, которые были бы максимально эффективными в конкретных условиях обучения. Не секрет, сегодня поток полиграфических материалов, аудио-, видеопособий и компьютерных вариантов обучающих комплексов по ИЯ так велик, что проблема выбора оказывается затруднительной.

Вместе с тем, вузовский курс ИЯ строго ограничен временными рамками обучения (количеством часов на данный предмет) и требует от студентов не только знаний в социально-бытовой и учебной, культурно-развлекательной сфере, но и в профессиональной.

Сегодня большинство учебной литературы построено по коммуникативному принципу. Нет одного учебника, который соответствовал бы одновременно всем требованиям, задачам и принципам обучения в разных странах, как и нет абсолютно одинаковых стран. Требования каждого государства к специалистам той или иной области знаний и отраслей народного хозяйства уникальны и продиктованы государственным стандартом и социальным заказом в конкретный исторический период времени. Игнорировать поток зарубежных учебников не целесообразно, как и неэффективно пытаться использовать отдельные фрагменты разных разделов, блоков и модулей, чтобы механистически “уложиться” в отведенное для изучения ИЯ аудиторное время.

Отечественная методика всегда придерживалась постулата о том, что обучение любому предмету и тем более иностранному языку, должно строиться как триединый процесс: обучение, воспитание, развитие каждого обучаемого, независимо от его возраста, способностей и т.д.

УМК зарубежных издательств "монолингвальны" – в них нет русского, украинского или другого языка ни в комментариях, ни в упражнениях, ни в методических пособиях, ни в руководстве для преподавателя. С одной стороны, это достоинство учебников и пособий (требуются дополнительные усилия для осмысления сказанного средствами ИЯ), но с другой - фактор, умаляющий методический потенциал данной учебной литературы. Хотя семантизация иноязычной лексики возможна за счет безпереводных способов (синонимические и антонимические замены, толкование, выведение из контекста и др.) для полного и адекватного понимания лексико-грамматического материала требуются переводные знания. Комментарии или объяснения правил на РЯ студентов также необходимы, поскольку на первом этапе обучения требуется такое овладение знаниями, умениями и навыками, которое на втором этапе обучения сможет стать надежной базой для формирования иноязычной профессионально-ориентированной компетенции студентов. Обучаемые первого года, естественно, имеют разный языковой опыт иноязычного общения, но к концу первого этапа все они должны овладеть языковым материалом курса, сформировать навыки и умения в чтении и письме, говорении и аудировании, а также овладеть основными приемами работы с иноязычной литературой, научиться решать коммуникативные задачи средствами ИЯ и т.д.

Пройдя активный тренинг мышления средствами ИЯ на 1 курсе, с опорой на мыслительный аппарат, сложившийся на РЯ обучаемых, овладев базовыми знаниями, умениями и навыками во всех видах речевой коммуникативной деятельности, а также в переводе как вспомогательном виде становления механизмов иноязычного общения, студенты получают надежную базу для дальнейшего развития коммуникативной компетенции в профессиональной сфере.

При обучении в вузе следует оптимизировать весь процесс приобщения к иноязычной культуре, лингвоментальности. Что имеется в виду? Во-первых, наличие методически эффективных учебных материалов по иностранным языкам, во-вторых, использование таких форм и методов работы с учебной аудиторией, которые помогают студентам постичь характерологические особенности того народа, язык которого они изучают. Так, например, Р. Ладо заметил, что нужно воспитывать у учащихся стремление отождествлять себя с людьми, для которых язык является родным.

Становление личности студента средствами иностранного языка, воспитание у него речевой культуры становится актуальным при использовании коммуникативно-ориентированного метода, в основе которого лежит широкое применение типичных коммуникативных ситуаций речевого общения.

Текст как единица коммуникации, т.е. высшая единица организации всех языковых единиц нижележащих уровней пригоден для формирования лингвистических и коммуникативных навыков. Аутентичные тексты даже при общей эмоциональной нейтральности - это продукт реальной коммуникации. Тексты позволяют расширить содержание обучение за счет историко-культурного, этнокультурного, социо-культурного и семиотического фона.

Использование дополнительных к текстам учебника иноязычных текстов профессиональной направленности, богатых социо-, этно-, лингвокультурными сведениями, с одной стороны, создает ту внутреннюю наглядность, которая повышает мотивацию обучения, а с другой - оптимизирует формирование языковой и коммуникативной компетенции.

Нужно отметить: обучение ИЯ необходимо осуществлять с учетом сохранения традиций, основных принципов и постулатов отечественной методики, а, так как обучение ИЯ в вузе имеет ярко выраженный двухэтапный характер (базовый курс и профессионально-ориентированный курс), на первом этапе можно рекомендовать пользоваться качественными, добротными, методически релевантными учебниками отечественных авторов, а на втором этапе - использовать профессионально-ориентированные учебники, дополняя их аутентичными текстами на иностранном языке.

ПРОБЛЕМЫ АДАПТАЦИИ ВЫПУСКНИКОВ ВУЗОВ НА ПРОИЗВОДСТВЕ

Макаров В.О., Голубова Д.А. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г.Одесса, Украина)*

Главная задача любого ВУЗа - за время обучения подготовить высококвалифицированного молодого специалиста с достаточным багажом знаний и навыков, необходимых для его трудоустройства в различные отрасли современной экономики и быстрой интеграции в производственный процесс. К сожалению, как показывают наблюдения, мнения работодателей и собственный опыт, практически все дипломированные специалисты, окончившие ВУЗы, проходят заново курс обучения на рабочем месте - полученные знания и навыки в учебном заведении явно недостаточны.

Целью данной работы является попытка проанализировать сложившеюся ситуацию, выделить некоторые негативные аспекты существующей системы образования, являющиеся причинами вышеуказанного и рассмотреть возможные пути решения:

- в основном, в ВУЗе студенты получают теоретические знания, качество восприятия которых зависит от прикладных примеров, однако, время, выделяемое рабочим учебным планом (РУП) на изучение специальных дисциплин (в % соотношении от общего числа дисциплин РУП) недостаточно;
- преподаватели не успевают (в связи с загруженностью аудиторным учебным процессом), не имеют возможности (по материальным причинам), а иногда и не хотят повышать свою квалификацию, в том числе, путем участия в реальном осуществлении профессиональной деятельности, конференциях, семинарах и, в результате, оказываются «оторванными» от современных технологий, оборудования и программного обеспечения;
- лабораторная база, в большинстве случаев, не отвечает современным требованиям - необходимо искать пути ее постоянного обновления с привлечением, в том числе, фирм-производителей, производственных компаний и их представителей - как непосредственно в учебный процесс (в качестве инструкторов по лабораторному оборудованию, руководителей практик и т.д.), так и в качестве спонсоров. Популярная в настоящее время форма проведения практических и лабораторных работ – визуальная или симулятивная – достаточно часто является лишь заменителем классической формы и влечет за собой негативные последствия;
- знания и навыки, получаемые студентами в ВУЗе, охватывают неполный спектр обязанностей, которые возлагают на молодого специалиста на рабочем

месте – следует пересмотреть принцип составления РУП и программ: от совокупности необходимых профессиональных знаний, навыков, компетенций, в т.ч. от работодателей - к дифференциации по учебным дисциплинам;

- обычно, все виды практик, позволяют студенту лишь визуально ознакомиться с реальными условиями и процессом работы производства, а участником такого процесса, выполняющим определенные виды работ, несущим за это определенную ответственность обычно практикант не становится. Возможно, здесь, было бы неплохо позаимствовать некоторые положительные моменты «советского образования», позволяющие постичь будущую профессию «изнутри» - например, архитектор-строитель должен видеть, знать и, в какой-то мере, уметь класть кирпичную кладку, для того что бы качественно запроектировать кирпичный дом, а экономист или банковский менеджер – "посидеть за кассовым аппаратом". Подобные интерпретации практик присутствуют, например, в медуниверситетах, где связь теория-практика еще более жизненно-необходима и функционирует интернатура. Такое трансформирование должно повлечь изменение временных рамок, т.к. одна, две, максимум три недели в год, отведенные на практики – недостаточны;

- в программы неэкономических специальностей полезно ввести курсы основ менеджмента и маркетинга, в том числе и «личностного» (начиная с «науки» прохождения собеседования), что должно способствовать адаптации, коммуникации и продвижению будущего специалиста и его «продукта»;

- важной является и существующая, достаточно часто не слишком прогрессивная, методическая составляющая процесса обучения. Например - осуществление контроля знаний в виде индивидуальных заданий (курсовых и др.) опирается на методические указания, составленные по принципу «все включено». Это значительно облегчает работу преподавателя, но, тем самым - подталкивает студентов к снижению активности при выполнении самостоятельной работы, которая, в первую очередь, должна быть направлена на поиск практических и теоретических изысканий для решения поставленной задачи – что есть необходимым требованием ведения производства в будущем.

Решение сформулированных проблем позволит значительно облегчить процесс трудоустройства и дальнейшей адаптации молодого специалиста на производстве, а в некоторых случаях - сохранить за ним рабочее место.

Для ВУЗа это будет значить повышение конкурентоспособности и, как следствие, решение проблемы профориентирования будущих абитуриентов – так как мотивацией к поступлению в учебное заведение будет служить уверенность в «завтрашнем дне», уверенность в том, что работодатели с удовольствием принимают на работу выпускников конкретного ВУЗа.

ПОКРАЩЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ПІДВИЩЕННЯ ЙОГО ЯКОСТІ ЗА РАХУНОК ВИБОРУ АДЕКВАТНОЇ СИСТЕМИ СТОСУНКІВ ВСІХ ЙОГО СУБ'ЄКТІВ

Максименко Ю.А., Дроздов О.М., Маміч В.В. *(Військова академія, м.Одеса, Україна)*

Досвід свідчить, що ті хто навчається найлегше самостійно освоюють методи і прийоми активізації пошуку рішень творчих завдань, якщо їм у цьому допомагатиме досвідчений педагог. Помітити й активізувати здібності генерувати ідею, шукати нові рішення – це першорядні завдання викладача загально-професійних дисциплін. Тактика дій педагога при цьому – навчати курсантів розв'язуванню конкретних проблем і орієнтувати їх в пошуках шляхів розв'язання.

Лише творчий педагог з нестандартним мисленням, який має здатність бачити проблеми своїх вихованців, глибоко захоплений своєю роботою, може успішно розвивати пізнавальний та творчий потенціал курсантів, виключити зі своєї діяльності авторитарний, формалістичний підхід.

Це вимагає від педагога постійного розширення своїх творчих можливостей (семінари-тренінги з розвитку педагогічної творчості, проведення засідань педагогічних рад із використанням інтерактивних методів ("велике коло", "акваріум", "дебати", "мозковий штурм"). Творчість є можливою лише в спокійній доброзичливій обстановці, зі сприятливим емоційним фоном.

Пріоритетним у навчальному процесі вищого військового навчального закладу є впровадження принципів педагогіки співробітництва, демократичного стилю спілкування педагогів з курсантами, педагогічного такту, забезпечення свободи творчих дискусій, обміну думками, оптимістичного настрою.

Оцінювати результати навчальної діяльності слід не з позицій загального стандарту чи упередженості, а адекватно відзначати індивідуальні досягнення курсанта: оцінка повинна бути максимально об'єктивною та враховувати мету подальшого навчання, а форма заохочення – гнучкою. Щоб заохочення не стало звичним, його треба регулювати за формою та змістом, відповідно до поточного стану навчання. Фокус самооцінки зосередити на справі, на досягненні поставленої мети.

Основні принципи стимулювання творчої активності передбачають підтримання здатності людини до творчості, неприпустимість несхвальної оцінки творчих спроб та досягнень; терпимість до незвичайних ідей і запитань, необхідність відповіді та реагування на будь-які запитання курсантів.

СТАЖУВАННЯ СТУДЕНТІВ: ПАРТНЕРСТВО ВНЗ ТА БІЗНЕСУ

Максимюк Г. М. (*Харківський національний автомобільно-дорожній університет, м. Харків, Україна)*

На сьогодні в Україні існує гостра проблема з непрактичністю освіти: роботодавці незадоволені рівнем підготовки випускників ВНЗ, а студенти потребують практичних знань для роботи на реальних підприємствах.

З метою підвищення рівня здібностей випускників ВНЗ і забезпечення їх гладкого і ефективного переходу з університету до ділового середовища, існує необхідність розширення можливостей для студентів придбати досвід відповідної роботи під час навчання. Програми виробничої практики та стажування, тренінги є одним із найголовніших засобів досягнення цієї мети. Крім того заходи, які сприяють прогресу в результативному навчанні студентів повинні також задовольняти потреби бізнесу. Запроваджуючи програми стажування для студентів старших курсів та випускників (1-2 роки протягом закінчення освітнього закладу) компанії створюють для себе можливість відібрати найбільш талановитих кандидатів для прийому на роботу та створити кадровий резерв. Та, що не менш важливо, позиціонують себе як соціально відповідальні підприємства.

Відвідавши інтернет сторінки провідних компаній України, далеко не на всіх можна знайти актуальну інформацію щодо наявності програм стажувань для студентів.

Найбільш поширеною вимогою для проходження стажування є знання англійської (рівень Upper Intermediate чи навіть Advanced), в деяких компаніях навіть просять заповнювати форму-заявку англійською мовою. Інформація щодо можливих програм стажувань для студентів економічних спеціальностей представлена в табл. 1.

Таблиця 1. – Програми стажувань для студентів-економістів

Компанія, її характеристика	Напрям стажування	Стипендія/ зарплата	Місто розташування компанії	Джерело інформації
«1+1 медіа» – медіа компанія	Робота з персоналом	+	Київ	http://media.1plus1.ua/ua/career/trainee

Компанія, її характеристика	Напрям стажування	Стипендія/ зарплата	Місто розташування компанії	Джерело інформації
KPMG – надання аудиторських та консультаційних послуг з податкових і фінансових питань	Міжнародне оподаткування; Трансфертне ціноутворення; Податковий супровід злиттів та поглинань; Корпоративне оподаткування та ін.	+	Київ, Львів	https://www.kpmg.com/UA/uk/careers/Career-News/Pages/Tax-Internship-program.aspx
DANONE – виробництво йогуртів	Торговельний маркетинг; Підтримка продажів	+	Київ	http://danone.ua/ua/career/internship/
Otp bank	Знайомство з роботою банку, формуванням внутрішніх банківських документів	-	За адресами відділень	https://www.otpbank.com.ua/about/vacancy/students.php
УкрСиббанк	Має дві програми: 1. Стажування у відділеннях банку. 2. «Зірки на старті»	- +	За адресами відділень Київ	https://ukrsibbank.com/careers/programms-for-students-and-graduates/
Національний банк України	Знайомство з роботою підрозділів НБУ	-	За адресами представництв	http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/
PZU – страхова компанія	Програми для студентів: Літнє стажування; Переддипломна практика	-	За адресами відділень	http://www.pzu.com.ua/useful/career/forstudents/practice.html
Nestlé NBS Lviv – Nestlé Бізнес Сервіс	Адміністрування даних персоналу; Фінанси; Оцінка якості процесів; Бренд-маркетинг	+	Львів	http://www.nestle.ua/jobs/probation

Серед найбільш доступних та перспективних варіантів стажування, орієнтованих на пересічного студента, а не тільки на мешканця столиці, слід виділити запровадження компаніями програм онлайн стажувань та онлайн навчань. Так, можливість пройти онлайн практику пропонує ПриватБанк [1]: проходження відбувається дистанційно, в будь-який час та з будь-якої точки світу. Програма складається з 10 теоретичних модулів та 5 практичних завдань (проведення учбових транзакцій). По закінченню проходження надається сертифікат із результатами, оціненими за Болонською системою. Студенти, які отримали 90 та більше балів, потрапляють до кадрового резерву та мають можливість отримати роботу в ПриватБанку.

Компанія KMPG, яка займається наданням аудиторських та консультативних послуг, пропонує пройти безкоштовне дистанційне онлайн навчання KPMG FG Online протягом трьох місяців [2], метою якого є підготовка до роботи в сфері аудиту та консалтингу. Програма навчання включає такі блоки: вступ до МСФЗ, західний облік та основи оподаткування; фінансовий аналіз та корпоративні фінанси; англійська мова для фінансиста; розвиток особистісних навичок етичні та професійні стандарти та інше. По закінченню навчання учасники отримають сертифікати з переліком всіх пройдених та успішно зданих курсів.

На думку автора, для подальшого розвитку партнерства між бізнесом та вищими навчальними закладами України в сфері стажування слід:

- на державному рівні запровадити фінансові пільги та заходи нематеріального стимулювання для компаній, які мають програми стажування для студентів та проводять їх не менше разу на рік;
- посилити процес комунікації між бізнесом та ВНЗ через створення різного роду форумів, проведення зустрічей, поширення інформації про кращі практики партнерства;
- виділити бізнес як одну з цільових аудиторій сайтів вищих навчальних закладів, створити окрему вкладку, помітну на головній сторінці сайту для представників бізнесу з інформацією щодо існуючих та пропонованих програм партнерства, розробити електрону форму для розміщення інформації про програми стажування які пропонують компанії тощо.

Література:

1. Практика в ПриватБанку онлайн [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://practice.privatbank.ua/.
2. KPMG Foundation for Graduates Online 2016 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://www.kpmg.com/UA/uk/careers/Career-News/Pages/K-Foundation.aspx.

ПРОСОПОГРАФІЧНИЙ МЕТОД НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ В КОНТЕКСТІ ВИКЛАДАННЯ ІСТОРИЧНИХ ДИСЦИПЛІН У ВНЗ

Мєзєнцева І. М. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

На межі XX і XXI ст. історична наука прийшла до висновку, що основним персонажем подій і процесів минулого в усі періоди історії була особа, наділена непересічними організаторськими або інтелектуальними здібностями, громадською ініціативою або активною позицією, обдарованістю, хистом або талантом бути політиком, письменником, митцем. Самореалізація постатей з перерахованими даними, як правило, вписувала їх в контекст доби і на сторінки історичного літопису. Вони ставали історичними через відомі заслуги, досягнення, або неперевершені результати. Посилений інтерес до відомої особи, що спостерігається в останні десятиліття, спонукає не просто дослідити її біографію, перерахувати факти і події з життя та діяльності, а й поглиблено вивчити її особистісну сутність, яка часто пояснює причини і наслідки у біографічних фактах, а також визначає зміст історичних подій. Тобто персоніфікація минулого, як актуальне завдання сучасних історичних студій та методики викладання історії України та української культури, передбачає відтворення галереї відомих діячів не в традиційному висвітленні звичайної біографії, а в поглибленому вивченні особистісно-індивідуального змісту конкретної особи, або групи осіб, зв’язаних між собою родовими, професійними чи іншими зв’язками. Цей якісно новий тип історико-біографічного дослідження особистості, відтворення на основі джерел її багатогранного соціально-психологічного портрету, який повинен відобразити у відомому діячеві певної галузі «живу» людину у сукупності усіх притаманних її особистісно-людських даних, а не традиційно формалізовану датами і заслугами постать, називається просопографією.

В силу специфіки самого предмета історії України, особливо історії української культури, викладання цих дисциплін у вищій школі не може обійтися без вивчення ролі історичних осіб, аналізу їхньої діяльності та оцінки її результатів. Тому викладач має завжди персоніфікувати виклад теоретичного матеріалу, вдаючись до показу історичних осіб, щоб «оживити» історичні схеми, показати причини історичних подій та явищ, зацікавити студентську аудиторію, донести до неї певну мораль, або запропонувати певну модель суспільної поведінки. Знаменитий вираз Макіавеллі про те, що людині розумній належить обирати шляхи, які вже прокладені найвеличнішими з людей, і наслідувати найбільш гідних із них, є актуальним і для сучасного викладача

дисциплін історичного циклу у вищій школі. В цілому місце і роль видатної особи в історичному процесі або людини, якщо брати ширше, є важливим методологічним питанням при вивченні тем з вище зазначених дисциплін. Закономірність і випадковість, причинність історичної події або явища, рушійні сили історичного розвитку, вплив особи на історичний процес і його межі й, насамкінець, сенс історії – ось далеко не повний перелік питань, які необхідно висвітлювати у лекційних курсах вищої школи, пов'язаних з цією проблемою. По-перше, тому що «...люди, гідні схвалення або осудження, широковідомі або незнані, завжди будуть цікаві загалу: адже саме ці люди створили світ, в якому ми живемо нині». По-друге, прогрес, у суспільстві завжди визначає орієнтацію на видатних, талановитих і великих осіб. По-третє, є сфери діяльності людей і життя суспільства, де головну роль відіграють лише окремі особи. Іноді вони не тільки опосередковано пов'язані з ходом історичних подій, а й «суттєво його змінюють, причому в такому напрямі, що ніяк не випливав з об'єктивних обставин». По-четверте, пошук орієнтирів та ідеалів, зразків для наслідування, згідно з дослідженнями психологів, є закономірністю, яка має впливати на формування особистості студента. І викладач не повинен залишитися поза розв'язуванням цієї важливої проблеми суспільства.

Вітчизняною методичною наукою розроблено основні дидактичні підходи до висвітлення ролі особистості при вивченні історії. Так, лектору вищої школі при висвітленні ряду тем необхідно подавати характеристику та аналіз історичних умов, що вплинули на формування поглядів історичної особи, її особистих якостей; ознайомлювати з основними етапами життєвого шляху; показувати її суспільне та інтелектуальне оточення, зв'язок з діяльністю попередників; особливу увагу звертати до індивідуальних рис тощо.

Вивчення історичних осіб має передбачати аналіз історичного матеріалу ширше, ніж просте вивчення їх біографій. Біографістика повинна стати засобом для розвитку особистості студента, подальшого формування в нього історичного мислення та національної свідомості. Щоб забезпечити досягнення цієї мети, необхідно будувати навчально-виховний процес відповідно до вимог критично-креативної парадигми, яка передбачає не передачі всієї інформації про історичну особу, а полягає в тому, щоб навчальний матеріал, пропонований на лекції, змушував студентів аналізувати і оцінювати історичних осіб; краще розуміти мотиви діяльності та історичні реалії, що справляли істотний вплив на формування їх уподобань, переконань і ціннісних орієнтацій.

Отже, історична особистість при вивченні історії України та історії української культури має бути показана не стільки на тлі історичного процесу, скільки як його складова й суттєвий чинник впливу.

ОПТИМІЗАЦІЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ТЕХНІЧНОГО ПРОФІЛЮ

Митинський В.М. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*, **Марцева Л.А.** *(Вінницький регіональний центр оцінювання якості освіти, м. Вінниця, Україна)*

Реалізація навчального процесу за моделлю компетентнісно орієнтованої підготовки майбутніх фахівців технічного профілю потребує планомірної оптимізації методичної діяльності викладачів. Під поняттям «методика» (від грец. μέθοδος – шлях) розуміють сукупність методів досягнення певної мети, комплекс заходів, засобів, спрямованих на досягнення результатів, яку ставить перед собою педагог у навчальній діяльності. По суті, ціллю методичної діяльності є розроблення науково обґрунтованого педагогічного проекту, скерованого на формування цілісних знань, умінь і навичок студентів у процесі їхньої спільної з викладачем (та під його керівництвом) освітньої діяльності. До завдань методики належить дослідження та реалізація змісту освіти, процесу викладання і процесу учіння.

Слід констатувати, що для проектування методичної роботи та переведення її на наукову основу повинна бути достатня психолого-педагогічна база.

Методичною основою оптимізації освітнього процесу є:

– цілісний підхід до завдань, змісту та структури навчального матеріалу, форм і методів навчання, підготовки та проведення теоретичного та практичного навчання;
– проектування компетенцій майбутніх фахівців на основі інтегрування змісту загально професійних і професійно спрямованих дисциплін, проведення ефективного виробничого навчання і практики;
– посилення фундаменталізації навчання в поєднанні з практико орієнтованістю та регіональною спрямованістю всіх складових підготовки;
– забезпечення інтеграції та наступності в організації та здійсненні професійної підготовки майбутніх фахівців;
– інформатизація усіх складових професійної підготовки студентів.

В основу методики покладено:

- усвідомлення, прийняття і розвиток у студентів професійних цінностей;
- підтримку та розвиток сукупності компетенцій на основі індивідуальних якостей і задатків особистості;

- формування здатності фахівців до системного бачення професійної діяльності й опанування інформаційно-комунікаційними технологіями;
- формування готовності фахівців до роботи в команді, управління професійним колективом;
- виховання креативності у професійній діяльності;
- виховання потреби в постійному саморозвитку та самовдосконаленні.

Досліджуючи цілі професійної підготовки та їх ієрархію, В. П. Безпалько виділяє глобальну мету у формі соціального замовлення, зовнішнього щодо освітнього процесу, цілі рівня навчального закладу, пов'язані з усією програмою підготовки фахівців, і цілі окремих навчальних підрозділів, які співвідносяться з освітнім процесом у межах конкретної навчальної дисципліни [1]. На наш погляд, і для викладачів, і для студентів, і для роботодавців мета оптимізації професійної підготовки студентів – це проектування та реалізація освітнього процесу, в якому викладачі ефективно виконують педагогічну діяльність, студенти здобувають якісну освіту, а підприємства отримують компетентних фахівців.

Соціальне замовлення на фахівців технічного профілю ставить перед педагогічною наукою завдання проектування та реалізації системи методичної роботи, цілі якої повинні бути адекватні новим вимогам і цілям підготовки кадрів для високотехнологічних галузей економіки. Отже, на нашу думку, необхідний оптимізований комплексний підхід до визначення мети та сукупності цілей професійної підготовки майбутніх фахівців, виходячи не лише з провідних тенденцій розвитку техніки як виробничої галузі та сфери обслуговування, а й з пріоритетності заданої суспільством, передусім ринком праці та роботодавцями, структури компетенцій фахівців. При цьому кінцева мета професійної підготовки – формування у випускників компетентності (здатності та готовності до професійної діяльності) має бути виражена у поступово конкретизованому змісті освіти.

Спираючись на положення про єдність структурних складових оптимізації навчання, можна зробити висновок про те, що в кожному компоненті методики оптимізації підготовки фахівців реалізуються всі специфічні принципи оптимізації професійної підготовки, однак один з принципів для певного компоненту є провідним і спрямовує навчально-методичне забезпечення на відповідні аспекти оптимізації навчання.

Література:

1. Беспалько В.П. Системно-методическое обеспечение учебно-воспитательного процесса подготовки специалистов : учеб.-метод. пособие / Беспалько В. П., Татур Ю. Г. - М. : Высшая школа, 1989. - 141 с.

ЗНАЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МОТИВАЦІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ АРХІТЕКТОРІВ

Міхова Л. Н. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна)*

Однією з умов формування професійної придатності є сприятлива мотивація, значення якої оцінюється звичайно в узагальненому вигляді, як вибірково-позитивне ставлення особистості до професії. Так у професійному самовизначенні мотивація повинна бути диференційована, як диференціюється значення здібностей, що особливо важливо в оволодінні специфікою творчої спеціальності, у тому числі майбутнього архітектора. У період навчання в інституті у студентів формується рівень професійної спрямованості завдяки правильно обраній мотивації діяльності. У навчальному процесі студенти архітектори, що володіють певними художніми здібностями, мають різні кінцеві результати діяльності в залежності від того, яким мотивом проваджені спочатку в процесі виконання поставлених навчальних завдань. Високий рівень позитивної мотивації може компенсувати недостатній рівень спеціальних здібностей. У професійній мотивації, безсумнівно, успішність залежить від розвитку навчальної мотивації, а не тільки від природних здібностей. Найважливішу роль відіграє позитивне ставлення до професії, тому що цей мотив пов'язаний з остаточними цілями навчання. Тому при виборі професії включається аналіз власних здібностей і аналіз особистісних мотивів. Задоволеність професією - це якісний показник приналежний мотивації при виборі професійної діяльності. Низька задоволеність професією призводить і до негативних економічних наслідків, і чимало впливає на психічний, та емоційний стан людини. Формування позитивного ставлення до професії - найважливіше завдання педагога при роботі зі студентським колективом. У сучасному суспільстві, при високому рівні динамічного розвитку, до особистості пред'являються вимоги про безперервне вдосконалення професійної освіті. Конкретне рішення цієї проблеми багато в чому залежить від рушійних ними мотивів, зусиль педагога, профорієнтаційної роботи в процесі професійного навчання. Правильне виявлення професійних інтересів, нахилів, мотивів є важливим прогностичним чинником задоволеності професії у майбутньому. так само як недостатнє усвідомлення своїх професійних схильностей, інтересів і мотивів не виправдовується в після трудової діяльності, не приносить людині задоволеності в своєї роботі. Таким чином, своєчасне виявлення певних мотиваційних закономірностей є найважливішими завданнями, що зумовлюють успішність професійного навчання.

ПРЕПОДАВАНИЕ ДИСЦИПЛИНЫ «ЛАНДШАФТНЫЙ ДИЗАЙН» В АРХИТЕКТНО-ХУДОЖЕСТВЕННОМ ИНСТИТУТЕ ОГАСА

Моргун Е.Л. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Ландшафтный дизайн (ЛД) - перспективное направление в архитектуре, находится на стыке трёх направлений: архитектуры, ботаники, истории и философии. Кажется удачным одно из определений задач ландшафтного дизайна: «Основная задача ландшафтного дизайна – создание гармонии, красоты в сочетании с удобствами использования инфраструктуры зданий, сглаживание конфликта между урбанизационными формами и природой…»[1] Как мы видим, исходя из задач решаемых ЛД, актуальность дисциплины «Ландшафтный дизайн» и востребованность специалистов ЛД не подвергается сомнению, кроме того специальность ЛД внесена в международный реестр профессий.

В нашем архитектурно-художественном институте дисциплина «ЛД» читается на кафедре Основ архитектуры и дизайна архитектурной среды один семестр на 5 курсе. Для того чтобы подготовить специалистов ландшафтного дизайна это очень мало, но *дать представление* о направлении деятельности ландшафтного дизайнера или архитектора - дизайнера средового проектирования в области ЛД возможно. Согласно программе преподавания ЛД студенты должны уметь: составлять опорный план, проектировать генеральный план и дендроплан, разрабатывать посадочный и разбивочный чертежи, создавать рисунки избранных вист. Для этого на практических занятиях студентами выполняется курсовая работа по ландшафтному дизайну приусадебного участка. Тут возникают проблемы с составлением дентроплана, т.к. знаниями по этому вопросу владеют специалисты - дендрологи, ботаники. Было бы правильным привлекать для чтения 1-2 лекций по дендрологии или проведения семинарских занятий специалистов из других, вузов, например, из университета им. И.И. Мечникова.

Для того, чтобы тематика лекционного курса была максимально приближена к требованиям дипломного проектирования и реальности, в этом учебном году было увеличено количество вопросов, поднимаемых на лекциях, введены дополнительные задания по городскому ЛД. Студентам было предложено ряд упражнений на темы, которые разработал и апробировал на своих учениках проф. В.А. Нефёдов (Санкт-Петербургский архитектурно-строительный

[1] dic.academic.ru/dic.nsf/ruwiki/317854

университет).[2] Упражнения на тему интегрирования архитектурного объекта с окружающей средой, взаимодействия здания с формами растительности, дизайн планшета, пластическая обработка поверхности земли, световой дизайн, дизайн набережной были выполнены студентами 5 курса. Для большинства заданий в качестве благоустраиваемой территории была выбрана площадка перед архитектурным корпусом ОГАСА. Говорить о 100-процентном высококачественном решении поставленной задачи пока не приходится, но это заинтересовало студентов, кроме того, их предложения могут иметь практическое значение. Особо ценно, что молодёжь создавала среду для себя.

Из всего выше сказанного, можно сделать вывод, если мы хотим привлечь в наш вуз учащихся, сделать их обучение интересным, подготовить к разнопрофильной самостоятельной профессиональной деятельности, целесообразно: увеличить часы на преподавание дисциплины «Ландшафтный дизайн», не объединять её с другими дисциплинами; привлекать к преподаванию специалистов смежных специальностей из других вузов.

Рис. 1. Варианты мощения перед корпусом АХИ ОГАСА.

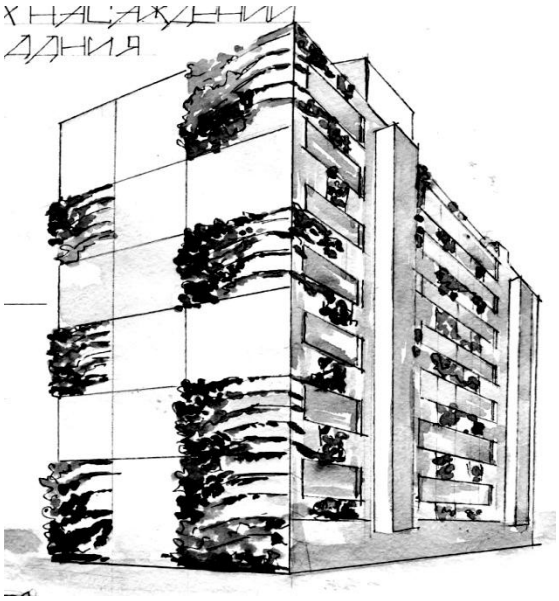

здание, корпус АХИ ОГАСА

Рис.2. Интродукции зелёных растений в

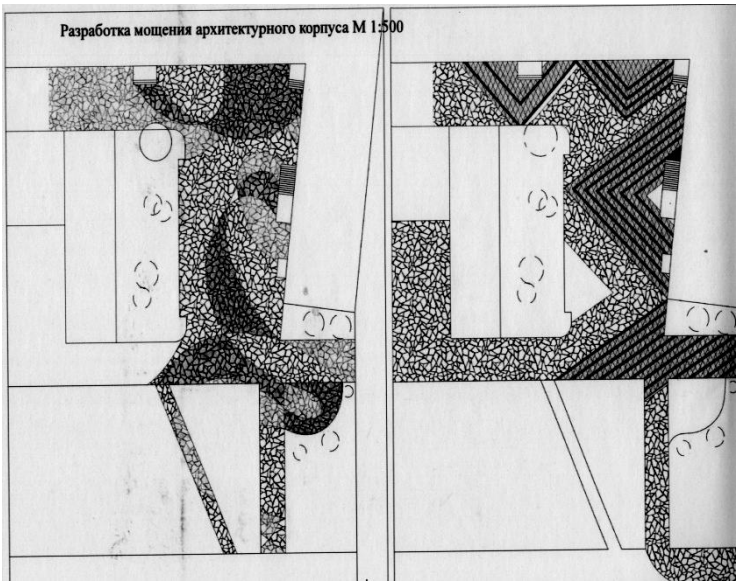

[2] С.-Петербургская школа ЛД является одной из передовых в России, где в настоящее время наблюдается расцвет ландшафтного дизайна. К сожалению. мы не знакомы с наработками отечественных специалистов.

УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В СИСТЕМІ ВІЙСЬКОВОЇ ОСВІТИ

Набок В.К., Поповіч В.І., Гаманюк Л.О. *(Військова академія, м. Одеса, Україна)*

Проблемі удосконалення навчального процесу приділяється постійна увага в наукових публікаціях, особливе місце в них належить удосконаленню системи військової освіти, в якій реалізуються такі основні принципи: самоорганізація в навчанні фахівців, ступневість, безперервність, випереджувальна спрямованість освіти, інтеграція освіти й науки, фундаменталізація, інформатизація, гуманізація, демократизація, стандартизація, технологізація освіти, забезпечення якості освіти та її особистісна спрямованість, зв'язок із військами, аналіз діяльності випускників, коригування військово-освітнього процесу.

Протягом останніх років проведена значна робота щодо формування змісту підготовки військових фахівців на засадах компетентнісного підходу, приведення його у відповідність до державних і галузевих стандартів вищої освіти, сучасного воєнного мистецтва, бойового застосування Збройних сил України за визначеними варіантами, обставинами, ситуаціями, узагальненого досвіду проведення миротворчих, антитерористичних операцій, планів, процедур і дій багатонаціональних штабів. Разом з тим, тривалі за часом традиційні підходи до підготовки військових фахівців, що успадковані з минулих часів і склалися на сьогоднішній час, потребують нових підходів. Не викликає сумніву, що підготовка військових фахівців потребує збільшення часу на військово-спеціальну та практичну підготовку, в тому числі на військове стажування, для набуття стійких навичок і досвіду для виконання обов'язків за посадовим призначенням. Водночас, необхідність виконання нормативної складової державних освітніх стандартів, як умови отримання загальнодержавного диплома про освіту з відповідних цивільних галузей знань, призвела до скороченням кількості годин на військово-професійну, як теоретичну, так і практичну підготовку офіцерських кадрів і відповідно – певного зниження її рівня, якості підготовки випускників. Військова освіта, передусім, тактичного рівня, в усіх провідних країнах світу – це корпоративна система підготовки військових фахівців, призначення яких – виконання завдань, зумовлених специфікою функціонування збройних сил і потребою їхнього застосування в конкретних умовах. При цьому залишаються чинними головні критерії вимог до військової освіти: державі потрібні висококваліфіковані військові фахівці.

СИСТЕМА КОМПЛЕКСНЫХ ПРОБЛЕМНЫХ ЗАДАЧ, СПОСОБСТВУЮЩИХ РАЗВИТИЮ ИНЖЕНЕРНО-ТЕХНИЧЕСКОГО МЫШЛЕНИЯ СТУДЕНТОВ

Небеснова Т.В., Музыка В.А. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Всестороннее развитие личности, способной комплексно решать поставленную задачу, насущная потребность нашего времени. Большая роль принадлежит здесь подготовке специалистов, умеющих самостоятельно и творчески мыслить.

Уровень современного развития требует от специалиста высокой степени научно-технической грамотности и инженерного мышления.

Одним из направлений формирования технического интеллекта является оптимальное использование в обучении комплексных проблемных задач, активизирующих мыслительную деятельность учащихся.

В традиционном процессе обучения «ассортимент» технических задач весьма обширен, однако выбор их, подчиненный в основном освоению знаний, во многих случаях производится необоснованно, что часто снижает эффективность обучения.

Комплексная задача составлена так, что практически каждый из ее этапов содержит вопросы проблемного характера, требующие активной самостоятельной мыслительной деятельности учащихся.

По мере необходимости студенту оказывается дозированная помощь.

Процесс решения комплексных проблемных задач состоит из четырех этапов.

Первый из них носит в основном традиционный характер и позволяет формировать политехнический кругозор, учит владеть техническими понятиями, терминологией, проводить анализ и систематизацию.

Второй этап, кроме интеллектуальной деятельности, стимулирующейся рядом вопросов проблемного характера, включает значительный объем теоретических основ процессов и конструктивных особенностей. В результате чего реализуется мысль учащегося.

Третий этап представляет большую сложность и дает возможность развивать логическое мышление, а также некоторые творческие черты.

Наиболее интересным и сложным является четвертый, творческий этап работы, в котором предлагаются вопросы, формирующие умение видеть

структуру объекта, его новую функцию, альтернативу, ставить проблему и находить способы ее решения.

Разработанная система комплексных проблемных задач, позволяющих осуществлять целенаправленное формирование технического интеллекта, прошла апробацию при изучении дисциплины «Усовершенствование систем канализации» в группе ОКУ «Магистр» в Одесской государственной академии строительства и архитектуры.

В таблице 1 приведена последовательность выполнения задач.

Таблица1.

Номер этапа, операции	Содержание операции	
1	Провести анализ схем доочистки биологически очищенных сточных вод с использованием метода фильтрования.	
	1.1	Дать сравнительную характеристику методов доочистки, приведенных на схемах. Указать их достоинства, недостатки, границы применимости.
	1.2	Исходя из заданной характеристики сточных вод и требований к качеству ее очистки, выбрать рациональный вариант из предложенных. Дать пояснения.
2	Провести анализ конструкций и механизмов процессов доочистки биологически очищенных сточных вод.	
	2.1	Установить соответствие между чертежом фильтровального сооружения и его типом.
	2.2	Выполнить анализ механизмов процессов фильтрования на радиальном фильтре, каркасно-засыпном фильтре и аэрируемом фильтре.
	2.3	Обосновать целесообразность предложенной конструкции.
3	Выполнить расчет сооружений доочистки городских сточных вод.	
	3.1	Оценить условия работы фильтровальных сооружений в условиях нестабильности характеристики исходной сточной воды.
	3.2	Привести зависимости для расчета фильтровальных сооружений. Сделать анализ зависимостей.
	3.3	Записать математическое выражение для расчета фильтров с плавающей загрузкой. Дать пояснения по выбору формул.
4	На основании анализа приведенных схем доочистки биологически очищенных сточных вод разработать схему доочистки, обеспечивающую стабильную работу в условиях колебания начальных расходов и концентраций сточных вод.	

Следует полагать, что дальнейшее совершенствование системы задач и методики ее использования позволит получить более высокий результат.

С помощью разработанной системы также можно быстро и объективно дать оценку уровня подготовки учащегося по определенному разделу дисциплины.

РОЛЬ ІНТЕГРАЦІЇ У ВИКЛАДАННІ МЕДСЕСТРИНСТВА В ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГІЇ

Негіпа С.А. *(Харківський медичний коледж №2, М. Харків, Україна)*

Підготовка кваліфікованого фахівця в області сестринської справи вимагає знань спеціального догляду за пацієнтами з ЛОР – захворюваннями, уміння вчасно надати невідкладну допомогу. Провідну роль у підготовці такого фахівця належить викладачеві й обраної їм методиці викладання.

Правильно обрана методика викладання забезпечує єдність інтересів викладача й студентів на основі з'єднання необхідності вивчення дисципліни «Медсестринство в оториноларингології» з переконанням цієї необхідності. Щодо цього методи активного навчання служать одним з найбільш перспективних шляхів удосконалювання професійної підготовки фахівців.

Активні методи навчання стимулюють пізнавальну діяльність студентів. Вони будуються в основному на діалозі, що припускає вільний обмін думками про шляхи рішення тієї або іншої проблеми. Дані методи характеризуються високим рівнем активності студентів. Оновлення освіти вимагає використання нетрадиційних методів і форм організації навчання, у тому числі інтегрованих лекцій, у результаті проведення яких у студентів складається більш цілісне сприйняття завдань сестринського догляду.

Інтеграція в навчальному процесі спостерігається або у формі стихійної, або у формі керованої. У першому випадку студент сам, без яких-небудь керуючих впливів викладача для розв'язання тієї або іншої навчальної ситуації, що виникає при вивченні даної дисципліни, застосовує знання й уміння, що сформувалися у нього при вивченні таких дисциплін як «Анатомія» (особливості будови ЛОР органів); «Фізіологія» (особливості фізіологічних процесів ЛОР органів); «Біохімія» (біохімічна характеристика патологічних процесів, що лежать в основі розвитку ЛОР захворювань); «Мікробіологія» (етіологічна характеристика збудників, методи ідентифікації й способи оптимального лікування інфекційної патології ЛОР органів) і ін.

Традиційний характер керованої інтеграції полягає в тому, що в певні періоди навчання викладач розглядає зв'язки, що природно випливають зі змісту навчального матеріалу двох і більш навчальні дисциплін. Нетрадиційний напрямок інтеграції полягає в тому, що у якості основи інтеграційного процесу вибирається певний комплекс знань і навичок, що не укладаються цілком у рамки однієї дисципліни.

Найчастіше у своїй педагогічній практиці ми проводимо інтегровані лекції. Саме вони дозволяють закріпити й узагальнити матеріал по певній темі.

Наприклад, вже перша лекція «Введення в оториноларингологію. Організація ЛОР допомоги населенню» будується на основі діалогу викладача з аудиторією. Студентам пропонується охарактеризувати техніку миття й способи обробки рук, технологію надягання стерильного халата, технологію надягання й зняття стерильних рукавичок, технологію накривання стерильних столів. Ці професійні знання й уміння є складовою частиною філософії сестриної справи і є програмними питаннями всіх клінічних дисциплін.

На лекціях передбачається зміна видів діяльності, використання технічних засобів (презентації, комп'ютерні симуляції). Інтеграція допомагає зблизити досліджувані дисципліни, знайти загальні точки дотику, більш всебічно й у більшому обсязі піднести зміст сестринського догляду за хворими.

Структурі інтегрованих занять, на відміну від звичайних лекцій, властиві: гранична чіткість, компактність навчального матеріалу; логічна взаємозумовленість, взаємозв'язок матеріалу інтегрувальних дисциплін на кожному етапі заняття; більша інформативна ємкість навчального матеріалу, використовуваного на заняттях. При такому підході гармонійно сполучаються різноманітні методи навчання, що використовуються на стику дисциплін: лекція й бесіда, пояснення й керування самостійною роботою студентів, спостереження й досвід, порівняння, аналіз і синтез; значне місце приділяється методам навчання на комп'ютерних моделях і евристичному.

Важливу роль у викладанні клінічних дисциплін відіграє інтеграція із соціально-гуманітарними дисциплінами. Медсестринська справа належить до соціономічних професій, які ґрунтуються на системі людина - людина й потребують дотримання конфіденційності при здійсненні професійних завдань. У медицині й медсестринській справі зокрема, виникає багато етичних проблем, які стосуються народження, смерті, трансплантації, клонування, репродуктивного здоров'я й т.п., у зв'язку із чим знання етики й деонтології, основ права й філософії залишаються для медичної сестри актуальними. Разом з викладачами соціально-економічних дисциплін, репродуктивного здоров'я, етики й деонтології ми практикуємо студентські конференції із проблем евтаназії, планування родини, історії медицини й оторіноларінгології зокрема.

Виходячи з накопиченого досвіду, ми можемо із упевненістю сказати, що інтегровані заняття допомагають свідомому засвоєнню матеріалу, формують уміння переносити знання з однієї галузі знання в іншу, дозволяють по новому осмислити специфіку вибраної професії, спонукають інтерес до дисципліни, дають можливість одержання глибоких і всебічних знань, знімають напруженість, невпевненість студентів.

ФОРМУВАННЯ САМОСТІЙНОСТІ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ

Нетребчук Л.М. *(Одеський національний медичний університет, м. Одеса, Україна)*

В умовах реформування освітнього процесу самостійній роботі студентів приділяється значна увага. Як показує досвід, студенти часто не вміють планувати свій час, організовувати свою навчально-пізнавальну діяльність, самостійно вирішувати проблеми.

Організація СРС залежить, в першу чергу, від такої якості особистості як самостійність. Викладач спирається на те, що кожен зі студентів може взяти під контроль своє власне навчання – як в аудиторії, так і поза її межами. Однак, найчастіше спостерігається розрив між запланованим таздійсненим. Це може стати серйозною перешкодою у досягненні цілей навчання.

Однією з передумов самостійного навчання є вміння працювати самостійно. Студент повинен вміти керувати власним навчанням, а також реагувати на труднощі чи проблеми. І тут постає питання: як студенти можуть бути незалежними, якщо викладач відіграє провідну роль у їхньому навчанні?

Завдання педагога – сприяти розвиткові навичок самостійного мислення студентів, створити такий простір, у якому можна бути незалежним. Є багато шляхів розвитку самостійності. Розглянемо три ефективних способи.

По-перше, необхідно враховувати характер професії викладача, який намагається допомогти студентові у процесі навчання. Однак така підтримка може стати обмеженням у виборі дій. Надмірна допомога та підтримка позбавляють студента можливості думати самостійно. Це заважає вирішувати проблеми і працювати, долаючи труднощі. І, як наслідок, людина звикає, що завжди буде той, хто зробить щось за неї чи для неї.

Альтернативний підхід пропонує педагогу не втручатися у навчальний процес в окремо взятій ситуації. Якщо викладач не втручається, він пропонує, наприклад:

- вирішити проблему самостійно;
- придумати три можливих вирішення проблеми тощо.

Використовуючи цей підхід впродовж усього навчання можна культивувати звичку незалежності студентів.

Другий метод пропонує створення ситуацій, спеціальних заходів, в яких студентам треба розробити різні вирішення проблеми в межах, визначених викладачем. Викладач надає структуру, встановлює межі для навчання і

пропонує комплекс необхідних джерел інформації. Вибір варіантів у цих межах спонукає студентів приймати рішення і бути незалежними у виборі.

У навчальному процесідуже добре зарекомендував себе метод проектів, орієнтований на практичне застосування знань і набуття нових шляхом самоосвіти. Дослідницькі проекти можуть бути як індивідуальними, так і колективними. Викладач організує роботу таким чином, щоб студенти:

- вчилися визначати головні та проміжні мету і завдання;
- знаходили шляхи їх вирішення, обираючи оптимальні;
- здійснювали вибір і передбачали його наслідки;
- діяли самостійно;
- змогли об’єктивно оцінити процес і результат проектування.

Метод проектів створює умови для творчої самореалізації студентів, підвищує мотивацію до навчання, сприяє розвиткові їхніх інтелектуальних здібностей, розвиває вміння самостійно і критично мислити, висловлювати власну думку.

Третій підхід – це зворотній зв’язок, який дає студентам чітке розуміння того, що їм потрібно зробити, щоб здійснити покращення у певній ділянці навчального процесу. Наприклад: «У вашій наступній доповіді ви повинні намагатися почати аналіз раніше для того, щоб уникнути надто розгорнутого опису».

Ефективне формування зворотного зв’язку спонукає студентів бути незалежними, оскільки дозволяє їм взяти під контроль своє власне навчання. Якщо студенти знають, що їм необхідно зробити задля покращення чого-небудь, і мають можливість здійснити ці покращення, то вони можуть діяти цілком незалежно.

Впровадження сучасних інформаційних технологій в освітній процес (дистанційне навчання, мультимедійні засоби тощо) є важливим компонентом для самоосвіти, для розвитку навчально-пізнавальних здібностей особистості.

Інформаційні технології відзначаються інтерактивністю, інтенсифікацією процесу навчання, зворотним зв'язком;сприяють реалізації особистісно-орієнтованого та індивідуального підходу.

В цілому ми бачимо, що розвиток самостійності студентів – це довгостроковий проект. Розвиток навичок самостійного мислення займає кілька місяців або і довше. Але результатом такої співпраці викладача та студента стає майбутній кваліфікований спеціаліст, який зможе самостійно і відповідально приймати рішення, самовдосконалюватись протягом всієї професійної діяльності.

МЕТОДИЧЕСКОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ ПРОЦЕССА ОБУЧЕНИЯ КАК ФАКТОР ПОВЫШЕНИЯ КАЧЕСТВА ОБРАЗОВАНИЯ В ВУЗЕ

Николова Р.А. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Каждый из нас понимает, что будущее нашей страны определяется не природными ресурсами и сырьевыми запасами, а интеллектуальным потенциалом, уровнем развития науки, и высоких технологий. Для этого высшее образование должно перейти в особый инновационный режим, в котором можно сохранить лучшие традиции нашего образования и одновременно держать ориентир на мировые стандарты. В современных условиях в образовательном процессе обучения студентов, формирования его личности и развития, произошли изменения. И они связаны с нынешними условиями адаптации студента к процессу совмещения обучения и работы.

В этих условиях многоаспектности образовательного процесса, специфика решаемых задач обучения и воспитания студента требует особого подхода к методическому обеспечению. В связи с этим ориентация образования на ***прогнозирование будущего, на идеи опережающего обучения*** требует кардинальных изменений в сознании и деятельности преподавателей, в организации методического обеспечения процесса обучения. Сегодня нужна разработка организации методического обеспечения процесса обучения в вузе, с учетом новой социально-экономической ситуации, модернизации высшего образования, требующей формирования высокого уровня образованности, компетентности и развития профессиональных способностей специалистов. В каждой рабочей программе предусмотрено 70% самостоятельной работы и 30% - аудиторной. И это требует особого внимания, т.к. посещаемость студентов ухудшилась на 25% и мы знаем, что многие студенты работают, чтобы выжить. Именно этот студент нуждается больше всех в помощи. Даже если он пойдет в библиотеку и возьмет учебник (объемом 200-250стр.), он не сможет сам подготовиться, т.к. на этой стадии он вообще не знает с чего начинать и не ориентируется. И в нынешних условиях методическое обеспечение для самостоятельной работы студента, крайне необходимо.

В МУ должны быть кратко изложены основные разделы и темы типовой программы данной дисциплины с указанием литературы и методическими советами преподавателя, на что обратить особое внимание в данной теме, что является самым важным и составлены контрольные вопросы для самопроверки. Это будет неоспоримым подспорьем. Кроме того, теоретический материал желательно подкрепить решением задач с разъяснением. Это, как «компас» для

туриста или как «навигатор» для водителя. Кроме того, самостоятельная работа эффективна только в активно-деятельной форме. Принципиальное новшество, вносимое компьютером в образовательный процесс, позволяет надеяться на эффективное реально полезное расширение сектора самостоятельной учебной работы.

Тенденции развития высшего образования требуют такого методического обеспечения процесса обучения, которое включает в себя разработку нового подхода, формирование компетенций будущих специалистов в рамках учебной деятельности. Программа должна обеспечивать успешную подготовку высококвалифицированного специалиста, отвечающего требованиям времени. ***Профилирующие дисциплины*** должны строиться не только на хорошем традиционном уровне, а должны содержать в себе новые инновационные подходы: – это составление новых учебных программ с обязательным включением разделов современных инновационных технологий, оборудования и достижений науки и техники в данной отрасли и т.д. ***Преподаватель сам должен расти и опережать программу, включать новые темы по вопросам инновации в строительстве (оборудования, водоотведения и очистки стоков), которые применяются во всем мире сегодня, а не архаичные системы, нерентабельные, дорогостоящие и устаревшие.***

Мы, прежде всего, сами должны меняться вместе со студентами и привлекать их интересной научной информацией, востребованной временем и тогда студенты, несомненно, потянутся к знаниям. Кроме того их надо привлекать к участию во Всеукраинских конкурсах научных студенческих работ, исследований, к совместному написанию научных статей. Необходимо заинтересовать студента, создавать кружки для углубленного изучения, например, современного энергосберегающего оборудования или ввести спецкурс, потому что нет сейчас специалистов по эксплуатации новейшего энергосберегающего оборудования, которое выпускают страны Евросоюза, об этом говорит главный инженер Департамента водоотведения. К сожалению, в настоящее время о вакуумной канализации знают не многие. Специалистов в этой сфере в нашей стране единицы, поэтому говорить о широком применении нельзя. Мы должны проводить большую работу по адаптации вакуумной канализации в области, потому что вся имеющаяся документация на данные системы на английском языке. А не канализованных населенных пунктов в Одесской области более 35%.

Я считаю, что задача кафедры в учебно-методической работе:

- это определение основных принципов организации и способов повышения качества методической деятельности;

- разработка и внедрение современных учебных технологий, совершенствование содержания и методов преподавания, внедрение новых форм обучения (в том числе и дистанционного).

В состав инновационной образовательной программы входят:

- Обязательное учебно-методическое обеспечение читаемых дисциплин;
- Учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы студента;
- Учебно-методическое обеспечение инновационных технологий в образовательном процессе;
- Учебно-методическое обеспечение учебных и производственных практик; и др.

Создание и совершенствование сайта кафедры, размещение на нем учебно-методических материалов, позволяющих проводить обучение, чередуя занятия в аудиториях с дистанционным обучением. Создание на сайте кафедры профильного электронного методического кабинета, что мы и начали делать на кафедре Водоотведения и гидравлики.

В соответствии с концепцией модернизации высшего образования основными целями профессионального образования являются: подготовка квалифицированного работника, соответствующего уровня и профиля, и свободно владеющего своей профессией. Для этого необходимы новые учебные программы, учебные электронные издания, содержащие систематизированный материал в рамках программы учебной дисциплины и нацелены на поддержку работы и расширение возможностей преподавателя, и самостоятельную работу обучающегося.

Именно высококачественное новаторское методическое обеспечение деятельности вуза, ориентирует студентов на конечную цель обучения - стать специалистом, готовым к постоянному профессиональному росту, социальной и профессиональной мобильности.

Ни для кого не секрет, что качество некоторых МУ не всегда соответствуют уровню. А по некоторым дисциплинам они отсутствуют вообще. И здесь задействован нравственный аспект. Как можно требовать от студента выполнение КП или РГР, если отсутствуют МУ? Таковое явление вообще не должно присутствовать в ВУЗе.

МУ должны разрабатываться на высоком уровне, с учетом современных требований высшей школы опытными преподавателями, а с молодыми начинающими учеными, должны работать и помогать наставники или преподаватели, имеющие большой методический опыт издания. Во всем этом я вижу фактор повышения качества образования в Высшем учебном заведении.

МЕТОДИЧЕСКОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ И ОРГАНИЗАЦИЯ УЧЕБНОГО ПРОЦЕССА ПРИ ПОДГОТОВКЕ СТУДЕНТОВ НА КАФЕДРЕ ФАРМАКОЛОГИИ И КЛИНИЧЕСКОЙ ФАРМАКОЛОГИИ

Носивец Д.С., Опрышко В.И. (*ГУ «Днепропетровская медицинская академия МЗ Украины», г. Днепропетровск, Украина*)

Предмет “фармакология” имеет важное значение в учебном процессе студентов II и III курсов. Аудиторная и внеаудиторная работа при изучении этого предмета основана на базовом освоении студентом основных теоретических дисциплин. Эти дисциплины дают возможность объединить и сформировать в представлении будущего врача различную по объему и сложную для восприятия и запоминания информацию относительно фармакокинетики, фармакодинамики, физических и химических свойств лекарственных средств, получении лекарственного сырья и их действия на живой организм в аспекте клинической и профессиональной деятельности будущего специалиста.

Цель работы - осветить методическое обеспечение и организацию учебного процесса по подготовке студентов при изучении предмета “фармакология” на кафедре фармакологии и клинической фармакологии ГУ «Днепропетровская медицинская академия МЗ Украины».

Важным аспектом подготовки студентов в условиях особенностей современного образования является их самостоятельная работа. При планировании самостоятельной работы студентов нами уделяется большое внимание таким особенностям учебного процесса при изучении предмета «фармакология», как зависимость действия лекарственных веществ от их химического строения, особенности фармакокинетики и фармакодинамики препаратов растительного и синтетического происхождения. При этом определенное внимание обращается и уделяется особенностям выбора наиболее целесообразной лекарственной формы действующего вещества, что определяет наилучшую, максимальную биодоступность препарата, эффективность и безопасность его применения. К аспектам самостоятельной работы студентов относится также решение ситуационных задач и тестов контрольного и текущего учебного характера, которые характеризуются клиническим уклоном и способствуют формированию соответствующего мышления у будущего врача. На практических занятиях со студентами разбираются вопросы, которые затрагивают различные аспекты тематического урока, проводится исходящий контроль знаний, оценивается основной уровень знаний и заключительный

контроль. Необходимым условием при проведении практического занятия является объединение основных и наиболее сложных вопросов общей и частной фармакологии.

На кафедре фармакологии и клинической фармакологии ГУ «ДМА МЗ Украины» для эффективного обучения и обеспечения студентов учебным материалом функционирует интернет-сайт на котором размещены тематические планы, расписание занятий, задания по всем тематическим разделам дисциплины “фармакология” и учебно-методические пособия по основным темам предмета. Обязательным элементом работы является также освоение принципов врачебной рецептуры, чему уделяется внимание на каждом практическом занятии данного предмета в течение всего периода обучения студентов на кафедре.

Внеаудиторная работа студентов основывается на интегрированном подходе к изучению предмета “фармакология” в тесной связи с другими базовыми и фармацевтическими дисциплинами. В состав внеаудиторной работы студентов входит подготовка к каждому практическому занятию согласно с разработанными и опубликованными методическими рекомендациями. Результаты такой работы проверяются и оцениваются преподавателем на соответствующем тематическом занятии. Кроме того, студентам предлагается специальная тематика самостоятельных занятий по наиболее актуальным и важным вопросам, а также по дополнительным вопросам курса “фармакология”. Также поощряется работа студентов с литературой монографического и текущего характера, а также данными интернет ресурсов. Результаты внеаудиторной работы оформляются студентами в виде рефератов и докладов, а наилучшие из них, выносятся на обсуждение в группы студенческого научного общества кафедры. Проведение занятий студенческого научного общества обеспечивается таким образом, что композиция докладов обуславливает освещение вопросов не только относительно фармакокинетики и фармакодинамики, но также затрагиваются и элементы фармакогностического и фармакохимического характера, что обуславливает обсуждение особенностей механизма действия и использования лекарственных веществ. Немаловажное значение имеют лабораторные эксперименты, которые мы включаем в состав практических занятий.

Выводы. Таким образом, методическое обеспечение и организация учебного процесса на кафедре фармакологии и клинической фармакологии способствуют повышению заинтересованности студентов к обучению и оптимальной организации их самостоятельной аудиторной и внеаудиторной работы, что немаловажно для профессионального формирования будущего врача.

ЩОДО ДОСВІДУ ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ «ПЕРЕВЕРНУТОГО НАВЧАННЯ»

Окара Д.В., Ковальова І.Л., Молчанюк І.В. (*Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна*)

На сучасному етапі розвитку суспільства основним завданням вищої освіти є не стільки передавання студентам накопичуваних знань, скільки формування в них умінь самостійно навчатися й адаптуватися до динамічних умов навколишньої дійсності. Система освіти мусить реагувати на такі виклики часу.

«Перевернутий клас» - це педагогічна модель, в якої типова подача лекцій та організація домашніх завдань представлені навпаки.Основний принцип такої системи навчання - мотивація студентів до самостійного навчання і постійної взаємодії між собою. З матеріалами наступної лекції студенти ознайомлюються дома, а потім в аудиторії відводиться час на виконання вправ, обговорення проектів та дискусії. Відео лекції, створені викладачем, часто розглядаються як ключовий компонент у перевернутому підході. Авторами технології «перевернутий клас» є американські вчителі-хіміки Аарон Самс і Джонатан Бергманн, якіу 2008 році записали відеоролики своїх уроків і перетворили їх на домашні завдання для учнів. На думку А.Самса, «коли учні приходять в клас, вони з'являються не для того, щоб дізнатися новий зміст, вони показують, як застосувати те, що вони дізналися дома за допомогою відео».

Пропоноване «перевернуте навчання», зокрема, передбачає відмову від таких, неефективних в умовах обмеженого часу, прийомів, як диктування конспектів лекцій, фронтальне опитування, перегляд презентацій тощо. Самостійне опанування студентами лекційного матеріалу сприяє розвитку їх пізнавальної активності, самостійності, почуттю відповідальності, мотивації учбової діяльності.Викладач виконує роль колеги і консультанта.Наступний крок - створення інформаційного середовища для публікації лекційних матеріалів. Це може бути персональний сайт викладача, мережа «Вконтакте», можна надсилати матеріали електронною поштою. Як будь-яке нововведення, онлайн-освіта викликає багато дискусій. З «перевернутим навчанням» все дещо інакше: майже всі згодні з тим, що цей метод варто спробувати. Основними причинами, за якими викладачі віддають перевагу перевернутої моделі, є: кращий досвід навчання для студентів, доступність підтримуючих технологій, позитивні перші результати використання. Так, серед тих, хто використовує перевернуте навчання, 57% назвали досвід успішним, 81% серед них вважають основними перевагами – поліпшення подачі матеріалу та збереження інформації, 83% говорять про позитивний вплив на власну залученість у

викладацьку діяльність, а 86% - про поліпшення ставлення з боку студентів при використанні перевернутого навчання. При цьому 75% визнають, що підготовка в умовах перевернутого навчання займає більше часу, ніж в традиційному, 51% викладачів під час підготовки до занять записують власні відеоматеріали. При використанні такої моделі викладачі спостерігають використання активності, кількості обговорень і розвиток співробітництва, можливість персоналізації навчання для конкретних студентів, підвищення ефективності навчання і більш точно оцінити знання студентів.

Позитивний досвід використання «перевернутого навчання» спостерігався нами при викладанні курсів «Економетрія» та «Математичні методи в інженерних розрахунках». Студентам-старшокурсникам були запропоновані матеріали наступної лекції, з якими вони повинні були самостійно ознайомитися, а потім на занятті проводився детальний розбір проблемних моментів, закріплення теоретичних знань та формування практичних навичок. Ефективність роботи була набагато кращою, ніж у попередні роки, коли навчання проводилось традиційними методами. Також зовсім не обов'язково при вивченні всіх тем переходити на «перевернуте навчання», можна комбінувати різни методи, у тому числі традиційні. Використання відео лекцій при викладанні вище зазначених курсів, на наш погляд, менш ефективно. Це пов'язано з тим,що матеріали містять формули, логічні висновки, низку обчислень, які краще сприймається у «статичному» вигляді (word-, excel- чи PDF- файлах). Студент має можливість вивчати матеріали у зручному йому темпі, якщо треба, повернутися знову до попередніх сторінок. Матеріали лекцій стають *особистим* конспектом студента, де у нього відміченіне обхідні *особистойому* позначки.На лекції звільняється час для більш продуктивного засвоєння матеріалу. Щодо викладача, то час до підготовки до лекції дійсно значно підвищується. Рівень вимог до лекційних матеріалів має бути дуже високим: лаконічний і в той же час насичений, текст, доступний для самонавчання студента. Найбільш допитливим можна поставити цікаві запитання, або запропонувати додаткові завдання. При вивченні деяких тем доцільно разом з матеріалами лекцій видати питання для самоперевірки, наприклад, у вигляді комп'ютерного тестування. Це не тільки дає змогу оцінити рівень самостійної підготовки студента, але, як свідчить наш досвід, підвищує зацікавленість студента у процесі навчання. Зовсім не обов'язково при вивченні всіх тем переходити на «перевернуте навчання», можна комбінувати різни методи, у тому числі традиційні. Отже, не зважаючи на клопітку роботу по підготовці матеріалів «перевернутих» лекцій, ефективність роботи набагато покращується, така методика на практиці виправдовує себе.

ЗНАЧЕНИЕ ИЗУЧЕНИЯ КОМПОЗИЦИИ ПРИ ПОДГОТОВКЕ БУДУЩИХ АРХИТЕКТОРОВ

Олешко Л.И. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Специфика работы архитектора заключается в сочетании научного и художественного метода творчества. На начальном этапе процесс работы над замыслом архитектурного произведения – это изучение объекта проектирования, зарисовки, зрительные ассоциации.

Творчество архитектора состоит в организации определенного пространства при реализации своих творческих идей, поэтому знание основ композиции является важнейшим фактором художественной выразительности. Композиция – это единство и целостность формы художественного произведения, обусловленная его содержанием.

Особенности композиционного творчества архитектора, в отличие от деятельности художника, заключается в том, что при проектировании и построении архитектурного сооружения необходимо приводить в движении материальные и людские ресурсы. Допущенные ошибки при возведении объектов архитектуры практически трудно исправимы. Очень важен в решении архитектурной композиции точный расчет и учет объективных закономерностей художественного формообразования. Роль композиционных правил в архитектуре возрастает и мы знаем, что композиционные принципы не могут предписывать конкретные качества художественному произведению, но могут быть организующим и контролирующим стержнем творчества, обеспечивающие значимость художественного произведения.

В учебных целях при изучении таких дисциплин, как Рисунок, Архитектурное проектирование, Макетирование для изображения объемно-пространственной композиции используются формы, которые по своим геометрическим характеристикам могут соответствовать определенному облику (образу) архитектуре. Такой прием способствует изучению общих принципов и закономерностей эстетического формообразования. При изображении композиций из простых геометрических тел студенты имеют возможность не взять во внимание конкретные характеристики отдельных архитектурных сооружений. Перед ними стоит задача найти новые формы, образы, которые могли бы органично вписаться в окружающую среду. В качестве выполнения творческих композиционных упражнений используются графические изображения, которые развивают пространственное мышление.

Методика овладения объемно-пространственной композиции опирается на учебную аудиторную работу, на самостоятельную деятельность каждого студента, заинтересованного в повышении уровня своего профессионального мастерства.

Для развития видения и понимания составления композиции в пространстве, приемов и способов изображения осуществляется задание по воображению, где необходимо умение представить и изобразить композицию с разных точек зрения, передавая конструкцию и объемно-пространственную характеристику формы.

Целью данного задания является подготовка будущих архитекторов к выполнению сложных объемно-пространственных композиций. На занятиях по дисциплине Рисунок студенты имеют возможность научиться изображать на плоскости листа комбинированные воображаемые архитектурные объемы, используя простые геометрические предметы. Такое задание готовит будущих специалистов в области архитектуры и дизайна выполнять более сложные задачи, которые встанут на их творческом пути.

Для успешного выполнения самостоятельных заданий по теме «Изображение композиции из простых геометрических тел», студенты должны:

- применять на практике закономерности построения композиции;
- знать виды композиций;
- понимать основные принципы и закономерности построения линейной перспективы.

Студенты должны уметь:

- построить линейно-конструктивный объем из разных групп геометрических тел на плоскости листа с учетом линии горизонта;
- выявлять композиционное положение предметов в пространстве;
- гармонично сочетать пропорциональное соотношение предметов при составлении композиции.
- изображать графическими средствами конструктивную форму предметов в композиции.

Материалы и способы выполнения самостоятельных работ оговариваются преподователями и студентами на занятиях по дисциплине Рисунок.

Самостоятельная работа может быть эфективной только при условии, что студенты осознанно поймут ее необходимость, при подготовке к основной деятельности в области архитектуры.

При обучении по специальности Архитектура студенты обязаны понимать, что только от них зависит успех и карьерный рост.

САМОСТІЙНІ ЗАНЯТТЯ ФІЗИЧНИМИ ВПРАВАМИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНОГО ПРОФІЛЮ

Онищук С.О. *(Одеський торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, м. Одеса, Україна)*

Обов'язкові заняття з фізичного виховання значно були зрізані в часах з нового навчального року в вищих навчальних закладах і вони не завжди були спроможні поповнити дефіцит рухової активності студентів економічного профелю та інших, забезпечити відновлення їх розумової працездатності, запобігти захворюванням, що розвиваються на фоні хронічної втоми. Вирішення цього завдання сприяють самостійні заняття студентів фізичними вправами протягом тижня.

Нажаль, на сьогоднішній день дуже маленький процент студентів займаються своїм власним здоров'ям, так з проведеного мною анкетування, я можу зробити дуже не втішні прогнози - чим менший курс навчання, тім меншій процент студентів які займаються фізичною культурою та спортом поза основного заняття. На потоці з першого курсу із 100% займаються лише 7-12% фізичною культурою поза навчальним закладом, так ми виявили, що їм поважає дуже тяжкий графік занять і великий потовк інформації з предметів, на другому курсі процентна ставка збільшується на 15-23%, бо молодь вже може розподілити свої сили на заняття, а на третьому курсі вже процент колихнеться від 10% до 37%. Тому, можна порозмислити над запитанням, чому в нашій країні дуже великий процент захворювань на серцево-судині захворювання та інші.

Самостійні заняття з фізичної культури та спортом допомагають ліквідувати недоліки їх рухової діяльності, сприяють більш активному засвоєнню навчальної програми та здачі контрольних нормативів. Ці заняття надають можливість оволодіти цілим рядом нових рухових умінь та навичок, які непередбачені програмою з фізичного виховання, розширити діапазон рухових дій, підвищити спортивну майстерність та привести своє тіло в гарний вигляд.

Організація самостійних занять студентів економічного профелю передбачає: підвищення рівня теоретичних знань щодо фізичної культури і спорту; підготовку до виконання нормативів з програми фізичного виховання, професійну підготовленість, удосконалення рухових умінь та навичок, що були засвоєні на обов'язкових заняттях. Під час проведення самостійних занять підвищується не тільки рівень фізичної підготовленості студентів, але й

розвиваються такі моральні якості, як працьовитість та само дисциплінованість тощо.

До основних форм самостійних занять відносять:

- ранкову гігієнічну гімнастику (РГГ);
- фізичні вправи протягом дня;
- самостійні заняття фізичними вправами в місцях проживання студентів.

Ранкова гігієнічна гімнастика – це комплекс фізичних вправ, характер яких та форма проведення різноманітні й залежать від мети занять. Якщо розглядати РГГ як засіб підняття функціональних можливостей організму, що були знижені під час сну, то достатньо виконувати її протягом 10-15 хвилин, застосовуючи вправи, які не викликають відчуття втоми.

Загальний принцип побудови комплексу полягає в тому, щоб забезпечити участь основних м’язових груп в русі, що в свою чергу активно впливає на роботу внутрішніх органів. У комплекс РГГ потрібно також включати вправи як на дихання, так і на гнучкість. Потрібно уникати виконання вправ статичного характеру, із значним обтяженням, на витривалість (наприклад, тривалий біг до втоми).

Складання комплексу РГГ включає ряд послідовних етапів. Передусім визначають його загальну тривалість відповідно до фізичної підготовленості й рухових можливостей студентів. Найбільш оптимальною є тривалість 10-15 хвилин.

Зважаючи на ту обставину, що РГГ має особливе значення під час переходу організму людини від стану сну до бадьорості, здатності підвищення тонусу нервової та м’язової систем, працездатності,її потрібно виконувати кожного дня всім студентам.

Завданням ранкової гігієнічної гімнастики є стимулювання ряду фізіологічних функцій організму, які звичайно. Під час сну трохи послаблюються, загальмовуються. Це, насамперед, стосується діяльності серцево-судинної системи, внаслідок чого ліквідуються вогнища застійної, депонованої крові, зокрема, у черевній порожнині. Посилюється функція дихання: збільшується його глибина, поліпшується легенева вентиляція. Покращується також і діяльність шлунково-кишкового тракту, нирок, поліпшуються процеси обміну речовин тощо.

Фізичні вправи впродовж навчального дня.

Під час навчання та виконання домашніх завдань студенти економічного профелю зазнають значних психоемоційних навантажень, а тривала робота за столом змушує великі м’язові групи знаходиться під впливом статичного

навантаження. Тривале нервово-емоційне напруження в умовах гіподинамії призводить до зниження інтенсивності загального та периферичного кровообігу. Погіршується кровопостачання головного мозку. Розвивається перевтома, знижується розумова працездатність. Певною мірою профілактикою цього стану є фізичні вправи (фізкультпаузи), які потрібно проводити через кожні 1,5-2 годин, тривалістю 5-6 хвилин. Виконання цих вправ надає удвічі більш стимулюючий ефект щодо покращення розумової працездатності, ніж пасивний відпочинок, що триває у два рази більше.

Фізкультпауза містить у собі 4-6 вправ тих м'язових груп, навантаження яких підлягали найбільшому статичному напруженню (м'язи рук, плечового пояса, тулуба, таза). Ці вправи потрібно виконувати у добре провітреному приміщені або на свіжому повітрі. Послідовність і методика виконання вправ, що входять до фізкультпаузи та ж сама, що й при виконані ранкової гігієнічної гімнастики.

Також немало важну роль в життя студентської молоді відіграє психічне та емоційне почуття. Повсякденне життя переконує нас у тому, що фізичне самопочуття людини тісно пов'язане зі станом її психіки. Єдність тіла і психічного стану відображена у відомому стародавньому вислові: « у здоровому тілі - здоровий дух» фізична активність позитивно впливає на нормальний перебіг психічних процесів. У скелетних м'язах є численні специфічні нервові клітини, які під час м'язових скорочень посилають у головний мозок стимулюючі імпульси, за допомогою яких підвищується загальний тонус відповідних ділянок кори великого мозку, що сприяє поліпшенню розумової діяльності.

Характерною особливістю людської психіки є те, що вона може відволікатися від реальної дійсності і використовувати створені нею образи для психічної саморегуляції. Так, феноменальні здібності тібетських йогів, яких вони досягають шляхом спеціальних тренувань і вправ по створенню «психічного тіла», дають їм змогу вільно розширювати кровоносні судини, інтенсифікувати обмін речовин, максимально підвищуючи теплопродукцію організму.

Студентське життя, як людське, проявляється двома формами активності: поведінкою і діяльністю. Під поведінкою розуміють зовнішні прояви системи рухових реакцій організму людини на дії об'єктивного світу, а діяльність – це взаємодія з об'єктивним світом, у процесі якої людина активно та свідомо намагається досягти поставленої мети. Саморегуляція поведінки і діяльності є однією з важливих функцій психіки людини. Діяльність складається з ряду дій відносно завершених елементів діяльності, спрямованих на досягнення проміжної усвідомлюваної мети.

ІНТЕРАКТИВНІ ІГРИ ЯК ФОРМА АКТИВІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Пандас А.В. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна)*, **Хоменко Т.В.** *(Міжнародний гуманітарний університет, м.Одеса, Україна)*

Вектор сучасної політики і стратегії держави спрямований на трансформацію і розвиток національної системи освіти, адаптацію її до інтеграційних процесів в європейське і світове співтовариство. Це тягне за собою переорієнтацію традиційних методологічних прийомів навчально-освітнього процесу на пошук нових інноваційних підходів. Перспективним напрямком в освітній практиці є інтерактивне навчання. Термін «інтерактив» утворений від слова *interact* (англ.), де *inter*− взаємний, *act*− діяти.

Інтерактивне навчання − це специфічна форма організації пізнавальної діяльності, коли навчальний процес побудований на взаємодії всіх студентів, в тому числі і викладача. Відбувається взаємодія − інтерактивність, коли в кожній ситуації обидві сторони повинні швидко знаходити необхідні рішення.

Однак інтерактивне навчання змінює традиційне розуміння ролі викладача в навчальному процесі. Викладач тут виступає, як організатор, створює умови для ініціативи студентів, спрямовує їх діяльність на досягнення поставленої мети [1, с.196], спонукає до самостійного пошуку.

Інтерактивне навчання включає різноманітні форми організації пізнавальної діяльності, до яких можна віднести інтерактивні ігри.

Інтерактивні ігри − сприяють залученню студентів в активний процес отримання та переробки знань, дає можливість змоделювати умови для набуття навичок фахівця. Під час інтерактивних ігор студенту пропонується виконувати дії, що становлять основу його професійної діяльності. Особливістю інтерактивних ігор є, те, що результати прийнятих ним рішень в ході гри відображаються на моделі, а не в реальній ситуації. Це дає можливість не реагувати на негативні результати, кілька разів повторювати певні дії для досягнення мети і закріплення навичок їх виконання. [2, с.144]

Існують різноманітні види і форми інтерактивних ігор: дидактичні, управлінські, операційно-рольові, ділові, проблемно-орієнтовані (методологічні), організаційно-діяльні, атестаційно-ділові. Також зустрічаються техніки дискусій та подання, техніки графічної організації інформації, метод проектів та ін.

Використання інтерактивних ігор в навчальному процесі формує у студентів:

- Навички роботи в команді (вміння співпрацювати, вступати в партнерське спілкування, вислуховувати і вважатися з іншою точкою зору).
- Критичне мислення (студенти вчаться самостійно вирішувати складні проблеми на основі аналізу обставин і відповідної інформації [3, с.137], приймати продумані рішення).
- Мотивацію та залученість студентів, процес навчання стає більш осмисленим.
- Уміння дискутувати, відстоювати свої позиції, лаконічно і структуровано висловлювати свої думки.
- Комунікативні вміння і навички.

Розроблено різні методики інтерактивних ігор в ході підготовки, до яких викладач:

1. Проводить вибір найбільш придатного виду і форми гри.
2. Формує тему, проблеми, мету, завдання гри.
3. Визначає основні етапи гри (підготовчий, дієвий, заключний) і тимчасові обмеження.
4. Формує у студентів мотивацію і стимул участі.
5. Контролює розподіл студентської групи на команди, виявляє лідерів, розподіляє ролі, визначає функції учасників.
6. Розробляє інструкції, правила, а також додатки до гри (методичні посібники, технічні засоби та ін.).
7. Здійснює загальний контроль за ходом гри.
8. Підводить підсумки, виявляє переможців і аналізує сильні і слабкі сторони в діях студентів.

Впровадження інтерактивних форм навчання є важливим напрямком удосконалення підготовки студентів у сучасному вищому навчальному закладі.

Литература:

1. Медведева Ч. Б. Деловая игра − как метод интерактивного обучения студентов / Ч. Б. Медведева, И. В. Цивунина, Г. Ю. Климентова // Вестник Казанского технологического университета. – 2012. − № 2 (15). – С.196 – 198
2. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі: Навч.посібник / В.М. Нагаєв. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 232 с.
3. Гончаров С.М. Методи та технології навчання в кредитно-трансферній системі організації навчального процесу: Навчально-методичний посібник /С.М. Гончаров, В.А.Гурин.– Рівне: НУВГП, 2010. – 451 с.

ОПТИМІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА ФАКУЛЬТЕТУ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ В БУДВНИЦТВІ

Педько І.А., Кулікова Л.В., Смелянець Т.В. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

Поява новітніх інформаційних технологій та засобів комунікації, зростаюча необхідність постійно підвищувати рівень знань, потребують нововведень в систему традиційної освіти. Однією з важливих тенденцій розвитку сучасної освіти стало широке впровадження різних дистанційних технологій навчання.

Дистанційне навчання – це одна із форм організації навчального процесу, при якому усі або частина занять здійснюються з використанням сучасних інформаційних і телекомунікаційних технологій за умови територіальної віддаленості викладача й учнів.

Дистанційне навчання у вищому навчальному закладі відкриває можливість вивести на новий рівень підготовку студентів, забезпечити гнучкість та багатоваріантність у навчанні, сприятиме більш повному розкриттю їх потенціалу через необмежену кількість дистанційних навчальних курсів. Саме дистанційна форма навчання відкриває можливості для студентів очної форми, які вимушені працювати, а отже пропускати заняття; та студентів заочної форми – розширити коло консультацій та інструментів спілкування з викладачем.

Дистанційне навчання – нова сучасна форма освітнього процесу, що передбачає процес самовдосконалення. Навчальне середовище характеризується тим, що студенти віддалені від викладача як в просторі, так і часі, водночас мають можливість в будь-який час підтримувати діалог через засоби комунікації. Дистанційне навчання – це також сукупність інформаційних технологій, що забезпечують слухачам доступ до основного обсягу навчального матеріалу та інтерактивну взаємодію з викладачами у процесі навчання.

До потенційного контингенту слухачівможна віднести тих, хто часто перебуває у відрядженнях, військовослужбовців, територіально віддалених слухачів, жінок, що перебувають у відпустці по догляду за дитиною, людей з фізичними вадами, тих, хто поєднує навчання й роботу, співробітників, що підвищують свою кваліфікацію тощо.

План навчання формується для кожного студента індивідуально. Можливість займатися в будь-якому місці, де є комп’ютер та мережа Internet, матеріал подається у невеликому обсязі (дозовано) і відповідає усім вимогам, які

висуваються до кожного студента, який може виконувати завдання в зручномудля нього формі та часі. Вартість дистанційного навчання дешевше стаціонарного.

Однак дистанційне навчання має й негативні сторони. Це обумовлено відсутністю очного спілкування викладача й студента; студенти не завжди самодисципліновані, свідомі і самостійні;нестача практичних занять.

Компромісом між традиційною та дистанційною формами навчання можна розглянути змішану – що передбачає проведення аудиторних занять і самостійної роботи студентів.

Мета навчання залишається, змінюються засоби й впроваджуються найрізноманітніші методи, як традиційні, так і інтерактивні: лекційні, лабораторні, комп'ютерні презентації, комп'ютерне навчання й навчання через мережу Інтернет.

Порівняльна характеристика дистанційного й змішаного навчання

Дистанційне навчання:	Змішане навчання:
✓ однобічне спілкування; ✓ учень пасивний, не діє, він є стороннім спостерігачем; ✓ структура курсу схована від учня; ✓ учень сам по собі; ✓ текст лекцій написаний сухо й безособово; ✓ учень майже не застосовує знання й уміння; ✓ завдання даються тільки наприкінці глави; ✓ текст поділений на глави й великі розділи; ✓ контрольних завдань не передбачено; ✓ учень не може одержати відгук про свої успіхи.	✓ двостороннє спілкування; ✓ учень активний, діяльний, залучений у навчальний процес; ✓ учень знайомий зі структурою курсу; ✓ учень перебуває під керівництвом; ✓ текст навчального посібника написаний у дружній і підбадьорливій формі; ✓ учень застосовує набуті знання й навички; ✓ завдання й вправи розміщенні по всьому тексту; ✓ текст поділений на невеликі розділи; ✓ передбачені контрольні завдання; ✓ учень одержує відгуки про свої успіхи.

На факультеті економіки та управління в будівництві існує проблема з відвідування занять студентами. В результаті аналізу даної проблеми виявлено причину, а саме те, що студенти вимушені працювати.

На сьогоднішній день є багато студентів що вдосконалюють спілкування з викладачами за допомогою електронної мережі. Тому кафедрами факультету поступово розробляються сайти. На сайті кафедри економіки підприємства розміщено методичну інформацію для вивчення дисциплін та самостійної роботи студентів. В процесі розробки та апробації знаходяться сайти кафедр маркетингу і менеджменту та управління проектами.

Отже, впроваджуючи в навчальний процес сучасні методи навчання, можна значно підвищити його якість, зробити навчальний процес більш гнучким, стимулювати студентів до самостійної роботи.

ТЕХНОЛОГИИ В ОБУЧЕНИИ ИНЖЕНЕРНОЙ ГРАФИКЕ

Перпери А. О., Викторов А. В. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Появились строительные технологии, позволяющие с помощью 3Д принтера построить дом. Давайте посмотрим с другой стороны, как бы не менялись технологии строительства дом это дом: окна, двери, и т.д. Таким образом для того чтобы строить дом вообще говоря сначала нужен чертеж и вероятно полезно знать как обозначаются на чертеже окна, двери и др. Понятно, как бы не менялись технологии строительства, все равно нужно уметь чертить и читать чертежи. Технологии обучения тоже не стоят на месте, поэтому приходится расстаться с традиционной ретроспективной методикой подачи материала тем более когда речь идет об инженерной графике специфической дисциплине требующей пространственного мышления. Приходится искать иные формы обучения. Один из путей это подача информации логическими блоками, но перед тем как выдать очередной блок необходимо потрудиться для создания мотивации иначе эффективность работы невелика. Например сейчас в бизнес образование широко внедряются новые коммуникативные технологии компьютерные симуляции. Вкладываются значительные средства для внедрения инновационных технологий удаленного доступа Cisco TelePresence. Современное обучение ИГ тоже не может стоять на месте. Требуются новые методики общения с аудиторией с использованием современных технических возможностей. Инженерная графика специфический предмет основная опора на видеоряд. Большую помощь в этом смысле оказывает программа Адонис и ей подобные. Использование на занятиях лэптопов и мобильных телефонов становится настоятельной необходимостью. Иллюстративный материал для лекции заранее передается студентам. Наличие иллюстраций в электронном виде позволяют в процессе лекции вернуться к любому рисунку. Такие технические возможности позволяют педагогу больше времени уделить на живое общение с аудиторией. Но, самое главное, изначально определить цель лекции по инженерной графике. Если цель лекции только конкретика (точка, прямая и т.д.) это одно, а если цель лекции значительно шире – развить мышление, то в этом случае диалог с аудиторией имеет первостепенное значение. Поэтому занятие начинается не с фразы (выключите телефоны и лэптопы), а наоборот (включите). На наш взгляд, аудиторное интерактивное взаимодействие будет оставаться стержнем процесса обучения, и остальные подходы могут только наращиваться на него. Такие методы, как работа с моделью деятельности интеллекта.

ДЕЯКІ СКЛАДОВІ ПРОФЕСІЙНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ, ЯКІ МАЮТЬ ВАЖЛИВИЙ ВПЛИВ НА ЯКІСТЬ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ТА НА ЕТАПИ ВИКОНАННЯ ДИПЛОМНИХ РОБІТ

Пивонос В.М., Логінова Л.О., Новський В.О. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

Професійна навчальна практика є однією з частин фахової підготовки інженерних та наукових кадрів для будівельної галузі. За термін практики, згідно з місцем її проходження, закріпляються та набувають конкретної якості навички практичної роботи за обраною спеціальністю. Цьому сприяє доцільний розподіл колишніх факультетів на окремі інститути спеціалізованої будівельної спрямованості у складі академій. Всі ці підрозділи мають фахові та творчі зв'язки з підприємствами, навчальними та науковими закладами, як у своїй країні, так і за кордоном. Порівняння вітчизняного та закордонного досвіду в деяких напрямках будівельної галузі дає можливість знаходити нові напрями в спеціалізованих дослідженнях на всіх рівнях. Все це в цілому сприяє значному підвищенню обсягу знань, закріпленню вмінь для системного аналізу та появі винаходів і нових рішень. Наприклад, при проходженні практики на об'єктах будівництва практиканти безпосередньо бачать не тільки позитивні, але і негативні складові в організації та виконанні будівельних робіт, що також сприяє підвищенню кваліфікаційного рівня. Під час практики у проектних установах студенти мають можливість вивчення якісних складових нових технологій та ліцензованого сучасного програмного забезпечення. Ознайомлення з роботою наукових вітчизняних та іноземних підрозділів дає можливості наявно оцінювати науково-дослідницькі напрями, в яких використовуються принципи математичного та інших видів моделювання, що значно зменшує матеріальні витрати на дослідження. Крім того, освоєння закордонного досвіду ініціює вивчення іноземних мов, що також підіймає на більш високий рівень фахову підготовку.

На завершальному етапі при виконанні дипломних робіт випускники використовують значну частину знань, які вони здобули в періоди навчальної професійної практики, що відображається на відмітках, якими ДЕКи оцінюють роботу випускників. Слід також відмітити, що студенти на час проходження практик згідно з рівнем якості підготовки потрапляють у поле зору керівництва установ, у яких проходили практику, і по завершенню навчання у вищому закладі запрошуються на робочі посади, що в майбутньому сприяє їх подальшому професійному та кар'єрному росту.

ИЗУЧЕНИЕ ИНЖЕНЕРНОГО ОБОРУДОВАНИЯ ЗДАНИЙ В УЧЕБНОМ ПРОЦЕССЕ ПОДГОТОВКИ АРХИТЕКТОРОВ

Письмак Ю.А. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

В учебном процессе подготовки архитекторов (ОКУ «бакалавр») на 4м курсе изучается дисциплина «Конструкции зданий и их инженерное оборудование». При проведении лекций по названной дисциплине на кафедре «Архитектурные конструкции, реставрация и реконструкция зданий, сооружений и их комплексов», практикуется комплексное использование иллюстративных материалов как в форме мультимедийной презентации на экран, так и в виде показа планшетов-постеров, демонстрируемых студентам. При подготовке к лекционным и практическим занятиям, много внимания уделяется методике и опыту преподавания дисциплины, как в высших учебных заведениях Украины, так и других государств. При изучении тем, рассматриваются и новейшие достижения в области проектирования, создания и эксплуатации инженерного оборудования зданий, и история их возникновения и развития в ретроспективе. Много внимания уделяется вопросам ознакомления студентов с требованиями стандартов, строительных норм и других нормативных документов. Одним из ключевых моментов процесса обучения является освещение неразрывной взаимосвязи применяемого стационарного инженерного оборудования со строительными конструкциями здания. Учитывая специфику архитектурного творчества, рассматриваются и художественно-эстетические аспекты использования того или иного инженерного оборудования (например, вертикального транспорта), проблемы безопасности, рационального и бережного использования энергетических ресурсов, создания максимально комфортной среды обитания для человека, здорового микроклимата в помещениях и минимизации негативного воздействия на окружающую среду. Лекционный курс и практические занятия носят явно выраженную гуманистическую направленность. Уделяется внимание инженерному оборудованию зданий, облегчающему их использование людьми с ограниченными физическими возможностями. Знания, получаемые студентами в процессе изучения курса, могут успешно использоваться впоследствии при разработке соответствующего раздела дипломного проекта. Мировые достижения в области инженерного оборудования зданий должны быть успешно использованы в процессе модернизации нашей страны. Во втором десятилетии XXI столетия это приобретает особую актуальность.

ДИПЛОМНЕ ПРОЕКТУВАННЯ - ЧЕРГОВИЙ ЕТАП МАЙБУТНЬОЇ ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТА-ВИПУСКНИКА

Плахотний Г.Н., Варич Г.С. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна)*

Працевлаштування випускників вищих навчальних закладів перетворилося на одну з найболючіших соціальних проблем. Роботодавці не хочуть брати на роботу початківців, мотивуючи це відсутністю у них досвіду. На думку роботодавців, проблемою є те, що рівень кваліфікації випускників не завжди відповідає їх вимогам. Для успішної роботи і працевлаштування потрібно знання новітніх систем САПР. На жаль, не всі необхідні програми входять в курс навчання.

Важливою проблемою на сьогоднішній день також є відсутність державного прогнозування потреб економіки у спеціалістах з вищою освітою. Тому й виникають на ринку праці диспропорції попиту і пропозиції дипломованих фахівців. Необхідно розробити гнучку модель залучення молоді до трудової діяльності, яка вважає використання різних видів зайнятості, їх комбінацій. Так, доцільно розширювати спектр видів тимчасових робіт за рахунок активних пропозицій новітніх спеціальностей, які користуються попитом серед роботодавців. Тому, підготовку до виробничої діяльності необхідно починати вже з молодших курсів. Деяка кількість студентів бажають залишитися в рідному місті. Це є позитивним аспектом, адже тоді місто не втрачає молодих, талановитих, перспективних працівників, які можуть приносити користь, прибуток підприємствам міста, і, відповідно, самому місту. Інші студенти планують виїхати працювати за кордон. Така міграція вигідна для приймаючих сторін, будь то інша країна або велике місто, оскільки вони мають можливість вибирати висококваліфіковані кадри.

Враховуючи місце майбутнього проживання, студенту рекомендується на цій території підібрати підприємство за профілем його професійної діяльності. Йому бажано проходити професійну та переддипломну практику в цій організації. Також розглянути об’єкт, який підприємство будує чи буде будувати, який в майбутньому взяти темою дипломного проекту. Вивчаючи проектну документацію об’єкта, студент, по можливості, уточнює конструктивну особливість, розрахунок основних конструкцій, технологію і організацію виробництва, щоб в майбутньому, після захисту дипломного проекту, бути підготовленим до специфіки виконання робіт на даному підприємстві. А виробничий досвід прийде пізніше, за умови, що молодий фахівець буде постійно поповнювати свої знання новими досягненнями у певній галузі виробництва.

РАЗВИТИЕ РЕЧИ ИНОСТРАННЫХ УЧАЩИХСЯ

Полинецкая Т.В., Простакова К.М. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Методика изучения иностранного языка в значительной мере определяется целями обучения, условиями, в которых протекает это обучение, а также контингентом учащихся.

Иностранным учащимся, обучающимся в украинских вузах, необходимо возможно быстрее включиться в жизнь учебного заведения, т.е. иметь возможность слушать и понимать лекции, читать литературу по специальности, выступать на семинарах, писать доклады, курсовые, сдавать экзамены.

Контингент студентов-иностранцев в нашей академии весьма не однороден. Все они прошли неодинаковую подготовку по русскому языку – у себя на родине или на подготовительных факультетах в Украине, есть разницав степени их общей лингвистической подготовки. Речь идет о том, во-первых, насколько хорошо знают они грамматику своего родного языка, и, во-вторых, знают ли они, и в какой мере, какой-либо иностранный язык, кроме русского. Как правило, если русский является вторым или третьим иностранным языком учащихся, изучение его идет более быстрыми темпами.

Следовательно, вся система обучения русскому языку должна подчиняться практической задаче – быстрейшему овладению языком в объеме, который позволил бы не только жить в Украине, но и учиться в вузе нашей страны.

Комплекс методических приемов, направленных на активизацию речи иностранных учащихся и на систематическое расширение владения языком, в методической литературе получил название «развитие речи». Развитие речи предполагает выработку понимания элементов речи и умения сознательно строить свою собственную речь в соответствии с законами языка. При этом в дальнейшем процессе обучения достигается «автоматизация навыков», т.е. такой уровень владения языком, когда учащийся уже не задумывается над тем, из каких элементов и каким образом строится его речь, иначе говоря, уже не затрудняется в подборе слов и грамматических конструкций.

Таким образом, во время процесса обучения развитие речи занимает ведущее положение, и основой для развития речи является не только грамматика, но и лексика, фонетика, стилистика. При общей единой направленности вся система работы по развитию речи должна быть предельно разнообразна по форме, органически связана с воспитательной работой. Поэтому она требует вдумчивого и творческого отношения преподавателя.

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ЯК ВАЖЛИВА ФОРМА ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В СУЧАСНОМУ ВИШІ

Поліхроніді А.Г. *(Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського», м. Одеса, Україна)*

Відповідно до нової освітньої парадигми будь-який фахівець-початківець повинен мати фундаментальні знання, професійні вміння та навички, досвід творчої та дослідницької діяльності щодо вирішенням нових проблем, досвід соціально-оцінювальної діяльності.

Завдання, які висуває до вищої школи сучасне суспільство (підготовка фахівця професійно активного, знаючого, мислячого, який уміє самостійно здобувати і застосовувати знання на практиці), вирішується через пошук та удосконалення змісту, форм, методів і засобів навчально-виховної роботи, що забезпечують більш широкі можливості для розвитку здатності до самостійної регуляції навчальних і поведінкових дій, саморозвитку і самореалізації особистості.

Вивченню проблем організації самостійної роботи студентів, її впливу на формування висококваліфікованого фахівця присвячені численні праці зарубіжних і вітчизняних дослідників, зокрема А. Алексюка, Ю. Бабанського, Д. Ельконіна, Б. Єсіпова, Л. Жарової, І. Лернера, П. Підкасистого, Т. Шамової та ін.

Аналіз різних тлумачень поняття «самостійна робота», які пропонують учені (Ю. Бабанський, Б. Єсіпов, Л. Жарова, П. Підкасистий та ін.), свідчить про його складність, неоднозначність і багатоаспектність. Так, результати проведеного дослідження дозволяють зробити висновок, що самостійна робота у виші є складним процесом взаємодії викладача, який здійснює управлінські, організаційні, контролюючі, коригуючі дії, з одного боку, і студента – з іншого, який здійснює самоуправління самостійною навчально-пізнавальною діяльністю. Тобто, сутність самостійної роботи в сучасному виші полягає у взаємодії педагогічного управління з власне діяльністю студентів.

Серед особливостей організації самостійної роботи студентів в контексті Болонського процесу, на думку С. Топольського, можна виділити наступні: винесення на самостійне опрацювання і вивчення основної частини навчального матеріалу; створення спеціальних дидактичних матеріалів для самостійної роботи; індивідуальний режим навчальної роботи й індивідуальний графік вивчення окремих дисциплін, опрацювання навчального матеріалу в

особистому темпі; зміна функцій викладача (організація, керівництво, консультування, контроль); зміна позиції студента (ініціативність у режимі роботи над навчальним матеріалом, самостійне планування своєї роботи, відповідальність за виконання наміченого індивідуального плану тощо) [3].

Зауважимо, що процес навчання у вищій школі можна розглядати в трьох аспектах: самостійна робота – це закріплення і тренування вмінь і навичок; розвиток творчих здібностей та професійного мислення; процес формування активної творчої особистості, здатної до вирішення теоретичних і практичних завдань [2].

Розуміння цілей і результатів самостійної роботи зумовлено розмаїтістю процесуально-організаційних підходів до навчального процесу у вищій школі, які, на нашу думку, досить вдало узагальнено сучасними дослідниками зокрема: особистісно-розвивальний (самостійна робота студентів забезпечує ініціацію особистісного розвитку студента, процесів самоактуалізації та самовизначення, саморозвитку); проблемний (організовується самостійна пошукова, творча діяльність студента, в ході якої створюються умови для розвитку самостійності, активності, ініціативності як особистісних якостей, формування творчих умінь); компетентнісний (за допомогою самостійної роботи формуються ключові компетенції, необхідні для професійного становлення майбутнього фахівця); дистанційний (зумовлює управління самостійною роботою за допомогою технічних засобів навчання, комп'ютерних та інтернет-технологій; при цьому студенти включаються в діяльність за внутрішніми спонуканнями і стимулами, виділяючи цілі і засоби діяльності без безпосередньої допомоги викладача, що дозволяє їм розвинути навички самостійності, в тому числі самоорганізації, самооцінки, самоконтролю); інноваційний (продуктивна діяльність викладача і студента в спеціально організованій ситуації співробітництва в процесі самостійної роботи, що сприяє розвиткові особистості студента, його творчих здібностей, рефлексії) [1].

Зрозуміло, що запропонований перелік підходів до самостійної роботи в процесі навчання не є вичерпним, а потребує подальшого вивчення і систематизації досвіду організації самостійної роботи студентів.

Для досягнення ефективності в організації самостійної роботи студентів важливо дотримуватися низки умов, зокрема: правильно поєднувати обсяги аудиторної та самостійної роботи; методично правильно організовувати роботу студента в аудиторії і поза нею; забезпечити студента необхідними методичними матеріалами з метою перетворення самостійної роботи у творчий процес; здійснювати контроль за організацією і ходом самостійної роботи; визначити заходи заохочення студента за її якісне виконання. Зауважимо, що ця

умова в тій чи іншій формі з необхідністю має бути передбаченою в перших трьох, щоб контроль став не стільки адміністративним, скільки самостійною дидактичною умовою, що позитивно впливає на ефективність самостійної роботи студента в цілому.

Щодо технологічного аспекту, то організація самостійної роботи студентів може включає в себе наступні складові: технологію відбору цілей самостійної роботи; технологію відбору змісту самостійної роботи студентів (при відборі змісту необхідно враховувати змістовну специфіку дисциплін); технологію конструювання завдань (завдання для самостійної роботи повинні відповідати цілям різного рівня, відображати зміст кожної пропонованої навчальної дисципліни, включати різні види і рівні пізнавальної діяльності студенті); технологію організації контролю (включає ретельний відбір засобів контролю, визначення етапів, розробку індивідуальних форм контролю).

Зважаючи на зазначене, доречним є запропонувати методичні рекомендації викладачам вишів щодо організації самостійної роботи студентів, а саме:

- не перевантажувати студентів завданнями;
- чергувати творчу роботу на заняттях із завданнями в позаурочний час; у лекціях враховувати питання для самостійної роботи студентів, вказуючи на джерело відповіді в літературі;
- пропонувати студентам випереджаючі завдання для самостійного вивчення фрагментів майбутніх тем занять, лекцій (в статтях, підручниках і т. ін.);
- давати студентам чіткий і повний інструктаж, що включає: мету завдання, умови виконання, обсяг, терміни, зразок оформлення;
- здійснювати поточний контроль і облік; оцінювати, рецензувати роботи, узагальнювати рівень засвоєння навичок самостійної роботи.

Література:

1. Мампория С. В. Самостоятельная работа студентов вузов : теоретическое представление [Электронный ресурс] / С. В. Мампория. – Режим доступа : http://cyberleninka.ru.
2. Могилевич Б. Р. Специфика педагогического общения в контексте инновационной образовательной парадигмы [Электронный ресурс] / Б. Р. Могилевич. – Режим доступа : www.sgu.ru/sites/default/files/.../2013/.../sipakova_maket_v_pechat.pd.
3. Топольский В. О. Проблемы организации самостоятельной работы студентов университета в процессе кредитно-модульной системы обучения / В. О. Топольский // Молодой ученый. – 2014. – № 3. – С. 1039–1043.

ПОЗИТИВНЫЕ И НЕГАТИВНЫЕ ТЕНДЕНЦИИ ПРЕПОДАВАНИЯ ЭЛЕКТРОТЕХНИКИ В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ

Попов Ю.Г. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

В последнее время наметились определенные положительные и отрицательные тенденции преподавания электротехники в высших учебных заведениях. В целях повышения качества подготовки будущих специалистов целесообразно проанализировать эти тенденции.

Электротехника является прикладной дисциплиной, поэтому в учебных планах высших технических заведений особое внимание уделяется лабораторным занятиям, на которых студенты учатся собирать электрические цепи и проводить электротехнические измерения. Такие занятия способствуют развитию практических навыков у будущих специалистов в области электротехники. Однако, как показывают проведенные исследования, в последнее время получили широкое распространение универсальные стенды для проведения лабораторных занятий. Бесспорно, эти стенды имеют ряд преимуществ по сравнению со старыми: на одном стенде можно выполнить много лабораторных работ, они компактны, значительно меньше времени тратится на сборку электрических схем. Вместе с тем, новые экспериментальные установки имеют определенные недостатки: многие электрические соединения уже выполнены и работа студентов по сборке цепей сведена до минимума. Кроме того, становятся модными виртуальные лабораторные работы по электротехнике.

В результате проведенных исследований было выяснено, что такие нововведения вызывают абстрактные представления у обучаемых об электротехнических цепях и электрооборудовании. Молодые инженеры, сталкиваясь в реальности со сложным современным электрическим оборудованием на строительных объектах, на производстве не готовы понять устройство и принцип работы этих устройств. Практические занятия по электротехнике не в состоянии решить эту проблему, т.к. они посвящены решению задач. Кроме того, развитие практических навыков требует определенных материальных. Поэтому практическая подготовка в пределах полных учебных групп требует значительных финансовых вложений и в данный момент для нашей страны является невыполнимой задачей.

Проблему качественной практической подготовки по электротехнике в настоящее время можно решить с помощью организации факультативов по этой дисциплине, посещение которых будет свободным.

СУЧАСНІ НАВЧАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИКЛАДАННІ ЕНДОКРИНОЛОГІЇ

Потапчук О.В., Горностаєва Н.Ю., Десятська Ю.В., Шевченко І.М.
(Одеський національний медичний університет, м. Одеса, Україна)

Процеси європейської інтеграції дедалі сильніше впливають на таку важливу сферу життя українського суспільства, як освіта. Реформування вищої освіти супроводжується введенням нових спеціальних форм організації пізнавальної діяльності, метою яких є створення таких умов навчання, за яких кожен студент зміг би творчо само реалізуватися та успішно розвивав свій інтелектуальний потенціал.

Сучасний розвиток науки потребує і нових форм навчальної комунікації. Інтерактивних методів, що забезпечують сучасні технології вищої медичної освіти, сьогодні відомо близько двох десятків (метод кооперативних груп, метод конференції ідей, метод проектів тощо), бо ця специфічна форма організації навчальної діяльності передбачає створення умов, за яких кожен студент відчуває свою успішність та інтелектуальну спроможність.Для підвищення якості навчання використовуються інформаційні ресурси глобальної мережі. Очевидною перевагою використання комп'ютерних технологій є те, що методичні матеріали, надаються через мережу Інтернет, мають можливість регулярного оновлення та доповнення.Можливість перегляду в режимі віддаленого доступу відео- та аудіо матеріалу, який допомагає краще зрозуміти і засвоїти тему, єможливість переглянути матеріал, якщо він не був зрозумілий з першого разу.

Важливе значення має інформація, розміщенав розділі «навчальний процес» на сайті кафедри. Для повнішоїпідготовки до практичних занять тут для кожного факультетупредставлені контрольні питання для визначення вихідного рівнязнань, електронні версії лекційного матеріалу з предмета,методичні рекомендації, рекомендована література. Є також тестові питання відкритого типу без варіантів відповіді, що стимулює активний пошук інформації по тематиці і більш повне засвоєння матеріалу.Для супроводу всіх лекцій застосовуються мультимедійні презентації. Вони також широко застосовуються і на практичних заняттях, особливо на клінічних заняттях з використанням спеціальних програм або створених відеофільмів. Це прискорює процес придбання знань і навичок за рахунок збільшення ефективності практичних занять завдяки економії навчального часу. Спрощується підготовка, доробка і модифікація навчальних матеріалів. При вивченні матеріалу студент може

задавати питання викладачеві через засоби комунікації. Використовуючи дані питання, викладач коригує матеріал лекцій, роз'яснюючи незрозумілі моменти. Це дозволить сконцентрувати курс навчання на студента, дозволяючи йому встановлювати зміст курсу згідно його особистим потребам і завданням. При цьому багато студентів починають відчувати, що вони більше залучені в процес навчання, ніж вони коли-небудь були залучені, вивчаючи цей матеріал в аудиторії.

Такими новітніми технологіями користуємось і ми при викладанні тем з ендокринології. Якщо під час читання лекції ще продовжується використовуватися система «монологу», інколи «діалогу», то на практичних заняттях ми з успіхом впроваджуємо інтерактивну модель навчання у вигляді «полілогу». Ця модель викладання передбачає можливість спілкування всім членам колективу – як педагогу, так і студентам. При цьому ми використовуємо фронтальне опитування, дискусії, ділові та рольові ігри, круглий стіл, дебати, мозковий штурм. Відповідає той, у кого першого сформулювалася відповідь. Педагог при цьому дає можливість виступити всім учасникам співбесіди, направляючи бесіду в потрібному напрямку. В кінці дискусії педагог підводить підсумок та надає список джерел літератури, в яких студенти можутьнад знайти правильні, обґрунтовані відповіді в повному обсягу.

Становлення та формування особистості лікаря відбувається в процесі навчання. При цьому кожен студент має можливість вільно висловити свою думку, вислухати свого одногрупника, в той же час усвідомлюючи цінність колективно створених розумових висновків для досягнення спільних цілей. За таких умов викладач є організатором і консультантом.

За умови «полілогу» розкриваються позитивні сторони як студента, так і викладача. Студент вчиться аналізувати та застосовувати інформацію з різних джерел, що має вплив на результат засвоєння знань. В цей же час між студентом та викладачем закладається формування партнерських відносин. В свою чергу при такомупідході викладачу легше контролювати рівень засвоєння знань студентами і він виконує роль скоріше консультанта та організатора. В той же час така система потребує від студента більше часу для вивчення та засвоєння нової інформації, напрацювання навичок спілкування з однолітками. Проте для організації навчання таким способом потрібен значний час для пошуку інформації як студентами, так і викладачем, зміни підходів в оцінюванні знань.

Таким чином, тільки за умови постійної, активної та позитивної взаємодії студента та викладача можна від теоретичних знань перейти до засвоєння практичних навичок, що складає підґрунтя для формування професійних вмінь.

ЖИВОПИСЬ ГОЛОВЫ МАСЛЯНЫМИ КРАСКАМИ В ОБУЧЕНИИ СТУДЕНТОВ ПО НАПРАВЛЕНИЮ «ИЗОБРАЗИТЕЛЬНОЕ ИСКУССТВО» В АХИ ОГАСА

Потужный Н. Д. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Одним из сложных заданий на II курсе кафедры ИЗО является изображение головы человека. Это важный этап в обучении будущих живописцев. Потому что без навыков работы масляными красками при изображении головы, студенты не смогут выполнять на должном уровне ни композицию с фигурами людей, ни тем более портрет, где мастерство живописи головы человека оказывается решающим.

При работе над этюдом головы натурщика необходимо тщательно соблюдать требования, без которых невозможно успешное выполнение этого задания.

Главным фундаментом любой живописной работы является крепкий рисунок, а в работе над головой человека он особенно важен. Поэтому рекомендуется использовать в рисунке на холсте древесный уголь, а не графитный карандаш, как часто делают студенты. Уголь замечательный материал, он легко смахивается с холста при уточнении рисунка. А после найденной формы головы закрепляется тушью или темперной краской при помощи тонкой кисти, а также фиксирующим лаком. По высыхании обведенного рисунка остатки угля смахиваются мягкой тканью. На таком чистом холсте с четким рисунком основных характерных форм головы очень удобно работать, решая следующую задачу этюда – нахождение цветовых плоскостей. Для этого нужно широкой кистью слегка увлажнить разбавителем для красок холст с рисунком. Это необходимо для того, чтобы масляная краска лучше наносилась на плоскость холста. Затем, не останавливаясь на мелких деталях, прописывается жидкой краской основные плоскости, которые формируют лоб и нос, скуловые кости, щеки и подбородок. Прорабатывают, опираясь на знание пластической анатомии, форму шеи. Тут же прокладываются основные цвета фона и плоскости формы волос на голове натурщика. На этом завершается первый тап работы цветом.

На втором, основном этапе работы более тщательно и более пастозно на светах прорабатываются глаза, крылья носа, форма губ. То есть более детально прописываются голова, но с обязательным условием цельного видения натуры и изображения на холсте.

Это, как правило, является очень сложной задачей для студентов. Потому что иногда, работая над деталями формы головы, теряется ее цельность. И еще довольно часто студенты просто закрашивают холст неверно найденным цветом. А ведь нужно воссоздавать объемную форму головы в пространственной среде. Здесь преподаватель должен настаивать на том, что необходимо не закрашивать участки холста, а кистью, найденным цветом рисовать лоб, нос, глаза человека, то есть пластику головы.

После такой тщательной проработки деталей голова на этюде, часто получается пестрая и не подчиненная большой форме живопись. Поэтому в заключительном, третьем этапе работы над холстом упор делается на обобщение и подчинение деталей целому. Для этого необходимо какие-то второстепенные детали, особенно находящиеся в затененных участках головы, пригасить, смягчить их контуры. А также важные части как глаза, нос, губы подчеркнуть, выделить. И в целом довести работу до состояния гармоничности и согласованности форм и цветов.

Хорошим подспорьем в изучении метода работы масляными красками над головой человека является изучение и копирование работ таких великих мастеров как Франс Хальс, К. Брюллов, И. Репин и др., которые подняли на недосягаемую высоту мастерство изображения головы человека. Только используя опыт предшествующих поколений художников, студенты смогут освоить сложный метод воссоздания головы человека на плоскости холста масляными красками.

В освоении метода работы масляными красками на изображением головы человека необходим завершающий этап. Это выполнение этюдов на характер с подчеркиванием портретных характеристик. Для этой цели используют выразительную женскую затем и мужскую модель с характерными чертами. При выполнении этой работы особое внимание уделяется портретной характеристике, особенностей данного лица, передачи психологического состояния. То есть внимание уделяется тем особенностям, которые важны именно в живописи портрета, изображением голов в композиции с фигурами людей.

Изучение методики ведения живописной работы масляными красками головы человека является важным этапом в обучении студентов II курса кафедры изобразительного искусства.

Опыт решения подобных задач имеет решающее значение в формировании необходимых навыков у будущих специалистов изобразительного искусства.

ОБУЧЕНИЕ ИНОСТРАННЫХ СТУДЕНТОВ РУССКОМУ УДАРЕНИЮ

Простакова К.М., Полинецкая Т.В. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г.Одесса, Украина)*

Как известно, одним из самых трудных моментов в изучении русского языка является ударение. Русское ударение – это достаточно сложное явление, которое связано не только с фонетической, но и с морфологической и лексической системами.

Работа над ударением на нашей кафедре проводится на всех этапах обучения. И если на начальном этапе студенты обучаются ритмике языка через основные модели, то на среднем и продвинутом этапах перед ними стоит более сложная задача – используя эту же ритмику и уже известные нормы русского произношения, самостоятельно организовывать в слова различные звуковые комбинации.

Знакомство студентов с ударением мы начинаем на подготовительном факультете со слов с фиксированным ударением (их, как известно, в русском языке по статистике около 96%) и с законами, которые здесь действуют. И далее обучаем студентов тому, как от этих базовых форм образовать другие словоформы, сохраняющие неподвижное ударение. Следующим этапом является изучение студентами основных схем подвижного ударения.

В этом учебном году нами проводился эксперимент в группах подготовительного факультета (студенты из Марокко, Турции и Ливана) – *I-ая группа* и в группах 2-ого и 3-его курсов обучения (испытуемые – студенты из Турции и Нигерии) – *II-ая группа*. Сложность работы со второй группой обычно заключается в том, что студенты-иностранцы с начальным уровнем знаний языка испытывают чувство гордости и удовлетворённости от того, что их понимает русскоговорящее население, которое не всегда обращает внимание на их акцент и правильность постановки ударения. В этом случае теряется стимул к изучению языка и к произношению в частности. На этом этапе важно заинтересовать учащихся, и чем активнее методы, тем легче это сделать.

Работа проводилась с целью обучения русскому ударению и усвоения данного материала на примере существительных мужского рода. Если в начале учебного года проведенный контроль знаний ударений в существительных дал неутешительные результаты, то к концу года эти же студенты достаточно хорошо овладели материалом и уже свободно, самостоятельно переносили навыки правильного ударения на новые слова. Ими было допущено гораздо меньше ошибок, чем в начале года.

ЩОДО МЕТОДІВ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ

Пуленко І.А., Павлишена Г.М. *(Військова академія, м. Одеса, Україна)*

У системі вищої освіти України відбуваються радикальні зміни, викликані процесом інтеграції в європейські стандарти вищої освіти. Створення до 2010 року Європейського простору вищої освіти (Болонья, 1999 рік) висуває складні завдання перед фахівцями в галузі освіти та перед тими, хто навчається, стосовно більш ефективного міжнародного спілкування, полегшення доступу до джерел інформації, поглиблення взаєморозуміння, зростання мобільності українських студентів. Тому розроблення нових методик навчання, що відповідають актуальним цілям освіти, є не тільки педагогічним, але й соціальним завданням [1]. Корінні зрушення у підході до навчання іноземній мові пов'язані з виникненням соціальної потреби у практичному, часом утилітарному, володінні іноземною мовою. Першочерговим завданням для фахівців усіх напрямків діяльності (звичайно, за винятком філологів) стало формування мовленнєвих дій, мовленнєвих вмінь, мовленнєвої поведінки, а не вивчення системи мови. Поява методів викладання, що орієнтовані на досягнення практичних результатів, було детерміновано новими психологічними і лінгвістичними теоріями (Дж. Уотсон, Л. Блумфільд).

Завдання навчити студентів швидко оволодіти вміннями та навичками для отримання достатньої комунікативної компетентності намагалися вирішити представники суто аудіолінгвального та аудіовізуального методів. Проте психологами, лінгвістами і викладачами іноземних мов були виявлені недоліки цих методів. Вони зводяться до наступного: для аудіолінгвального напрямку характерне надмірне захоплення суто механічними вправами; мала кількість мовленнєвих вправ; недооцінка рідної мови й індивідуальних особливостей тих, хто навчається; невиправданий розрив у навчанні усного і письмового володіння іноземною мовою. Для прибічників аудіовізуального методу притаманне знов-таки виключення рідної мови, семантизація мовленнєвого матеріалу тільки за допомогою зорового уявлення, відрив навчання усного мовлення від навчання читанню і письму. Не дивлячись на це, такі принципові положення обох напрямків, як пріоритет усного мовлення і відбір базисних моделей та мовленнєвих зразків, а також принципи ситуативності й глобальності навчання в аудіовізуальному методі, безсумнівно, позитивно вплинули на подальший розвиток методики викладання іноземних мов. Визначальним у комунікативному підході стає не заучування лексики і граматичних правил, а реалізація мовних потреб тих, хто навчається,

здійснення ними власних комунікативних намірів. При такому підході особливої гостроти набувають проблеми мотивації навчання – це те, що виділяється сьогодні методистами і лінгвістами всього світу як необхідна передумова й умова успішного оволодіння мовою.

Ряд напрямків сучасної психологічної та педагогічної теорії визначає процес навчання як взаємно опосередковану активність викладача і того, хто навчається. Соціальною потребою сучасної педагогічної психології стає проблема діалогу у навчанні чи проблема педагогічного спілкування (В.М.Ляудис та ін.). Зростає інтерес до групових та колективних форм пізнавальної діяльності. Визначилась також тенденція переходу від інформативних до так званих активних форм і методів навчання з включенням елементів проблемності, дослідницького пошуку, на відміну від жорстких засобів управління учбово-виховним процесом, на користь розвиваючих, активізуючих, інтенсивних, ігрових. В умовах гострого дефіциту часу студентові необхідно вміти вірно використовувати свої психічні резерви, навчитись володіти засобами й методами психорегуляції [2].

Інтенсивне навчання осмислюється багатьма спеціалістами як оптимальний засіб реалізації тенденції науково-технічного прогресу. Відображаючи основні соціальні вимоги, він пропонує реалістичний і послідовний шлях до оволодіння іншомовним спілкуванням. Результат навчання: комунікативна компетентність студентів, здатність активно і творчо брати участь у спілкуванні іноземною мовою [3]. Наукове обґрунтування інноваційних методів виходить далеко за методичні межі, широко послуговуючись дослідженням психології, а саме різних її галузей. Особливе місце займає вирішення соціально-психологічних проблем: оволодіння навичками іншомовного спілкування, дослідження впливу групових процесів на успішність навчання, розвиток особистості у колективній учбовій взаємодії. Всі ці проблеми, а також роль викладача як особистості, розуміння самими студентами необхідності володіння іноземними мовами, потребують подальшого вивчення та впровадження нових методів навчання як з боку педагогів-теоретиків, так і з боку викладачів-практиків, а також психологів.

Література:

1. Hymes D.Introduction: Towards ethnographies of communication.-New-York, 1994.
2. Gumperz I. Discourse strategies.- New-York: Academic Press, 1991.
3. Кісь Р. Мова, думка і культурна реальність (від Олександра Потебні до гіпотези мовного релятивізму).- Львів: Літопис, 2002.-304 с.

РІВНІ МЕТОДУ ПОЕТАПНОЇ КОНЦЕНТРИЧНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИМ МОВАМ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Пуленко І.А., Ткач О.В. *(Військова академія, м. Одеса, Україна)*

Протягом тривалого часу методика інтенсивного навчання іноземній мові завжди була об'єктом постійного вивчення та розробки з боку викладачів, методистів та методичних об'єднань не тільки в Україні, але й в усьому світі. За останні десятиліття було досягнено важливі результати у практиці інтенсивного навчання іноземним мовам [1]. Однак, проблема розробки покращених методик інтенсивного навчання та практичних підручників з іноземних мов залишається надзвичайно актуальною. Метою даної роботи є дослідження поетапної концентричної організації учбового матеріалу в процесі навчання іноземним мовам. Об'єктом дослідження є методичні принципи, які характеризуються концентрацією при відборі та організації навчального матеріалу та поетапною концентричною організацією процесу навчання іноземним мовам. Предмет дослідження – тексти та вправи до них у сучасних підручниках англійської мови видавництва Oxford, University Press, Longman, Cambridge, Pearson.

Пошуки ефективних методів навчання іноземним мовам у короткий термін мають багату історію. Виникнення та розвиток інтенсивних методів датується початком XX століття, коли замість традиційного навчання іноземній мові як системі виникло цілеспрямоване оволодіння усною мовою.

Інтенсивне навчання вже давно сприймається як специфічна система, яка володіє новими принципами відбору та організації мовленнєвого та мовного матеріалу, головними з яких є особисто-рольовий, ситуативно-тематичний та динамічний. Найбільший внесок у розвиток інтенсивного метода навчання зробили Г. Лозанов, Г.А. Китайгородська, Л.Ш. Гегечкорі, Г.В. Колшанський, А.А. Леонтьєв, В.В. Петрушинський, І.Ю. Шехтер та ін.[2].

Сьогодні доводиться визнати невдале слово «інтенсивне», яке є тотожнім слову «прискорене», що ні в якому разі не відображає сутності цього навчання. Більш точним є визначення цієї концепції як концепції активізації можливостей особистості та колективу. Сьогодні з'явилися методологічні концепції (Г.О. Китайгородська, І.Ю. Шехтер), у яких по-різному відбиваються основні ідеї сугестології і використовуються сучасні данні таких царин знання, як комунікативна лінгвістика і соціолінгвістика, психологія мовленєвої діяльності, психологія пізнавальних процесів та вікова психологія, соціальна психологія, педагогіка і методика викладання нерідних мов. Таким чином, збагачуючи і

розвиваючи ідеї Г. Лозанова, ми розширили вихідну теоретичну базу. Тому інтенсивний напрямок, що склався у педагогіці, вже не можна назвати сугестопедичним, хоча йому властиві основні характеристики сугестології, а саме: звертання до інтелектуальних й особистісних резервів того, хто навчається, активізація пізнавальних процесів (особливо пам'яті), позитивний вплив на емоційну сферу, зняття перевтоми і створення «ефекту відпочинку» на занятті, психотерапевтичні ефекти – пом'якшення агресивних тенденцій, оптимізація процесів соціальної адаптації.

Інтенсивне навчання осмислюється багатьма спеціалістами як оптимальний засіб реалізації тенденції науково-технічного прогресу. Відображаючи основні соціальні вимоги, він пропонує реалістичний і послідовний шлях до оволодіння інакомовним спілкуванням. Результат навчання - комунікативна компетентність тих, хто навчається, здатність активно і творчо брати участь у спілкуванні тією мовою, яка ними вивчається.

При цьому дуже важливо враховувати метод поетапної організації навчання, який умовно можна поділити на три рівня. На першому, початковому рівні, формується комунікативне ядро майбутнього матеріалу (базовий набір фраз та вміння їх вживати в певних ситуаціях). Цей рівень можна назвати першим концентром, який забезпечує комунікативне вміння на обмеженому рівні. На другому рівні передбачається розвиток аналітичних здібностей тих, хто навчається, оскільки обсяг лексико-граматичного матеріалу у порівнянні з першим рівнем менший, але більша кількість учбового матеріалу (текстів, вправ тощо). На третьому рівні відбувається синтез, тобто формування творчих вмінь та ситуаційного варіювання мовних висловлювань в ускладнених умовах та на новому матеріалі [3, с.118-124].

Задачею розробників даної моделі буде правильний та адекватний підбір матеріалів для кожного рівня, а також визначення оптимальних термінів (кількість навчальних годин) для кожного рівня з урахуванням контингенту тих, хто навчається.

Методи інтенсивного навчання створили реалістичні та послідовні підходи до опанування іноземними мовами як до соціально-психологічної проблеми, так і до керуванням мовною діяльністю людини. Інтенсивні методи навчання потребують подальшого вивчення та розробки в руслі прогресивних тенденцій загальної психології та педагогики, соціології, андрагогіки, історії, філології, когнітивістики, комунікативної лінгвістики.

1. http:// revolution. Allbest.ru/ languages/ 00002945 0/ht/ **2.** http://para. by/articles/text/izuchem-inostrannye-yazyki-metod-lozanova/ **3.** Китайородская Г.А. Интенсивное обучение иностранным языкам: теория и практика/Галина Александровна Китайгородская.- М.: Русский язык, 1992.-255с.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН ХІМІЧНОГО НАПРЯМКУ У ТЕХНІЧНИХ ВНЗ

Решта С. П. *(Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса, Україна)*

Методичне забезпечення є основним фактором вдосконалення існуючої системи навчання в технічних ВНЗ для розвитку професійного творчого мислення студентів внаслідок особливої значущості цього аспекту навчання для професійної діяльності фахівців-інженерів. Саму тому останнім часом гостро встає проблема введення в учбовий процес методів, що активізують навчання студентів, що є актуальним внаслідок низької мотивації навчання, характерної для більшості студентів технічних ВНЗ і пов'язано із і їх орієнтацією на здобуття вищої освіти, а не на придбання конкретної спеціальності. В ОНАХТ на технологічних спеціальностях значна увага приділяється вивченню хімічних дисциплін, зокрема, органічній, неорганічній, аналітичний, біологічній, харчовій хімії та ін., оскільки без розуміння особливостей хімічного перетворення сировини і матеріалів неможливо осягти весь спектр перетворень під час здійснення будь-яких технологічних процесів. В той же час, при організації учбового процесу необхідно враховувати тенденції зниження якості довузівської підготовки студентів, як по хімії, так і по іншим дисциплінам. Для покращення методичного забезпечення використовуються сучасні посібники із відповідних дисциплін, для кожної спеціальності видано лекційний матеріал, є методичні вказівки із виконання лабораторних робіт та для самопідготовки.

Для покращення викладання неорганічної, органічної та харчової хімії на кафедрі «Харчової хімії» ОНАХТ використовуються наступні підходи, які реалізуються на практичних заняттях та під час роботи наукових гуртків:

1. Дослідницький. У рамках цього підходу студенти самостійно виконують завдання, які є у робочих зошитах, при цьому вони спираються на цикл отриманих під час лекцій та самопідготовки знань. В рамках наукових гуртків цей принцип використовується більш широко, при цьому студенти виявляють творчі підходи до вирішення конкретних технологічних задач.

2. Комунікативний підхід дозволяє формувати уміння працювати в колективі, висловлювати свою думку і розуміти чужу, вести обговорення, шукати позиції, які об'єднують різні точки зору для вирішення завдання.

Таким чином, вивчення дисциплін хімічного профілю сприяє формуванню світогляду майбутніх інженерів-технологів харчової промисловості і створює необхідну базу для ініціювання процесу навчання та підготовці фахівців, конкурентоспроможних на ринку праці.

МІСЦЕ ТА РОЛЬ ДИСЦИПЛІНИ «УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ» ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ТЕХНІЧНИХ ВНЗ

Решта С.П., Данилова О.І. *(Одеська національна академія харчових технологій, м.Одеса, Україна)*

Якість продукції і послуг у всьому світі стала показником високої ефективності праці, джерелом національного багатства, ознакою високорозвиненої економіки, умовою гідного життя. Курс «Управління якістю» (УЯ) забезпечує засвоєння студентами основних принципів, методів, форм організації діяльності та отримання навичок з рішення теоретичних та практичних завдань завдяки проведенню аналізу і встановленню причинно-наслідкових зв'язків, які виникають під впливом різних чинників. Мета дисципліни - дати майбутнім фахівцям теоретичні основи і практичні рекомендації з організації УЯ продукції на підприємствах агропромислового комплексу відповідно до рекомендацій міжнародних стандартів ISO серії 9000. Предметом вивчення навчальної дисципліни є якість продукції, основні методи та критерії її оцінювання, інструменти управління якістю, а також основи взаємозамінності. Основними завданнями курсу є придбання необхідних знань як з менеджменту якості, так і з товарознавства, та застосування отриманих знань, умінь і навичок в подальшій професійній діяльності.

В ОНАХТ значна увага приділяється не тільки ознайомленню студентів з основними досягненнями теорії і практики УЯ та необхідністю використання цих досягнень в усіх сферах діяльності, ознайомленню з нормативно-правовою базою управління якістю, але й навчанню організаторської діяльності по забезпеченню ефективного функціонування і вдосконалення систем якості, економічному змісту поняття якості. Ще більша увага приділяється вивченню чинників, що впливають на якість продукції, а також методам оцінки показників якості у відповідності з їхніми конструктивно - технологічними особливостями, для якого важливо вивчення конкретних методів контролю якості, збору і обробки інформації, у тому числі, статистичних методів. Актуальність вивчення дисципліни диктується потребами ринкової економіки, в умовах якої успішна діяльність підприємств ґрунтується на конкурентоспроможності продукції та послуг. В результаті освоєння дисципліни «Управління якістю» відбувається формування загальнокультурних і професійних компетенцій у майбутніх фахівців, здатних ефективно працювати не тільки на Україні, але й гідно конкурувати із спеціалістами країн з розвинутою економікою.

САМОСТОЯТЕЛЬНАЯ РАБОТА, КАК СОСТАВЛЯЮЩАЯ ЧАСТЬ ИЗУЧЕНИЯ УЧЕБНОЙ ДИСЦИПЛИНЫ

Романюк В.П., Чекулаев Д.И., Приступлюк В.П. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры),* **Скрипник А.В.** *(Одесский национальный морской университет, г. Одесса, Украина)*

Блок дисциплин изучающих безопасное поведение человека в обществе, а именно «Безопасность жизнедеятельности», «Охрана труда» и «Гражданская защита» является обязательным для учебных планов по всем направлениям подготовки специалистов в высших учебных заведениях Украины. Программа обучения построена на основе методологических концепций современной науки и в частности, безопасности жизнедеятельности, а также с учетом знаний, опыта и отношений, приобретаемых студентами в повседневной жизни и довузовской подготовки, из информационной среды и из научно-популярной литературы.

Рассматриваемый блок дисциплин преобретает важное значение в условиях обострения внутриполитической обстановки и при продолжающемся социально- экономическом кризисе в стране, в обстановки снижения уровня жизни населения и как следствие повышения уровня преступности. В этот период обостряются социальные опасности в обществе, угрожающие жизни и здоровью людей. Учитывая это, в современных условиях возникает необходимость в более глубоком изучении поведения человека при проведении массовых мероприятий, которые могут перерасти в беспорядки.

В результате изучения дисциплин у студента должны быть сформированы комплекс компетенций общекультурного, общепрофессионального и профессионального уровней. Для эффективного освоения дисциплины студентам необходимо не только систематическое посещение лекционных и практических занятий, а так же грамотное планирование самостоятельной работы. Для повышения эффективности самостоятельной работы в помощь студентам предлагается дополнительная информация на електронных носителях по следующей тематике:

- Государственная политика в области подготовки и защиты населения в чрезвычайных ситуациях.
- Информационная безопасность
- Признаки агрессивного поведения граждан на массовых мероприятиях.
- Город и преступность
- Оказание первой помощи при травмах и ранениях.

МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ

Ручкіна М.М. (*Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна)*

З-поміж стратегічних напрямів модернізації системи вищої освіти, окреслених у Законах України «Про освіту», «Про вищу освіту» та Національній доктрині розвитку освіти у XXI столітті, одним із актуальних постає завдання щодо її інтеграції в європейський і світовий соціокультурний простір, що вимагає формування фахівців нового покоління. Оскільки освіта є основою відтворення інтелектуального та духовного потенціалу народу, потужним засобом вирішення проблем розвитку науки, техніки і культури, національного відродження, то повинна готувати фахівців, конкурентоспроможних на ринку праці. Саме тому процес підготовки фахівців та забезпечення навчально-виховного процесу методичним супроводом є доволі актуальним сьогодні.

Як відомо, навчально-методичне забезпечення навчального процесу включає державні стандарти вищої освіти з певного напряму підготовки, відповідно до яких розробляються навчальні плани. Згідно стандартів навчальний заклад повинен підготувати конкурентноспроможного фахівця з опанованим ним рівнем компетенцій. Процес формування інструментальних, міжособистісних і спеціальних компетенцій здійснюється в першу чергу завдяки навчально-методичному комплексові навчальної дисципліни.

Питання підготовки фахівців, забезпечення навчального процесу, його особливості вивчаються в працях Ю.Алфьорова, В.Байденко, О.Жорнової, М.Степко, Я.Болюбаша, В.Шинкарука, В.Грубіянко, І.Бабіна, Н.Вознесенська, Т.Дмитренко, В.Міхєєва, Т.Паніної, Л.Вавілової, О.Пугачевського, С.Смирнова, І.Фаліної, М.Мохова, І.Шендрик та ін.

Так, сучасні дослідниці науково-методичне забезпечення розглядають як сукупність документів, наукових, навчальних, методичних матеріалів, що описують зміст, встановлюють структуру, визначають результат, регламентують перебіг навчального процесу [1, с. 1].

У Положенні про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах визначено основні компоненти його навчально-методичного забезпечення. Такими компонентами визначено: державні стандарти освіти; навчальні плани; навчальні програми з усіх нормативних і вибіркових навчальних дисциплін; програми всіх видів практики; підручники та навчальні

посібники; інструктивно-методичні матеріали до семінарських, практичних і лабораторних занять; індивідуальні семестрові завдання для самостійної роботи студентів із навчальних дисциплін; матеріали поточного та підсумкового контролю (контрольні завдання до семінарських, практичних і лабораторних занять; контрольні роботи для перевірки рівня засвоєння студентами навчального матеріалу); методичні матеріали: для самостійного опрацювання студентами фахової літератури, написання курсових, дипломних робіт/проектів.

Так, при підготовці майбутніх менеджерів освіти зі спеціальності «Управління навчальним закладом» навчально-методичний комплекс дисципліни «Аудит і оцінювання управлінської діяльності» складається з таких елементів: робоча навчальна програма; матеріали для аудиторної роботи з навчальної дисципліни: плани-конспекти лекцій, плани семінарських і практичних занять, мультимедійний супровід занять (лекції-презентації); матеріали для самостійної роботи студентів: навчальні підручники та посібники, методичні рекомендації для підготовки до практичних та семінарських занять, матеріали самоконтролю з кожного модуля, індивідуальні завдання тощо; матеріали для контролю навчальних досягнень студентів: контрольні питання, контрольні завдання, тести для проведення поточного та підсумкового контролю; список базової та додаткової літератури, а також інформаційні ресурси тощо.

Слід зазначити, що для розширення доступу до ресурсів для студентів є розроблені (друкований та електронний варіанти) такі посібники: навчальний посібник «Контрольно-діагностичні функції в управлінні загальноосвітнім навчальним закладом», практикум «Моніторинг та оцінювання в освіті», методичні вказівки з виконання самостійної навчальної діяльності студентів з дисципліни. Окрім представлених посібників на кафедрі є сформована електронна бібліотека посібників, підручників, методичних рекомендацій дослідників. З метою підвищення якості навчання, активізації самостійної роботи студентів розроблено електронний навчально-методичний комплекс з дисципліни, оскільки це засіб реалізації комп’ютерних технологій навчання за будь-якою формою.

Метою створення та запровадження електронного навчально-методичного комплексу дисципліни є вироблення у студентів навичок існування і діяльності в інформаційному суспільстві, формування у них творчого мислення, гнучкості та вміння адаптуватися, самостійно шукати і опрацьовувати інформацію. Розроблені навчально-методичні комплекси сприятимуть розвитку у студентів внутрішніх мотивів та умінь здобувати та оновлювати знання, збагачуватимуть

досвід інноваційними технологіями, використанню комп'ютерної техніки для пошуку та використанню інформації, оволодінню навичками самостійної роботи в процесі вивчення дисциплін.

Водночас, зазначимо, що створення електронного навчально-методичного комплексу дисципліни відбувається за такими етапами: попередній, підготовчій, основний та завершальний.

Попередній етап передбачає

- ревізію наявних матеріалів (у паперовому та електронному вигляді), оцінюється їх якість та відповідність встановленим вимогам;
- визначається аудиторія, для якої адресується ЕНМКД;
- розробляються загальні та спеціальні підходи та вимоги до змісту;
- визначаються виконавці, оцінюються орієнтовні витрати часу та терміни завершення робіт;
- визначаються способи тиражування та носії інформації.

На підготовчому етапі

- здійснюється створення сценарію ЕНМКД та його окремих складових (в разі потреби – сценарії мультимедійних елементів);
- підбирається або готується матеріал (тексти, таблиці, графіки тощо).

На основному етапі

- здійснюється безпосереднє компонування ЕНМКД за допомогою обраних інструментальних засобів.

Завершальний етап передбачає

- правильність матеріалів ЕНМКД,
- виправлення виявлених помилок, збоїв при відтворенні інформації,
- тестування і апробація ЕНМКД у навчальному процесі. За результатами тестування і апробації вносяться зміни ЕНМКД.

Отже, методичне забезпечення навчально-виховного процесу підготовки майбутніх менеджерів освіти з дисципліни «Аудит і оцінювання управлінської діяльності» сприятиме формуванню таких вмінь: здійснювати діагностику управлінської діяльності у навчальному закладі, організовувати та проводити моніторингові дослідження у закладах освіти, розробляти тестові завдання різних форматів та рівнів складності, укладати анкети для моніторингових досліджень освітніх проблем тощо.

Література:

1. Жорнова О. Науково-методичне забезпечення навчального процесу у вищій школі: усталені нормативи та сучасні вимоги / Олена Жорнова, Ольга Жорнова // Вісник Книжкової палати. – 2012. – №2. – С. 1-4.

ДИДАКТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ФОРМИРОВАНИЯ ЖИВОПИСНОГОГО ВИДЕНИЯ, УМЕНИЙ И НАВЫКОВ

Рындин А.С., Рындина Л.И. (*Одесская государственная академия строительства и архитектуры г. Одесса, Украина)*

Овладение учащимися умениями и навыками живописного мастерства опирается на факты характеризующие динамику психических, физических и физиологических процессов. Большое значение в формировании умений и навыков имеет практическая работа с натуры, иначе говоря, упражнения, преследующие цель овладения необходимым уровнем живописной грамоты.

Огромную роль в реализации дидактических принципов в обучении живописи играет методически верно выстроенная система упражнений, отвечающая психолого-педагогическим требованиям. В такой системе упражнения должны формировать динамические умения и навыки, которым присущи подвижность, пластичность, приспособляемость к различным ситуациям цветового состояния природы.

Исследования педагогов и психологов подтверждают, что наиболее совершенный путь глубокого осмысления, совершенствования и систематизации знаний, формирования необходимых умений и навыков – это путь включения в практическую деятельность упражнений. Поэтому при оценке эффективности системы следует учитывать, что усвоение понятий или правил происходит в процессе применения упражнений, и что упражнение, прежде всего, сознательная, целенаправленная деятельность ученика.

На различных этапах обучения сознание выступает в неодинаковой роли. Вначале, когда происходит первоначальное овладение живописной грамотой, оно играет особенно большую роль, т.к. исполнение этюда (фор-эскиза) в наибольшей степени сопряжено с осмыслением поставленной задачи. Процесс осмысления, в свою очередь, предполагает предвидение результатов действия, установление последовательности приемов, определенную организацию деятельности. Вследствие чего начальные этапы овладения любой новой закономерностью живописной грамоты требуют предельно интенсивного внимания. В этот период оно направлено и на объект, и на обоснование действия, и на ожидаемые результаты, и на самоконтроль, благодаря которому осуществляется сравнение ожидаемого результата с реально полученным. В этот период еще не сформировано устойчивое единство действия, а потому оно протекает замедленно и вариативно. В процессе формирования живописного видения и практического мастерства направленность действия постепенно переносится на его результат.

Нельзя, однако, процесс образования живописных навыков сводить к простой сенсорно – моторной координации. Наличие этой координации освобождает сознание от необходимости оценки каждого элемента или действия, дает возможность более широкого охвата, углубленного познания объективных закономерностей. По мере формирования живописного навыка прием из цели становится средством действия, а функция сознания приобретает более общий характер.

Чем сложнее живописный навык, тем большее время требуется на его выработку, тем большую роль играют в упражнении координационные механизмы. При этом следует учитывать, что процесс упражнения протекает неравномерно. На определенных этапах одни координационные механизмы преобразуются в новые приемы, а процесс этого преобразования порой затягивается на длительное время. Вот почему кривая упражнений чаще всего характеризуется задержками под названием «плато». Психологический смысл этих «плато» заключается в том, что из-за усложнения задач качественная перестройка навыков, а вместе с ними обогащение живописного видения, протекает с задержками, которые можно рассматривать как своеобразные учебно-творческие паузы. В процессе приобретения навыка и его качественной реорганизации интеллектуальная деятельность учащихся приобретает особенно большое значение.

В зависимости от того насколько точно отражается в сознании процесс образования навыка и способы определения трудностей, меняется и темп формирования навыка и его качественная характеристика. Для того чтобы тот или иной навык мог быть целесообразно использован в изменяющихся условиях, он должен обладать определенной гибкостью, находится в кажущемся противоречии с автоматизмом. Воспитание навыков в процессе обучения живописи должно обеспечивать достаточную автоматичность, сохраняя при этом необходимую пластичность. Эти на первый взгляд несовместимые качества могут быть воспитаны только при соблюдении определенных условий.

Определяя характер упражнений, способствующих усвоению закономерностей природы и способов их передачи в учебной живописи, необходимо предусмотреть такие упражнения, которые помогут активизировать восприятие, «оживить» предшествующий опыт и знания учащихся, использовать их для установления новых связей, между имеющимися знаниями, умениями и навыками, и теми, которыми еще предстоит овладеть.

ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ХУДОЖНЬО-ТВОРЧІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ АРХІТЕКТОРІВ

Самойлова О.М. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

В умовах розвитку сучасного суспільства, де актуальне швидке накопичення і постійне оновлення інформації, неможливо навчити людину на все життя, необхідно закласти інтерес і прагнення до накопичення знань, навчити її вчитися. Необхідно створення нових підходів до забезпечення професійного становлення особи в соціумі, що постійно міняється. Пріоритетом стає навчання, орієнтоване на саморозвиток, самоосвіту і самореалізацію особи майбутнього фахівця, тому необхідно приділяти більше уваги підготовці і мотивації студентів до активної творчої самостійної діяльності. Вища освіта є одним з визначальних чинників, що впливають на професійне становлення людини. Від якості вищої освіти залежить успішність окремої людини і в цілому позитивний розвиток усього суспільства. Одним з показників успішності самої освіти є самостійність студентів, яка потрібна для прийняття студентом самостійних рішень в процесі подолання учбових труднощів. Саме в процесі самостійної роботи студента понад усе проявляється його самоорганізованість, мотивація, самоконтроль.

Самостійна робота є діяльністю, що організується самим студентом в силу його внутрішніх пізнавальних мотивів в найбільш зручний, раціональний (із його точки зору) час і контрольовану їм самим на основі опосередкованого системного управління нею з боку викладача. Управління процесом самостійної роботи студентів полягає в необхідності так організувати діяльність, щоб студенти не тільки розширювали обсяг знань, умінь и навичок, що отримуються під час аудиторних занять, але й шляхом самостійного пошуку опановували нове, формували уміння займатися самоосвітою, розвивали інтерес до творчого підходу у своїй навчальній діяльності для успішної реалізації професійної функції.

Основним засобом виховання стійкого інтересу до навчання є використання таких завдань, рішення яких вимагає від учнів активної пошукової діяльності. Знання, отримані самостійно шляхом подолання посильних труднощів, засвоюються міцніше, ніж отримані в готовому виді від викладача, адже в ході самостійної роботи кожен студент працюючи із засвоюваним матеріалом, концентрує на нім усю свою увагу, мобілізуючи усі резерви емоційного, інтелектуального і вольового характеру. Самостійна робота не тільки активізує студентів, а й носить індивідуальний характер.

Для самого студента самостійна робота має бути вільна за вибором, внутрішньо мотивована діяльність, що припускає усвідомлення мети своєї діяльності, прийняття завдання, надання їй особового сенсу, підпорядкування виконанню цього завдання інших інтересів і форм своєї зайнятості, самоорганізацію в часі і самоконтролю у виконанні. У майбутній професійній діяльності фахівець не може керуватися тільки зовнішніми стимулами і мотивами. Для його професійного становлення важливо вже під час навчання формувати внутрішні (ціннісні) мотиви діяльності. Організація пізнавальної діяльності студентів повинна містити в собі необхідні передумови формування ціннісних мотивацій студентів, зокрема, прагнення до пізнання, поповнення ціннісного багажу.

Творча самостійність студентів - це прагнення до застосування нових прийомів в процесі оволодіння професійними навичками, пошук шляхів подолання утруднень, потреба вносити елементи новизни у виконання учбових завдань. У складі творчої самостійності студентів-архітекторів можна виділити наступні уміння проектної діяльності: уміння входити в проблему (добувати, аналізувати інформацію), вирішувати проблему (прогнозувати, організовувати, критично оцінювати діяльність, знаходити нові способи рішення), презентувати кінцевий результат (оригінальність, новизна, виявлення раціональних способів вирішення проблеми). Ефективність процесу формування і розвитку творчої самостійності обумовлюється й мірою сформованості самостійності студентів, активністю їх в учбовому процесі.

Самостійний і творчий характер учбової діяльності роблять можливим виникнення у майбутніх архітекторів стану творчого натхнення. Він міститься в творчому підйомі; загостренні сприйняття; зростання потужності уяви; виникнення цілого ряду комбінацій оригінальних вражень та інше.

Формування творчої самостійності студентів можна розглянути як процес поступового скорочення міри допомоги в здійсненні учбово-творчої діяльності, розширення області додатка сформованих знань і дій, перехід від завдань репродуктивного характеру до завдань творчих. Із зростанням творчої самостійності студентів-дизайнерів відбувається ускладнення самостійно виконуваної діяльності, що позначається активізацією творчого мислення і прояву стійких мотивів учбово-творчої діяльності.

Самостійна учбова діяльність в області художньо-творчої діяльності на сучасному етапі розвитку освіти є важливим компонентом учбового процесу, орієнтованим, в першу чергу, на розвиток здатності майбутніх архітекторів до самостійного творчого пошуку, на формування їх професійної компетенції, а також на розвиток креативності в вирішені різних завдань.

БІНАРНЕ ЗАНЯТТЯ – ПРИКЛАД ТВОРЧОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Сергєєва Т.А. *(Комунального закладу «Мелітопольське училище культури» Запорізької обласної ради, м. Мелітополь, Україна)*

Сучасний стан викладання навчальних дисциплін вимагає від викладача постійного творчого пошуку, педагогічної майстерності та вдосконалення. Це і зумовило наше звернення до бінарного заняття.

Як ми знаємо, бінарне заняття - одна з форм реалізації міждисциплінарних зв'язків та інтеграції знань з кількох предметів. Воно належить до нетрадиційних видів заняття, і за своєю природою є однієї з форм проекту, що дозволяє об'єднати знання з різних навчальних дисциплін для вирішення одних завдань і дає можливість застосувати набуті знання в практичній діяльності.

Проведення бінарного заняття дозволяє реалізувати такі завдання: вивчити навчальну дисципліну на четвертому рівні системності знань; розвивати співробітництво між викладачами і студентами; формувати у студентів переконання у зв’язності предметів, у цілісності світу.

Пам’ятаймо, не останню роль у підготовці та проведенні бінарного заняття відіграє психологічна і методична сумісність викладачів. Після попереднього обговорення змісту двох навчальних дисциплін приймається рішення про звернення до бінарного заняття..

Важливим етапом у підготовці такого заняття є спільне, ретельне планування. Задача викладачів на даному етапі - вибрати найбільш раціональні методи та прийоми роботи, які застосовуються на основі міждисциплінарної взаємодії і мають практичну цінність для обох дисциплін.

У комунальному закладі «Мелітопольське училище культури» Запорізької обласної ради, в плані узагальнення досвіду і творчої педагогічної діяльності, було проведено відкрите бінарне заняття викладачами – методистами училища Скляренко Зінаїдою Володимирівною та Сергєєвою Тетяною Анатоліївною.

Відбулася спроба об’єднати дві важливі навчальні дисципліни «Українську мову за професійним спрямуванням» і «Розшифровку народних пісень».

Тема бінарного заняття «Синтаксичні особливості професійних текстів та образна мова українського фольклору у вихованні професійних компетентностей майбутнього фахівця» булла спрямована на поглиблення і привертання уваги студентів до культурної спадщини, традицій українського народу в сфері українського музичного мистецтва та формування синтаксичних норм фахового мовлення.

Великий досвід викладачів дозволив поєднати різні методи педагогічної діяльності на занятті: інтерактивні («вірю – не вірю», «пінг – понг», «мікрофон», «лінгвістичне лото», «мозковий штурм», «бліц – опитування») з традиційними (бесіда, розповідь, коментування, порівняння; практичний показ фрагменту купальського обряду). Органічним доповненням заняття стали новітні інноваційні комп'ютерні технології: презентації, відеоряд, звуковий мелодичний контур купальських обрядових пісень.

Це було заняття спільної творчої роботи як студентів, так і викладачів. Лаконічні влучні переходи від одного етапу роботи до іншого вплинули на атмосферу творчого натхнення, активізували знаннястудентів, їхпрацездатність і цілеспрямованість. Зміст заняття спрямовано на досягнення однієї мети – формування професійного компетентного спеціаліста. ***ЕТАПИ ЗАНЯТТЯ: Початковий:*** організаційний момент; пояснення бінарного заняття*;* гра «вірю – не вірю»*;* оголошення теми та мети. ***Основний, актуалізація опорних знань:*** дослідження - порівняння в простому реченні, гра «пінг – понг», демонстрація презентації обряду «Івана Купайла», презентація термінів зі «незвичайної скриньки», конструювання пісенних прикладів, бліц-опитування: визначити видио дноскладнихречень, демонстрація музичного матеріалу, практичний показ фрагменту купальського обряду. ***Підсумковий:*** закріплення матеріалу, перевірка засвоєнихз нань: гра «Лінгвістичне лото», вправа «Мікрофон», підведення підсумків заняття, виставлення оцінок, визначення домашнього завдання, повідомлення завдання для самостійної роботи.

Бінарна форма заняття дозволяє по-новому розкрити уміння та навички студентів у ситуаціях, щораніше не практикувалися, і, як виявилося, стали для них цікавими. Студенти знаходять нестандартні рішення, виявлють активність при виконанні творчих завдань. Оцінювання студентів здійснювалося також по-новому, з врахуванням кредитно-модульної системи. За кожен вид роботи протягом заняття студенти накопичували фішки. Це зумовило усіх творчо, активно працювати впродовж заняття. Підраховані фішки (максимальна сума балів – 40) дозволили вивести оцінку за роботу на занятті.

Організація і проведення бінарного заняття вимагає великої підготовки, як зі сторони викладачів, так і зі сторони студентів. Без сумніву, такі заняття проводяться нечасто. Основна ж ідея заняття - не зовнішній ефект, а систематизація знань, формування переконання зв'язності навчальних предметів та доцільності вивчення кожного з них. Проведене заняття закріпило вміння студентів слухати та ставити запитання, аналізувати відповіді, розуміти важливість мовної характеристики текстів народних пісень та синтаксичної нормативності ділового спілкування. Дані вміння і навички є важливими ознаками у формуванні професійного компетентного спеціаліста.

ПРО РІВЕНЬ ГРАФІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ, ЩО ЗАКІНЧИЛИ ТЕХНІКУМ

Сидорова Н.В., Доценко Ю.В. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

Вимоги до змісту і якості графічної підготовки викликають необхідність вдосконалення форми і методів організації індивідуальної та самостійної роботи студентів. Не дивлячись на те, що студенти закінчили технікум, їх рівень графічної підготовки, а саме вміння читати і креслити найпростіші креслення залишає бажати кращого. Тільки 20% першокурсників володіють графічними знаннями, вміннями та навичками читання і виконання графічних зображень. Внаслідок цього викладачі паралельно з навчанням за програмою ВУЗу досить тривалий час змушені ліквідувати у студентів прогалини після підготовки у школах та технікумах.

Графічна підготовка дає основи графічної грамоти, яка дозволяє швидше адаптуватися студенту–першокурснику і виключити проблеми з низькою успішністю з нарисної геометрії, креслення, інженерної графіки, а в перспективі, і зі здачею заліків та іспитів.

Графічні дисципліни традиційно вивчаються в технічному ВУЗі в першому та другому семестрах та сприяють формуванню у студентів графічної і професійної компетентності, основ знань і умінь, необхідних для успішного освоєння спадкоємних дисциплін технічного профілю, що вивчаються в наступних семестрах. Ці знання важливі при роботі над графічними частинами курсового проекту, вивченні теорії машин і механізмів, деталей машин, спеціальних дисциплін.

Низькі навички індивідуальної та самостійної роботи і різноманітний базовий рівень підготовки студентів пред'являють особливі вимоги до лекційних і практичних занять.

Головним завданням викладача стає не просто передача знань студентам, а формування у них здібностей і прагнення самостійно здобувати знання, вміння та навички. Розробляються такі методи викладання та методичний матеріал, щоб стимулювати інтелектуальні здібності студента, змусити його працювати не тільки з лекційним матеріалом, але і самостійно опрацьовувати викладений матеріал.

Лекційні заняття досі залишаються найпоширенішою і важливою формою навчання. На лекцію, як правило, виноситься матеріал пояснювального

характеру. В усному викладі більшість студентів легше сприймають матеріал і простежують головну думку.

При проведенні практичних занять графічне супроводження відіграє головну роль для розуміння тієї чи іншої теми, і дуже важлива поступова послідовність пропонованого графічного матеріалу. А також на практичних заняттях проводиться перевірка ступеня опрацьованості викладеного лекційного матеріалу і самостійно вивчених розділів.

Для вирівнювання рівня підготовки студентів на кафедрі нарисної геометрії та інженерної графіки організовано проведення в достатній кількості консультаційних занять. Цей вид занять не можна розглядати як додаткові практичні заняття, на які виноситься матеріал, не розглянутий по яким-небудь причинам. На консультації кожен із студентів має можливість поставити своє питання або звернутися з ускладненням у виконанні завдання, що виникло саме у нього. Консультації не є обов'язковими, але як показує досвід, користуються великою популярністю у студентів.

У сучасному світі техніки неможливо обійтися без знання графічних наук, без уміння розробляти, читати й аналізувати графічну інформацію. Отже, рівень і якість графічного освіти – це головні показники загальновизнаної підготовки майбутнього фахівця для роботи в системі професійно-технічної освіти.

Потрібно розвивати просторове бачення предметів і навколишнього світу. І це необхідно починати з дитячого садочка. Ці вміння точно знадобляться у майбутньому, навіть якщо дитина не зв'яже своє життя з технічними дисциплінами.

Крім того, важливо повернутися до проблеми викладання креслення в школі. Зокрема, неприпустимо виключення даної дисципліни з шкільної програми, як це зроблено зараз у багатьох школах. Більш того, доцільно ввести курс креслення в старших класах, хоча б у рамках факультативних занять. Отже, треба обов'язково вибирати школу, де з 9-ого класу присутній предмет креслення, де школярі більш осмислено розбирають фігури і геометричні тіла, використовують готовальню, циркуль, навчаються першим, таким потрібним у майбутньому навичкам креслення.

У висновку хочеться зазначити, що вибір напрямку професійної освіти - це свідомий крок. Хотілося б, щоб визначальним чинником для майбутніх студентів були здібності до певного виду діяльності (добре розвинене просторове мислення, аналітичний склад розуму, посидючість та ерудованість), а не престиж майбутньої професії.

МІЖДИСЦИПЛІНАРНА ІНТЕГРАЦІЯ КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН З ДИСЦИПЛІНОЮ «МЕДИЧНА ТА СОЦІАЛЬНА РЕАБІЛІТАЦІЯ» У ПІДВИЩЕННІ ФАХОВОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

Скібіна О.І. *(Комунальний заклад охорони здоров'я Харківський медичний коледж №2, м. Харків, Україна)*

«Лікувати треба не хворобу, а людину», «Метою лікування хворого є не тільки збереження його життя, але й здатність до незалежного існування». Ці вислови – мета медичних працівників усіх рівнів.

В наш час, час змін, зміни навкруги нас в усьому, перетворення в освіті, медицині, що ніяк не знаходять постійного стабільного місця. Але від цих змін, коливань незмінним лишається мета медичних працівників – збереження життя людини, життя повноцінного, що зберігає людську гідність, дає змогу незалежності. Виконати цю велику задачу дасть змогу тільки професіоналізм медичних працівників, в тому числі медичних сестер, їх творча майстерність.

Професія викладача – це постійний пошук методів, прийомів навчання. Як підготувати такого фахівця? Як навчити володіти професійними знаннями та навичками? Як орієнтуватись серед усіх знань, що отримали в процесі навчання?

Різні дисципліни мають великий об'єм навчального матеріалу, різної нової інформації.

Дисципліна «Медична та соціальна реабілітація» вивчається на IV, останньому, курсі та базується на вже отриманих знаннях з інших клінічних дисциплін. Як навчити свідомо орієнтуватись серед цих набутих знань? Як застосовувати їх в практичній професійній діяльності в майбутньому? Все це спонукає викладачів медичного коледжу шукати нові методики та прийоми навчання, використовувати в навчальному процесі сучасні інновації та інтерактивні методи, тобто теж удосконалювати свій професіоналізм.

Одним з таких вважаю шлях міждисциплінарної інтеграції, в першу чергу між клінічними дисциплінами та медичною реабілітацією, що надає студентам більш повну уяву про те де, коли і у якому вигляді йому знадобляться ті чи інші знання та вміння, свідоме їх використання в своїй професійній діяльності. А це, в свою чергу, набути авторитет медичного працівника та виконати головну ціль – збереження життя пацієнта, здатність до незалежного гідного, повноцінного життя.

В наш час ця ціль стала особливо актуальною у зв'язку з воєнними діями на сході нашої країни. Реабілітація – це не розкіш, а важлива практична задача охорони здоров'я любої цивілізованої країни, а навчити майбутніх медичних сестер свідомо та професійно виконувати реабілітаційні заходи – наша задача.

Хочу поділитись з Вами, як в нашому коледжі підтримується зв'язок між клінічними дисциплінами та дисципліною «Медична та соціальна реабілітація».

В процесі викладання клінічних дисциплін виділяється «скелет»- проблеми пацієнта, що виникають при різних захворюваннях в різні періоди його перебігу, визначається план вирішення кожної з цих проблем. Дисципліна «Медична та соціальна реабілітація» вивчає різні методи фізіотерапії, ЛФК, масажу. Вивчає їх лікувальну дію, використання при захворюваннях. Керуючись тим, що лікувати слід людину, а не захворювання, а також тим, що лікування повинно бути комплексним складаємо плани реабілітації - («ланцюжки»), що вирішують проблеми пацієнта при захворюваннях. Наприклад, на заняттях з дисципліни «Медсестринство у внутрішній медицині» при вивченні теми «Бронхіальна астма» виділяють проблеми: підвищена чутливість до алергенів, - бронхоспазм, ядуха і таке інше. На заняттях з «Медичної та соціальної реабілітації» ми складаємо план вирішення цих проблем, користуючись знанням лікувальних дій різних методів. «Ланцюжок»: - підвищена чутливість до алергенів - електрофорез - «комір»за Щербаком з CaCl, бронхоспазм - «комір» за Щербаком з еуфіліном, інгаляції, гіпоксія>киснева терапія, ЛФК - фізичні вправи динамічні, дихальні з озвученим видихом та інше. Вивчаючи клінічні дисципліни, виділяємо різні періоди перебігу захворювань. Ці періоди враховуємо при складанні планів реабілітації, при визначенні рухових режимів, комплексів фізіотерапії як складових комплексного лікування.

В процесі викладання дисципліни «Медична та соціальна реабілітація» теоретичний матеріал подається чіткою схемою (скелет): визначення, прилади, лікувальна дія, протипоказання, техніка процедур. З цією метою використовую методичний посібник у вигляді опорного конспекту, посібника для виконання ПСРС. При вивченні розділів реабілітації при різних захворюваннях розробила, так звані, «ланцюжки», «німі» графи, що мають дуже чітку міждисциплінарну інтеграцію з клінічними дисциплінами. В цих «ланцюжках» по горизонталі визначаються проблеми при конкретному захворюванні (ті ж, що виділяються на клінічних дисциплінах), під кожною з проблем – лікувальна дія, що потрібна для вирішення цієї проблеми. На проблемних лекціях, практичних заняттях студенти визначають методи, що мають такі лікувальні дії. При відпрацюванні

практичних навичок, техніки процедур вирішують також задачі виконання реабілітаційних заходів на різних етапах та періодах захворювань. Наприклад, реабілітація в передопераційному, ранньому, пізньому, віддаленому післяопераційних періодах.

Рекомендуємо також для ПСРС проводити у вигляді «круглих столів», студентських конференцій сумісно з клінічними дисциплінами. Ці заходи поглиблюють знання, вміння орієнтуватись поміж цих знань, свідомо використовувати їх в комплексному лікування. На наш погляд дуже ефективними є відвідування пацієнтів в лікарнях, проведення бесід з пацієнтами про ефективність призначених процедур.

У квітні 2015 року в медичному коледжі відбулася щорічна науково-практична студентська конференція за підсумками науково-дослідної та творчої роботи за темою “Розвиток охорони здоров’я на Слобожанщині в історичному та сучасному вимірі”. До уваги всіх присутніх були представлені науково-дослідні студентські роботи за основними напрямками роботи конференції. Роботи були представлені з усіх клінічних дисциплін «Медсестринство в хірургії», «Медсестринство в педіатрії», «Медсестринство в акушерстві та гінекології», «Медична та соціальна реабілітація». Наприклад, тематика гурткової роботи з дисципліни “Медсестринство в педіатрії” підпорядкована навчальному матеріалу та відповідала науковим інтересам студентів. Метою роботи “Вплив деяких факторів оточуючого середовища на розвиток та стан здоров’я дітей раннього віку” було удосконалення методів діагностики відхилень здоров’я дитячого населення шляхом вивчення факторів ризику. Робота висвітлює питання екологічного стану зовнішнього середовища та стан здоров’я дітей, що є критерієм ефективності проведених санітарно-гігієнічних та лікувально-профілактичних заходів. Встановлені особливості формування соматичної патології у дітей під впливом оточуючого середовища. Отримані результати розкривають ще один шлях профілактики формування хронічних захворювань. Робота має велике науково-практичне значення, може бути використана викладачами та студентами при вивченні відповідної теми з дисципліни “Медсестринство в педіатрії” та в усіх дисциплінах, які можуть інтегруватись з цією темою.

Вважаю, що використання міждисциплінарної інтеграції різних клінічних дисциплін дозволить підвищити рівень підготовки студентів, їх професіоналізм та престиж професії медичної сестри, буде сприяти здійсненню головної мети медицини – збереження життя пацієнта, здатності до незалежного та гідного життя в Україні.

ФУНКЦІЇ, ФОРМИ І ВИДИ ПЕДАГОГІЧНОГО КОНТРОЛЮ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Слободянюк О.Р. *(Одеський державний екологічний університет, м.Одеса, Україна)*

Педагогічний контроль – це система перевірки результатів навчання, розвитку і виховання студентів. Існування та удосконалення різних видів педагогічного контролю пояснюється спонукальною та діагностичною роллю перевірки навчальної діяльності учнів і студентів.

Система контролю знань,навичок і вмінь має будуватися на єдиних об`єктивних критеріях, бути простою і зручною і водночас визначати стан якості підготовки певного контингенту студентів щодо не тільки наявності предметних знань та вмінь а й сформованості загальних і специфічних розумових дій, прийомів розумової діяльності й тих прийомів навчальної роботи, без яких програма навчання не може бути реалізована.

Педагогічний контроль виконує діагностичну, навчальну, розвивальну та виховну функції. Усі функції тісно пов`язані між собою у навчально-виховному процесі.

До форм педагогічного контролю належать іспити,заліки, усне опитування, письмові контрольні роботи, реферати, колоквіуми, семінари,лабораторні заняття, курсові,дипломні роботи тощо. Педагогічний контроль залежно від часу його проведення поділяється на такі види; поточний, тематичний, рубіжний, підсумковий і заключний. Поточний контроль здійснюється під час занять (усне опитування, письмові контрольні роботи, поточні звіти з педагогічної та виробничих практик). Тематичний контроль – це оцінювання результатів засвоєння певної теми або розділу програми. Рубіжний контроль – це заліки за розділами програми,виявлення готовності виконання курсових та дипломних робіт. Підсумковий контроль – іспити за певний курс. Заключний контроль здійснюється комісією (випускні, державні іспити, захист кваліфікаційних робіт або дипломних проектів).

Традиційна система контролю недостатньо спонукає студентів до систематичного навчання протягом семестру,семестрові іспити мають «лотерейний» характер і провокують декого зі студентів сподіватися на щасливий білет. Навпаки ,сумлінного студента на іспиті може підстерігати невдача. Ця система не спонукає викладача до організації систематичних різноманітних фори контролю, до рубіжного контролю, перетворює семестрову атестацію на формальність. Суб`єктивізм, який призводить до завищення або

заниження оцінки через особисті симпатії або корисливі мотиви. Надання викладачеві права ставити оцінку «автоматом» за відсутності нормативної бази нерідко призводить до ще більшого волюнтаризму,а тому до правомірних адміністративних обмежень.

Заміна усного іспиту підсумковим тестуванням - також не панацея, оскільки тестові завдання та їх вибіркова система відповідей не дають можливості повною мірою перевірити розумовий розвиток студента,його усну мову, з`ясувати причини помилок. Крім того,різні дисципліни неоднаково піддаються формалізації і тому погано вкладаються у систему тестових завдань. Кілька відповідей,серед яких слід вибрати одну,є не що інше, як «навідні запитання», що полегшують і роблять одноманітними інтелектуальні зусилля тих, хто тестується. Це може призвести до порушення рівноваги між індуктивним і дедуктивним мисленням.

У педагогіці триває утвердження вимірювання і вдосконалення тестової системи.

Одним із найпоширеніших засобів вимірювання є педагогічний тест, який являє собою сукупність завдань, дібраних на основі наукових критеріїв для цілей педагогічного процесу ознак, які цікавлять насамперед, наявності знань і вмінь, рівня розвитку.

Виокремлюють три головні критерії якості тестів: надійність, валідність, об`єктивність.

Під надійністю розуміють відносну свободу від похибок під час вимірювання. Надійним тест можна назвати тоді, коли при його повторному проведенні через певний час, дістають ті самі результати.

Валідність – це відповідність змісту, форм і методів педагогічного контролю його меті. Тест валідний, якщо за його допомогою можна перевірити те, що потрібно перевірити. Підвищенню валідності педагогічного контролю сприяють експертні оцінки всього контрольного матеріалу, приведення його у відповідність з вимогами навчальних програм певного вищого навчального закладу.

Об`єктивність педагогічного контролю стосується двох принципових напрямів. Перший – досягнення об`єктивності шляхом формування колегіальної оцінки, що виставляється спеціально створеною комісією. Другий - використання стандартних тестових програм, технічних засобів контролю.

У вищий школі виокремлюють три основні організаційні приципи педагогічного контролю: виховний характер контролю, систематичність контролю, всебічність контролю ,зосереджує увагу на необхідності повного охоплення всього кола питань.

МОТИВАЦИОННО-МОНИТОРИНГОВЫЙ КОМПЛЕКС СМОКВИНОЙ – ДЛЯ МОДЕРНИЗАЦИИ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА

Смоквина И.В. *(Институт целостного мышления, г. Одесса, Украина),*
Смоквин В.Д. *(Национальный медицинский университет, г. Одесса, Украина)*

В условиях современного общемирового кризиса вопрос образования стоит крайне остро. По мнению академика Н.В. Масловой в основе этого кризиса лежит кризис мышления. Применение только левополушарных технологий приводит к хроническому стрессу, астении, высокой заболеваемости уже в стенах школы.

Разработанный нами мотивационно-мониторинговый комплекс (ММКС) позволяет предложить новые технологии в систему школьного и высшего образования. Базируется он на системе целостного мышления, психопедагогическом подходе и ноосферном образовании, Всеобщих законах Мира (Н.В. Маслова), Теории генетического единства мира (Б.А. Астафьев), Специальных законах человеческой психики (Н.А.Антоненко). Интеграция современных психопедагогических методов позволяет открыть внутренний потенциал учащегося, сохранив и приумножив его психическое и физическое здоровье.

Технология использует включение правого и левого полушария на основе всех каналов восприятие в попеременном режиме релаксации и бодрствования. Чередование альфа- и беттаритмов сохраняет мозговую активность на высоком уровне и подключает коммуникативную и энергетическую функцию эмоций, обычно не используемые в учебном процессе.

Важной особенностью системы ноосферного образования является универсальность и природосообразность - преподавание любого учебного материала адекватно природе восприятия и переработки информации, заданного генетически. Применение образона (метафорического образа) информации с нанесенной на него стройной логической схемы по определенному алгоритму с включением всех каналов информации позволяет в разы увеличить скорость обработки информационного потока, раскрыть творческие способности личности, сберечь энергетические ресурсы и личностно осмыслить любую тему предмета. Педагог и учащийся становятся Со-Творцами в процессе обучения. Эффективность преподавания и усвоения материала возрастает в разы.

В ММКС входит также система объективного определения индивидуальных психогенетических особенностей личности. Эта методика объективизируют

врожденные таланты и способности, способ мышления, способ реакции в стрессовой ситуации, личностный стиль межличностного взаимодействия, профессиональные способности, а также еще 40 индивидуальных параметров. А также объективная видео-компьютерная диагностика психологического состояния (А.Н. Ануашвили). На основании фотографии лица компьютер через минуту выдает полную характеристику психофизиологического состояния человека на момент исследования, профессиональную характеристику, прогноз поведения человека в экстремальной ситуации, прогноз ухудшения состояния, психологической совместимости с другими людьми, а также рекомендации по оздоровлению, гармонизации личности и профориентации.

В комплекс встроены современные методики самоорганизации, самопознания, самокоучинга и самоуправления.Они позволяют студентам научиться понимать себя, управлять своими эмоциями и мыслями, понимать свое Предназначение, правильно выбирать профессию, быть успешными и реализованными, формируя жизненный путь адекватно жизненной задаче.

Комплекс ММКС позволяет:

- легко, быстро и творчески обрабатывать любую информацию;
- научиться мыслить системно, создавая свою собственную систему мыслеобразовпо любому предмету;
- мысленно моделировать свое будущее в соответствии со своим Предназначением;
- формировать траекторию эффективного развития личности;
- успешно преодолевать препятствия на жизненном пути;
- четко понимать, какие действия помогут реализации собственного жизненного проекта;
- выработать креативное поведение и творчески развиваться в конкретной среде обитания, используя расширенный диапазон возможностей;
- познать свою душу, свои таланты и способности;
- учитывать свои потенциальные возможности и развивать их;
- научиться избирать природосообразную информацию и творчески её использовать в своей деятельности;
- оздоравливать себя и своих близких, обрести высокую психологическую устойчивость;
- расширять диапазон самореализации, управлять своей жизнью.

ММКС широко апробирован в Институте целостного мышления, на кафедре фтизиопульмонологии Национального медицинского университета, в школьных учреждениях города и может быть рекомендован для широкого внедрения в учебные учреждения Украины.

ТРУДНОЩІ ТА ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ ФТИЗІОПУЛЬМОНОЛОГІЇ

Смоквін В.Д., Мацегора Н.А., Бабуріна О.А., Смольська І.М., Полякова С.О., Лекан О.Я., Бєсєда Я.В., Шпота О.Є., Леоненко-Бродецька О.М. (*Одеський національний медичний університет, м.Одеса, Україна)*

Прагнення молоді зарубіжних країн опанувати медицину та здобути фах лікаря у вищих медичних закладах України є реаліями сьогодення. Важливе місце в підготовці кваліфікованих спеціалістів займає Одеський національний медичний університет (ОНМедУ) – один із найстаріших медичних університетів України.

На кафедрі фтизіопульмонології ОНМедУ проходять навчання студенти з 35 країн: Індії, Іорданії, Тунісу, Туреччини, Ізраїлю, Конго, Сирії, Камеруну, В'єтнаму, Іраку, Туркменістану, Казахстану, Росії, Молдови тощо.

Вивчення фтизіатрії потребує спеціального підходу, який суттєво відрізняється від більшості медичних спеціальностей. Це обумовлено високою інфікованістю туберкульозом населення світу, захворюваністю та смертністю від цієї хвороби. Значно погіршує ситуацію з туберкульозом епідемії хіміорезистентного туберкульозу та ВІЛ/СНІДу. В процесі вивчення фтизіатрії виникають певні труднощі, які зумовлені:

- відмінними етнокультурними цінностями різних національностей;
- певними релігійними переконаннями та світоглядом;
- недосконалим знанням української та російської мов;
- завищеною самооцінкою знань та вмінь, яку мають чимало іноземних студентів;
- небажанням дотримуватися дисципліни.

Крім того, викладачі, на жаль, нерідко зустрічаються з ситуацією, коли іноземні студенти 4-го та 6-го курсів поверхнево орієнтуються в загальних методах обстеження пацієнтів, недостатньо володіють базовими знаннями з теоретичних та клінічних дисциплін. Ці фактори ускладнюють та роблять значно тривалішим процес опитування, тому залишається недостатньо часу для розгляду наступної теми заняття. Час, відведений за програмою, не враховує важкість засвоєння матеріалу іноземними студентами внаслідок недостатнього знання мови, адже російська мова вивчається лише на першому (70 годин) та другому (80 годин) курсах університету. Крім того, іноземні студенти в певній

мірі відмежовані від основної категорії студентів в процесі навчання та проживання. Щоб подолати ці труднощі вже з перших років навчання в університеті викладачі кафедри фтизіопульмонології підвищують зацікавленість іноземних студентів в майбутній професії. Цьому сприяє розроблена кафедрою та впроваджена в учбовий процес міжкафедральна програма викладання фтизіатрії.

Одним із напрямків створення комфортних умов навчання є різноманітні інтерактивні методи навчання. Студенти також мають можливість ознайомитися з лекційним матеріалом, методичними розробками, тестовими завданнями, ситуаційними задачами та питаннями для диференційного заліку на кафедральному сайті бібліотеки університету. Наявна електронна кафедральна методична база повністю забезпечує самостійну роботу студентів за системою ECTS.

За всіма групами іноземних студентів постійно закріплені досвідчені викладачі, деякі з них мають досвіт роботи в навчальних закладах за кордоном.

Особливу увагу на кафедрі фтизіопульмонології викладачі приділяють самостійній роботі іноземних студентів. Забезпеченню умов для самостійного оволодіння студентами професійними вміннями сприяє використання методів дистанційного навчання. Для багатьох студентів стало звичайним користуватися смартфонами, портативними комп′ютерами та іншими сучасними засобами обробки інформації під час підготовки до практичних занять, модульних контролів, державних іспитів тощо. Бібліотека нашого університету переведена на автоматизовану бібліотечну систему, яка дозволяє іноземним студентам користуватися базами даних відомих бібліотек України та світу. Комп'ютерний зал студентської бібліотеки обладнений найсучаснішим устаткуванням, що надає змогу іноземним студентам працювати з підручниками та іншими навчально-методичними матеріалами на електронних носіях.

Здатність іноземними студентами демонструвати необхідний рівень сформованості вмінь та навичок з фтизіатрії виявляє державна атестація, яка проводиться у вигляді "КРОК-2" та комплексного професійно орієнтованого іспиту.

Наша методика роботи з іноземними студентами на кафедрі фтизіопульмонології дає позитивні результати. Всі студенти досить успішно складають державні випускні іспити в ОНМедУ та добре підтверджують свої знання на іспитах у своїх країнах.

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕТОДИКИ КУРСОВОГО ПРОЕКТИРОВАНИЯ ПРЕДПРИЯТИЙ ПИТАНИЯ

Снядовский Ю.А. (*Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г.Одесса, Украина)*

Предприятия питания входят в состав основных групп помещений при выполнении практически всех курсовых проектов по Архитектурному проектированию с третьего по шестой курсы, а также в состав заданий на проектирование дипломных проектов «бакалавров», «специалистов» и «магистров». Опыт преподавания курсового проектирования говорит о необходимостиболее тщательного изучения проблематики проектирования этого типа зданий. Разработка проекта включает комплекс проектно-конструкторских работ, направленных на выявление наиболее целесообразного объемно-планировочного решения проектируемого здания. Запроектированное предприятие по условиям труда должно отвечать современным требованиям производства и бытового обслуживания. В нем предусматривается применение новейшего оборудования и автоматизированных систем управления.

Назрела необходимость разработки методического пособия дающего возможность студентам и преподавателям охватить изучение данной тематики в широком спектре (от бара, клубного буфета, производственной столовой до ресторанов гостиничного комплекса либо концерт холла).

Разработка методических указаний ставит целью решение следующих задач:- изучить требования к архитектурно-планировочным решениям предприятий общественного питания, требования к генеральному плану участка;- привить умения и навыки планировки цехов, рабочих мест, компоновки цехов и других помещений, а также предприятия в целом; - ознакомить студентов с основами разработки проектной документации при индивидуальном проектировании;- изучить нормативную документацию по проектированию предприятий общественного питания;- изучить функциональную структуру предприятия общественного питания как основы проектирования;- дать знания по проектированию отдельных помещений и групп помещений, а также предприятия в целом;- научить осуществлять планировку и компоновку цехов;- научить выбирать наиболее рациональные схемы предприятий общественного питания, взаимосвязи помещений, технологических потоков. Завершение работы над пособием, снабженным современными чертежами и схемами,позволит усовершенствовать изучение проектирования предприятий общественного питания.

СТАНОВЛЕННЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА: УМОВИ ПІЗНАННЯ

Соколова Л.С. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

«Історію українського суспільства» студенти першого курсу економічного факультету вивчають в обсязі 64 годин, з них 32 години відведено на лекційні заняття.

Цей курс читається вперше в ОДАБА, є сенс відокремити лекцію «Проблеми становлення громадянського суспільства в Україні», в якій визначити поняття «громадянського суспільства», порівняти його з іншими поняттями, ознайомити студентів з концепціями громадянського суспільства у світовій та українській науковій думці; схарактеризувати етапи його становлення тощо.

Існує великий обсяг літератури з даної проблематики. Лектор, проаналізувавши цей доробок, пропонує його студентам під час лекції та практичного заняття. Щоб запобігти недбалому й неграмотному користуванню науковою лексикою студентами, в будь-якій темі потрібно визначитися з робочими поняттями та похідними від них. Наприклад, крім понять «суспільство», «громадянське суспільство» пропонується визначити поняття «становлення громадянського суспільства».

Потрібно порівняти низку понять «рух», «зміна», «розвиток», «еволюція», «прогрес», «модернізація», «трансформація», «становлення», які застосовуються для характеристики суспільства. Всі вони є де в чому близькими за значенням, але далеко не тотожними.

Найбільш складним є поняття «розвиток», він може бути екстенсивним та інтенсивним, екзогенним та ендогенним. Допоміжним до нього є поняття «саморух», а також «саморозвиток», тобто саморух, який супроводжується переходом на більш високий ступінь організації.

Принагідно з’ясувати, що таке «організація». Поняття «організація» має два аспекти – впорядкованість та спрямованість, воно фіксує динамічність, передаючи функціонування та поведінку.

Але для суспільства характерна не тільки організація, а ще і самоорганізація. Існують три типи самоорганізації:

1. самозародження організації, тобто виникнення із сукупності об’єктів певного рівня нової цілісності системи;

2. процеси, завдяки яким система підтримує певний рівень організації при зміненні зовнішніх і внутрішніх умов її функціонування;
3. пов'язаний з розвитком системи, здатних накопичувати і використовувати досвід.

Для характеристики становлення громадянського суспільства поняття «самоорганізація» буде ключовим.

Сьогодні є погляд на суспільство як на самоорганізовану систему. Система – це множина елементів, вона передає два методи дослідження – аналіз і синтез.

І, нарешті, найскладніша категорія для розуміння - «становлення». Становлення передає процес формування, головну особливість, що існування об’єкту вже почалось, але ще не набуло завершеної форми.

Це постійне зародження можливостей перетворення однієї з них у дійсність, тому може розглядатися як проміжна ланка між ними.

Поняття «становлення» містить у собі як згадану попередньо низку понять, так і не розглянуті за браком місця і часу – «еволюція», «прогрес», «модернізація», «трансформація», а також їхні протилежності («революція», «регрес», «застій», «занепад» тощо) як його прояви. Практика свідчить, що студенти якісніше сприймають інформацію після такого визначення в термінах і порівняння їх на конкретних прикладах, яких достатньо навколо нас.

Зупинимося на понятті «громадянське суспільство», слід підкреслити, що за час свого існування воно еволюціонувало – це є пізнавальним і може бути запропоноване як завдання на практичному занятті.

Сьогодні наука і публіцистика пропонують великий вибір визначень «громадянського суспільства»: «сфера людської солідарності (Дж. Александер), «сфера не примусової людської асоціації» (М. Уольцер), «публічна сфера людської взаємодії» (Ю. Габермас).

Студенти можуть запропонувати інше знайдене ними визначення та пояснити його з урахуванням категорії «становлення», що дасть їм можливість виявити і самостійно сформулювати проблеми становлення громадянського суспільства взагалі, в Україні зокрема. Отже, наступне завдання: обговорення історичного шляху громадянського суспільства, особливостей його сучасного етапу та перспектив.

Питання про громадянське суспільство виходить на загальну проблему ролі освіти у вихованні молодого покоління громадян, що вже отримали середню освіту за часів незалежної України, а тепер підвищують їх в Академії. Лише довготривала робота освітянського та культурно-виховного характеру буде сприяти як самим суспільним зрушенням, так і їх розумінню.

МЕТОДИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ В ОБУЧЕНИИ РИСУНКУ

Споденюк С.И. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Традиционная методика преподавания рисунка от «простого к сложному» включает в себя обязательное требование научить правильному, то есть похожему изображению натуры, что для будущего архитектора, особенно в период учебы, имеет, большое значение. Обучение рисунку должно основываться на твердых принципах реалистического изображения натуры.

Занятия по рисунку вырабатывают у студента определенную натренированность руки, точность и уверенность ее движения, развивают глазомер. Чтобы достичь этого, преподавателю следует продумать целый ряд методически обоснованных заданий, как зарисовки и наброски.

Но, преподавание рисунка, как и вообще изобразительного искусства, не ограничиваются только овладением основами профессиональной грамоты. Нужно всячески культивировать у учащихся заложенный в каждом из них от природы индивидуальный творческий потенциал. Занятия рисунком призваны развить еще одну важную способность у студентов: их образное видение реального мира — умение свободно компоновать на плоскости наглядные зрительные предметы, и их объемы. Такая способность крайне необходима будущим конструкторам, архитекторам и дизайнерам. Студенты должны выполнять ряд заданий, в которых предусматривались бы зарисовки зрительных образов по представлению, как на заданную тему, так и по их личному выбору. Рисование по памяти также способствует решению этих задач. Однако задания, предусматривающие свободную компоновку реальных и вымышленных объемов, предметов, плоскостей, согласно индивидуальному характеру, специфике образного мышления каждого из учащихся, в данном случае предпочтительнее. Итак, система обучения рисунку должна включать в себя по крайней мере четыре группы взаимосвязанных и взаимодополняющих друг друга методических вопросов: 1) Постижение рисовальной грамоты. 2) Выработка необходимой точности и уверенности движения руки, что связано с развитым чувством глазомера. 3) Выявление и стимулирование творческой активности и индивидуальности учащихся. 4) Развитие образно-предметного видения реального мира. Совокупность этих методических аспектов применительно к конкретным условиям обязательно обеспечат успех не только в обучении рисованию, но и в деле подготовки будущих архитекторов, гармоническому развитию их личностей, готовности к активному участию в самых различных сферах творческого и прикладного труда.

К ВОПРОСУ О МЕТОДАХ ТЕСТИРОВАНИЯ ЗНАНИЙ ПО ДИСЦИПЛИНЕ «АРХИТЕКТУРНЫЕ КОНСТРУКЦИИ - 2»

Стакян М.М., Маркова Т.К. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г.Одесса, Украина)*

В процессе преподавания дисциплины «Архитектурные конструкции-2» (большепролётные конструкции) для архитекторов 3 курса, возникает необходимость порубежного мониторинга знаний. Основной интерес направлен на определение индивидуального усвоения теоретического материала в конкретный период времени. Рассматривая различные системы тестирования, применяемые для мониторинга знаний в различных областях в зарубежной и отечественной практике, целесообразно проанализировать их и определить оптимальные схемы мониторинга по данному предмету, с учётом особенностей теоретического материала по архитектурным большепролётным конструкциям. Анализ систем мониторинга показал, что наиболее оптимальным для достижения установленных образовательных стандартов являются следующие принципы построения тестов: в тестах должен быть отражён весь теоретический материал дисциплины (цель-целостность восприятия предмета); тесты должны быть разделены на блоки в соответствии с основными типами архитектурных конструкций; по степени сложности вопросы должны быть одинаковы; применение системы тестирования совместно со схемой тем лекционных занятий; применение принципа повтора, акцентирования важных конструктивных особенностей каждого вида большепролётных конструкций.

Возникают также необходимость определить трудности в обучении и их преодоление. В данном случае это - отразить в мониторинге творческую составляющую выбора конструкций, знаний работы конструкций под нагрузкой, классификации положительных и отрицательных сторон некоторых видов конструкций для определения эффективного выбора под конкретную задачу. Для оценивания знаний разрабатывается специализированная шкала (матрица) как основа оценки, что позволяет достичь объективности и независимости. Необходимо совершенствовать систему оценивания, для оперативности и лёгкости подсчёта, а также вносить периодические изменения. Например, часть тестов заполняется в аудитории, часть - в домашних условиях, в свободное время, с использованием книг и методических материалов.

Таким образом, тесты являются основа сертификации достижений в определённом виде деятельности, а именно архитектурном проектировании, творческом подходе к выбору конструкций здания с учётом функции, проектируемой площади, вместимости объекта.

СПЕЦИФИКА ОБУЧЕНИЯ ЯЗЫКУ ИНОСТРАННЫХ СТУДЕНТОВ-МАГИСТРАНТОВ

Степанюк Г.Н., Галаган Л.В. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Задачи обучения иностранному языку в магистратуре, безусловно, отличаются от аналогичных задач в бакалавриате, поскольку магистратура, закладывая основы будущей научной работы студента, должна обеспечить ему более высокую степень специализации. Следовательно, при изучении иностранного языка на этом этапе особое внимание необходимо уделять иноязычным научным материалам по специальности и формированию иноязычной профессиональной научной компетенции.

Необходимость объединения в рамках одной группы представителей разных институтов, а также небольшое количество часов, выделяемых только в одном семестре на изучение данной дисциплины, несколько корректируют данное положение и обуславливают не узкоспециальную языковую подготовку иностранных студентов, а подготовку по основным направлениям обучения в академии («Строительство», «Архитектура», «Экономика»).

В идеальных условиях программа обучения конкретной группы при ее формировании и определении целей и задач, помимо дифференциации студентов по направлениям обучения, должна опиратьсяна исходный уровень знаний студентов, а также учитывать их предпочтения.

Проведенное нами среди студентов-бакалавров анкетирование продемонстрировало тот факт, что «слабыми местами», с их точки зрения, являются самые разные аспекты языка: говорение, чтение и письмо, переводческие навыки и знание грамматики.

В методической литературе в последнее время появились рекомендации, предписывающие формирование курса иностранного языка в магистратуре по такому принципу, когда магистранты сами составляют нужный им набор компетенций из предлагаемых им модулей обучения. Иными словами, речь идет о составлении каждым студентом индивидуальной программы по изучению иностранного языка в магистратуре.

Исходя из выше изложенного, можно сформулировать основную задачу, которую предстоит решать нашим преподавателям, - это разработка целой серии языковых модулей, с одной стороны, посвященных решению общих, специальных или академических целей, с другой - обеспечивающих преемственность между бакалавриатом и магистратурой.

ЛЕКСИЧНА ІНТЕРФЕРЕНЦІЯ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПОДОЛАННЯ

Стрелок Н.В. *(Військова академія, м. Одеса, Україна)*

Інтерференція визначається психологами як негативний вплив однієї навички на формування іншої, за якого набута навичка заважає формуванню нової. Сучасна методика пропонує різні варіанти визначення інтерференції. Найбільш поширеним з них є те, яке визначає інтерференцію як негативний результат переносу ознак рідної мови на мовлення іноземною. Умовою для цього є встановлення помилкових тотожностей на формальному (графічному, фонетичному) та семантичному рівнях. Методично доцільним є таке розуміння інтерференції, що розглядає її як випадки порушення норм іноземного мовлення під впливом рідного.

В залежності від галузі дії інтерференції, розрізняють фонетичну, граматичну та лексичну інтерференцію. Лексична інтерференція виникає внаслідок проведення семантичного ототожнення змісту рідної мови з іноземною, коли відбувається вираження рідної мови у процесі вивчення іноземної. Найбільш поширеними з інтерферентних помилок є: нечітка диференціація семантичних ознак англійських лексичних одиниць або повна відсутність такої диференціації; заміна англійських лексем українськими відповідниками, які фонетично значно від них відрізняються; калькування українських словосполучень та встановлення відповідностей між особливостями сполучуваності лексичних одиниць.

В основі подолання інтерферентних помилок, на думку дослідників психології мовленнєвої діяльності, лежить послідовне зіставлення мовленнєвих операцій на різних рівнях породження та усвідомлення мовлення. Викладачеві слід впровадити на такій основі неодноразове асоціювання іншомовних слів, що повинно значно підвищити ефективність цього процесу. Звідси й виходить необхідність варіювати і комбінувати прийоми семантизації, що дозволяє руйнувати стійкі інтерферентні зв’язки, утворені між українськими лексемами та їх англійськими формально-семантичними відповідниками.

Для встановлення значення слів можна використовувати неперекладні (демонстрація дій, жестів, предметів, малюнків; визначення значення на основі контекстуальної здогадки, а також виходячи з його морфемної побудови) та перекладні (переклад-тлумачення, переклад відповідним еквівалентом рідної мови) прийоми семантизації. Роботу над лексичним матеріалом слід здійснювати у три етапи:

- етап введення, часткової семантизації та первинного відтворення нового слова;

- етап тренування, повної семантизації та створення стійких лексичних мовленнєвих зв'язків;
- етап ситуативного мовлення, колективної семантизації та забезпечення динамічних лексичних зв'язків.

Під час часткової семантизації на першому етапі встановлюється лише головне значення слова. Використовується один з неперекладних прийомів. Для закріплення правильно встановленого значення слова рекомендується застосовувати комбінацію неперекладних прийомів, а переклад – у випадку, коли помилки під час тренувальних вправ залишалися невиправленими. На етапі тренування, повної семантизації, створення стійких лексичних мовленнєвих зв'язків відбувається визначення додаткових значень слів. У цьому випадку об`єктами повної семантизації виступають лексичні одиниці, з якими попередньо пройдено етап тлумачення їх значення. Для корекції помилок при встановленні додаткових значень лексичних одиниць можна вдатися до семантизації за допомогою синонімів і антонімів, прийомів демонстрації і надання визначень англійською мовою. Виправлення допущених помилок слід здійснювати за допомогою контекстуальної здогадки та перекладу, якщо помилки виправити не вдалося. На етапі ситуативного мовлення, колективної семантизації та забезпечення динамічних лексичних зв'язків проводиться корекція лексичних знань, умінь і навичок. Ця корекція охоплює інтерферентно небезпечні слова, з якими вже здійснено часткову та повну семантизацію. Виправлення інтерактивних помилок на цьому етапі треба проводити у процесі підготовлених і непідготовлених висловлювань. Цілеспрямована робота з подолання лексичної інтерференції за допомогою різних прийомів семантизації сприяє формуванню знань, вмінь і навичок, які позбавлені інтерферентних помилок.

В основі подолання інтерференції лежить усвідомленість домінантної навички, а також послідовне зіставлення мовленнєвих операцій на різних рівнях породження та усвідомлення змісту висловлювання. Основним шляхом подолання лексичної інтерференції сучасна методика вважає семантизацію, а саме використання її неперекладних та перекладних прийомів. Роботу над лексичним матеріалом необхідно здійснювати поетапно. Однією з найбільш поширених причин ускладнення процесу формування мовленнєвих знань, вмінь і навичок є наявність значної кількості помилок, пов'язаних з дією інтерференції на лексичному рівні. Тому для вирішення проблеми розвитку англійського мовлення слід працювати над подоланням лексичної інтерференції і шукати напрями подальших досліджень.

ФИЗИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ БИОМЕДИЦИНСКОЙ ИНЖЕНЕРИИ ПРИ ПОДГОТОВКЕ МАГИСТРОВ

Сурьянинов Н.Г., Вилинская Л.Н., Загинайло И.В., Писаренко А.Н.
(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г.Одесса, Украина)

В настоящее время в медицине весьма широко стали применяться новейшие приборы и методы диагностики и лечения, основанные на фундаментальных физических принципах и явлениях. Это методы ультразвуковой, рентгеновской и магниторезонансной компьютерной томографии, лазерная хирургия, радиационная медицина. Совершенно очевидно, что все эти аспекты находятся на стыке таких фундаментальных наук как физика, механика и медицина. В связи с этим медицина остро нуждается в специалистах, имеющих, с одной стороны, фундаментальную подготовку по физике, математике, электронике, компьютерным технологиям, с другой стороны, глубоко понимающих медико-биологические проблемы и задачи. Совет Европы признал биомедицинскую инженерию стратегическим направлением экономического и социального развития. С 2013 года функционирует Всеукраинское объединение медицинских физиков и инженеров. Учитывая вышеизложенное, в ОГАСА открывается новая специальность «Компьютерные науки и информационные технологии» со специализацией «Биомеханика», основными объектами изучения которой являются: использование современных компьютерных технологий для моделирования и расчета механико-биологических систем и процессов; применение компьютерных технологий для диагностики и лечебных воздействий; обработка медицинской информации. Следует отметить, что в настоящее время подобная специализация введена в ВУЗах многих стран мира, но в Украине работа в этом направлении только начинается, и наша академия первой подошла к рассмотрению вопросов биомедицинской инженерии с позиции механики.

Одной из основных учебных дисциплин подготовки магистров по специализации «Биомеханика» является дисциплина «Физические основы лазерных и микроволновых информационных биомедицинских систем». Студенты изучат вопросы воздействия электромагнитного излучения на организм человека, методов резонансной компьютерной томографии, принципов действия медицинских приборов.

Уже есть договоренность о проведении производственной практики магистров в профильных учреждениях, имеющих современное медицинское оборудование.

СУТОЧНЫЙ БИОРИТМ И ЕГО ВЛИЯНИЕ НА УСВАИВАЕМОСТЬ УЧЕБНОГО МАТЕРИАЛА СТУДЕНТАМИ

Твардовский И.А., Чобан Г.С. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

В природе все явления протекают со своей цикличностью. Для человека определяющим является суточный биоритм [1].

Суточный биоритм начинается с дневного, который берет свое начало с восходом солнца и заканчивается с его заходом, переходя в ночной биоритм, который в свою очередь заканчивается новым восходом солнца, рождающим новый день и новые сутки (рис.1).

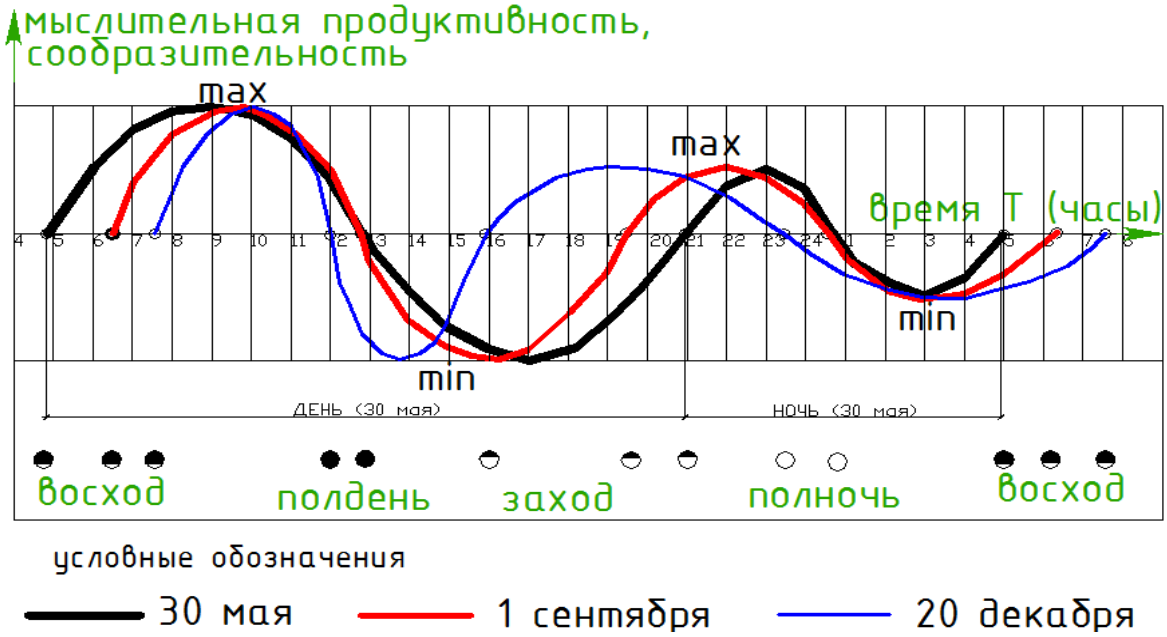

Рис 1. Изменение мыслительной продуктивности и сообразительности в зависимости от времени суток и времени года

Из графика видно, что по времени суток 1-я и 2-я пары попадают на максимальный уровень интеллектуальной восприимчивости, 3-я и 4-я пары приходятся на нисходящую ветвь синусоиды.

Исследования, проведенные в течении первого семестра, подтвердили достоверность приведенных графиков. По полученным данным усваиваемость студентами учебного материала на 1-ой и 2-ой парах составила 85-90%, тогда как эти же студенты на 4-й паре усвоили учебный материал на 65-70%.

Исходя из выше приведенного можно сделать вывод, что занятия по дисциплинам, определяющим инженерную подготовку наших выпускников необходимо планировать в учебном процессе на 1-ой и 2-ой парах.

1. Кузнецов Ю.Ф. Биоритмы человека: физический, эмоциональный, интеллектуальный.- М. Амрита-Русь, 2008, - 352 с.

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ КОНКУРСНИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ І ТУРУ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ОЛІМПІАДИ З ЕЛЕКТРОТЕХНІКИ

Тігарєва Т.Г. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна)*

Проведення в вищих навчальних закладах І туру Всеукраїнських олімпіад з різноманітних дисциплін є дієвим засобом заохочення студентів до більш свідомого відношення до вивчення учбових курсів, які передбачені навчальним планом, стимулює зацікавленість студентів у кращих результатах навчання. Викладачам, які беруть участь в підготовці та проведенні І туру олімпіади, ця робота дає можливість виявляти найбільш здібних та працьовитих студентів, здійснювати індивідуальний підхід до студентів, які більш зацікавлені у вивченні тієї чи іншої дисципліни. В той же час, аналізуючи олімпіадні роботи студентів, викладачі знаходять «слабкі місця» у викладанні деяких тем та розділів курсу, та докладають зусиль для покращення їх викладання.

Аналізуючи завдання, які пропонувались учасникам ІІ туру Всеукраїнської олімпіади з електротехніки, який зазвичай проходить у Харкові, протягом багатьох років (1998-2012), бачимо що задачі подані в рамках таких розділів: електричні кола постійного струму, однофазні електричні кола синусоїдного струму, трифазні електричні кола, трансформатори, машини постійного струму, асинхронні двигуни, а також основи електроніки.

Отже, при підготовці завдань для І туру олімпіади, а також при підготовці студентів до участі в олімпіаді, треба зробити акцент саме на цих розділах електротехніки. Належну увагу слід приділити побудові векторних діаграм струмів та напруг, адже за допомогою саме цих діаграм розрахунок електричних кіл однофазного та трифазного струму стає значно простішим. Важливо зупинитись на режимах роботи трансформаторів, розрахункових формулах для електричних машин постійного та змінного струму.

Треба враховувати, що у ІІ турі Всеукраїнської олімпіади з електротехніки для студентів неелектротехнічних спеціальностей ВНЗ беруть участь, крім студентів-будівельників, також майбутні машинобудівники, інженери-механіки та ін., в підготовці яких навчальні плани передбачають значно більший обсяг годин, відведених на вивчення електротехніки, завдяки чому вони більше обізнані в таких темах, як трансформатори, машини постійного струму, асинхронні двигуни, а також основи електроніки. Тому для гідної конкуренції зі студентами інших ВНЗ слід проводити додаткові заняття з цих тем для студентів, які делеговані для участі в ІІ турі Всеукраїнської олімпіади.

РОЛЬ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ У ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННА СПРАВА»

Тітомир Л.А. *(Одеська національна академія харчових технологій, м.Одеса, Україна)*

Якість підготовки молодих фахівців у ВНЗ знаходиться в прямій залежності від глибини отриманих студентами знань в ході теоретичного курсу навчання, опрацювання і закріплення практичних навичок та отриманих знань в процесі виробничого навчання і виробничої практики, у тому числі на підприємствах, які відіграють одну з головних ролей в підготовці і швидкій адаптації студентів-фахівців. Оскільки на підприємствах і фірмах перевага віддається працівникам, що мають досвід робіт, студенти ОНАХТ ще під час навчання закріплюють отриманні знання на базових підприємствах, тому по закінченні навчання вже достатньо успішно застосовують їх на практиці.

В ОНАХТ створені всі умови для забезпечення високого рівня практичної підготовки для професійної діяльності бакалаврів, спеціалістів і магістрів спеціальності «Готельно-ресторанна справа». Для студентів проводиться: ознайомча, технологічна, організаційна, комплексна, виробнича та переддипломна види практик, що сприяють закріпленню отриманих в академії теоретичних знань. Виробнича практика ставить за мету формування технологічної готовності майбутнього фахівця до здійснення професійної діяльності і цілісного уявлення про особливості розвитку туристського і готельно-ресторанного бізнесу (ГРБ), стимулювання процесу становлення професіонала. Студенти проходять практику не лише на таких відомих підприємствах України, як ТОВ «Одесатурист», готелі «Плай», «Лондонська», «Вікторія», «Олександровський», «Атлантік» та ін., але й мають можливість стажування за кордоном: у Компанії «Tez Tour», Туреччина, з якою підтримуються ділові зв’язки; ТОВ «Музенідіс Тревел С.А.», Греція; а також у Франції, США та ін.

Під час проведення практики дисципліни, які викладаються на кафедрі (організація ресторанного господарства, організація готельного господарства, технології ресторанного харчування, кейтерінг, кулінарна етнологія, кулінарне мистецтво, барна справа, менеджмент і маркетинг ресторанного і готельного господарства, івент-менеджмент, електронна комерція, франчайзинг, брендинг і електронний маркетинг, управління доходами, дизайн об'єктів готельно-ресторанного господарства, проектування об'єктів готельно-ресторанного господарства) отримують нове наповнення, дозволяють більш повно реалізувати отримані знання та практичні навички.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИНТЕРАКТИВНЫХ МЕТОДОВ ОБУЧЕНИЯ ПРИ ПРОВЕДЕНИИ ПРАКТИЧЕСКИХ ЗАНЯТИЙ СО СТУДЕНТАМИ 4 КУРСА МЕДИЦИНСКОГО ВУЗА

Тищенко И.В., Гарагуля А.А. *(ГУ «Днепропетровская медицинская академия МОЗ Украины», г. Днепропетровск, Украина)*

В условиях реформирования подготовки специалистов, в том числе врачей, актуальным является новый взгляд на проведение практических занятий. Диалоговое обучение, которое реализуется в различных интерактивных формах, не только направлено на повышение эффективности усвоения материала, но и преследует цель более активного развития самостоятельности студентов в принятии решений в конкретных клинических ситуациях.

Цель: проанализировать отношение студентов-медиков к внедрению отдельных интерактивных методик (ИМ) в учебный процесс.

Материалы и методы: работа проводилась на кафедрах внутренней медицины 1 и эндокринологии. При изучении смысловых модулей дисциплины «Внутренняя медицина, Модуль 1» на отдельных занятиях использовались различные ИМ: ролевая игра, мозговой штурм, круглый стол, живая дискуссия. Апробация методик проводилась на занятиях у восьми десятков 4 курса медицинских факультетов. Отработка выбранных методик не занимала большого количества учебного времени. Осуществлялись контроль самостоятельной подготовки студентов (круглый стол, живая дискуссия) и разбор клинических случаев и неотложных ситуаций (мозговой штурм, ролевая игра). Отношение студентов к предлагаемым методикам оценивалось при помощи специально разработанной анкеты. Опрошено 75 студентов.

Результаты: использование на занятиях выбранных ИМ одобрили 96% учащихся. Живую дискуссию предпочли 48% студентов, круглый стол - 36, мозговой штурм – 28, ролевую игру - 24%. 96% опрошенных отметили положительное влияние данных форм обучения на усвоение материала. 32% отметили улучшение понимания применения теоретических знаний на практике, 28% стали лучше видеть собственные ошибки, 16% отметили положительное влияние ИМ на быстроту принятия решений, особенно в неотложных ситуациях. Подавляющее большинство студентов (92%) считает, что применение данных методик может способствовать более эффективному формированию клинического мышления.

Выводы: положительная оценка студентами апробированных интерактивных методик свидетельствует о целесообразности более широкого их применения в учебном процессе медицинского вуза.

О СПЕЦИФИКЕ ВЕДЕНИЯ ЗАНЯТИЙ ПО ДИСЦИПЛИНЕ «АРХИТЕКТУРНОЕ ПРОЕКТИРОВАНИЕ» НА 1 – м КУРСЕ АХИ

Токарь В.А. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Обучение мастерству архитектурного проектирования начинается с ознакомления студентов с историей чертежа и видами изображения объектов архитектуры. Учитывается тот факт, что не все студенты первого курса имеют должную подготовку к рисованию и черчению форм объектов строительства. Многие вообще не имеют навыков ручного исполнения чертежей. Потому, процесс идет от теории общих правил к исполнению именно архитектурного чертежа. В архитектурном проектировании работают творчески, обращают внимание на приемы работы с чертежом, на специфику компоновки на листе элементов и деталей, эстетику подачи архитектурного объекта.

Основные признаки, характерные для архитектурного чертежа, отличают его от общих строительных чертежей. В архитектурном проекте иные обозначения размеров с вертикальным начертанием букв и цифр, компоновкой в поле листа фасадов и планов, дополнительные надписи и подписи. При обучении студентов архитектурному проектированию работаем персонально, многократно повторяя вид техники изображения и приемы ортогонального (не аксонометрического) изображения форм на фасаде здания. Следует сравнивать классические здания с объектами нашего времени, в которых пропорциональная зависимость архитектурных форм и деталей изучается с теорией восприятия формы в пространстве. Этим чертежам присуща техника объемного изображения объекта с отмывкой.

Не все учащиеся готовы к серьезной, порой изнурительной аудиторной работе над архитектурным проектом. Специфика практических занятий заключается в том, что студенты приобретают опыт, технические навыки ортогонального и перспективного изображения форм, учатся ручному моделированию архитектурного объекта. Структуру, образ придумывают с помощью рисования их форм, проверяют же пропорции здания в макете объекта. Обучение методам копирования классических форм на бумажной кальке, изготовление их модели из бумаги, становится частью задания на курсовую работу по архітектурному проектированию. Есть цель, решаются задачи.

На практических занятиях по проектированию надо активизировать мышление студентов, учить их методике вариативного изображения архитектурных решений.

«ПРОФЕСІЙНИЙ» ПІДХІД ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПРАКТИКИ

Топал С.С. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна)*

Цього літа професійну практику студенти кафедри МБГ проходили в Департаменті екології та розвитку рекреаційних зон міста Одеси під керівництвом представника одеської спільноти Сергія Лазарєва. Саме про його підхід до якості організації та проведення практики хочеться розповісти.

Головною метою було створення студентами проектів благоустрою історичної вулиці нашого міста Княжої. І насамперед, було організовано своєрідне знайомство - екскурсія по цій вулиці з розповіддю про її історію та кожний її закуток. Закохана в наше місто людина змогла донести до практикантів свою гордість та повагу до Одеси та передати їм натхнення на створення гідних проектів.

Далі було ознайомлення з малими архітектурними формами одеського підприємства «Промінь» для застосування їх в майбутніх проектних рішеннях. Студенти на цементному заводі безпосередньо побачили всі етапи виробництва, що було для них гарним практичним досвідом.

Наступний етап - вибір озеленення, поїздка на поля одеського зелентресту. Практиканти не тільки ознайомились з асортиментом рослин, а й власноруч приймали участь в його вирощуванні та догляді за ним на протязі декількох днів.

Останній етап підготовки до проектування проходив в науковій бібліотеці імені М. Горького. І ось нарешті, гарно «підковані» теоретично, студенти приступили до обмірів вулиці Княжої та виконання фотофіксації. І з натхненням почали працювати над створенням своїх власних перших реальних проектів.

Керівництвом було передбачено, при наявності фінансування, можливість прийняття участі авторів власноруч в безпосередньому втіленні проектів в життя. Це мало бути ще одною сходинкою в підготовці справжнього різностороннього інженера-будівельника.

Три неділі були надзвичайно насиченими і надовго запам'ятаються їх учасникам. Ця практика є прикладом добре продуманого підходу з метою отримання ефективного результату від процесу.

МЕТОДИКА ПІДГОТУВАННЯ НОВОГО ЛЕКЦІЙНОГО СПЕЦКУРСУ ВИЩОЇ ГЕОДЕЗІЇ «ОСНОВНІ ГЕОДЕЗИЧНІ РОБОТИ»

Третенков В.М. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

У 2015 році на кафедрі інженерної геодезії ОДАБА згідно навчального плану академії проводиться навчання студентів 5 курсу за фахом «Геодезія» рівнів «магістр та спеціаліст» на базі бакалаврів з напряму « Геодезія та землеустрій». У зв'язку з цим виникла необхідність розробки методики проведення нового навчального спецкурсу Вищої геодезії «Основні геодезичні роботи», який базується на попередніх навчальних дисциплінах: загальна геодезія, математична обробка геодезичних вимірів тощо.

Метою цього курсу є вивчення технології створення державних опорних геодезичних мереж та мереж спеціального високоточного призначення країни, в яких геодезичні вимірювання виконуються з найвищою для сучасного рівня точністю із застосуванням високоточних оптико – механічних і електронних приладів та супутникових систем. Вивчення методики створювання державних геодезичні мереж дозволяє мати можливість у побудуванні єдиної системи координат і висот геодезичних пунктів на всієї території країні і бути геометричною основою при вирішенні важливих науково - технічних задач в області вивчення форми та розмірів Землі, горизонтальних і вертикальних рухів земної кори, прогнозу землетрусів, забезпечення топографічних знімань земної поверхні в єдиній системі координат та виконанні інженерно – технічних задач в будівництві та експлуатації високоточних споруд: мостових переходів, тунелів, морських та гідротехнічних споруд тощо.

Лекційний курс, присвячений побудуванню державних геодезичних мереж, включає такі розділи, як відомості про фігуру і гравітаційне поле Землі, про державні планові і висотні геодезичні мережі, їх побудування методами тріангуляції, трилатерації, полігонометрії 1,2,3,4 класів та геометричного нівелювання I,II,III,IУ, їх точність і застосування електронних і оптико - механічних геодезичних приладів та супутникових GPS і ГЛОНАСС систем; попередня математична обробка та вирівнювання результатів вимірювань. У результаті вивчення перелічених розділів дисципліни студент отримає знання про методику побудування державних планово - висотних геодезичних мереж , визначення координат і висот геодезичних пунктів з найвищою для сучасного рівня точністю і застосування цих мереж і пунктів при вирішенні наукових і інженерних задач.

ЗНАЧЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «АРХІТЕКТУРА БУДІВЕЛЬ І СПОРУД»

Уразманова Н.Ф. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

Практичне заняття – це форма навчального заняття, при якій викладач організує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом відповідно сформульованих задач.

Завдання, які потрібно вирішувати на практичних заняттях з архітектури будівель і споруд, є такими:

- поглиблення, закріплення і конкретизація знань, отриманих на лекціях і в процесі самостійної роботи;
- формування практичних умінь і навичок щодо використання теоретичних знань для вирішення практичних завдань;
- розвиток умінь визначати та аналізувати об’ємно-планувальні, конструктивні рішення будинків та їх елементів.

Крім того, при виконанні завдань практичного заняття студент не лише закріплює знання лекційного курсу, але й виявляє рівень їх засвоєння.

Для практичних занять з архітектури будівель і споруд доцільною є така послідовність проведення: перевірка засвоєного матеріалу, оголошення теми і мети заняття, основна частина, видача домашнього завдання.

Для успішного проведення практичного заняття велике значення набуває попередня підготовка студентів, яка включає до себе повторення лекційного матеріалу по темі, вивчення наявної інформації в літературі, а також аналіз і відбір матеріалу у відповідності до мети.

Основна частина практичного заняття з архітектури будівель і споруд має містити наступні елементи: коротке викладення матеріалу, що супроводжується демонстрацією плакатів, макетів; розгляд нетипових, але креативних конструктивних рішень; вирішення завдань студентами і одразу розбір типових помилок.

З огляду на інтенсивне впровадження дистанційних технологій навчання, для успішного проведення практичних занять важливою є наявність методичних вказівок і посібників, доступних в електронній формі, а також інтерактивних домашніх завдань з диференціацією за рівнем складності та з функцією самоконтролю.

ОСОБЕННОСТИ ПОДГОТОВКИ БАКАЛАВРОВ АРХИТЕКТУРЫ

Уренев В.П., Яременко И.С. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

В соответствии с новым законом Украины «О высшем образовании» сокращен срок подготовки бакалавров-архитекторов с 4,5 лет до 4,0. Летом 2015г. в Одесской академии состоялся первый выпуск бакалавров-архитекторов, прошедших четырехлетнюю подготовку.

В условиях сокращения сроков учебы бакалавров нельзя допустить снижения качества их подготовки. Ведь в отличие от младших специалистов, выпускаемых лицеями (бывшими техникумами), бакалавр должен быть готов к самостоятельной как исполнительской, так и творческой работе, хотя и под руководством старших по должности архитекторов, имеющих дипломы специалиста или магистра.

Сокращение сроков подготовки заставляет пересмотреть учебные планы с точки зрения их уплотнения. Рассматривается вариант сокращения вводной части профессиональных архитектурных дисциплин, и более раннего начала выполнения курсовых проектов по архитектурному проектированию (не с третьего, а со второго семестра), что должно быть увязано с подготовкой по другим профессионально ориентированным дисциплинам, таким как объемно-пространственная композиция и др. Это даст возможность за период подготовки бакалавра выполнить полностью тематический план курсовых проектов – проектирование жилых, общественных, промышленных зданий и выполнение задания по градостроительству. Таким образом бакалавр-архитектор сможет получить необходимый объем знаний и навыков для дальнейшей самостоятельной профессиональной деятельности.

Кроме того необходимо увеличить количество часов, отводимых в учебном плане на архитектурное проектирование, с 6 часов в неделю до 8. Как показывает практика других украинских институтов и факультетов, такое количество часов, является оптимальным в существующих условиях (в Московском Архитектурном институте выделяется еженедельно 10 часов при 5-летнем сроке обучения бакалавров).

Чтобы студент был готов приступить к архитектурному проектированию уже во втором семестре первого курса, необходимо улучшить довузовскую подготовку абитуриентов. Не на первом курсе приступать к обучению черчению, рисунку, макетированию, а на подготовительных курсах, в профильных кружках, действующих при общеобразовательных школах,

детских художественных школах и т.п. Такая практика ранее существовала и давала хорошие результаты. В связи с этим желательно было бы вернуться также к практике проведения вступительного экзамена по черчению, что будет стимулировать абитуриентов к освоению этого предмета, поскольку в школьной программе черчение, как правило, отсутствует.

В связи с изменением сроков обучения бакалавров потребуются изменения и в организации проведения учебных и профессиональных практик. Предлагается проводить в течение одного календарного года две практики - учебную строительно-технологическую и профессиональную проектную - после летней сессии третьего курса и зимней сессии четвертого курса.

Большое значение имеет также методическое обеспечение дипломного проектирования, для чего на кафедре архитектуры зданий и сооружений ОГАСА, ведущей дипломное проектирование бакалавров, разработаны необходимые программы-задания и методические указания по темам дипломных проектов. Работа над ними продолжается в связи с необходимостью постоянного обновления тематики дипломных проектов. Дипломные проекты выполняются только на реальной топографо-геодезической подоснове. Съемку участков территории по г.Одессе предоставляет кафедра архитектуры зданий и сооружений. Все это помогает студентам быстрее пройти подготовительную стадию работы - определиться с выбором темы диплома, составить задание на проектирование и приступить к стадии эскизирования.

Как показывает опыт кафедры архитектуры зданий и сооружений ОГАСА, для организации успешного дипломного проектирования необходимо в течение последнего восьмого семестра кроме практических занятий проводить не менее четырех контрольных обходов дипломников.

Таким образом для совершенствования учебного процесса в связи с изменением сроков подготовки бакалавров архитектуры необходимо следующее: откорректировать учебные планы изучения профессионально ориентированных дисциплин, с тем чтобы на один семестр раньше приступать к выполнению курсовых проектов и обеспечить выполнение всей предусмотренной программой типологической тематики (жилые, общественные, промышленные здания и градостроительное задание); увеличить количество часов занятий архитектурным проектированием до 8 часов в неделю; упорядочить сроки проведения учебных и профессиональных практик; продолжить работу по методическому обеспечению дипломного проектирования; активизировать довузовскую подготовку абитуриентов и участие в ней преподавателей архитектурно-художественного института; вернуться к практике проведения вступительного экзамена по черчению.

УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕТОДИКИ ПРОВЕДЕНИЯ ЭЛЕКТИВНОГО КУРСА ДЛЯ ИНОСТРАННЫХ СТУДЕНТОВ НА КАФЕДРЕ ИНФЕКЦИОННЫХ БОЛЕЗНЕЙ

Усыченко Е.М., Усыченко Е.Н., Буйко Е.А. *(Одесский национальный медицинский университет, г. Одесса, Украина)*

В 2015-2016 учебном году на кафедре инфекционных болезней ОНМУ в соответствии с учебным планом внедрен элективный курс для иностранных студентов 6 курса «Клиническая паразитология и тропическая медицина».

Аудиторная нагрузка предусматривает только семинарские занятия. Учитывая большой объем информации, сложность и насыщенность информации большая часть тем рассматривается с использованием презентаций.

Особое внимание уделяется самостоятельной работе студентов. Для контроля этого вида учебной деятельности преподавателями кафедры разработана тетрадь для выполнения различных заданий (решение ситуационных задач, тестов и составление схем), в том числе и на английском языке. Заполнение тетради по самостоятельной работе является обязательным для каждого студента.

Семинарское занятие предполагает активное участие студентов. Проводится подготовка докладов, презентаций, кратких сообщений отдельными студентами соответственно тематике семинарского занятия. Другие студенты активно участвуют в дискуссии, задают вопросы и дополняют представленную информацию.

Практическая подготовка студентов по элективному курсу затруднена в связи с тем, что тропическая патология на территории Украины встречается крайне редко. В условиях общеклинической лаборатории студентам демонстрируются микропрепараты периферической крови больных различными формами малярии (в том числе и редкие микст-формы), а также некоторые макропрепараты гельминтозов человека.

Для контроля усвояемости полученных знаний в рамках элективного курса «Клиническая паразитология и тропическая медицина» ряд тем включен в комплект задач для государственного практически ориентированного экзамена.

Выводы и рекомендации.

Сотрудниками кафедры предполагается расширение базы наглядного материала (презентации, иллюстрации, фотозадачи) с учетом заболеваемости в различных странах Азии и Африки.

О ПРОИЗВОДСТВЕННО-ХОЗЯЙСТВЕННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Файзулина О.А., Барышева Л.К. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

В основе дисциплины «Организация производственно-хозяйственной деятельности строительных предприятий» лежит анализ, с помощью которого выявляются и прогнозируются существующие и потенциальные проблемы, определяется воздействие принимаемых решений на конечные результаты деятельности организации.

Классическими методами анализа являются наблюдение, сравнение, детализация, корреляция, экономико-математические методы и др. Источниками анализа являются стандартные формы статистической и бухгалтерской отчетности. Исходными материалами для анализа служат месячные и квартальные планы, суточные и сменные задания, акты ревизии.

В процессе проведения анализа осуществляется **выявление** резервов **повышения эффективности деятельности организаций**. Эти резервы являются базой для разработки организационно-технических мероприятий, которые должны проводиться для приведения в действие выявленных резервов. Разработанные мероприятия, являясь оптимальными управленческими решениями, дают возможность эффективно управлять деятельностью объектов анализа. Следовательно, анализ хозяйственной деятельности организаций можно рассматривать как одну из важнейших функций управления или как **основной метод обоснования решений по руководству организациями**. В условиях рыночных отношений в экономике анализ хозяйственной деятельности призван обеспечить высокую доходность и конкурентоспособность организаций как в ближайшей, так и в более далекой перспективе.

Для усиления практической направленности дисциплины «Организация производственно-хозяйственной деятельности строительных предприятий» представляется целесообразным использование в учебном процессе активных и интерактивных форм проведения занятий (деловых игр, разбора конкретных ситуаций, тренингов и других технических средств обучения), а также в рамках учебных курсов предусматривать встречи с ведущими специалистами строительных организаций, мастер-классы экспертов на производстве.

Основной целью внедрения интерактивных форм проведения учебных занятий является погружение обучающих в реальную атмосферу делового сотрудничества по разрешению проблемных вопросов, оптимальную для выработки навыков и качеств будущего специалиста.

МОТИВАЦІЙНІ АСПЕКТИ ПРИ ВИВЧЕННІ КУРСІВ «АУДИТ» ТА «УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В БУДІВНИЦТВІ»

Фроліна К.Л. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

Курси «Аудит» та «Управління ризиками в будівництві», що вивчаються студентами економічних та управлінських спеціальностей, невеликі за обсягом, але мають суттєве значення для становлення фахівців. Майбутній спеціаліст повинен уміти проводити аудит фінансово-господарської діяльності підприємства в цілому чи його підрозділу, та приймати оптимальні, з точки зору фінансової безпеки, управлінські рішення, тобто уміти мінімізувати ризики.

Мотивація студентів до набуття необхідних знань та умінь має дві сторони: зовнішню та внутрішню.

Зовнішня мотивація створюється вимогами навчального плану та навчальних програм. Суть її полягає в тому, що студент для отримання відповідного диплому про освіту має виконати розрахунково-графічну роботу (контрольну роботу) та здати залік. Мотиваційним моментом є і необхідність отримання високої оцінки (для можливості нарахування стипендії).

Внутрішня мотивація має більш широкий спектр. Побудити студентів до більш глибокого вивчення дисциплін може ряд факторів, а саме: впевненість в необхідності вивчення курсів для подальшої роботи, в тому числі і недопущення можливих негативних наслідків в практиці без уміння правильно проводити аудит та оцінювати можливі ризики; заінтересованість студентів ігровими методами (ділові ігри, дискусії, моделювання конкретних ситуацій та негативних наслідків тощо). Спонукає до більш активної роботи з вивчення указаних курсів і публічний розгляд контрольних робіт (РГР) з аналізом помилок та отриманих висновків.

Використання вищевикладених методів підвищення активності студентів 3 і 4 курсу факультету Економіки і управління в будівництві Одеської державної академії будівництва та архітектури призвели до суттєвого збільшення зацікавленості студентів в освоєнні дисциплін. Про це свідчить суттєве (до 15…20% порівняно з середніми показниками по академії) відвідування занять та ріст показників ярості навчання.

Таким чином, підвищуючи зацікавленість студентів у вивченні певних курсів (різними мотиваційними методами), можна підвищити якість навчання та якість фахівців, що готуються у ВНЗ.

ТЕМПОРАЛЬНЫЕ УСЛОВИЯ КРУГЛОГО СТОЛА КАК СИСТЕМА АНТРОПНОГО ВРЕМЕНИ

Ханжи В.Б., Хамидулина Е.Г. *(Одесский национальный медицинский университет, г. Одесса, Украина)*

Современные реалии подготовки будущего специалиста требуют внедрения нестандартных продуктивных форм учебной работы, одной из которых является круглый стол. Подчеркнем, что отход от закостенелых форм учебного процесса должен быть обоснован соответствующими результатами научных изысканий – этому нередко посвящаются исследования профессорско-преподавательского состава кафедр. Научно-философским фундаментом такого методического подхода, как круглый стол (точнее, его темпоральных условий), является концепция антропного времени (Ханжи В. Б., 2014).

Под *антропным временем* мы понимаем систему, выражающую человеческую деятельность в параметрах длительности, порядка (аспект формы) и смысловой нагрузки (аспект содержания). Здесь выявляются две стороны этой формы темпоральности: физическая сторона антропного времени отображена в первых двух параметрах, экзистенциально-деятельностная – в становящемся смысле. В антропном времени выражается также синтетическая характеристика деятельности – интенсивность, т. е. степень смысловой насыщенности единицы длительности.

Современный исследователь, автор параметрической общей теории систем А. И. Уёмов указывает, что, будучи рассмотренной в трех различных аспектах, любая система определяется через три соответствующих дескриптора: концепт, структуру, субстрат (Уёмов А.И., Терентьева Л.Н., 2009). Исходя из этого положения и адаптируя его к рассмотрению антропного времени, укажем следующее. Антропное обладает многоуровневой структурой, что обусловлено своеобразием деятельности на различных уровнях человеческого бытия – от личностного до общечеловеческого. Каждая единица антропного времени, являющаяся, с одной стороны, цельным образованием, с другой стороны, структурно сочленяется с однопорядковыми единицами своего уровня, а также параллельно вовлекается в более масштабную единицу иного уровня по вертикали («временн*а*я матрешка»).

Концептом системы антропного времени выступает экзистенциально-деятельностный смысл ее формирования и самоорганизации, *структурой* – отношения, выстраивающиеся между единицами антропного времени одного уровня, а также межуровневые отношения, которые отвечают экзистенциально-

деятельностному системообразующему свойству. Наконец, в качестве *субстрата* предстают единицы антропного времени, сочленяющиеся по принципу «матрешки» (в горизонтальном и вертикальном соотношении) в глобальной человеческой темпоральной системе.

Примером системы антропного времени являются темпоральные условия круглого стола. Эту форму обучения на регулярной основе использует коллектив кафедры философии и биоэтики Одесского национального медицинского университета непосредственно на семинарских занятиях. Конкретизируя понятие «временн*о*й матрешки», отметим, что разворачивание антропного времени студента осуществляется в более масштабной системе – времени студенческой группы. Последнее, в свою очередь, является целым в еще более широком целом (Ершова-Бабенко И.В., 2009, 2012) – антропном времени университета.

Если антропное время представить как систему с атрибутивным концептом и реляционной структурой, то получится следующая схема: взятое в качестве концепта свойство «свободовольности» (как выражение экзистенциально-деятельностного смысла) реализуется в отношениях равенства исходных прав на позицию и независимости этих прав от социального и интеллектуального уровней. Двойственное преобразование дескрипторов системы приводит к представлению в качестве концепта самих принятых за круглым столом отношений (равенства и независимости), что позволяет реализовать свойство «свободовольности» в различных его значениях. Субстратом обоих системных моделей выступают индивидные единицы («матрешки») антропного времени, субъектами которых являются участники круглого стола.

Круглый стол выступает действенным способом выхода из ситуации несогласованности между, с одной стороны, необходимостью реализации универсальных учебных программ и, с другой стороны, значительным различием познавательных способностей студентов. Эта ситуация приводит к ощутимому дисбалансу между единицами антропного времени слабых учащихся и студентов, возглавляющих учебные рейтинги. В режиме круглого стола свободный выбор вида активности (высказываться или слушать, поддерживать или парировать, использовать научный тезаурус или изъясняться простым языком) сочетается с мягким, ненавязчивым управлением процессом со стороны преподавателя. Темпоральная единица каждого студента течет комплементарно как единицам его одногруппников, так и контексту «временн*о*й матрешки» группы. Учтенными также оказываются временн*ы*е условия, которые формируются, исходя из необходимости усвоения материала, определенного учебными планами.

ОРГАНИЗАЦИЯ ПРЕПОДАВАНИЯ ДИСЦИПЛИНЫ «АРХИТЕКТУРА ЗДАНИЙ И СООРУЖЕНИЙ» С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ ТЕХНОЛОГИИ КОНТЕКСТНОГО ОБУЧЕНИЯ

Черная Л.В. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Не секрет, что выпускники вузов, при первом трудоустройстве сталкиваются с проблемой: руководители организаций предпочитают специалистов со стажем от 3-х лет. Этому есть объяснение: практика показывает, что при переходе из мира академического учения в реальный мир труда выпускник вуза тратит несколько лет на адаптацию. Профессиональные психологи объясняют это тем, что учебная деятельность студента отличается от профессиональной по целям, формам, методам, процессу. Для преодоления этого противоречия А.А. Вербицким [1] была разработана теория контекстного обучения, предполагающая такую организацию учебного процесса в высшей школе, при которой в различных формах учебной деятельности студента проводится последовательное моделирование будущей профессиональной деятельности. Подобная организация обучения обеспечивает динамическое движение деятельности студента от деятельности академического типа к учебно - профессиональной и профессиональной.

Одним из источников технологий контекстного обучения является опыт «интерактивного обучения». Большинство интерактивных технологий, разработанных за последние 10-15 лет, ориентированы на профессии, связанные с взаимодействием людей, управлением [2]. Однако некоторые из них могут применяться и, уже применяются и в нашем вузе.

«М*етод проектов*» при изучении дисциплины «Архитектура зданий и сооружений» был и остается одним из основных. Студент самостоятельно, но под руководством преподавателя и изучая рекомендованную им литературу, выполняет практическую работу, максимально приближенную к его реальной профессиональной деятельности.

С применением интерактивных методов проводятся и лекционные занятия. Изложение дисциплины «Архитектура зданий и сооружений» требует значительного количества иллюстративного материала, и применение компьютерных технологий позволило наполнить лекции чертежами, фотографиями; сделать их более наглядными и информативными («*лекции – визуализации»*). Ведению конспектов многие студенты предпочитают цифровые носители информации. Это делает лекции более динамичными. Безусловно, важно умение и опыт преподавателя, чтобы не превратить лекцию в поток

информации, который захлестнет студента; умении выделить основные моменты, сформировать у студента критерии к оценке конструктивных решений, выбору материалов и технологий возведения зданий.

Перспективной формой является применение *лекций «пресс-конференций»*. Наличие вопросов у студентов – показатель интереса к излагаемой теме. Однако некоторые студенты стесняются публично задавать вопросы, опасаясь их наивности; другие просто устают к концу лекции. Можно предложить студентам подготовить вопросы по тематике следующей лекции заранее (письменно, устно, по электронной почте). В начале лекции потребуется 2-3 минуты для систематизации вопросов, чтобы ответы на них включить в содержание лекции. Такой прием может послужить для некоторых мотивацией для просмотра специальной литературы, интернет-изданий для поиска «каверзных» вопросов. Вопросы могут возникнуть у студентов и при работе над курсовым проектом, при изучении смежных дисциплин.

Одним из наиболее действенных и практико-ориентированных методов образовательного процесса является *моделирование*. Например, в качестве эмоциональной разрядки на лекции, можно использовать модель «*ситуации-упражнения»:* 1-2 студента должны выступить в роли проектировщиков и принять решение, например, по выбору конструктивной системы здания, или материала и конструкции стен (крыши, полов и т.п.). Задание должно соответствовать содержанию теоретического материала, быть студентам по силам, а ситуация содержать необходимое (или недостаточное…) количество реальных исходных данных (климатический район, назначение здания, его капитальность и т.д. в зависимости от поставленной задачи). Дополнить ситуацию может введение в модель «заказчика». Изучаемая дисциплина часто предполагает многовариантные решения, что способствует возникновению обсуждения. Заинтересованное обсуждение ведет к осмысленному усвоению знаний, заставляет студента задуматься, формирует способность критически мыслить, отстаивать свое мнение, и главное, *принимать решения* в ограниченное время (несколько минут). Кроме того, обсуждение дает возможность преподавателю понять, насколько хорошо студенты понимают обсуждаемый материал.

Рассмотренные образовательные технологии позволяют процесс подготовки специалистов сделать более практико-ориентированным.

Литература:

1. А.А. Вербицкий. Активное обучение в высшей школе: контекстный подход. М.: Высшая школа,1991.
2. Гущин Ю.В. Интерактивные методы обучения в высшей школе // Психологический журнал «Дубна», №2, с1-18,2012.

ЛЕКЦИИ НА АНГЛИЙСКОМ ЯЗЫКЕ: IT IS NECESSARY OR NOT?

Чернева Е.С. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г.Одесса, Украина)*

Не только украинская молодежь едет получать образование за границей, но и иностранцы штурмуют наши вузы. Большинство из них выбирают медицину (диплом медика получают 16 062 студента) и технические специальности (13 970 студентов), затем идут гуманитарные и экономические науки.

Наша академия - не исключение. Количество иностранных студентов велико и составляет четвертую часть от общего числа. За годы обучения в стенах нашего вуза они изучают украинский и русский язык, но когда дело доходит до технических дисциплин ответ иностранного студента один и тот же: «Я плохо говорю по-русски». Отчего же посещаемость такими студентами занятий мала? Да по той же причине – им неинтересно слушать материал на языке им неизвестном. Нужно ли говорить об их удивлении, когда преподаватель предлагает воспользоваться методическими материалами, написанными на украинском языке. Что в итоге? Преподаватель, учебная нагрузка которого напрямую зависит от количества студентов, получивших зачет, вынужден оценивать знания иностранного студента по упрощенной системе: задавая элементарные вопросы или попросту дав написать ему реферат (который не сложно отыскать в интернете, и вряд ли студент его прочтет).

Во многих ВУЗах Украины эту проблему уже давно решили путем внедрения курсов лекций на английском языке, которые, на удивление, изъявили желание посещать и студенты, не являющиеся иностранцами.

Второй способ решения проблемы – это привлечение зарубежных специалистов, но университеты не имеют права платить им за проведенные лекции или семинары, поэтому западные ученые не заинтересованы в таком сотрудничестве.

Другая проблема - огромная учебная нагрузка на студентов и на преподавателей. У украинского преподавателя в среднем 800 часов, тогда как у западного всего 200. За рубежом студенты учат одновременно 5 предметов, а у нас 10. Внимание студента рассредоточено, ведь все нужно успеть сдать в срок! А тут еще и язык, на котором нужно не просто общаться в режиме «твая мая понимать», а говорить техническим языком.

Преподаватели - вот главный ресурс вуза! Выход я вижу только в том, чтоб на базе вуза создать курсы по повышению уровня знаний английского языка сотрудников, с углубленным изучением именно технического английского. Это даст возможность создать первые пробные лекции на английском языке.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ ОСВІТИ ДО УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ У НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Черненко Н.М. (*Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського, м. Одеса*)

Забезпечення навчально-виховного процесу та його оптимізація завжди були в центрі уваги педагогів-дослідників: В. Беспалько, Е. Борзих, А. Вербицький, В. Давидов, М. Кларін, Т. Постоян, Н. Сергеева, В. Сластьонин та ін. Важливі аспекти досліджуваної проблеми представлені в працях з проектування, розробки і використання електронних навчальних посібників в освітньому процесі: Ю. Вінницький, О. Виштак, В. Климов, Е. Максимова, В. Агеєв та ін.

Під час підготовки майбутніх менеджерів освіти до управління ризиками у навчальних закладах навчально-виховний процес розглядаємо як поліаспектну й взаємозумовлену діяльність студентів і викладачів, спрямовану на: відбір, систематизацію й представлення навчальної інформації викладачем; сприйняття, усвідомлення, переробку й оволодіння цією інформацією магістрантами; організацію викладачем результативної самостійної навчальної діяльності кожного менеджера освіти, спрямованої на оволодіння навчальною інформацією, а також її використання.

Аналіз науково-методичних джерел дозволяє зробити висновок про те, що з цієї проблеми єдиних, прийнятих усіма вченими, наукових положень досі не вироблено, оскільки можна констатувати декільна різновидів забезпечення навчального процесу, а саме: «методичне», «навчально-методичне», «системно-методичне», «науково-методичне», «програмно-методичне», «інформаційно-довідкове», «інформаційно-технологічне» тощо. Змістове наповнення зазначених ученими різновидів можуть дублюватися, взаємодоповнювати або розрізнюватись залежно від методів, способів, прийомів організації навчання і використовуваних при цьому дидактичних засобів. Водночас більшість з перерахованих видів забезпечення мають загальну родову ознаку, в якості якої виступає методичне забезпечення навчального процесу. Зазначимо, що термін «забезпечення» вчені ототожнюють з класичними – «допомога», «супровід», «підтримка».

У педагогіці професійної освіти методичне забезпечення вченими (І. Богданова, О. Біла, Н. Кічук, З. Курлянд та ін.) визначається як процес безперервної професійної взаємодії суб’єктів педагогічної діяльності з метою

розробки, обґрунтування, практичного впровадження, апробації інноваційних підходів до розвязання актуальних проблем освіти [1].

Небезпідставно вчені (Е. Борзих, Н. Сергєєва та ін.) наголошують, що будь-яка методична система включає в себе п'ять складових компонентів – цілі, зміст, методи, організаційні форми і засоби навчання, що тісно взаємопов'язані, і зміна одного з них обов'язково тягне за собою зміну інших [2, с. 5].

Зауважимо, що при розробці навчально-методичних комплексів педагогами ставляться такі цілі: вдосконалення педагогічної майстерності; оптимізація підготовки та проведення занять; забезпечення наступності позитивного досвіду; розробка науково і педагогічно обґрунтованих наочних посібників та засобів навчання; пошук шляхів активізації пізнавальної діяльності студентів; відпрацювання методик проведення лекцій, семінарських, лабораторних і практичних занять, використання наочного і дидактичного матеріалу в комплексі; забезпечення ефективного каналу прямого і зворотного зв'язку в бінарній діяльності учасників дидактичної системи освітнього процесу; підвищення якості та продуктивності праці всіх учасників; створення оптимальних умов організації та управління навчальним процесом; активізація творчої діяльності всіх учасників; організація розумової діяльності студентів з розвитком їх творчої активності; інтенсифікація навчально-виховного процесу; розвиток пізнавальної активності студентів за допомогою системи диференційованих завдань з урахуванням їх індивідуальних особливостей; відмова від описового, суто інформаційного викладу знань; забезпечення дидактичної єдності засвоєння системи знань і розвиток творчої пізнавальної діяльності студентів [2].

Методичне забезпечення навчально-виховного процесу підготовки майбутніх менеджерів освіти до управління ризиками розглядаємо як сукупність навчально-методичних матеріалів зі спецкурсу «Основи управління ризиками у навчальних закладах», що забезпечують організаційну і змістовну цілісність системи, методів і засобів навчання для найбільш повної реалізації завдань, досягнення певних цілей навчання, використовуючи найбільш ефективні види педагогічного впливу або педагогічної взаємодії зі студентами.

Розробка методичного забезпечення навчально-виховного процесу підготовки майбутніх менеджерів освіти до управління ризиками ґрунтується на критерії комплексності: по-перше, навчально-методична документація і засоби навчання охоплюють весь основний зміст програмного матеріалу, при цьому передбачає, що вивчення кожного вузлового питання змісту навчання за кожною темою програми спецкурсу «Основи управління ризиками у

навчальних закладах» забезпечується необхідним оптимальним мінімумом навчальної та навчально-методичної документації і засобів навчання; по-друге, комплексне забезпечення навчального процесу засобами навчання передбачає врахування їх переважних функцій і можливостей у найбільш типових навчальних ситуаціях застосування; по-третє, комплексність у дидактичному забезпеченні навчально-виховного процесу передбачає реалізацію через навчально-методичну документацію та засоби навчання всіх основних етапів, ланок педагогічного процесу і сприяє реалізації навчальній, розвивальній і виховній функції навчального процесу.

Як свідчить аналіз літератури та досвід учених-практиків (О. Зіміна, В. Смірнов, М. Саадуєв) з проектування і розробки навчально-методичного забезпечення, доводиться констатувати значущу суперечність: між необхідністю підвищення якості навчально-методичного забезпечення і недостатнім урахуванням його розробниками результатів сучасних науково-педагогічних досліджень у галузі дидактики вищої школи, що негативно впливає на її якість.

Методичне забезпечення навчально-виховного процесу підготовки майбутніх менеджерів освіти до управління ризиками включає: програмне забезпечення (анотація, навчальна програма спецкурсу); інформаційно-довідкове забезпечення (навчальний посібник, презентаційні матеріали); інформаційно-технологічне забезпечення (практикум, методичні вказівки до -практичних занять та самостійної роботи студентів, тести, завдання для самоконтролю).

Отже, методичне забезпечення навчально-виховного процесу підготовки майбутніх менеджерів освіти до управління ризиками у навчальних закладах сприятиме здійсненню цілеспрямованого управління пізнавальною діяльністю студентів, формуванню їх активного ставлення до вирішення різних навчальних і професійних проблем.

Література:

1. Біла О.О. Підготовка майбутніх фахівців соціонімічної сфери до проектування професійної діяльності: теорія і практика: монографія / Олена Олександрівна Біла. – Одеса: Астропринт, 2013. – 424 с.
2. Борзых Е.А., Сергеева Н.А. Разработка учебно-методических комплексов по дисциплине (методические рекомендации) / Е.А. Борзых, Н.А. Сергеева. – Оренбург: Изд-во Пресса, 2009. – 35 с.

ВИКОРИСТАННЯ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ В КУРСІ «ТЕОРІЯ ЙМОВІРНОСТЕЙ ТА МАТЕМАТИЧНА СТАТИСТИКА»

Чернишев В.Г., Орлов Є.В. (*Одеський національний економічний університет, м. Одеса, Україна*), **Шинкаренко Л.В.** (*Міжнародний гуманітарний університет, м. Одеса, Україна*)

Інтеграція освіти України у Болонський процес вимагає співставлення освітніх рівнів, а також узгодження принципів підготовки спеціалістів. Рівень професійних знань фахівців є одним із основних показників, що визначають добробут населення. Першочерговим завданням нині є запровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій навчання й оцінювання. Саме контроль оцінювання освітніх досягнень забезпечує зворотний зв'язок у процесі навчання. В педагогіці останнім часом виникла тенденція використання кількісних методів педагогічного контролю. Серед засобів об’єктивного контролю найбільш науково обґрунтованим є метод тестування.

Оцінювання знань студентів ОНЕУ в другому семестрі з дисципліни «Теорія ймовірностей та математична статистика» (180 годин, 6 кредитів) здійснюється на основі поточного модульного контролю (ПМК) і підсумкового контролю (іспиту). Оцінка з дисципліни визначається кількістю балів остаточного контролю рівня засвоєння: сумою балів з цих контролів. Картка самостійної роботи студентів (ПМК) містить такі заходи: активну участь на заняттях (рівень знань, продемонстрований у відповідях на практичних заняттях і лекціях; результати експрес-контролю; написання та захист реферату; проведення презентації) - 10 балів, модульну контрольну роботу - 10 балів, два модульних тестових контролів - 10 балів, два індивідуальних завдання з тем: «побудова теоретичного розподілу за емпіричними даними», «елементи кореляційно-регресійного аналізу», «елементи дисперсійного аналізу» - 10 балів. За рішенням кафедри студентам, які брали участь у науковій роботі (доповіді на наукових студентських конференціях, переможці і призери 1 етапу Всеукраїнської студентської олімпіади з математики, підготовці наукових публікацій тощо), додаються бали, але загальна кількість балів ПМК не може перевищувати 40 балів. Вся поточна робота здійснюється під контролем ведучого лектора, який несе відповідальність за організацію, проведення та оцінювання усіх заходів ПМК. Іспит проводиться у формі виконання письмових екзаменаційних питань – 60 балів. Білет містить: теоретичне питання з доведенням з теорії ймовірностей – 15 балів, тести з математичної

статистики -10 балів, задачі з теорії ймовірностей (два пункти) – 15 балів та з математичної статистики (вибірковий метод; два пункти) – 20 балів.

Дидактичний тест – це система пов'язаних предметним змістом завдань специфічної форми, що дозволяє якісно оцінити і виміряти рівень результатів навчання: знань, умінь і навичок студентів. Кожний тип завдання припускає певну діяльність студента під час його виконання і формування відповіді. Виділимо такі типи візуалізації завдань дидактичних тестів:
**меню* – вибір однієї правильної відповіді з декількох; **обчислення* – введення цілого, дійсного або декількох чисел; **слово* – введення одного або декількох слів; **фраза* – введення речення; **формула* – введення формули; **відповідність* – вибір вірної відповіді з меню для кожного із заданих речень, рисунків або фото; **послідовність* – введення послідовності дій або вибір її з меню.

Формою отримання знань, що набуває зараз широкого розповсюдження в Україні, є *самонавчання*. На Заході ця форма з'явилась вже досить давно і довела навчальну ефективність. Є такі технології, що використовуються для самонавчання: *Moodle, ATutor, Claroline, eCollege*. Недоліком вказаних технологій є те, що вони працюють зі «стандартними тестами», тобто не допускається автоматична генерація вхідних даних для задач. Це призводить до того, що за обмеженого набору завдань та багатократного самонавчання студент може не розв'язувати задачі, а вгадувати правильну відповідь. Поточні модульні тестові контролі з курсу здійснювались комп'ютерним тестуванням.

Висновки. Досвід авторів свідчить, що майбутнє за комп'ютерним тестуванням, для якого характерна автоматизація всього процесу вимірювання. До головної переваги можна віднести отримання результату тестування відразу після його закінчення. Актуальною є розробка програмних засобів, які б могли використовуватися для самонавчання, дозволяти студентові на обмеженому наборі тестових завдань розв'язувати нові задачі, вхідні дані для яких не повторюються. Знання різних видів тестових завдань, їх призначення та особливостей складання є обов'язковим для розробника тестових матеріалів. Використання тестування дає змогу значно підвищити відповідальність студентів за результати своєї діяльності, скоригувати дії викладача від трансляції знань і способів діяльності до проектування індивідуальної траєкторії розвитку студентів. Успішне використання тестового оцінювання залежить від професіоналізму, науково-творчого потенціалу та педагогічної майстерності викладачів. Формування нового покоління через педагогічний ланцюг «новий викладач – новий випускник – новий фахівець» сприятиме зростанню економічного потенціалу України.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ СВОБОДНОГО ПРОГРАМНОГО ПРОДУКТА QGIS ДЛЯ РЕШЕНИЯ ЛОГИСТИЧЕСКИХ ЗАДАЧ ПРИ ПОДГОТОВКЕ ИНЖЕНЕРОВ ТРАНСПОРТА

Чернышёва Е.С. *(Харьковский национальный автомобильно-дорожный университет, г. Харьков, Украина)*

Одно из задач по теории логистики является задача по определению оптимального месторасположения распределительного центра при заданных координатах клиентов и поставщиков, а также заданных тарифах на перевозку и объемах поставок. Традиционно при подготовке бакалавров по специальности 275 «Транспортные технологии» данная задача решается без использования специализированного программного обеспечения на абстрактных графических моделях объекта исследования.

Учитывая возрастающую потребность в формировании у специалистов транспортной профессии дополнительных практических навыков, была разработана методика определения месторасположения распределительного центра с помощью геоинформационной системы.

Целью практической работы является получение практических навыков по определению оптимального пункта дислокации распределительного центра при доставке грузов на региональные склады маятниковыми и развозочными маршрутами, обеспечивающего минимизацию транспортных издержек. Исходными данными для выполнения практической работы является схема улично-дорожной сети объекта исследования, координаты месторасположения региональных складов и годовые объемы завоза на продукции на склады. Использование специализированного программного обеспечения позволяет моделировать реалистичные условия расположения складов и использовать города Украины как места расположения региональных складов, что позволяет студентам получить более точное представление о практическом применении данной методики, а также повысить мотивацию выполнения практической работы.

Для решения задачи определения месторасположения распределительного склада необходимо выполнить следующие задачи:

1. Нанести координаты месторасположения региональных складов с указанием годовых объемов завоза материалопотока.
2. Рассчитать координаты распределительного центра так, чтобы совокупные расходы на транспортировку были минимальны.
3. Определить предварительное местоположение распределительного

центра.

4. Рассчитать объем транспортной работы и пробег автомобилей с учетом непрямолинейности дорожной сети и с учетом реально заданной схемы дорожной сети
5. Определить два дополнительных местоположения распределительного центра вблизи исходной точки и рассчитать точные численные значения критерия оптимальности расположения распределительного центра для всех его местоположений и обоих вариантов организации перевозок.
6. По результатам проведенных расчетов Скорректировать месторасположение распределительного центра с целью минимизации транспортной работы и определить окончательное местоположение распределительного центра.
7. Сделать выводы

Для решения данной задачи была выбрана свободная географическая информационная система с открытым кодом. Данная программа позволяет просматривать и накладывать друг на друга векторные и растровые данные в различных форматах и проекциях без преобразования во внутренний или общий формат.

В качестве дорожной сети использовались векторные данные государственных дорог Украины национального и регионального значения, полученные на основе открытых карт openstreetmap.Координаты региональных складов были получены на основе индивидуального варианта или могут быть получены с помощью функции определения случайных координат векторных данных (randompoint).

Значение координаты распределительного склада определяется с помощью функции средняя координата (meancoordinate) без учета объема материалопотока для развозочных маршрутов и с учетом объема завоза для маятниковых маршрутов. Учет объема завоза реализовывается через использование поля веса (weights). Для расчета транспортной работы по доставке грузов рассчитывается через расстояния между региональными складами и центральным складом. Определение кратчайшего расстояние проводится с помощью плагина поиска расстояния, инструмент матрица расстояний (distancematrix) или кратчайшее расстояние (shortestdistance).

Данная методика позволяет использовать реальные данные для выполнения практической задачи по выбора месторасположения логистического цента, что повышает мотивацию студентов и предоставляет дополнительные практические навыки, а также позволяет сократить время механической работы и увеличить время необходимое для осуществления анализа.

РАЦІОНАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАЦІ В ПРОЦЕСІ ВИКОНАННЯ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Чижик В.М. *(Харківський національний автомобільно-дорожній університет, м. Харків, Україна)*

Організація праці дослідника тісно пов'язана з організацією всього дослідного процесу. Раціональний розподіл часу – одна з умов успіху наукової творчості. Засобом досягнення такого успіху є планування роботи на всіх етапах дослідного процесу.

Вченому слід враховувати свої індивідуальні особливості, знайти власні прийоми «входження» в роботу. Як правило, найбільші труднощі виникають в перші хвилини і години роботи. Універсальних засобів «втягування» в роботу немає, кожен повинен відшукати їх для себе. Вважається за доцільне перші десять хвилин витрачати на повторне читання заздалегідь підготовленого матеріалу і його коригування. Як правило, після такої роботи з'являється бажання попрацювати над новим матеріалом. Також індивідуально треба вибирати години роботи, що забезпечують найбільшу творчу продуктивність.

При плануванні істотну роль грає плановий розподіл робіт по часу, тому особливу увагу необхідно приділити встановленню термінів. Особливо важливо це в зв'язку з необхідністю виконання основних дослідницьких робіт в поєднанні з навчальною програмою.

У процесі дослідження будують кілька планів. Основні види планів, які складаються в умовах науково-дослідної роботи включають:

- перспективний прогнозний план;
- робочий календарний план;
- план власної роботи;
- план написання роботи;
- план проведення експериментів.

Перш за все необхідно мати перспективний план дослідження, його попередню програму, де повинні бути визначені завдання, загальний вміст, задум, принцип рішення, обсяг робіт і терміни їх виконання. Попередній план повинен включати тільки найбільш істотні і тривалі роботи на планований період. Другим видом плану в процесі дослідження є робочий план – основа роботи. Він є програмою дослідження і від попереднього плану відрізняється більшою конкретністю в частині організаційних моментів і термінів. Його доцільно складати після попереднього ознайомлення з літературою, уточнення і конкретизації теми дослідження, тобто до початку основної роботи. Добре

продуманий і ретельно розроблений робочий план – обов'язкова умова успіху в раціональної організації праці дослідника. Робочий план має довільну форму, зазвичай в ньому відбиваються:

а) уточнена формулювання теми;

б) загальні і окремі задачі роботи;

в) етапи роботи із зазначенням їх обсягу, змісту, методики, об'єктів і термінів кожного етапу;

г) виконавці із зазначенням видів змісту і обсягу роботи кожного з них;

д) форма представлення результатів (звіт, стаття, доповідь).

Третім видом планування в процесі дослідження є план безпосередньо роботи, який складається після безпосереднього ознайомлення з досліджуваним питанням – літературою, практикою. Велику допомогу студенту в складанні плану майбутньої роботи має дати завдання, яке видається науковим керівником. На даній стадії дослідження є можливість скласти лише орієнтовний план майбутньої роботи. Він повинен включати в схематичному вигляді основні та другорядні питання в тій послідовності, в якій вони будуть вирішуватися. У такому плані доцільно орієнтовно визначити обсяг майбутньої роботи в листах машинописного тексту або в інших одиницях виміру; намітити, що передбачається зобразити схемами, таблицями, а також приблизний обсяг часу на виконання. У подальшій дослідницькій роботі майже завжди такий план уточняється і деталізується, а іноді і піддається досить суттєвих змін. У виняткових випадках він може бути замінений іншим планом.

Прикладний характер транспортних досліджень обумовлює необхідність експериментальних розробок і впровадження їх результатів. Експериментування є відповідальною стадією і трудомістким етапом дослідницької роботи, тому необхідно розробити план впровадження, в якому слід визначити завдання, обсяг, послідовність, терміни і місце проведення. У випадках, якщо студент бере участь в колективному дослідженні, крім загальних планів він розробляє індивідуальний план роботи, завдання якого – встановити перелік, зміст і трудомісткість майбутніх робіт і розподілити їх за часом. Індивідуальний план розробляється кожним дослідником на ту частину роботи, яка призначена йому в робочому плані. У ньому відображається взаємозв'язок робіт, виконуваних іншими виконавцями, визначаються очікувані результати та їх реалізація, термін виконання роботи. Цей план стверджує керівник теми або її розділу. План дисциплінує виконавця, направляє його на організовану, систематичну, інтенсивну працю і полегшує контроль за виконанням роботи.

РОЛЬОВА ГРА ЯК МЕТОД НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ВУЗІВ

Чуйкова О.В. *(Одеський національний медичний університет, м. Одеса, Україна)*

Темою тез є показати ефективність одного з інтерактивних методів – метод рольової гри - у навчанні студентів медичних вузів. Метою тез є оцінка ефективності засвоєння навчального матеріалу завдяки методу рольової гри, в тому числі, розгляд формування додаткових вмінь для майбутнього медика – наприклад, навички мовневого розвитку як підготовки до діалогу з пацієнтами, навички роботи з діловими документами. Актуальність підкріплюється необхідністю ефективної підготовки майбутнього медика до переходу від медичної теорії до практики та розмаїття практичних ситуацій.

Підвищення ефективності навчального процесу залежить від цілеспрямованості обраного методу та розмаїття, співвідношення цих методів у навчальному процесі. Протягом останніх років метод ситуативно-рольової гри отримав широке розповсюдження у навчальній практиці медичних вузів. Сутність методу складає імпровізаційне розігрування реальної ситуації, що моделює типову медичну діяльність.

Ситуація рольового спілкування може бути стимулом для розвитку креативного та спонтанного говоріння, особливо якщо вона може бути не статичною, а динамічною. Учасників гри потрібно поставити у такі умови, коли необхідно виявити емоційні, пізнавальні, соціальні умови міжособистісних та міжлінгвістичних відношень. Також рольова гра є найдемократичнішим методом навчання, тому що є рівноправність діалогу між викладачем та студентом, але водночас мета викладача полягає в максимально справедливому оцінюванні студентів. Рольова гра активує не тільки знання предмета, але й кмітливість, активність, комунікативність, розкриває здібності, забезпечує природний перехід від кабінетної теорії, предмету до практичної діяльності, життєвих ситуацій, що є перевіркою на зрілість особистісну, професійну, на готовність орієнтуватись у несподіваних життєвих ситуаціях та приймати рішення. Одним з найважливіших елементів рольової гри є вміння грамотно складати документи згідно певним стандартам та оперувати ними у складі різних ролей – медик, пацієнт, експерт. Студент приміряє на себе різні ролі та готується до ефективної для всіх учасників форми документів, що враховує цілі та інтереси всіх сторін підписання документів. Таким чином, рольова гра допомагає активізації навчального процесу та є формою формування зрілої особистості та зрілого професіоналу.

ОПРЕДЕЛЕНИЕ СОДЕРЖАНИЯ ПРОИЗВОДСТВЕННОЙ ФУНКЦИИ В КУРСАХ ТЕОРЕТИЧЕСКИХ ЭКОНОМИЧЕСКИХ ДИСЦИПЛИН

Шараг Е.С. *(Одесский Национальный экономический университет, г.Одесса, Украина)*

Одним из звеньев нового качества университетского образования, соответствующего актуальным и перспективным запросам современной жизни страны, является радикальное его обновление. В чем состоит сущность радикального обновления в сфере экономического образования? Фактически в данном контексте речь идет о совершенствовании и обновлении курсов теоретических экономических дисциплин с учетом сегодняшних социально-экономических реалий.

Дело в том, что в системе экономического образования существуют противоречия, которые настойчиво требуют своего разрешения. Неоклассическая экономическая теория, которая в настоящее время является основным направлением (mainstream), базисом учебников по микроэкономике и по макроэкономике не отражает проблем реальной действительности – практики хозяйственной деятельности. В таком случае, является ли выпускник профессионально компетентным, способен ли он применить знания, умения и личностные качества для успешной деятельности после окончания вуза? В какой-то степени, безусловно, — да. Но, если рассматривать системно компетентностную модель выпускника, то здесь проявляется противоречие между теоретическим экономическим знанием и практикой его применения.

Модернизация системы высшего образования на новой научной основе позволит приспособить бакалавров, магистров, специалистов к инновационной деятельности, умеющих мыслить системно.

Как раз одним из вопросом требующего переосмысления является вопрос касающейся производственной функции. Производственная функция занимает важное место в курсах теоретических экономических дисциплин как неоклассическая модель познания количественных зависимостей, непосредственно относящаяся не к процессу обмена, а к процессу производства. Во многих учебниках по экономической теории, производственную функцию обычно определяют как «зависимость, выраженную в математической форме между максимальным объемом

производства и комбинацией факторов производства, создают его, при имеющемся уровне знаний и технологии» [1, С. 321-328].

Производственная функция может называться также «технической зависимостью, поскольку выражается в проблеме: сколько необходимо единиц труда, машин, топлива, сырья для производства, например 10 тыс. единиц готовых изделий, 20 тыс. единиц и т.д.» [2, с. 115]. Упрощенный вариант производственной функции – зависимость производства товара Q от труда L и капитала K:

$$Q= f (L, K)$$ [3, с. 179].

В этих определениях производственной функции фиксируется ее математическая форма и отражение технической зависимости результата производства и используемых в нем факторов, а также действительное прикладное значение производственной функции. В целом, как и все модели, используемые в микроэкономике, так и модель производственной функции базируется на позитивистской методологии, основой которой является эмпиризм. Эта методология предполагает ограничение анализа внешними количественными соотношениями без постановки вопроса о сущности, качественном содержании. С этой точки зрения единственным видом отношений, существующим между элементами действительности, считается функциональное отношение. Понятие «причины» заменено математическим понятием «функции», основой которого является некое описание. Отличительной же особенностью «логического позитивизма» является широкое использование математической логики.

Но, приверженность такой методологии рождает много вопросов. Кажущаяся на первый взгляд разумность и справедливость требования опираться только на эмпирические факты уводят мышления изучающих данную проблему в неверном направлении.

Очевидным является тот факт, что без «понимания» экономики, без знания казуальных отношений, не удается создать адекватные экономические модели, формировать эффективную экономическую политику и делать правильные прогнозы. Любое экономическое решение основано на понимании того, какая причина вызывает какое следствие. То есть реальная действительность требует от полноценно подготовленных высшей школой специалистов объяснения экономических процессов.

В этом случае необходимым является переосмысление и интерпретирование производственной функции с позиций политической экономии. Такая интерпретация позволит поставить целый ряд актуальных вопросов, среди

которых важным является соответствие качественных характеристик одного фактора производства (капитала) качественным характеристикам другого фактора производства (труда), процесса изменения этих качественных характеристик и влияния этих изменений на количественные характеристики.

Для наиболее адекватного анализа производственной функции и ее трактовки студентам, как некой экономической категории, необходимо задаться вопросом, а что, собственно, представляет собой производство в его функциональном аспекте. От того каким образом будет определенно понятие производства, будет зависеть вид производственной функции, как некой схематической модели его описывающей, а соответственно интерпретация производственной функции.

Такая процедура формирования сущности производственной функции вызвана тем, что в мире нет вообще изолированных, вне общей связи существующих явлений.

Всякий процесс есть элемент некоторой системы взаимодействующих процессов, отношений. Каждое единичное экономическое явление всегда возникает и исчезает внутри закономерно развивающейся системы экономических явлений, внутри той или иной конкретной целостности.

Следует также отметить, что производственная функция является методологическим инструментом анализа не только в микроэкономике, но и в макроэкономике.

Таким образом, теоретическое экономическое знание должно в полной мере отражать проблемы реальной действительности – практики хозяйственной деятельности, что позволит не только подготовить квалифицированного специалиста для той или иной области производства, но и править будущему специалисту готовность стать активным участником инновационных преобразований в обществе.

Литература:

1. Гальперин В. М. , Игнатьев С. М., Моргунов В. И. Микроэкономика. Том1 / В.М. Гальперин, С.М. Игнатьев, В.И. Моргунов. – Санкт-Петербург: Институт «Экономическая школа». – 1999. – 349 с.
2. Долан, Э. Дж.; Домненко, Б.И. Economics: англо-русский словарь-справочник / Э. Дж. Долан, Б. И. Домненко. – М.: Лазурь. – 1994. – 544с.
3. Нуреев Р.М. Курс микроэкономики: учебник для вузов.- 2-е изд., изм. / Р.М. Нуреев. – М. : Норма. – 2004. – 576 с.

ВРАХУВАННЯ СПЕЦІАЛАЗАЦІЇ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ РОЗДІЛУ «ЕЛЕКТРОХІМІЯ»

Швець О.Г. (*Сумський національний аграрний університет, м. Суми, Україна*)

Важливість хімічної складової в професійній підготовці студентів інженерних спеціальностей не визиває заперечень. Хімічні знання потрібні майбутнім механікам, енергетикам, будівельникам не тільки для розуміння особливостей використання нових сплавів і конструкційних матеріалів із заданими властивостями, корозійних процесів та методів захисту від них, але й для пошуку нових технологічних процесів на засадах «зеленої» хімії.

Водночас, наші багаторічні опитування студентів молодших курсів інженерних спеціальностей СНАУ, свідчать про їх низьку мотивацію до вивчення хімії. У попередніх публікаціях ми зупинялись на причинах даного явища, та пропонували посилити професіональне спрямування курсу «Хімія» для підвищення інтересу студентів до його вивчення [1].

Продовжуючи розпочатий напрямок, розглянемо можливості врахування спеціалізації студентів при вивченні ними розділу «Електрохімія».

Проведений аналіз робочих програм з дисципліни «Хімія» для студентів першого курсу спеціальностей: 6.100102 Процеси, машини та обладнання агропромислового виробництва, 6.100101 Енергетика та електротехнічні системи в агропромисловому комплексі та 6.060101 Будівництво засвідчив, що на вивчення даного розділу відводиться однакова кількість годин (18 год). Зміст розділу структуровано навколо трьох основних тем: «Основи електрохімії», «Хімічні джерела електричного струму» і «Загальні поняття про електроліз та корозію металів».

Матеріал по першим двом темам, що пропонується до вивчення студентам вищезгаданих спеціальностей, практично тотожний. Третя тема передбачає більш варіативний відбір змісту, оскільки потребує розгляду питань про: застосування електролізу в будівельній чи ремонтній справі, корозію бетону та електрохімічну корозію металів і шляхи захисту від неї.

Вивчення розділу «Електрохімія» передбачає як аудиторну так і самостійну поза аудиторну роботу студентів. На лекціях ознайомлюємо студентів із теоретичними положеннями: поняття про електродний потенціал, виникнення подвійного електричного шару на межі «метал-розчин», рівняння Нернста, ряд стандартних електродних потенціалів металів тощо.

Для кращого та осмисленого запам'ятовування теорії, а також для реалізації принципу візуалізації навчальної інформації, пропонуємо студентам створити і представити схеми чи таблиці щодо узагальнення знань про напрямки застосування електролізу, типи корозії та способи захисту від неї.

При виконанні лабораторних дослідів перевіряємо роботу мідно-цинкового та концентраційного гальванічних елементів, розглядаємо утворення гальванічних пар при хімічних процесах, спостерігаємо за корозією оцинкованого та луженого заліза.

На практичних заняттях пропонуємо теоретичні вправи, розрахункові завдання, тести. До їх змісту вводимо інформацію, що має професійне спрямування.

Наведемо приклади завдань, що стосуються однієї теми, але пропонуються студентам різних спеціальностей.

Робота хімічних джерел електричного струму.

1. Для запуску двигуна автомобілю велике значення має свинцевий акумулятор. Напишіть рівняння процесів, що відбуваються на електродах під час його роботи.

2. З розвитком космонавтики ефективними паливними елементами виявились воднево-кисневі. Вони компактні, мають незначну масу, а в результаті їх роботи утворюється доволі чиста вода, необхідна для життєдіяльності космонавтів у польоті. Напишіть рівняння процесів, що відбуваються на електродах

3. Залізо відноситься до основних конструкційних металів. Використання спеціальних легуючих домішок (нікелю, марганцю та кобальту) забезпечують міцність та зносостійкість таких сплавів. Напишіть рівняння процесів, що відбуваються на електродах у: залізо-нікелевому та залізо-кобальтовому гальванічних елементах.

Електроліз.

1. Для хромування металевих виробів проводили електроліз розчину $CrCl_3$ з інертним анодом, при цьому одержали наступні продукти:

а) на катоді – хром, на аноді – хлор;

б) на катоді – водень і хром, на аноді – хлор;

в) на катоді – хром, на аноді – кисень;

г) на катоді – хром, на аноді – кисень і хлор

2. Для одержання шляхом електролізу рельєфних зображень використовують гальванопластику. Спочатку за допомогою воску готують матрицю, що

вкривають графітом, і занурюють у розчин $CuSO_4$. Мідь при цьому виконує роль:

а) катоду; б) аноду; в) катоду і аноду.

3. Для підвищення міцності металевих поверхонь в декоративних цілях використовують гальваностегію. Деталь, що потребує захисту, занурюють у розчин солі, який містить елемент необхідного покриття. При електролізі водного розчину $NiSO_4$ з інертним анодом утворюються наступні продукти:

а) на катоді – нікель, на аноді – кисень;

б) на катоді – нікель та водень, на аноді – кисень;

в) на катоді – водень, на аноді – сірка;

г) на катоді - нікель, на аноді – кисень і сірка.

Корозія

1. Із компонентів забрудненого міського повітря найбільш корозійно-активним по відношенню до металів, особливо при підвищеній вологості є:

а) CO_2; б) CO; в) SO_2; г) N_2.

2. Встановити відповідність між наведеними прикладами і типом корозії.

А.	корозія залізних виробів у ґрунті	1.	Хімічна
Б.	кородування сталі під час контакту з бензином	2.	Електрохімічна
В.	руйнування корпусів кораблів і опор мостів	3.	Біологічна
Г.	корозія парових котлів і опалювальних систем	4.	Радіаційна
Д.	руйнування с/г машин, що зберігаються на відкритому повітрі		

3. Який вид корозії бетону виникає в результаті утворення легкорозчинних солей, що вимиваються з бетону, під дією кислих неорганічних і органічних середовищ?

а) корозія вилужнення;

б) сульфатна корозія

в) магнезіальна корозія

г) кислотна корозія

Наш досвід свідчить, що використання подібних завдань посилює роль хімії у формуванні професійно-значущих компетенцій майбутніх спеціалістів, сприяє розвитку мислення студентів, робіть процес навчання цікавим і наближеним до реальних життєвих ситуацій.

1. Швець О.Г. Особливості хімічної підготовки фахівців інженерно-технічного профілю: Матеріали міжнар. наук.-метод. конф. (“Управління якістю підготовки фахівців”), (17-18 квітня, 2014 року м. Одеса). Частина 2. – Одеса: Вид-во ОДАБА, 2014. – С. 193-194

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ВИКЛАДАННЯ ПЕДІАТРІЇ

Шевченко І.М., Горностаєва Н.Ю., Десятська Ю.В. *(Одеський національний медичний університет, м. Одеса, Україна)*

Однією з особливостей сучасного педагогічного процесу є широке використання різних інформаційних технологій. Персональний комп'ютер і Інтернет стали невід'ємними складовими професійної освіти. Умовою для розвитку даної форми освіти є зростання досягнень в області технологій навчання, засобів масової інформації та зв'язку, швидке зростання технічної бази. Саме ці моменти роблять дистанційну освіту відносно дешевим і загальнодоступним, відкриваючи можливості спілкування на великих відстанях.

Навчання лікаря практичним навичкам вимагає традиційного очного контакту з викладачами, але вся теоретична підготовка та вправи в прийнятті рішень можуть проходити в дистанційній формі. Дистанційна освіта відрізняється від заочного навчання більш зручною системою доставки інформації та використанням нових технологій в процесі навчання, що дозволяє розширити географію учасників курсу і розширити тематичний діапазон викладаються курсів, не знижуючи їх якість. Дистанційна освіта дозволяє скоротити час навчання. Дистанційна освіта - це особлива форма навчання, що поєднує елементи очного і заочного навчання в їх унікальних комбінаціях на основі сучасних інформаційних технологій.

Інтернет технологія заснована на мережевих технологіях. Тут використовуються електронні навчальні засоби. Взаємодія з викладачем здійснюється через глобальні та локальні комп'ютерні мережі. Важливим етапом в реалізації мережевих технології є наявність автоматизованого електронного сервісу, що забезпечує можливість постійного віддаленого доступу до навчально-методичних матеріалів, отримання поточної інформації про процес навчання, неактивного спілкування з викладачами.

Сучасні засоби телекомунікацій і електронних видань дозволяють обійти недоліки традиційного навчання, зберігаючи при цьому всі його переваги. Методики дистанційного навчання можуть подолати кордони часу і місця і дати людям можливість отримати освіту, незалежно від їх соціального статусу і матеріального становища. Освіта, особливо дистанційна, відкриває оптимістичні перспективи.

ОРГАНИЗАЦИЯ РАБОТЫ ФИЛИАЛА КАФЕДРЫ

Шевчук В.И. (*Одесский национальный политехнический университет, г.Одесса, Украина*).

Современная система образования Украины базируется на двух стратегиях организации обучения – традиционной и инновационной, одним из направлений которой является дистанционное образование. Являясь новой, современной технологией, дистанционное образование позволит существенно расширить рамки образовательных услуг, сделать обучение более доступным и интересным для студента.

В городе Зеленодольске Днепропетровской области создан филиал кафедры «Тепловых электрических станций и энергосберегающих технологий ОНПУ», где группа преподавателей под руководством автора более 12 лет готовит специалистов по специальности «Тепловые электрические станции». Работа филиала была бы невозможна без слаженного сотрудничества профессорско-преподавательского коллектива и студентов.

Функционирует филиал в рамках Института дистанционного и заочного образования ОНПУ. Большая часть студентов – работники Криворожской ТЭС. Для профориентации стараемся использовать все доступные средства: от встреч с потенциальными абитуриентами до объявлений по радио и местному телевидению. Учет специфики работы на тепловой электростанции переориентировал организацию учебного процесса на выходные дни. Преподаватели ОНПУ выезжают малыми группами (возможности поселения) в начале и в конце семестра, соответственно, на установочные занятия и на сессию. В течение семестра процесс образования происходит дистанционно: как с группой студентов, так и индивидуально. Не все преподаватели были готовы к такой форме ведения учебного процесса. Поэтому в начале нашего пути это носило добровольно-рекомендательный характер. Сейчас в нашем филиале дистанционное образование охватывает практически все формы образовательных услуг – от лекций до консультаций.

Выводы.Профессионально ориентированные абитуриенты имеют большую мотивацию в получении квалификации специалиста:

- гарантированное трудоустройство,
- перспектива карьерного роста.

Необходимо развивать дистанционные технологии при обязательном сохранении очной формы. Компьютерные технологии не могут полностью заменить преподавателя.

ОБУЧЕНИЕ МОЛОДЫХ СПЕЦИАЛИСТОВ В УНИВЕРСИТЕТЕ

Шевчук Е.Ю. *(Харьковский национальный автомобильно-дорожный университет, г. Харьков, Украина)*

На сегодняшний день, для того чтобы подготовить хорошего специалиста, необходимо построить учебный процесс так, чтобы будущий молодой специалист имел возможность проверять, находить новые и использовать ранее полученные знания, полученные в ходе обучения на теоретических и практических занятиях. Для того, чтобы эта задача была достигнута, в учебных планах подготовки специалистов всех направлений помимо профессиональных и специальных дисциплин, часть учебного времени уделяется практическим навыкам. Такой подход к обучению способствует формированию готового к профессиональной деятельности, конкурентоспособного, мобильного и творческого специалиста. Все это способствует решению одной из основных задач профессионального роста и обучения студентов – успешному прохождению процесса определения в будущей профессии. В настоящее время деятельность молодого специалиста предполагает самостоятельность в выборе используемых средств, формируя перед ним во многих случаях только цель. Можно отметить, что лабораторная работа в виде комплекса моментов формирует способность будущего работника решать задачи, выдвигаемые на предприятии. Основной упор в реализации этой деятельности делается на взаимодействие между студентом и преподавателем, в стремлениих совместными усилиями решить поставленную задачу.

Широкомасштабные исследования в области воспитания студентов, активизированные в последнее время, раскрывают новые проблемы в данной области. По данным соц исследований, все группы респондентов (руководство вуза, преподаватели со стажем более десяти лет, молодые преподаватели) отмечают недостаточную подготовку в воспитании студентов и характеризуют эту проблему как наиболее сложную для нынешнего образования. При этом большинство преподавателей со стажем работы менее трех лет, оценивают свою компетентность в этой области как неудовлетворительную и нуждаются в помощи преподавателей с большим стажем работы. Большая часть опрошенных молодых преподавателей хотят повысить свою компетентность в плане осуществления воспитания студентов, и более 50% видят причины конфликтов со студентами в ее недостаточном уровне. Необходимость в создании более рациональной системы подготовки молодых специалистов к воспитанию студентов отмечают большинство преподавателей вуза.

САМОСТОЯТЕЛЬНАЯ РАБОТА СТУДЕНТА ПО ОСВОЕНИЮ ЗНАНИЙ

Шипилов Ю.И. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Мы учимся всю жизнь, начиная с детского возраста и заканчивая глубокой старостью. Мозг человека требует постоянной работы с ним, и если мы выполняем это условие, он сможет справиться с самыми сложными задачами.

Лекция - весьма экономный способ получения в общем виде основ знаний, она активизирует мыслительную деятельность, если хорошо понята и внимательно прослушана, поэтому задача лектора - развивать внимание студентов, вызывать движение их мысли вслед за мыслью лектора.

Многие выдающиеся педагоги отмечали учебную и воспитательную силу лекции. Профессор Н.Е.Жуковский указывал: «По силе впечатлений лекционный способ стоит выше всех других приемов преподавания и ничем не заменим. Вместе с тем он есть и самый экономичный по времени» [2]. Известный хирург и педагог Н.И.Пирогов выступал за отказ от чтения лекций в учебных заведениях [3]. Н.Г.Чернышевский, Н.А.Добролюбов и Д.И.Писарев придавали большое значение самостоятельной работе студентов [4]. В 30-е гг. в некоторых вузах в порядке эксперимента прекратили читать лекции. Однако эксперимент себя не оправдал из-за резкого снижения уровня знаний у студентов. Лекции были возобновлены и используются в учебном процессе до настоящего времени.

Указанные выше недостатки в значительной мере могут быть преодолены правильной методикой и рациональным построением материала [1].

Записывание лекций или другой информации является более эффективным способом запоминания ее, чем простое прослушивание или печатание на клавиатуре. Когда мы слушаем лекции, то запоминаем лишь 10% информации. Запись же значительно увеличивает эту цифру. Мы сможем запомнить на 70% больше, если будем записывать снова и снова в течение одних суток, тогда как постоянное перечитывание материала повысит наши результаты лишь на 20%.

Нельзя каждый день заниматься только одним делом – работой или учебой. Важно периодически отвлекаться на что-то другое, чтобы мозг за это время подвел итоги и переработал информацию.

Литература:

1.Буланова-Топоркова М. В. Педагогика и психология высшей школы: Учебное пособие: В 2 ч. Ростов. н/Д.: Феникс, — 2002. — Ч. 1. — 544 с.
2.Зиновьев С.И. Лекции советской высшей школы. М., 1962. — 134 с.
3.Пирогов Н.И. Избранные педагогические сочинения. М., 1953. — 752 с.

ЗМІСТ

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Deptuch A., Kaczmarek K. 4
Matematyka i fizyka – priorytet kształcenia inżynierów

Syvokin H., Maryanko Y. 6
Media discourse in lectures and practical learning material

Артемов В.О., Вікуліна Л.Ф., Малащук О.С., Бахчеван Е.В. 7
Досвід використання міжпредметних звязків як засіб інтеграції навчальних курсів

Афтанюк В.В., Розов К.А. 9
Актуальные вопросы преподавания дисциплин для магистров специальности ТВ

Бажора Ю.І., Гончарук Л.В., Гончарук С.Ф. 10
Схожість та розбіжність думки студентів-стоматологів першого і випускного курсів щодо чинників, які ускладнюють навчальний процес

Балдук П.Г., Сурьянинов Н.Г. 12
Из опыта составления учебного и рабочего учебного планов магистров

Барабаш И.В., Даниленко А.В. 13
О постановке дисциплины «Материалы для ремонтно-восстановительных работ»

Барабаш Т.І., Бабій І.М., Гнип О.П. 14
Застосування при підготовці бакалаврів за напрямом «Економіка підприємства» удосконаленого комплексного методу проведення економічних досліджень будівельних ринків

Бекшаев С.Я., Зинкевич Я.С., Козаченко Т.А., Лещенко Д.Д. 15
Тестовые задания в курсе теоретической механики

Беликова О.В., Ладышкова Е.Ю. 17
Организация, структура и содержание режима дня студента строительного ВУЗа - как фактор оптимизации умственной и физической работоспособности

Беспалова А.В., Файзулина О.А. 20
Оптимизация современного обучения инженеров

Беспалова А.В., Дашковская О.П., Кныш А.И. 21
Реструктуризация курсового обучения магистров по направлению «Энергосбережение»

Білгородська О.Є. 22
Етапи формування художньо-графічних умінь та навичок майбутніх архітекторів у процесі вивчення теми «Сюжетно-тематичний натюрморт»

Біляковська О.О., Горіна О.М. **25**
Стратегії ефективної взаємодії викладачів і студентів в освітньому середовищі ВНЗ

Бредньова В.П., Бредньов А.М. **27**
Про компетентісний підхід до методології викладання графічних дисциплін для студентів-першокурсників будівельних спеціальностей

Бурлак Г.М., Вилинская Л.Н. **29**
Индивидуальные занятия по физике

Бутник М.А., Волошин В.П., Риндін Ю.І. **30**
Методологічні особливості організації освітнього процесу при проведенні практичних занять у ВВНЗ

Валканоцкий В.И. **31**
Некоторые вопросы по методике руководства самостоятельным изучением учебного материала студентами

Валюк Ю.П. **32**
Важность использования цветного офорта в обучении студентов направления «Изобразительное искусство»

Ващинська О.А. **33**
Активізація та стимулювання творчої праці студентів

Вершинин В.И. **34**
Новые типологические группы сооружений и преподавание архитектурных дисциплин

Ветох А.М. **35**
О дисциплине «Организация строительства» для магистров МТТ

Викторов А.В. **36**
Влияние методики активного обучения инженерной графике

Витвицкая Е.В. **38**
Совершенствование подготовки архитекторов по вопросам энергосбережения в архитектуре

Витюков В.В., Бандуркин С.К., Афтанюк В.В. **41**
Сотрудничество института инженерно экологических систем с иностранными фирмами по совершенствованию учебного процесса

Вікуль С.І. **43**
Предмет та завдання курсу «Історія та методологія харчової науки»

Вляльно В.А., Кантаржи Н.І. **44**
Використання ігрових методів для розвитку комунікативності студентів

Воинов А.П., Димитрова Ж.В., Воинова С А. **47**
Шире раскрывать студентам истину - программа энергосбережения имеет экологическую сущность

Вуж Т.Є., Ревіна Т.Г., Марчук І.А. **49**
Використання в навчальному процесів НМУ ім. М.І.Пирогова програми «Система ведення медичної документації»

Гавдзинский В.Н., Стехун А.А. **51**
Организация учебного процесса по математике студентов, обучающихся на неродном языке в техническом ВУЗе

Герасимова Д.Л. **54**
Особенности подготовки и проведения учебно-методических художественных выставок

Гераскина Э.А., Шевченко Л.Ф., Даниченко Н.В., Хоменко О.И. **56**
Развитие перспективных энергосберегающих технологий в учебном процессе

Глушкова Н.М. **58**
Мовні знання – важлива складова професійної підготовки

Головань В.Г., Дроздов М.О., Верламов О.М. **60**
Особливості організації освітнього процесу при формуванні змісту військово-спеціальної підготовки

Горб-Гаврильченко И.В. **61**
Этапы формирования коммуникативной культуры у студентов-стоматологов

Горностаєва Н.Ю., Кравченко Т.Ю., Лотиш Н.Г., Васильченко Л.В., Копейка Г.К. **64**
Семінарські заняття в безперевній медичній освіті в контексті Європейської інтеграції

Григорьева В.Б. **65**
Художественная роспись в оформлении современного интерьера

Данилова О.І. **66**
Викладання дисципліни «Інтелектуальна власність» для студентів економічних спеціальностей в технічних ВНЗ

Десятська Ю.В., Шевченко І.М., Горностаєва Н.В. **67**
Використання тестових комп'ютерних завдань на клінічних кафедрах

Джой Т.В. **68**
Організація роботи по вивченню української мови в групах іншомовних студентів

Димитрієва Н.А., Іванюта Г.А. **70**
Методичне забезпечення та організація навчального процесу

Дмитриева Н.В., Бичев И.К. **72**
О результатах методики проведения практических занятий по технологии строительства

Дорошенко Ж.Ф. Потапов М.Д. **74**
Современные особенности организации самостоятельной работы студентов технических ВУЗов

Драгомирецкая О.А. **76**
Использование видеоматериалов как средства активизации учебно-познавательной деятельности студентов-иностранцев на продвинутом этапе обучения РКИ

Дроздов М.О., Красний Ю.П., Ройлян В.О. **77**
Принцип випереджування у навчанні курсантів ВВНЗ

Дроздова О.В., Коноваленко Д.О. **79**
Профорієнтаційна робота з підлітками основний метод покращення ефективності навчання

Дудник Л.В., Петричко С.Н. **81**
Способ улучшения восприятия материала при изучении технических дисциплин

Думанская В.В., Марченко В.С. **82**
Решение задач начертательной геометрии в общем случае

Думанська Л.Б. **83**
Підготовка студентів технічних ВНЗ до публічних виступів

Ексарев В.А., Ексарева Н.М., Закорчемный Ю.О. **85**
Методические аспекты архитектонического формообразования

Єгорова А.В., Данилова О.І., Труфкаті Л.В. **86**
Підвищення пізнавальної активності студентів при викладанні дисципліни «Мікробіологія»

Жданов А.А. **87**
Сквозная подготовка студентов к выполнению выпускной работы бакалавра направления подготовки 6.050503 «Машиностроение» по тематике «Расчет и проектирование грузоподъёмных машин»

Зайцева О.Ю., Почтарук Г.Я., Фадеева А.П. **89**
Роль самостоятельной работы в аудитории в процессе обучения иностранному языку в неязыковых ВУЗах

Закорчемний Ю.О., Кушнір О.М. **90**
Використання систем автоматизованого проектування при вивченні дисципліни «Архітектурні конструкції будинків і споруд»

Захаревская Н.С., Снядовская Т.Ю. **91**
Конкурсная деятельность - как совершенствование методики преподавания архитектурного проектирования

Исаев В.Ф., Бабиченко В.Я., Колин В.М., Часовщик Ю.Я. **93**
О подготовке инженеров-механиков специальности «Эксплуатация и техническое обслуживание строительных машин, автомобилей и городского транспорта»

Карпова С.М. **95**
Прийоми декоративної стилізації як засіб формування художнього образу у студентів архітекторів у процесі вивчення спеціально-художніх дисциплін

Карпюк В.М., Карпюк І.А. **98**
Особливості навчання студентів за спеціальністю «Мости і транспортні тунелі»

Картель Т.М. **99**
Щодо необхідності впровадження технологій студентоцентрованого навчання іноземної мови майбутніх інженерів-будівельників

Киселёв В.Н., Киселева А.В. **101**
Теоретический и прикладной аспекты в педагогическом процессе обучения архитекторов

Ковальова Г.В. **103**
Формування професійної компетентності інженерів-будівельників на заняттях з вищої математики

Ковальчук Т.С. **104**
Шляхи формування іншомовної мовленнєвої компетенції майбутніх військовослужбовців

Колесников А.В., Семенова С.В., Шарыгин В.Н. **106**
Особенности курса «Химия вяжущих веществ» для студентов специальности «Технология строительных конструкций, изделий и материалов»

Коншина А.М. **107**
Совершенствование профессиональной подготовки студентов-архитекторов в процессе художественно-ознакомительной практики по живописи

Корнеева И.Б. **109**
Дистанционные консультации и проверка студенческих работ – плюсы и минусы

Костюк А.І., Постернак О.О., Дмитрієва Н.В. **110**
Організаційне та навчально-методичне забезпечення спеціальності «Мости та транспортні тунелі»

Кошельник О.Л., Холодкова О.Л., Антонова Н.А., Десятський В.В. **113**
Методологічні особливості викладання анатомії людини іноземним студентам англійською мовою

Кравченко С.А., Мельник М.В. **115**
Технология уплотненного опроса на занятиях

Кравченко Т.Ю., Горностаєва Н.Ю., Копійка Г.К., Васильченко Л.В. **117**
Роль ділової гри у навчанні лікарів-інтернів

Крушинская Т.Ю. **119**
Содержание предмета «Микробиология» в контексте экологизации образования

Кубриш Н.Р. **121**
Особенности преподавания скульптуры в системе архитектурно-художественного образования

Кудінова О.Л. **124**
Сучасні погляди на перспективу розвитку вищої економічної освіти

Кулибаба М.О. **125**
Роль преподавателя в обучении иностранцев языку

Курятников В.В. **126**
Методичне забезпечення сучасної підготовки фахівців радіоекологів

Кусаковская В.А. **127**
К вопросу об изучении английского языка студентами магистратуры

Куц М.О. **128**
Імітаційно-ігрові технології у викладанні іноземних мов у вищих навчальних закладах

Лавренюк Л.І., Парута В.А. **130**
Навчально-методичне забезпечення самостійної роботи студентів при вивченні дисципліни «Будівельне матеріалознавство. Спецкурс»

Лекан О.Я., Мацегора Н.А., Голубенко М.Ю., Бабуріна О.А., Шпота О.Є. **131**
Провідні чинники високої якості освіти

Лесечко О.В., Шевченко Т.І. **132**
Про деякі особливості викладання вищої математики у вищому навчальному закладі

Лободюк Т.А., Каменев В.Г. **133**
Методика проведения практических занятий

Лозінська Я.О. **135**
Розвиток пізнавальної самостійності, як необхідна складова навчання студента–архітектора в рамках дисципліни «Живопис»

Лотиш Н.Г., Мерікова Н.Л., Стречень О.О., Папінко Р.М. **136**
Оптимізація підготовки інтернів-неонатологів з професійних вмінь

Любимова Е.Д. **139**
Современные особенности в проведении летней практики по живописи и рисунку для студентов архитекторов второго курса АХИ ОГАСА

Магомедова Л.П. **140**
Проблема отбора учебного материала в свете интеграции Украины в Европейский процесс

Макаров В.О., Голубова Д.А. **143**
Проблемы адаптации выпускников ВУЗов на производстве

Максименко Ю.А., Дроздов О.М., Маміч В.В. **145**
Покращення організації освітнього процесу та підвищення його якості за рахунок вибору адекватної системи стосунків всіх його суб'єктів

Максимюк Г.М. **146**
Стажування студентів: партнерство ВНЗ та бізнесу

Мєзєнцева І.М. **149**
Просопографічний метод наукового дослідження в контексті викладання історичних дисциплін у ВНЗ

Митинський В.М., Марцева Л.А. **151**
Оптимізації підготовки майбутніх фахівців технічного профілю

Міхова Л.Н **153**
Значення професійної мотивації у підготовці майбутніх архітекторів

Моргун Е.Л. **154**
Преподавание дисциплины «Ландшафтный дизайн» в архитектурно-художественном институте ОГАСА

Набок В.К., Поповіч В.І., Гаманюк Л.О. **156**
Удосконалення організації навчального процесу в системі військової освіти

Небеснова Т.В., Музыка В.А. **157**
Система комплексных проблемных задач, способствующих развитию инженерно-технического мышления студентов

Негіпа С.А. **159**
Роль інтеграції у викладанні медсестринства в оториноларингології

Нетребчук Л.М. **161**
Формування самостійності студентів у процесі навчання

Николова Р.А. **163**
Методическое обеспечение процесса обучения как фактор повышения качества образования в ВУЗе

Носивец Д.С., Опрышко В.И. **166**
Методическое обеспечение и организация учебного процесса при подготовке студентов на кафедре фармакологии и клинической фармакологии

Окара Д.В., Ковальова І.Л., Молчанюк І.В. **168**
Щодо досвіду використання методу «перевернутого навчання»

Олешко Л.И. **170**
Значение самостоятельной работы по дисциплине «Рисунок» при подготовке будущих архитекторов

Онищук С.О. **172**
Самостійні заняття фізичними вправами для студентів економічного профелю

Пандас А.В., Хоменко Т.В. **175**
Інтерактивні ігри як форма активізації навчального процесу

Педько І.А., Кулікова Л.В., Смелянець Т.В. **177**
Оптимізація навчального процесу на факультету економіки та управління в будвництві

Перпери А.А., Викторов А.В. **179**
Технологии в обучении инженерной графике

Пивонос В.М., Логінова Л.О., Новський В.О. **180**
Деякі складові професійної навчальної практики, які мають важливий вплив на якість навчального процесу та на етапи виконання дипломних робіт

Письмак Ю.А. **181**
Изучение инженерного оборудования зданий в учебном процессе подготовки архитекторов

Плахотний Г.Н., Варич Г.С. **182**
Дипломне проектування - черговий етап майбутньої виробничої діяльності студента-випускника

Полинецкая Т.В., Простакова К.М. **183**
Развитие речи иностранных учащихся

Поліхроніді А.Г. **184**
Самостійна робота студентів як важлива форма організації навчально-виховного процесу в сучасному виші

Попов Ю.Г. **187**
Позитивные и негативные тенденции преподавания электротехники в современных условиях

Потапчук О.В., Горностаєва Н.Ю., Десятська Ю.В., Шевченко І.М. **188**
Сучасні навчальні технології у викладанні ендокринології

Потужный Н.Д. **190**
Живопись головы масляными красками в обучении студентов по направлению «Изобразительное искусство» в АХИ ОГАСА

Простакова К.М., Полинецкая Т.В. **192**
Обучение иностранных студентов русскому ударению

Пуленко І.А., Павлишена Г.М. **193**
Щодо методів формування комунікативної компетенції

Пуленко І.А., Ткач О.В. **195**
Рівні методу поетапної концентричної організації навчання іноземним мовам у вищих навчальних закладах

Решта С.П. **197**
Особливості викладання дисциплін хімічного напрямку у технічних ВНЗ

Решта С.П., Данилова О.І. **198**
Місце та роль дисципліни «Управління якістю» під час підготовки фахівців у технічних ВНЗ

Романюк В.П., Чекулаев Д.И., Приступлюк В.П., Скрипник А.В. **199**
Самостоятельная работа, как составляющая часть изучения учебной дисциплины

Ручкіна М.М. **200**
Методичний супровід у процесі фахової підготовки студентів

Рындин А.С., Рындина Л.И. **203**
Дидактические основы формирования живописного видения, умений и навыков

Самойлова О.М. **205**
Формування мотивації до самостійної діяльності в художньо-творчій підготовці майбутніх архітекторів

Сергєєва Т.А. **207**
Бінарне заняття – приклад творчої педагогічної діяльності

Сидорова Н.В., Доценко Ю.В. **209**
Про рівень графічної підготовки та підвищення якості індивідуальної роботи студентів, що закінчили технікум

Скібіна О.І. **211**
Міждисциплінарна інтеграція клінічних дисциплін з дисципліною «Медична та соціальна реабілітація» у підвищенні фахової майстерності

Слободянюк О.Р. **214**
Функції, форми і види педагогічного контролю у вищих навчальних закладах

Смоквина И.В., Смоквин В.Д. **216**
Мотивационно-мониторинговый комплекс Смоквиной – для модернизации образовательного процесса

Смоквін В.Д., Мацегора Н.А., Бабуріна О.А., Смольська І.М., Полякова С.О., Лекан О.Я., Бєсєда Я.В., Шпота О.Є., Леоненко-Бродецька О.М. **218**
Труднощі та особливості навчання іноземних студентів на кафедрі фтизіопульмонології

Снядовский Ю.А. **220**
Совершенствование методики курсового проектирования предприятий питания

Соколова Л.С. **221**
Становлення громадянського суспільства: умови пізнання

Споденюк С.И. 223
Методические аспекты в обучении рисунку

Стакян М.М., Маркова Т.К. 224
К вопросу о методах тестирования знаний по дисциплине «Архитектурные конструкции - 2»

Степанюк Г.Н., Галаган Л.В. 225
Специфика обучения языку иностранных студентов-магистрантов

Стрелок Н.В. 226
Лексична інтерференція та шляхи її подолання

Сурьянинов Н.Г., Вилинская Л.Н., Загинайло И.В., Писаренко А.Н. 228
Физические основы биомедицинской инженерии при подготовке магистров

Твардовский И.А., Чобан Г.С. 229
Суточный биоритм и его влияние на усваиваемость учебного материала студентами

Тігарєва Т.Г. 230
Особливості підготовки конкурсних завдань для І туру всеукраїнської олімпіади з електротехніки

Тітомир Л.А. 231
Роль виробничої практики у підготовці студентів спеціальності «Готельно-ресторанна справа»

Тищенко И.В., Гарагуля А.А. 232
Использование интерактивных методов обучения при проведении практических занятий со студентами 4 курса медицинского ВУЗа

Токарь В.А. 233
О специфике ведения занятий по дисциплине «Архитектурное проектирование» на I – м курсе АХИ

Топал С.С. 234
«Професійний» підхід до проведення професійної практики

Третенков В.М. 235
Методика підготування нового лекційного спецкурсу Вищої геодезії «Основні геодезичні роботи»

Уразманова Н.Ф. 236
Значення практичних занять при викладанні дисципліни «Архітектура будівель і споруд»

Уренев В.П., Яременко И.С. 237
Особенности подготовки бакалавров архитектуры

Усыченко Е.М., Усыченко Е.Н., Буйко Е.А. 239
Усовершенствование методики проведения элективного курса для иностранных студентов на кафедре инфекционных болезней

Файзулина О.А., Барышева Л.К. **240**
О производственно-хозяйственной деятельности

Фролина Е.Л. **241**
Мотиваційні аспекти при вивченні курсів «Аудит» та «Управління ризиками в будівництві»

Ханжи В.Б., Хамидулина Е.Г. **242**
Темпоральные условия круглого стола как система антропного времени

Черная Л.В. **244**
Организация преподавания дисциплины «Архитектура зданий и сооружений» с использованием технологии контекстного обучения

Чернева Е.С.
Лекции на английском языке: it is necessary or not? **246**

Черненко Н.М. **247**
Методичне забезпечення навчально-виховного процесу підготовки майбутніх менеджерів освіти до управління ризиками у навчальних закладах

Чернишев В.Г., Орлов Є.В., Шинкаренко Л.В. **250**
Використання тестового контролю знань в курсі «Теорія ймовірностей та математична статистика»

Чернышёва Е.С. **252**
Использование свободного програмного продукта QGIS для решения логистических задач при подготовке инженеров транспорта

Чижик В.М. **254**
Раціональна організація праці в процесі виконання наукового дослідження

Чуйкова О.В. **256**
Рольова гра як метод навчання студентів медичних вузів

Шараг Е.С. **257**
Определение содержания производственной функции в курсах теоретических экономических дисциплин

Швець О.Г. **260**
Врахування спеціалазації студентів при вивченні розділу «Електрохімія»

Шевченко І.М., Горностаєва Н.Ю., Десятська Ю.В. **263**
Дистанційне навчання - важлива складова викладання педіатрії

Шевчук В.И. **264**
Организация работы филиала кафедры

Шевчук Е.Ю. **265**
Обучение молодых специалистов в университете

Шипилов Ю.И. **266**
Самостоятельная работа студента по освоению знаний